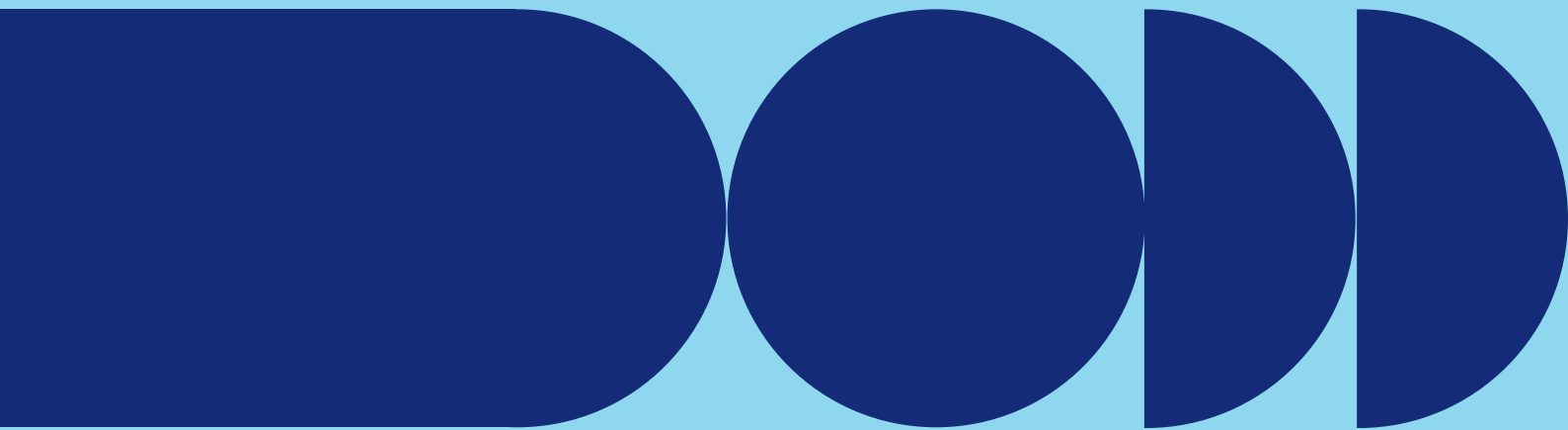

Tilinpäätös 2023

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus	5
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023	5
1.1.1 Kokkolan kaupungin hallinto.....	7
1.1.2 Kokkolan kaupunginvaltuusto- ja hallitus	8
1.2 Yleinen taloudellinen tilanne ja talousalueen kehitys.....	10
1.3 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä olennaiset tapahtumat	19
1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	23
1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	24
1.6 Ympäristötilinpäätös 2023.....	30
1.7 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	34
1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	40
1.8.1 Tuloslaskelman ja sen tunnusluvut.....	40
1.8.2 Toiminnan rahoitus	43
1.8.3 Tase.....	45
1.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	48
1.10 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	52
2 Talousarvion toteutuminen	53
2.1 Valtuuston nähteen sitovien tavoitteiden toteutuminen.....	53
2.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	57
2.2.1 Toimialojen toimintakertomukset	57
2.2.1.1 Tarkastuslautakunta	57
2.2.1.2 Keskusvaalilautakunta	58
2.2.1.3 Kaupunginhallitus	59
2.2.1.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen.....	60
2.2.1.5 Kaupunginhallitus - Kaupungin kanslia	61
2.2.1.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut.....	63
2.2.1.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys.....	66
2.2.1.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut.....	68
2.2.1.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus.....	70
2.2.1.10 Kaupunginhallitus - Pelastustoimi	71
2.2.1.11 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut.....	72
2.2.1.12 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto	74
2.2.1.13 Opetus- ja kasvatustalokunta	77
2.2.1.14 Opetus- ja kasvatustalokunta - Sivistyskeskus	78
2.2.1.15 Opetus- ja kasvatustalokunta - Varhaiskasvatustalokunta	81
2.2.1.16 Opetus- ja kasvatustalokunta - Perusopetus	85
2.2.1.17 Opetus- ja kasvatustalokunta - Lukiokoulutus.....	91
2.2.1.18 Opetus- ja kasvatustalokunta - Kokkolan seudun opisto	95
2.2.1.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	100
2.2.1.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi.....	101
2.2.1.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut	102
2.2.1.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut	105
2.2.1.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut	107
2.2.1.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut.....	109
2.2.1.25 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut.....	113
2.2.1.26 Kaupunkirakennelautakunta.....	118
2.2.1.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet.....	120
2.2.1.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu	123
2.2.1.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen.....	133
2.2.1.30 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat	138
2.2.1.31 Rakennus- ja ympäristölaokunta - Kaupunkiluvitus	142
2.2.1.32 Kokkolan vesi.....	148
2.2.2 Konsernin tytäryhteisöjen salkkukohtaiset tavoitteet.....	151

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	154
2.3.1 Käyttötalouden ja tuloslaskelman toteutuminen.....	154
2.3.2 Yhteenveto määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta sitovuustasolla.....	155
2.3.3 Investointien toteutuminen	161
2.3.4 Investointien erittelyt.....	162
3 Tilinpäätöslaskelmat	173
3.1 Tuloslaskelma	173
3.2 Rahoituslaskelma.....	175
3.3 Tase	177
3.4 Konsernilaskelmat.....	181
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	191
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot.....	191
4.2 Tuloslaskelman liitetiedot.....	193
4.3 Taseen liitetiedot	196
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	202
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	205
4.6 Osakkeet ja osuudet	207
5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	209
5.1 Liikelaitosten tilinpäätökset	209
5.2 Yhteenveto liikelaitoksista	235
5.3 Muut eriytetyt laskelmat	241
6 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	242
7 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	243

1 Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023

2023 oli mahdollisuuksien vuosi

Vuosi 2023 muistetaan monestakin asiasta. Vuoden keskustelluimpia aiheita olivat muun muassa maahanmuutto, osaavan työvoiman saatavuus ja Ukrainan sota. Suomesta tuli Naton täysjäsen 4. huhtikuuta. Edellistalvena uhanneesta energiakriisistä selvittiin kohtalaisin vaurioin hinnoittelun ja energian riittävyyden näkökulmasta. Maan taloustilanne aiheutti yleistä huolta kohonneen inflaation, korkeiden korkojen ja yleisen epävarmuuden keskellä. Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi, ja keskiössä sielläkin on ollut rahoituksen riittävyys.

Kevään vaaleissa eduskuntaan valittiin kolme kokkolalaisedustajaa: Mauri Peltokangas ja Pia Sillanpää (PS) sekä Janne Jukkola (KOK). Maakunnasta eduskuntaan nousi vielä Mika Lintilä (Kesk.). Eduskuntavaalit värittivät myös paikallispolitiikkaa mielenkiintoisella tavalla.

Vaaleja käytiin myös paikallisesti. Toukuussa kaupunginvaltuusto valitsi kaupunginjohtajan seuraavalle seitsenvuotiskaudelle. Kaupunginhallituksen ensimmäinen kaksivuotiskausi päättyi, ja kesäkuun valtuuston kokouksessa valittiin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajisto. Valtuuston puheenjohtajana jatkaa Tiina Isotalus (SDP), 1. varapuheenjohtajana Johanna Paloranta (Kesk.) ja 2. varapuheenjohtajana Mauri Peltokangas (PS). Kaupunginhallituksen puheenjohtajana jatkaa Sari Innanen (Kesk.), 1. varapuheenjohtajana Timo Sillanpää (PS) ja 2. varapuheenjohtajana Juha Puurula (Kok).

Talouden yleinen kehitys ja hintojen nousu edellytti myös kunta-alalle selkeää palkkatkaisua. Se saatiinkin, mutta ratkaisu oli kaupungille kallis. Kuitenkin tilikauden ylijäämä kaupungin ja liikelaitoksen osalta oli yli 10 miljoonaa euroa. Tulokseen vaikuttivat keskeisesti ns. verohännät, valtionosuudet sekä varusten purkamiset. Menoihin puolestaan vaikuttivat ylimääräiset poistot, palkkatkaisut, korkokehitys sekä rahastojen lisäykset. Velkaantumistakin pystyttiin hieman pienentämään.

Myös kaupunkikonsernin ylijäämä päättyi positiiviseksi ja tulos oli 3,1 miljoonaa euroa. Kokkolan Satama teki poikkeuksellisen suuret alaskirjaukset, jotka johtuvat Venäjän transitoiliikenteen päättymisestä. Kokkolan Energia ja kaupunki tekivät positiiviset tulokset.

Kaupunkiorganisaatiossa alkuvuosi painottui totuttuun tapaan tilinpäätöksen laadintaan ja tytäryhtiöiden hallitusjäsenien nimeämiseen. Strategian väliarviointi tehtiin syksyllä 2023, ja se hyväksyttiin valtuustossa helmikuussa 2024.

Helmikuussa 2023 käynnistynyt Kokkola-Works on Kokkolan kaupungin, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten ja Kokkola Industrial Parkin alueella toimivien teollisuusyri-tysten yhteinen näkyvyyskampanja, jonka tavoitteena on työvoiman houkuttelu alueelle. Kampanjan tulokset olivat lupaavia, ja se jatkuu vuonna 2024.

Konserniyhtiöissä toteutui monta muutosta toimintavuoden aikana. Kokkolan kehitysyrityksen, Kokkolan Teollisuuskylän, KIP Infran sekä Kiinteistö Oy Majakanmäen fusio toteutui. Kokkolan Sataman tulos painui negatiiviseksi suurten alaskirjauksien vuoksi. Kokkolan Energia tulos oli vahva. Lakea Oy:n taloudellista tilannetta on seurattu erityisen tarkkaan. Kokkolan Veden aiemman toiminnan esitutkinta on päättynyt ja asia on siirtynyt syyttäjälle syyteharkintaan.

Kokkola Industrial Parkin ja Kruunuportin alueilta kuuluu myönteisiä uutisia ja hankkeet etenevät suotuisasti. Teollisten investointien valmisteluprosessit ovat pitkiä ja vaativat paljon työtä, ennen kuin yksiköt on rakennettu ja toiminta käynnissä. Päätökset Kokkolan Energian ja suurteollisuuden tarpeita vastaavista maanvaihtoista ovat valmiita. Vuonna 2023 tehdyt merkittävät maakaupat vahvistavat Kruunuportin aluetta, mutta antavat myös kaupungille tulevaisuuden metsä- ja tonttivarantoa.

Vuonna 2023 kaupungin omina hankkeina käynnistyivät Donnerskan koulun peruskorjaus ja laajennus sekä Piispanmäen uuden koulun ja päiväkodin rakentaminen. Valtuusto hyväksyi Kokkolan Urheilupuisto Oy:n pääomittamisen, ja yhtiö käynnisti valmistelevat työt loppuvuonna 2023. Valtuusto päätti myös jatkaa Halkokarin uuden koulun ja päiväkodin suunnittelua aiempien päätösten pohjalta. Rakentamisen kustannukset ovat nousseet merkittävästi, mikä tulee vaikuttamaan myös kaupungin rakennushankkeisiin.

Piispanmäen koulu ja päiväkotikoti sai tiukassa kisassa Kuntarahoituksen Vuoden vihreä edelläkävijä -tunnustuksen ja 10 000 euron

palkintosumman, jolla osallistetaan kokkolalaisia lapsia ja nuoria vihreään ajatteluun. Tunustus on hyvä esimerkki siitä, että Kokkolassa on onnistuttu kehittämään omaa osaamista ja uusia toimintatapoja.

Kaupungin väestökehitys on viime vuosina ollut hallitussa kasvussa, pääasiassa maahanmuuton ansiosta. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Kokkolan asukasluku oli vuoden vaihteessa 48 299.

Kaupungilla on takana neljä peräkkäistä ylijäämäistä vuotta. Talouden näkökulmasta Kokkola ei kuitenkaan kulje kohti helpompia aikoja. Vuosi 2024 tulee olemaan taloudellisesti haastava, ja valtuusto on hyväksynyt alijäämäisen talousarvion. Tulevien vuosien

talousnäkymien vuoksi kaupunginhallitus käynnisti kolmivuotisen talousohjelman laadinnan.

Varaudumme tulevaisuuteen hyvällä valmistellulla ja päätöksenteolla, kehitämme kaupunkia yhdessä ja pidämme huolta toisistamme. Meillä on kasvukaupunkina kaikki edellytykset menestyä ja onnistua!

Haluan kiittää vuoden 2023 aikana tehdystä hyvästä ja työstä koko työyhteisöämme, ja aivan erityisesti tämän tilinpäätöksen laadintaan osallistuneita.

Stina Mattila, kaupunginjohtaja

1.1.1 Kokkolan kaupungin hallinto

KOKKOLAN KAUPUNGIN HALLINTO- JA PALVELUORGANISAATIO 2023

1.1.2 Kokkolan kaupunginvaltuusto- ja hallitus

KOKKOLAN KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 127 pykälää vuonna 2023. Valtuustossa on 43 jäsentä.

Valtuuston kokoonpano 1.1. – 31.12.2023

Puheenjohtaja Tiina Isotalus (SDP)
I varapuheenjohtaja Johanna Paloranta (KESK)
II varapuheenjohtaja Mauri Peltokangas (PS)

KESK (10 jäsentä)

Anttila Markus
Hankaniemi Tapani
Herlevi Reino
Innanen Sari
Kauppila Jorma
Leivo Marjaana
Ojala Jyrki
Pajunpää Tapio
Paloranta Johanna
Pietilä Oliver

SDP (8 jäsentä)

Haapasaari Emma
Isotalus Tiina
Koljonen Risto

Lahti Mauri
Orjala Sirpa
Partanen Petri 1.1.-25.9.
Pikkarainen-Haapasaari
Jaana 13.12.2023-
Ruisaho Sakari
Teerikangas Emilia

PS (7 jäsentä)

Hautamäki Jorma
Kalliokoski Matti
Keränen Ulpu
Kivelä Tomi
Koskela Minna
Peltokangas Mauri
Sillanpää Timo

KOK (6 jäsentä)

Haimakainen Pentti
Jukkola Janne
Kivilehto Kauko
Nurmi Pekka
Nurmi-Lehto Anna
Puurula Juha

KD (4 jäsentä)

Fiskaali Heimo
Kippo Hannu
Paananen Jukka
Salo Mauri

RKP (4 jäsentä)

Anderson Stefan

Lukkarinen Margita
Snellman Hans
Timonen Marlén

VAS (2 jäsentä)

Karhu Virpi 1.1.-1.6.
Leinonen Pia
Simpanen Sami
31.8.-

VIHR (2 jäsentä)

Cygnel Hanna
Egge Faisa

KOKKOLAN KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitus kokoontui 31 kertaa ja käsitteli 580 pykälää vuonna 2023.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.1. – 31.5.2023 (12 jäsentä)

Puheenjohtaja Sari Innanen (KESK)
I varapuheenjohtaja Timo Sillanpää (PS)
II varapuheenjohtaja Janne Jukkola (KOK)

KESK (3 jäsentä)

Innanen Sari
Ojala Jyrki
Pietilä Oliver

SDP (2 jäsentä)

Lahti Mauri
Teerikangas Emilia

KOK (2 jäsentä)

Jukkola Janne
Nurmi Pekka

PS (2 jäsentä)

Koskela Minna
Sillanpää Timo

KD (1 jäsentä)

Salo Mauri

RKP (1 jäsentä)

Timonen Marlén

VAS (1 jäsentä)

Karhu Virpi

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.6. – 31.12.2023 (12 jäsentä)

Puheenjohtaja Sari Innanen (KESK)
I varapuheenjohtaja Timo Sillanpää (PS)
II varapuheenjohtaja Juha Puurula (KOK)

KESK (3 jäsentä)

Innanen Sari
Ojala Jyrki
Pietilä Oliver

SDP (2 jäsentä)

Koljonen Risto
Teerikangas Emilia

PS (2 jäsentä)

Koskela Minna
Sillanpää Timo

RKP (1 jäsentä)

Timonen Marlén

KOK (2 jäsentä)

Nurmi Pekka
Puurula Juha

KD (1 jäsentä)

Salo Mauri

VIHR (1 jäsentä)

Egge Faisa

Muut kaupunginvaltuuston hyväksymät toimielimet

Kaupunkirakennelautakunta
Keskusvaalilautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Opetus- ja kasvatuslautakunta
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
Tarkastuslautakunta
Valtuuston vaalilautakunta

Vesilaitoksen johtokunta
Poliisilaitoksen neuvottelukunta
Käräjäoikeuden lautamiehet
Uskotut miehet

1.2 Yleinen taloudellinen tilanne ja talousalueen kehitys

Maailmantalouden tilanne

Valtionvarainministeriön 19.12.2023 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan, maailmantalouden näkymät loppuvuonna ovat epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikentävät näkymiä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyteleminen korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024. Kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu on pysähtynyt loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näkymät ovat vaikeat. Euroalueen teollisuuden ja palveluiden ennakoivat indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtuen rahapolitiikan keventämiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Valtionvarainministeriö kuitenkin arvioi, että talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalityulojen kasvaessa. Kasvu kiihtyy edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025 maailmantalouden elpyessä.

Maailmantalouden epävarmuuksista huolimatta **Yhdysvaltojen** talousnäkymät ovat melko suotuisat. Kasvu oli vahvaa vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä pitkälti yksityisen kulutuksen ansiosta. Yleisesti arvioidaan, että taloudessa toteutuu ns. pehmeä lasku, eli talouskasvu hidastuu vuonna 2024, mutta talous ei ajaudu taantumaan kireästä rahapolitiikasta huolimatta. Lisäksi inflaatio on hidastunut nopeasti, mikä tukee reaalityuloja. Ennakoivat indikaattorit ovat pysytelleet verrattain vahvoina. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Talouden kasvu hidastuu vuoden 2023 2,3 prosentista 1,6 prosenttiin vuonna 2024, ja elpyy jälleen 2,2 prosenttiin vuonna 2025.

Valtionvarainministeriön mukaan, **Kiinan** talousnäkymät ovat haastavat. Julkisiin

investointeihin perustuva talousmalli näyttäisi olevan tiensä päässä, ja siihen liittyen kiinteistösektori on syvässä kriisissä. Vienti on ollut vaikeuksissa vuonna 2023, joskin loppuvuotta kohti se on hieman piristynyt. Vähittäiskauppa on samaan aikaan elpynyt jossain määrin, mutta yksityisen kulutuksen näkymät ovat yhä epävarmat. Talouskasvu hidastuu 4,3 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 4,2 prosenttiin vuonna 2025.

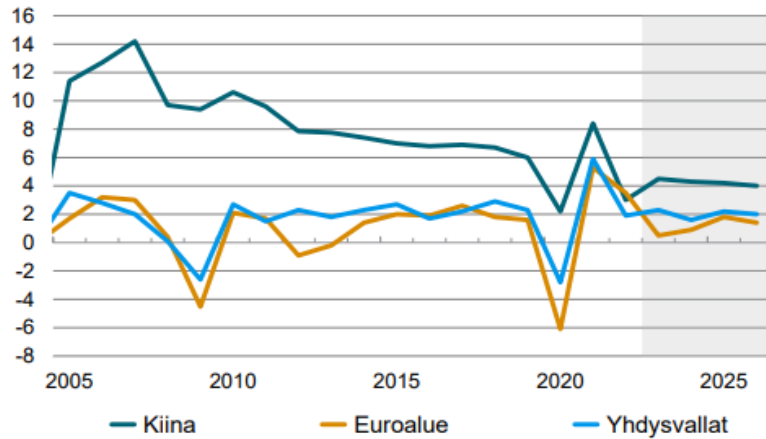
Tunnelma kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on viime aikoina ollut melko optimistinen. Markkinakorot ovat kääntyneet laskuun, kun odotukset rahapolitiikan keventämisestä ovat aikaistuneet. Pitkienkin korkojen suunta on kääntynyt nopeaan laskuun, joskin niihin vaikuttavat muutkin tekijät. Eurooppalaiset osakeindeksit ovat loppuvuonna olleet hienoisessa kasvussa. Erityisesti pankkien näkymät ovat myönteiset, kun vielä keväällä 2023 pelättiin pankkien ongelmien kärjistymistä Yhdysvalloissa ja osin Euroopassakin. Melko vakaina pysyneet valtionlainojen korkoerot osoittavat tilanteen olevan rauhallinen. Riskeinä voi mainita inflaation kiihtyminen uudelleen keskuspankkien tavoitetasojen yläpuolelle sekä odottamattomat markkinahäiriöt, jotka voivat johtaa ketjureaktioihin ja laajempiin vaikutuksiin.

Maailmantalouden näkymiin liittyvät riskit painottuvat melko vahvasti alasuuntaan. Lokaussa 2023 puhjennut Lähi-idän konflikti voi vaikuttaa herkkiin energiamarkkinoihin, joskin pelot kriisin eskaloitumisesta ovat vaimenneet vähitellen. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ylläpitää geopoliittisia jännitteitä. Inflaation kiihtyminen uudelleen johtaisi kireän rahapolitiikan jatkumiseen, mikä heikentäisi kasvunäkymiä maailmanlaajuisesti. Geotaloudellisen fragmentaation eteneminen syventäisi jakolinjoja maailmantaloudessa ja -kaupassa. Kiinan talouden ongelmien kärjistyminen voisi heikentää koko maailmantalouden näkymiä. Ilmastomuutoksen vaikutukset voivat aiheuttaa odotettuaakin suurempia haitallisia talousvaikutuksia. Inflaation odotettuaakin nopeampi hidastuminen kasvattaisi reaalityuloja ja vahvistaisi kulutuskysyntää laajasti. Tätä näkymää

tukisi odotettuaakin vahvempana etenevä työllisyystilanne monessa taloudessa. Geopoliittisten jännitteiden lieventyminen lisäisi

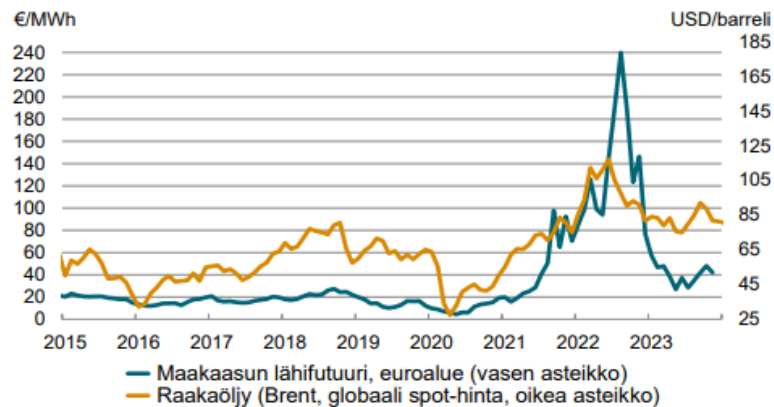
luottamusta maailmanlaajuisesti. Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus Talvi 2023, VM:n julkaisuja - 2023:95

Bruttokansantuote määrän muutos, %

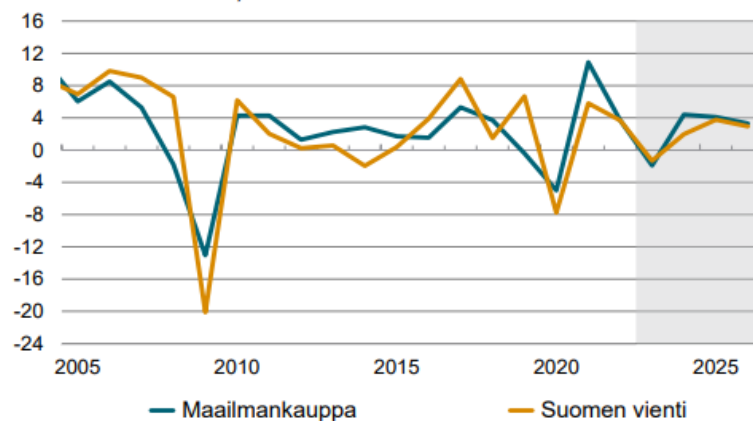
Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Raaka-aineiden hinnat

Lähde: Intercontinental Exchange, ICE, Macrobond

Maailmankauppa määrän muutos, %

Lähde: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Tilastokeskus, VM

Suomen taludennäkymät tulevina vuosina

Valtionvarainministeriön viime joulukuun katselmuksen perusteella, vuonna 2023 Suomen talouden tilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita heikompi ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Myös loppuvuoden taloustilanne on edelleen heikko ja Suomen bruttokansantuote (BKT) supistuisi vuonna 2023 0,5 prosenttia. Heikoin tilanne on rakentamisessa, mutta myös palveluiden hyvä kasvu on pysähtynyt.

Talouden odotetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyykin vaimeaan kasvuun ensi vuonna ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee myös investointeja, joita tukee myös energiasiirtymä ja puolustusinvestoinnit. Vuonna 2024 BKT kasvaa 0,7 prosenttia ja kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja 2026 2,0 ja 1,6 prosenttiin.

Valtionvarainministeriö arvioi, että maailmankauppa on supistunut tänä vuonna maailmantalouden kasvusta huolimatta. Taustalla ovat sekä geopolittiset jännitteet että varastojen täytyminen. Jatkossa maailmankaupan odotetaan kuitenkin toipuvan ja antavan vetoapua myös Suomen viennille. Vuonna 2023 vienti Suomesta laskee, mutta selvästi vähemmän kuin tuonti, joten nettoviennillä onkin selvästi positiivinen kontribuutio talouteen tänä vuonna. Vuonna 2024 viennin odotetaan jo kasvavan. Suomen kustannuskilpailukyky on kunnossa ja vienti kasvaa, kunhan maailmankauppa toipuu.

Inflaatio on hidastunut nopeasti vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 inflaatio on keskimäärin enää 2 prosenttia ja painuu alle 2 prosentin vuosina 2025 ja 2026. Pääsyy inflaation hidastumiseen on ollut energian hintojen lasku, mutta loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuminen on ollut laaja-alaista. Eniten hintapaineita on jäljellä palveluissa, mutta niissäkin hintojen nousu on selvästi hidastunut.

Inflaation hidastumisen myötä myös korot kääntyvät laskuun. Odotukset ohjauksorkojen laskusta ensi vuonna ovat aikaistuneet ja markkinakorot ovat jo alentuneet. Suurin

positiivinen vaikutus korkojen laskusta nähdään vuonna 2025.

Reaaliensiot kääntyvät kasvuun vuonna 2024, mutta kotitalouksien ostovoiman kasvu jää vielä vaimeaksi, kun työllisyyden heikkeneminen ja sosiaalietuuksien leikkaukset hidastavat kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua. Vuodesta 2025 alkaen kotitalouksien ostovoiman ja kulutuksen kasvu vauhdittuvat.

Uusien asuntojen rakentaminen on jyrkässä laskussa ja lasku jatkuu vielä vuonna 2024. Asunnoille on kuitenkin kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta. Korkojen kääntyminen laskuun piristääkin asuntomarkkinoita ja uudistuotanto kasvaa vuodesta 2025 alkaen. Myös muu rakentaminen on laskusuunnassa, mutta toipuu asuinrakentamista nopeammin.

Haastavista lyhyen aikavälin näkymistä huolimatta odotukset tuotannollisten investointien suhteen ovat positiiviset ja yrityksillä on suuria investointitarpeita lähivuosina. Ilmastonmuutoksen ja energiamurroksen lisäksi yhä etenevä digitalisaatio ja tekoälyn hyödyntäminen lisäävät investointeja. Tuotannollisia investointisuunnitelmia onkin ennätyksellisen paljon. Julkisten investointien määrä kasvaa lähivuosina, vaikka julkisen talouden tiukka tilanne heikentää investointimahdollisuuksia. Valtion investointeja pitävät yllä kyberturvallisuuden, rajavalvonnan ja maanpuolustuksen vahvistaminen sekä EU:n investointirahoitus. Paikallishallinnossa investointipaineet jatkuvat väestön muuttoliikkeen ja rakennuskannan korjaustarpeiden vuoksi.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee ja työllisten määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2024 työllisyys vähenee tilapäisesti ja työllisyysaste laskee.

Keskipitkällä aikavälillä talouden tuotannon arvioidaan kasvavan kohtalaisesti. Vuonna 2027 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,3 prosenttia ja vuonna 2028 kasvun arvioidaan olevan noin 1,1 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu, joiden arvioidaan elpyvän markkinakorkojen laskun ja vihreään siirtymään liittyvien panostusten seurauksena. Lähde: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus Talvi 2023, VM:n julkaisuja - 2023:95.

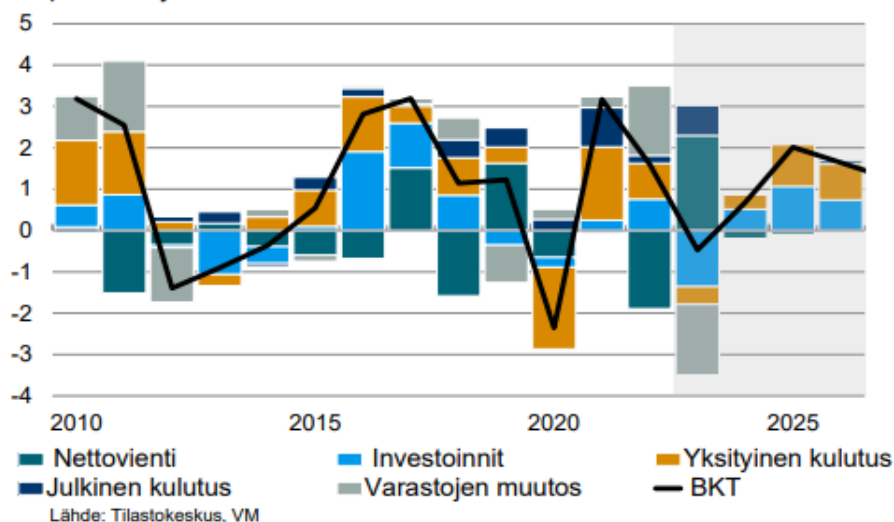
Keskeiset ennusteluvut (VM)

	2022	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	269	3,2	1,6	-0,5	0,7	2,0	1,6
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	128	6,0	8,5	-6,1	2,4	4,0	3,0
Kokonaistarjonta	397	3,9	3,5	-2,3	1,2	2,6	2,0
Tavaroiden ja palvelujen vienti	122	5,8	3,7	-1,3	2,0	3,8	3,0
Kulutus	203	3,6	1,4	0,4	0,5	1,4	1,2
yksityinen	138	3,5	1,7	-0,8	0,7	2,0	1,7
julkinen	65	3,9	0,8	3,0	0,0	0,1	0,3
Investoinnit	65	1,0	3,2	-5,6	2,2	4,6	3,1
yksityiset	54	4,3	4,0	-5,4	0,9	2,9	4,2
julkiset	11	-11,8	-0,2	-6,6	9,0	12,5	-1,3
Kokonaiskysyntä	395	3,7	3,3	-2,3	1,2	2,6	2,1
kotimainen kysyntä	274	3,0	3,2	-2,7	0,9	2,1	1,7

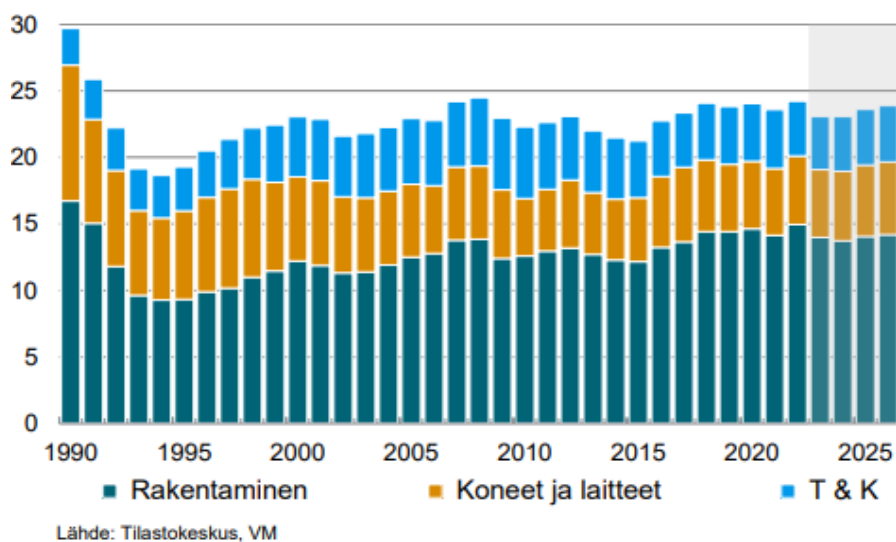
Muut keskeiset ennusteluvut (VM)

	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	251	269	282	289	301	313
Palvelut, määrän muutos, %	4,3	3,2	0,9	0,7	1,5	0,9
Koko teollisuus, määrän muutos, %	2,0	-1,3	0,2	1,8	2,8	1,9
Työn tuottavuus, muutos, %	1,4	0,0	0,0	1,7	1,3	0,7
Työlliset, muutos, %	2,4	2,5	0,1	-0,2	0,8	0,9
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat), %	72,3	73,8	73,6	73,5	74,1	74,8
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,6	78,1	77,9	77,9	78,7	79,5
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,2	7,5	7,1	6,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	2,2	7,1	6,3	2,0	1,4	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,4	2,4	4,2	3,5	3,3	3,1
Vaihtotase, mrd. euroa	1,0	-6,8	-2,2	-2,3	-2,7	-2,8
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,4	-2,5	-0,8	-0,8	-0,9	-0,9
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,5	0,3	3,4	3,4	2,4	2,1
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,1	3,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	55,7	53,3	54,5	54,9	54,7	53,9
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	43,1	42,9	41,5	40,5	40,5	40,3
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-2,8	-0,8	-2,5	-3,5	-3,4	-3,0
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-3,3	-1,6	-3,2	-3,7	-4,2	-3,8
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	72,5	73,3	75,5	79,1	81,4	83,3
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	51,3	52,7	55,4	58,5	60,6	62,2

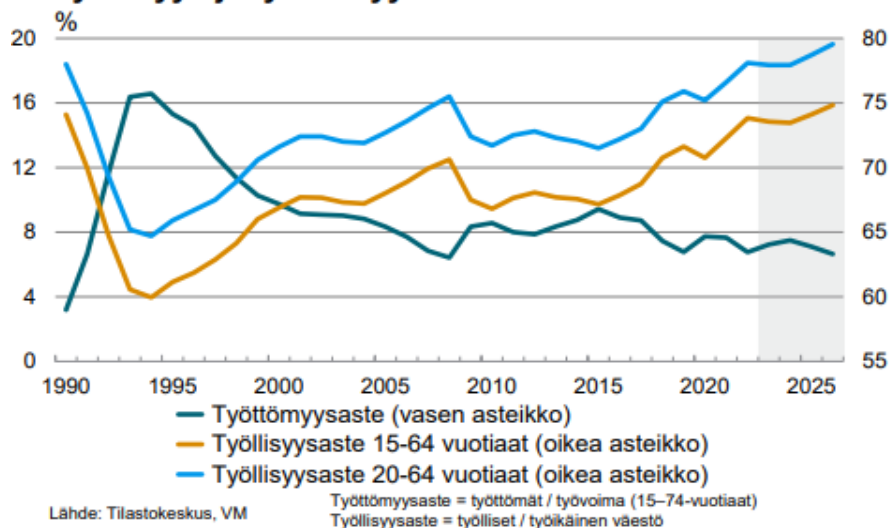
BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Investoinnit suhteessa BKT:hen, %

Työllisyys ja työttömyys

Julkinen talous ja kuntien taloudellinen tilanne

Julkinen talous on sitkeästi alijäämäinen ennustevuosina. Talouskasvu kääntyi hienoiseen laskuun ja on vaimeaa myös vuonna 2024. Inflaation aiheuttama menojen kasvu heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa. Verotulojen kasvu on vaisua, ja alijäämä heikkenee vuonna 2024 reilusti yli 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Seuraavina vuosina alijäämä kohenee hiljalleen hallituksen toimien ja talouskasvun ansiosta. Julkisia menoja rasittavat kuitenkin useat aiemmin päätetyt toimet, korkomenojen kasvu ja mittavat puolustushankinnat, ilmenee Valtionvarainministeriön katsauksesta.

Katsauksen mukaan, julkinen velka nousee vuonna 2023 yli 75 prosenttiin ja vuoteen 2028 mennessä yli 85 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Sopeutustoimista huolimatta velkasuhde kasvaa edelleen. Valtionhallinto, kunnat ja hyvinvointialueet ovat kaikki alijäämäisiä ja kerryttävät velkaa vuosittain. Valtionhallinnon rahoitusasema on alasektoreista heikoin. Alijäämä heikkenee vuonna 2023 yli 3 prosenttiin ja edelleen vuonna 2025 yli neljään prosenttiin suhteessa BKT:hen. Menoja kasvattavat aiemmin sovitut panostukset mm. varautumiseen, T&K-menoihin ja hävittäjähankintoihin. Hallituksen päättämiä sopeutustoimia kohdistuu myös valtion menoihin. Verotulojen kasvu on aneemista talouden hidastumisen myötä. Paikallishallinnon alasektoreista kuntahallinto jää edelleen alijäämäiseksi, ja alijäämä syvenee hintojen nopean kasvun ja investointien seurauksena. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infrarakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkealla. Hyvinvointialueiden arvioidaan olevan vuonna 2023 alijäämäisiä hintojen ja palkkojen nopean kasvun sekä suurten investointimenojen vuoksi. Hyvinvointialueiden palkkaratkaisut lisäävät henkilöstömenoja yleistä ansiökehitystä nopeammin, mikä tuo alueille sopeutusarpeita vuosittain. Alueiden tilannetta vaikeuttaa myös pula työvoimasta. Hallitusohjelman toimet vähentävät alueiden menopaineita. Lisäksi alueiden on tulevana vuosina sopeutettava toimintaansa, mikä hidastaa menojen kasvua.

Valtionvarainministeriön ennusteiden mukaan, vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja on kertynyt selvästi viime vuotta vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 n. 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen mm. nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen kasvun vauhdittamana, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienenemisen vuoksi. Poikkeuksen pääasiassa hintojen nousun aiheuttamaan kulutusmenojen kasvuun aiheuttaa vuoteen 2025 ajoittuva TE-palvelu-uudistus, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kuntahallinnon suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sopimuskorotukset nostavat n. 3 prosenttia vuonna 2024. Samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiökehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiökehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan

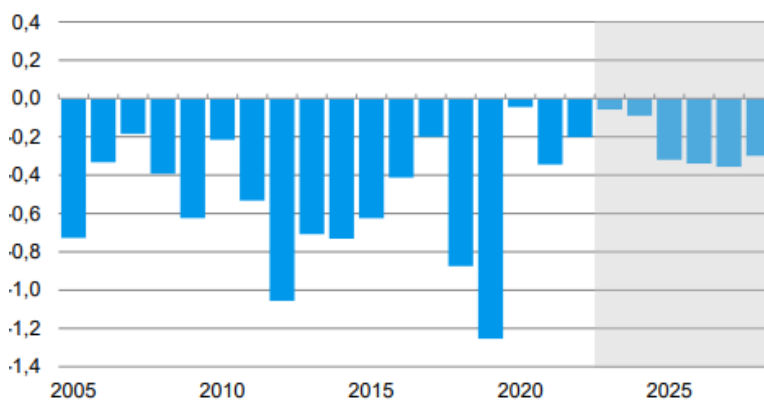
varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuk-
sista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kui-
tenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuo-
sille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri
leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin
vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa
kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talous-
arviostaan. Näin kunnat saivat lisää aikaa so-
peutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksii-
n.

Keskimääräinen kunnallisvero nousee vuonna
2024 koko Suomessa 0,07 prosenttiyksiköllä
7,51 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän
kunnallisverotuloja n. 80 milj. euroa vuosita-
solla. Lisäksi kiinteistöverotuloja lisää hallituk-
sen päätös erottaa maapohjat rakennuksista
yleisen kiinteistöveroprosentin sisällä ja nos-
taa niiden verotuksen vaihteluvälin alarajaa.
Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja
reilut 100 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen.
Verotulot säilyvät kuntahallinnon merkittävim-
pänä tulonlähteenä, vaikkakin ne sote-uudis-
tuksen seurauksena likimain puolittuivat.
Vaikka verotulojen kasvu pysyy ennustevuo-
sina lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa, mer-
kitsee se kunnille huomattavasti pienempiä li-
sätuloja kuin aiemmin. Sote-uudistus kavensi
kuntien talouden liikkumavaraa merkittävästi,
mikä korostaa entisestään riskienhallinnan
merkitystä kuntien talouden suunnittelussa.

Kuntahallinnon investointipaineet eivät ole ka-
donneet investointien hetkellisestä hiipumi-
sestä huolimatta, vaan ne pysyvät edelleen
mittavina muun muassa rakennuskannan iän,
muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän edellyttä-
mien muutosten vuoksi. Investointiympäristön
epävarmat näkymät, noussut korkotaso ja
kuntien heikkenevä taloustilanne voivat kui-
tenkin edelleen lykätä investointeja eteenpäin
tai estää niiden toteutumisen. Investointien
oletetaan palautuvan normaalille kasvu-ural-
leen tulevina vuosina.

Kasvatvat alijäämät merkitsevät kuntahallin-
nossa sopeutuspainetta sekä edellyttävät in-
vestointien huolellista tarveharkintaa. Tois-
taiseksi kehitysarviossa on huomioitu vasta
teknisluonteinen 50 milj. euron kuntien ja kun-
tayhtymien oma menosäästö kulutusme-
noissa talousarviovuodesta 2024 alkaen ja
kuntien päättämät veroprosenttien muutokset
vuodelle 2024. Kuntahallinnon menot voivat
osoittautua painelaskelmaa maltillisemmiksi,
jos kunnat pystyvät sopeuttamaan sekä palve-
luverkkoaan että toimintaansa vastaamaan
pienenevää palvelutarvetta. Toisaalta palvelu-
verkon karsiminen voi osoittautua kaikenko-
koisissa kunnissa poliittisesti hankalaksi kysy-
mykseksi. Lähde: Valtiovarainministeriö, Ta-
loudellinen katsaus Talvi 2023, VM:n julkai-
suja - 2023:95.

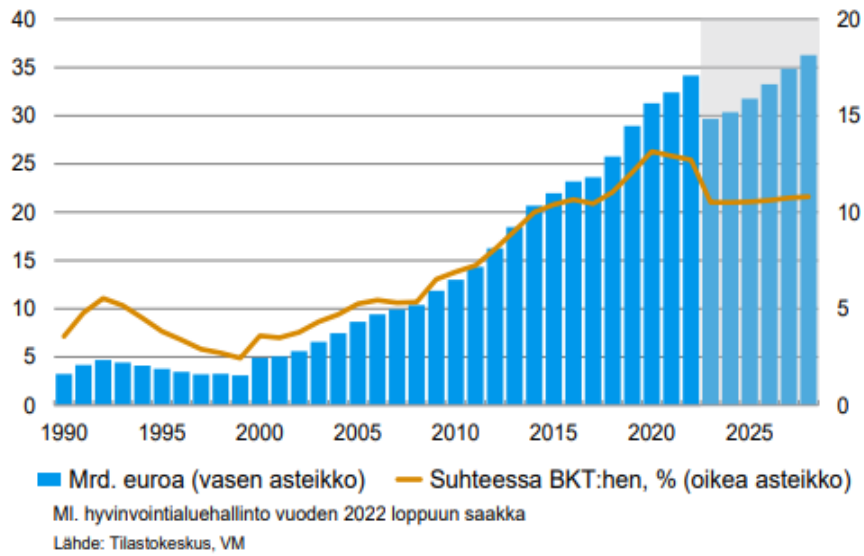
Kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa BKT:hen, %

MI. hyvinvointialuehallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Kuntahallinnon velka

	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
	miljardia euroa					
Verotulot ja sosiaaliturvamaksut	25,8	26,6	13,2	13,9	14,3	14,9
siitä kunnallisvero	20,8	21,8	9,1	9,7	10,0	10,5
yhteisövero	3,0	2,8	1,9	1,8	1,9	1,9
kiinteistövero	2,0	2,0	2,2	2,3	2,4	2,4
Myynti- ja maksutulot	11,4	12,3	9,6	9,8	9,9	10,0
Tulonsiirrot valtionhallinnolta	17,6	18,3	8,1	7,8	8,4	8,5
Muut tulot	1,7	1,7	1,9	1,9	2,0	2,0
Kokonaistulot	56,5	58,9	32,8	33,4	34,5	35,4
Palkansaajakorvaukset ja välituotekäyttö	43,5	45,3	24,8	25,1	25,9	26,6
Sosiaaliavustukset ja luontoismuotoiset etuudet	5,6	5,9	0,7	0,8	1,1	1,1
Muut tulonsiirrot	1,9	1,8	1,7	1,7	2,1	2,1
Omaisuusmenot	0,1	0,2	0,5	0,6	0,6	0,7
Pääoman bruttomuodostus	6,4	6,5	5,4	5,5	5,8	6,0
Muut menot	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Kokonaismenot	57,4	59,5	33,0	33,7	35,4	36,5
Kulutusmenot	41,6	43,2	20,8	21,3	22,5	23,4
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-0,9	-0,5	-0,2	-0,3	-1,0	-1,1
Perusjäämä ²	-0,7	-0,4	0,3	0,3	-0,4	-0,4

¹ Kansantalouden tilinpidon mukaan pl. Helsingin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi

² Nettoluotonanto ilman bruttokorkomenoja

Oman alueen taloudellinen kehitys, sekä yleiskuva alueen tilanteesta ja näkymistä

Työ- ja elinkeinoministeriön syksyn 2023 alueellisen kehitysnäkimien mukaan, Keski-Pohjanmaalla on monipuolinen elinkeinorakenne: alueella on vahvaa teollisuutta, monipuolista alkutuotantoa ja merkittävä kaupan ja palveluiden toimiala. Maakunnan työllisyystilanne kuuluu maan parhaisiin. Keski-Pohjanmaalla viriää uusia innovaatioita erityisesti vihreää siirtymää edistävillä toimialoilla, kuten akkuteollisuudessa ja vetytaloudessa. Alueella on merkittävä rooli koko Suomen akkuarvoketjussa ja jättimäisessä vihreän siirtymän investointiallossa.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan myötä panostukset vihreän siirtymän edistämiseksi ovat lisääntyneet voimakkaasti EU:ssa. Käytännössä valtaosa koko Suomeen sijoittuvista vihreän siirtymän investoinneista kohdistuu Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntiin. Pohjanmaan kauppakamarin laskelmien mukaan investoinnit ovat jopa 17 miljardia euroa vuosikymmenen loppuun mennessä Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. Vihreän siirtymän investointitsunami koostuu muun muassa akkuteollisuus-, vetyteollisuus- ja tuulivoimainvestoinneista. Keski-Pohjanmaalla Kokkolan ja Pohjanmaalla Vaasan akkuekosysteemin hankkeet ovat keskeinen osa suuren osan Suomea kattavaa akkuketjua aina akkumineraalikaivoksista akkutehtaisiin saakka. Tuulivoimaa rakennetaan kiihtyvällä tahdilla niin maalle kuin merelle. Uusiutuvan energian tuotantohankkeita on viime aikoina julkistettu myös mm. vety-, e-metanoli- ja bio-kaasualalla. Myös muilla teollisuudenaloilla on käynnistymässä suuren luokan investointihankkeita ja kasvu heijastuu tietenkin myös muille toimialoille.

Korkotason kasvu ja energian, kuljetusten ja raaka-aineiden kustannusten nousu sekä inflaation kiihtyminen ovat kuitenkin viime aikoina vaikeuttaneet yritystoimintaa useilla toimialoilla. Suurten vientiyritysten kautta vaikutukset heijastuvat myös pienempiin alihankkijoihin. Tilanne vaikeutunut erityisesti rakennus- ja teollisuusaloilla, jolla kysyntä on hiljentynyt merkittävästi viime aikoina.

Maakunnan työllisyystilanne on koko maan tilanteeseen nähden erinomaisella tasolla,

vaikkakin talouselämässä vellova epävarmuus on viime aikoina kääntänyt työttömyyden kasvu-uralle. Työvoimapula kuitenkin vaikeuttaa edelleen yritysten kasvua. Työllisyys voi hieman heilahdella lyhyellä aikavälillä, mutta hieman pidemmällä tähtäimellä työvoiman kysyntä maakunnassa tulee kasvamaan voimakkaasti. Tulevien suurhankkeiden toteutuminen luo tuhansia uusia työpaikkoja ja uudenlaisia osaamistarpeita esimerkiksi kaivosalalle ja teollisuuteen, mutta myös perinteisille aloille, kuten sosiaali- ja terveystalouteen, tarvitaan uutta työvoimaa.

Keski-Pohjanmaan maakunnassa oli 68 000 asukasta vuonna 2022. Väkimäärä on pienentynyt viime vuosikymmenen lopulta lähtien, ja Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan negatiivinen väestökehitys jatkuu aina koko vuoteen 2040 jatkuvan ennustejakson ajan. Väestö ikääntyy ja työikäisten määrä pienentyy. Elinkeinoelämän kasvavien työvoimatarpeiden näkökulmasta kehitys on huolestuttava. Työvoimareservin täysimääräinen hyödyntäminen sekä maakunnan veto- ja pitovoiman kehittäminen ovat tärkeässä roolissa työvoiman saatavuusongelman ratkaisussa ja alueelle suunniteltujen hankkeiden toteutumisen mahdollistamisessa. Kansainvälisen työvoiman veto- ja pitovoiman kehittämiseen täytyy panostaa merkittävästi.

Julkaisun mukaan, kuoppia kasvun tiellä ovat kohoavat kustannukset, vaikeudet osaavan työvoiman saatavuudessa sekä infrastruktuuriin ja saavutettavuuteen liittyvät ongelmat. Lisäksi investointien pullonkauloina ovat luvitusasiat, kilpailuasetelmat sekä rakennusalan resurssit siinä tapauksessa, että useampi projekti käynnistyy samanaikaisesti. Kilpailuasetelmista esimerkkinä ovat Yhdysvaltojen Inflation Reduction Act ja Defense Production Act Title III, jotka saattavat houkuttaa investoijia jopa toiselle mantereelle. Näiden haasteiden taklaaminen on elintärkeää uuden kasvun mahdollistamiseksi Keski-Pohjanmaalla ja koko Suomessa. Investoinnit hajaantuvat pidemmälle aikavälille, mutta monessa hankkeessa konkreettisia toimia on jo tehty. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 2023:45.

1.3 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä olennaiset tapahtumat

Kokkolan kaupungin talouden kehitys

Kaupungin vuoden 2023 tulos toteutui odotusten mukaisesti ylijäämäisenä. Tilinpäätös on sarjassaan neljäs peräkkäinen ylijäämäinen tilinpäätös kaupungin ja liikelaitoksen osalta. Tämä auttaa kuitenkin vain hetkellisesti, kun samanaikaisesti kaupungin rahoituspohja kaventuu heikentyneiden veroennusteiden ja valtionosuuksien lisäleikkausten myötä. Vuoden 2023 palkkaratkaisut nostavat henkilöstökustannuksia myös merkittävästi. Voidaan todeta, että vaikka julkisen talouden tilannekuva on ollut Suomessa jo pitkään harmaa, heikentyi se vuonna 2023 vielä entisestään. Valtio, kunnat ja hyvinvointialueet ovat taloudellisissa vaikeuksissa.

Vuoden 2023 kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden tulokseksi muodostui 8,4 miljoonaa euroa ennen tilinpäätössiirtoja. Henkilöstön työhyvinvoinnin varauksista kasvatettiin 1,2 miljoonaa euroon 0,2 miljoonan euron korotuksella. Vahinkorahastoa täydennettiin 1,7 miljoonaa euroon ja vastaavasti työllisyysrahaa 1,5 miljoonaa euroon.

Tilinpäätössiirtojen jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli 10,3 miljoonaa euroa. Edellisen tilikauden vastaava ylijäämä oli 8,5 miljoonaa euroa, ja ylijäämä kasvoi viime vuoteen verrattuna 22,4 %.

Vuoden 2023 verotulot olivat yhteensä 124,8 miljoonaa euroa ja valtionosuudet 32,9 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä tulokseen vaikuttavia tekijöitä olivat aiemmille vuosille kuuluvat verotulot, jotka maksettiin kunnille viiveellä. Vuoden 2023 alussa maksetut vuoden 2022 verohännät koostuivat kunnallisveroista ja yhteisöveroista, jossa tammikuun kunnallisverotilitykset olivat 18,6 miljoonaa euroa ja yhteisöveron tilitykset 2,4 miljoonaa euroa. Nämä kertaluontoiset verohännät kuitenkin poistuvat vuodesta 2024 lähtien. Vertailun vuoksi, vuoden 2024 tammikuun kunnallisverotilitykset olivat 8,2 miljoonaa euroa ja yhteisöveron tilitykset 1,5 miljoonaa euroa.

Yleinen taloudellinen tilanne näkyy myös kaupungin taloudessa. Vaikka viime vuoden kevään palkkaratkaisut ovat yksi keskeisimmistä kustannuksia nostavista eristä, näkyy inflaation vaikutukset myös muissa kustannuserissä. Kasvua näkyy erityisesti palveluostojen hinnoissa ja korkokustannuksissa. Kaupungin lainakannalla korkokulut- ja tulot päättyivät 3,3

miljoonaan euroon korkosuojaukset huomioiden. Ilman korkosuojauksia ja ylimääräisiä lainojen lyhennyksiä kaupungin ja liikelaitoksen korkokustannukset olisivat olleet noin 5,4 miljoonaa euroa. Investointisuunnitelman mukaisesti kaupungin lainakanta tulee kasvamaan vuodesta 2024 lähtien, ja tämä tulee näkymään myös kasvavina korkokustannuksina tulevina vuosina, vaikka korkomarkkinat ennustavatkin ohjauskorkojen laskua. Toistaiseksi lyhyet korot pysyttelevät korkealla ja EKP ei vielä maaliskuun 2024 kokouksessaan laskeutunut ohjauskorkoan.

Kuten aikaisempina vuosinakin, Kokkolan kaupungin talouden kehityksen kannalta tulevina vuosina on ratkaisevan keskeistä, että käyttötalouden kehitys on maltillista ja vuosikate on kestäväällä pohjalla. Vuoden 2023 vuosikatteenä muodostui 26,2 miljoonaa euroa, ja se kattoi poistot 146,7 prosenttisesti. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 7,9 prosenttia. Vuosikatteen suuruus määrittelee yhdessä investointiohjelman kanssa kaupungin velkojen ja vastuiden kehittymisen myös tulevaisuudessa. Vuosikate kuitenkin romahtaa tulevina vuosina rahoituspohjan heikentyessä ja kustannusten kasvaessa merkittävästi, mikä aiheuttaa paineita investointien rahoittamiselle. Tämä on keskeinen syy myös kaupungin tulevien vuosien lainakannan kasvuun.

Kaupungin investointien näkökulmasta kaksi merkittävää hanketta käynnistyi. Kokkolan Piispanmäkeen valmistuu 2025 monitoimitalo, joka tulee palvelemaan yhteensä yli tuhatta päiväkotilasta, koululaista ja työntekijää. Rakennukseen siirtyy aikanaan usean eri koulun ja päiväkodin oppilaita. Lisäksi talo palvelee nuorisotoimea ja oppilashuoltoa ja useita yksiköitä palveleva tuotantokeittiö parantaa kaupungin ruokahuollon toimintavarmuutta. Hanke valittiin myös Kuntarahoituksen vuoden 2023 vihreäksi edelläkävijäksi. Myös Kokkolan Urheilupuisto Oy:n toteuttama urheilu ja tapahtumapuisto hanke siirtyi rakentamisvaiheeseen.

TE24-uudistuksen valmistelua jatkettiin määrätietoisesti kohti Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen muodostamista. Uudistus astuu voimaan 1.1.2025. Uudistus aiheuttaa kuitenkin epävarmuutta, etenkin siitä näkökulmasta riittävätkö sitä koskevat valtionosuudet kattamaan siirtyvien palveluiden kustannuksia ja jääkö vastuu kunta tässäkin nettomaksajaksi.

Epävarmuutta tulevaisuudessa aiheuttaa myös 1.1.2026 voimaan astuva valtionrahoitus järjestelmän uudistus sekä kiinteistövero uudistus. Kaupunki talouden kehityksen näkökulmasta näiden rinnalla kuitenkin positiivisuutta luo alueen investointinäköymät, väestön kehitys sekä suunnitellut tuulivoimahankkeet, jotka toteutuessaan kohentavat kaupungin talouden tasapainoa.

Vaikka vuodesta 2024 kaupungin taloudenkehitysnäköymät ovat selkeästi huonontuneet, kaupunkia kehitetään määrätietoisesti mutta taloudellisesti kestäväällä tavalla kaupunkistrategian mukaisesti. Talouden näkökulmasta edelleen väestönkehitys ja työllisyys ovat avain asemassa. Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa kaupungin kehittäminen ei kuitenkaan ole helppoa, ja se vaatii tarkkaa sekä suunnitelmallista taloudenpitoa ympäröivä taloustilanne huomioiden. Kaupunki haluaa jatkossakin tarjota asukkailleen laadukkaita ja kestäviä palveluita.

Olellaiset tapahtumat

Kevään 2023 kunta-alan palkkaratkaisut nostivat vuoden lopun henkilöstökustannuksia 1.6.2023 lähtien yleiskorotuksen, paikallisten järjestelyerien sekä kertaerien kautta. Lisämäärärahatarpeita kaupunginvaltuustossa käsiteltiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstökustannusten osalta. Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannusten lisämääräraha tarve oli 0,7 miljoonaa euroa, jonka lisäksi määrärahaa haettiin kotihoidon ja kuntalisien kustannusten kattamiseksi 0,4 miljoonaa euroa. Perusopetuksen lisämääräraha tarve oli vastaavasti 1,2 miljoonaa euroa. Muiden kaupungin toimintojen osalta palkkaratkaisua koskevat lisämäärärahatarpeet olivat yhteensä noin 2,3 miljoonaa euroa vuodelle 2023.

Lisämäärärahaa haettiin myös työllisyyspalveluiden työmarkkinatukeen 0,2 miljoonaa euroa, henkilöstöpalveluiden työterveyshuollon palveluihin 0,4 miljoonaa euroa ja kaupunkitoimiloiden ulkoisten vuokratilakustannuksien nousuun 1,2 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi maanhankinnan investointimäärärahoihin haettiin lisämäärärahaa 0,7 miljoonaa euroa Kruunuportin lisämaanhankintoihin liittyen. Käyttötalouden lisämäärärahatarpeet katettiin talousarvion tuloveroja nostamalla ja investointimäärärahatarpeet yhteisöveroa korottamalla verotulojen ollessa selkeästi vuoden 2023 talousarviota korkeammalla tasolla.

Kaupunginvaltuusto päätti elokuussa oikeuttaa kaupunginhallituksen tasaamaan maksuvalmiutta tilikautena lyhentämällä kaupungin lainoja ylimääräisesti noin 13,5 miljoonalla eurolla. Tämä vaikutti myös positiivisesti kaupungin vuoden 2023 lainojen korkokuluihin, kun kalleimpia lainoja maksettiin alku vuodesta pois.

Kaupungin talousohjelma 2020-2022 päätettiin kesäkuussa ja sen tuloksen arvioitiin. Talousohjelman tavoite oli yhteensä 4,8 miljoonaa euroa ja ohjelman kokonaistaloudelliset vaikutukset olivat 7,0 miljoonaa euroa. Nopeasti muuttuneen taloustilanteen johdosta kaupungin hallitus käynnisti uuden talousohjelman vuosille 2024-2026 helmikuussa 2024.

Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa -3,5 miljoonaa euroa alijäämäisenä. Hyvinvointialueiden toiminta alkoi 1.1.2023 ja vuosi 2023 oli tästäkin syystä historiallinen ja kaupungin toiminta näyttäytyi ensimmäistä kertaa ilman sote-kustannuksia ja sitä koskevaa rahoitusta. Loppuvuonna tehtyjen sote-tarkistuslaskelmien johdosta Valtionvarainministeriö ilmoitti 17.11.2023 valtionosuuksien 500 miljoonaa lisäleikkauksista. Nämä tulevat tulevina vuosina heikentämään kuntien rahoitusta merkittävästi.

Kaupunkistrategian väliarviointi valmisteltiin vuoden 2023 aikana, ja siinä todettiin, että strategian sisältö ja asetetut tavoitteet ovat edelleen relevantteja, eikä niiden sisältöjä ole syytä lähteä väliarviointivaiheessa muuttamaan. Valtuustokauden mittareiden osalta tehtiin tarkennuksia talouden ja kestävä kehityksen teemojen mittareihin.

Selonteko vuoden vaihteen jälkeen todetuista talousarviopoikkeamista tilinpäätöksessä 2023

Uuden kirjanpito-ohjeistuksen mukaan investointi varauksia saadaan tehdä kunnissa vain tulevien tilikausien poistoalaisten pysyvien vastaavien hankintamenoa varten. Tästä syystä kaupungin investointivarauksista purettiin asunto-osakeyhtiöiden, elinkeinojen osakkeiden sekä tonttimaan ostojen osalta yhteensä 1,8 miljoonalla eurolla. Näillä puruilla oli vuoden 2023 tilinpäätöksen tulosta parantava vaikutus.

Tilinpäätöksessä on kirjattu alas kiinteistöjen tasearvoja yhteensä -1,2 miljoonalla eurolla

niiden kiinteistöjen kohdalla, joilla arvonalennus on käynyt ilmeiseksi ja pysyväksi. Tämän lisäksi Halkokarin kiinteistöjä koskeviin poistosuunnitelmiin on tehty muutokset. Poistosuunnitelman muutoksilla on noin -0,8 miljoonan euron vaikutus vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Kokkolan kaupungin tilinpäätöksen 2022 lomapalkkavelkalaskelmissa on ollut virhe. Virhe on johtunut siitä, että Kokkolan kaupungin käyttämä palkkaohjelma on päättänyt hyvinvointialueille siirtyneiden henkilöiden työsuhteet 31.12.2022, eikä näin ollen ole huomioinut lomapalkkavelkalaskelmassa ajalta 1.4.-31.12.2022 kertyneitä maksamattomia lomapäiviä näiden henkilöiden osalta. Virheestä johtuen tilinpäätöksen 2022 lomapalkkavelka on ollut puutteellinen, jonka seurauksena muilta kunnilta jo laskutetuista summista on puuttunut nämä kyseiseltä ajanjaksolta kertyneet lomapäivät. Tämän johdosta kaupunki on lähettänyt kunnille lisälaskut virheen oikaisemiseksi. Kokkolan kaupunki on oikaisut ko. virheen edellisten tilikausien tulokseen.

Henkilöstö 2023

Henkilöstöpalveluiden tehtäviin kuuluu henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittäminen, palkat ja palvelussuhdeasiat, työsuojelu, työhyvinvoinnin kehittäminen, uudelleensijoitus-toiminta, yhteistoiminta-asiat, työterveyshuollon koordinointi sekä konsernin yleinen henkilöstöpolitiikka. Henkilöstöpolitiikan strategiset tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet määritellään henkilöstöohjelmassa, joka on laadittu vuosille 2022-2025 kaupunkistrategian ohjaamana. Henkilöstösuunnitelma 2024-2026 laadittiin ja hyväksyttiin syksyllä 2023.

Vuoden 2023 alussa pelastuslaitoksen ja oppilashuollon henkilöstö siirtyi kaupungilta hyvinvointialueelle. Samoin taloushallinnon tilitoimisto- ja yrityskirjanpidon palvelut siirtyivät 1.1.2023 alkaen Monetra Oulu Oy:lle. Kuntalan palkkaratkaisun mukaisia palkankorotuksia ja kertaeriä maksettiin kesäkuussa.

Kokkolan kaupungilla oli 31.12.2023 vakituista henkilöstöä 1 739 ja määräaikaista 514 sekä 13 työllistettyä, yhteensä siis 2 266 henkilöä. Vastaavat määrät vuoden 2022 lopussa olivat 1 825 vakituista, 514 määräaikaista sekä 17 työllistettyä, yhteensä 2 356 henkilöä. Kokonaisluvuissaan henkilötyövuosien (2208,6 htv) määrä kasvoi 25,9:lla vuoteen 2022 verrattuna (2182,7 htv). Vakituisten henkilöstön määrä väheni 86 henkilöllä ja määräaikaisen

henkilöstön määrä pysyi ennallaan. Määräaikaisuuksia on erityisesti opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa. Kun tarvittava resurssi on mahdollisimman suurelta osalta vakituista, vakiinnuttaa tämä työyksiköiden tilanteita ja vähentää perehdyttämiseen käytettävää aikaa ja mahdollistaa resurssin käytön vahvemmin substanssin tehtäviin. Määräaikaisuuksia tulee kuitenkin aina organisaatiossa olemaan sijaisuuksissa ja tyypillisesti naisvaltaisessa organisaatiossa perhevapaiden määrä on suhteellisen suuri. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2023 henkilöstöllä yhteensä 37 765 kalenteripäivää eli 17,1 kpv/htv. Vastaavasti vuoden 2022 kaupungin henkilöstön sairauspoissaoloja oli yhteensä 48 736 kalenteripäivää eli 21,4 kpv/htv. Sairauspoissaolojen määrä väheni selvästi kahteen edelliseen vuoteen verrattaessa. Eniten vähenivät hengitystieinfektioista johtuvat poissaolot.

Kevan tilastoinnin mukaan Kokkolan kaupungin välittömien sairauspoissaolokustannusten osuus palkoista vuoden 2023 aikana oli 3,76 %, 3 117 285 euroa. Edellisvuodesta sairauspoissaolokustannukset laskivat 0,54 prosenttiyksikköä. Kustannukset muodostuvat palkoista, jotka on maksettu tekemättömistä työtunneista. Niissä on huomioitu Kelan maksamat sairauspäivärahat ja poissaolon osapalkkaus tai palkattomuus. Kevan tilaston mukaan samankokoisten verrokkikuntien poissaolokustannus vaihtelee 3,1% ja 4,18% välillä.

Henkilöstöasioita kuvataan tarkemmin erikseen laaditussa henkilöstökertomuksessa. Kokkolan kaupungin työsuojelun toimintaohjelma 2022-2025 hyväksyttiin maaliskuussa 2022. Työsuojelun toimintaohjelman mukaiset painopistealueet vuonna 2023 olivat: työsuojelutietoisuuden lisääminen, turvallisuusilmoitusten (PRO24) tekemisen ohjaus ja tuki sekä käsittely, Kokkolan kaupungin toimintamallien juurruttaminen sekä työmatkaturvallisuus. Työtaturmia tapahtui yhteensä 205 (v. 2022 tapaturmia oli 146 kpl) ja niistä seuranneita vakuutusyhtiön korvaamia sairauslomapäiviä oli 732 (v. 2022 luku oli 587 pv). Työtaturmista työssä tapahtui 155 kpl, työmatkalla 50 kpl. Turvallisuusilmoituksia (PRO24) tehtiin vuonna 2022 yhteensä 1 931 (v. 2022 ilmoituksia tehtiin yhteensä 1 485 kpl) Työriskien arvioita tehtiin yhteensä 120 kpl (v. 2022 arvioita tehtiin 111 kpl). Ilmoitusmäärät kertovat osaltaan työsuojelu- ja työturvallisuustietoisuuden lisääntymisestä, ennakoinnista ja kehityskohteiden havaitsemisesta. Sisäilmatyötä

ohjasi Kokkolan kaupungin ”Sisäilmatoimintamalli”. Sisäilmakohteita vuonna 2023 oli 21 kpl (v. 2022 kohteita oli 24 kpl). Kohdekohtaisia sisäilmatyöryhmiä oli 18 kpl (v. 2022 kohdekohtaisia työryhmiä oli 17 kpl). Ryhmät kokoontuivat yhteensä 53 kertaa. Yhteistyö työterveyden, ympäristöterveydenhuollon, työsuojelun, ympäristöpalveluiden sekä sisäilmakohteiden henkilökunnan kanssa oli sujuvaa, johdonmukaista sekä avointa. Sisäilmahaasteista tiedottamiseen saatiin tukea markkinointi- ja viestintätiimiltä ja tiedottaminen oli suunnitelmallista ja avointa.

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin kehitysnäkymät

Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, jossa kaupungin tilinpäätöksessä nähtiin toiminta ilman sosiaali- ja terveystaloudellisia ja pelastuspalveluita, kun vastuut niistä siirtyivät hyvinvointialueille. Vuoden 2023 talouslukuja kuitenkin sekoitti vielä sote-uudistukseen liittyvä verorahoituksen siirto. Viiveellä maksettava ylimääräinen kertaluontoinen verohäntä vaikutti vielä kaupungin verotuloihin, jossa aiemmille vuosille kuuluvia kunnallis- ja yhteisöveroja kohdistui vuodelle 2023. Tällä oli myös keskeinen vaikutus kaupungin tulokseen. Kaupungilla on nyt takana neljä peräkkäistä vuotta, jossa tilinpäätös on ollut ylijäämäinen. Vuodesta 2024 alkaen tilanne on kuitenkin heikentynyt edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi. Talouden näkökulmasta kaupungin tulevien vuosien haasteet muiden kuntien tapaan ovat ilmeiset. Taustalla vaikuttaa erityisesti valtionosuuksien romahdus, heikentynyt verokehitys, korkokulujen voimakas kasvu sekä viime kevään palkkatarkistukset, jotka nostattavat kaupungin henkilökustannuksia merkittävästi.

Muutoksia on tulossa myös tulevina vuosina. Näistä keskeisiä ovat mm. TE-uudistus, valtionrahoitusjärjestelmän uudistus, sekä kiinteistöverouudistus.

Julkisen talouden oleellisesti heikentynyt tilanne on ajanut kuntia löytämään toimia talouden sopeuttamiseksi. Näin on myös Kokkolan kohdalla. Kaupunki käynnisti talousohjelman 19.2.2024 kaupunginhallituksen päätöksellä. Talousohjelmalla haetaan palveluiden ja toiminnan tehostamista, investointien uudelleen priorisointia tai niistä luopumista, kokonaisveroasteen tarkistamista, omaisuusarvojen myynti mahdollisuuksia ja konserniyhtiöitä koskevien tuloutusten arviointia.

Kokkolan kaupungilla on edessään kasvukipuja. Kaupungin väestökehitys on ollut loivassa ylämäessä viime vuosina ja ennakkotietojen mukaan kaupungin väestöluku oli vuodenvaihteessa 48 299. Mutta edelleen kuntien haasteena tulevina vuosina kuitenkin on valtakunnallinen väestönikäntyminen. Työperäisellä maahanmuutolla on keskeinen merkitys tämän suunnan korjaamisessa.

Harmaiden talousnäkökymien rinnalla sarastaa ja tuo valoa tulevien vuosien alueen investointinäkökymät. Miljardiluokkaisten investointien toteutuessa, luo se kaupunkiin ja alueelle elin- ja

hyvinvointia. Keliber rakentaa tällä hetkellä Kokkolaan litiumjalostamo, joka alkaa valmistamaan akkulaatuista litiumhydroksidia vuonna 2025. Alueella on muitakin merkittäviä hankkeita. Kobolttivalmistaja Umicore aikoo rakentaa Kokkolaan nikkelijalostamon ja pCAM-akkumateriaalitehtaan. Kobolttivalmistaja Jervois selvittää uuden jalostamon rakentamista Kokkolaan, mikä toteutuessaan tarkoittaisi nykyisen tuotantokapasiteetin kaksinkertaistamista. Lisäksi kaupungin alueelle on kaavoitettu Kruunuportin (Kokkola South) teollisuusalue, johon tavoitellaan uusien toimijoiden sijoittumisia, jonne mm. yhdysvaltalainen Plug Power suunnittelee Suomeen miljardiluokan vetyinvestointia. Niin ikään Kokkolaan rakennettava Hycamiten vihreän vedyn tuotantolaitos sai kesällä tarvittavan rahoituksen hiilidioksidipäästöjä vähentävään teknologiaan perustuvan tuotannon laajentamiseen. Laitoksessa vetyä voidaan tuottaa maakaasusta saatavasta metaanista, biometaanista tai synteettisestä metaanista ja raaka-aineena voidaan käyttää myös teollisuuden sivuvirtoja. Flexens taas suunnittelee Kokkolaan vetytehdasta, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2027 aikana. Nämä ovat esimerkkejä hankkeista, jotka tuovat kaupunkiin asukkaita, työtä ja verotuloja tulevina vuosina. Myös tuulivoiman rakentaminen on lisääntynyt maakunnassa ja Kokkolan alueella. Näiden suunnitelmien toteutuessa on positiivisia vaikutuksia myös kaupungin kiinteistöverotuloihin. Kaikki tämä, vaatii kaupungilta ja kaupunkikonsernilta panostuksia.

Samanaikaisesti kaupunki investoi tulevina vuosina omaan toimintaansa voimakkaasti koulu- ja päiväkotiverkkosuunnitelmaa noudattaen. Piispanmäen monitoimitalo rakentaminen on parhaillaan käynnissä ja Halkokarin koulun ja päiväkodin suunnittelu on aloitettu. Myös urheilu- ja tapahtumapuisto työmaatyöt on alkaneet ja valmistuessaan se tuo kuntalaisille hyvinvointia ja parantaa kaupungin liikun- taolosuhteita merkittävästi.

Tämä tarkoittaa kuitenkin käytännössä haasteita kaupungin talouden tasapainossa. Julkisen talouden sukeltaessa investointien rahoittaminen käy yhä entistä haasteellisemmaksi. Taloutta pitää samanaikaisesti elvyttää ja investointeja on rahoitettava. Tulevina vuosina kaupungin lainakanta tulee kasvamaan oleellisesti, mutta kaupunki uskoo vahvasti kuitenkin tulevaisuuteen, ja haluaa siihen panostaa strategiansa mukaisesti.

1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaan ja sen tarkoituksena on tunnistaa, arvioida sekä hallita tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään: strategiaan, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin. Kokkolan kaupungin riskienhallintaprosessi muodostuu toimintaympäristön määrittelystä, riskien arvioinnista, riskien käsittelystä, riskien seurannasta ja katselmoinnista sekä viestinnästä ja tiedonvaihdosta.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä perustuu riskienhallintaprosessin mukaiseen riskianalyyysiin. Kaupunkitasoiset riskit on määritelty ja arvioitu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta. Vuoden 2023 riskianalyyssissä nousevat esille erityisesti maailmanpoliittinen tilanne, korkea inflaatio ja korkojen nousu sekä väestönkehitys ja sen mukanaan tuomat haasteet.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen ja menestystekijöihin, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista. Tilinpäätöshetkellä kaupunkiorganisaation riskianalyyssissä strategiset riskit painottuvat työvoiman saatavuuteen ja osaamiseen, väestön kehitykseen ja siten kaupungin kehittymiseen sekä elinkeinoelämän toimivuuteen muun muassa kriittisten investointien toteutumisen muodossa.

Kaupungin kehityksen ja talouden näkökulmasta väestön positiivinen kehitys ja työllisyys ovat avainasemassa. Kokkolan kaupunki tarvitsee kehittyäkseen ihmisiä ja osaavaa työvoimaa. Toimiva elinkeinoelämä puolestaan vaatii elinkeinorakenteen ylläpitämistä ja kehittämistä.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupunkiorganisaation taloudelliseen suoriutumiseen, kuten menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen. Tilinpäätöstä laadittaessa Kokkolan kaupungin merkittävimmät riskit liittyivät rahoitusriskeihin.

Riskianalyyssissä näkyy erityisesti maailmantalouden edelleen epävarma tilanne, korkea inflaatio ja korkojen nousu. Todennäköisenä ja vaikutukseltaan merkittävänä riskinä nähdään muun muassa se, että kaupungin tulopohja ei kehity yhtä nopeasti kuin kustannukset nousevat, eikä taloutta saada tasapainoon pitkällä aikavälillä. Talouden tasapainottamiseksi on päätetty käynnistää talousohjelma vuosille 2024-2026.

Toinen merkittävä riski on verojen ja valtionosuuksien muutokset. Hyvinvointialueuudistus on muuttanut kuntien rahoitus pohjaa merkittävästi, ja valtionosuuksien leikkaukset lisäävät kuntien taloudellista ahdinkoa samalla, kun verotuloennusteet heikkenevät.

Keskeisiksi riskeiksi on tunnistettu lisäksi investointien rahoittamiseen ja velkamäärän kasvuun liittyvät riskit. Tulopohjan heikentyessä ja kustannusten noustessa kaupungin velkamäärä kasvaa, ja korkojen ollessa korkealla myös velkojen ja vastuiden kustannukset nousevat. Tämä aiheuttaa haasteita investointien rahoitus pohjalle.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit ovat kaupunkiorganisaation päivittäisiin toimintoihin liittyviä riskejä, jotka uhkaavat toiminnan jatkuvuutta sekä prosessien ja järjestelmien toimivuutta. Kokkolan kaupungin toiminnalliset riskit liittyvät pääasiassa osaavan henkilöstön saatavuuteen sekä henkilöstön jaksamiseen, hyvinvointiin ja osaamiseen. Työvoiman saatavuuden heikkeneminen sekä henkilöstön huono vointi ja jaksaminen vaikuttavat suoraan kaupungin tuottamien palveluiden tasoon ja laatuun.

Toiminnallisiksi riskeiksi on tunnistettu myös tietoliikenteeseen ja tietojärjestelmiin liittyvät riskit, jotka ovat korostuneet erityisesti viime vuosina muun muassa Venäjän hyökkäyssodan johdosta. Tietojärjestelmien toimintahäiriöt sekä tietosuojan ja tietoturvan toimimattomuus voivat aiheuttaa palveluprosessien häiriintymisen ja hidastumisen tai jopa keskeytymisen lisäksi merkittäviä kustannushaittoja.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät yleensä tiettyyn kohteeseen, ja toteutuessaan ne aiheuttavat taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittoja ympäristölle. Kokkolan kaupungin riskianalyyseissä vahinkoriskeiksi nousevat kiinteistöjen kuntoon liittyvät riskit, tapaturmat ja muut häiriötilanteet.

Vahinkoriskejä voidaan ennaltaehkäistä tehokkaasti muun muassa vakuutuksilla, varautumissuunnitelmilla ja työturvallisuutta parantamalla. Kokkolan kaupungin tunnistetut vahinkoriskit ovatkin siten todennäköisyydeltään ja vaikutukseltaan muiden riskiryhmien riskejä pienempiä.

Konserniyhteisöjen keskeisimmät salkku-kohtaiset riskit

Kiinteistöt-salkussa kuluvan vuoden aikana yhtiöiden raportoimat taloudelliset riskit ovat lisääntyneet selkeästi. Erityisesti korkea inflaatio ja korkojen nousu näkyvät yhtiöiden toiminnassa ja riskiarvioinnissa. Asunto- ja kiinteistöliiketoiminnalle tyypilliset vahinkoriskit ovat myös edelleen vahvasti esillä.

Taloudelliset riskit heijastuvat myös toiminnallisiin riskeihin muun muassa korjausvelan kasvun myötä. Tyypillisimpiä riskejä Kiinteistöt -salkussa olivat hinta- ja korkotason nousu, palovahingot ja muut kiinteistövahingot, vuokralaisen toiminnan hiipuminen, kiinteistöjen kunto ja vuokralaisten menettäminen.

Maailmantalouden tilasta johtuvat haasteet ja epävarmuus näkyvät myös Liiketoiminta -salkun yhtiöiden riskiarvioinneissa, kun yhtiöt raportoivat edelleen epävarmoista näkymistä toiminnassaan. Yhtiöiden raportoimissa riskeissä nousevat esille erityisesti korkean inflaatio, korkojen nousu, Ukrainan kriisi ja työvoiman saatavuuteen liittyvät haasteet.

Palvelut ja neuvonta -salkun yhtiöitä ovat viime vuosina koetelleet pandemian tuomat toiminnalliset ja taloudelliset haasteet, mutta nyt yhtiöt odottavat toimintojen paluuta uuteen normaaliin. Yhtiöiden raportoimat toiminnalliset riskit liittyvätkin pääosin osaavan henkilöstön saatavuuteen ja säilyttämiseen.

Myöskään palvelut ja neuvonta -salkku ei ole välttynyt maailmantalouden tilanteen tuomilta haasteilta, kun epävarmuus ja korkea inflaatio heijastuvat yhtiöihin rahoitukseen liittyvien epävarmuuksien muodossa. Salkun riskiportfoliossa ei kuitenkaan ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Konsernivalvontaryhmä pyrkii seuraamaan ja reagoimaan nopeasti yhtiöiden äkillisesti muuttuneisiin tilanteisiin ja ilmenneisiin haasteisiin. Konsernivalvontaryhmä tuo konserni- ja kaupunkikehitysjaoston käsiteltäväksi yhtiöitä koskevat merkittävät muutokset ja haasteet.

Riskianalyyssissä käytettävä arviointiasteikko

Todennäköisyys:

- 1 = Erittäin epätodennäköinen (1 x 25v) tai teoreettisesti mahdollinen, mutta ei tiedetä tapahtuneen
- 2 = Epätodennäköinen (1 x 5v) tai on tapahtunut joskus muualla, mutta ei meillä
- 3 = Mahdollinen (1 x v) tai vaikea arvioida tai on tapahtunut joskus meillä tai muualla
- 4 = Todennäköinen (1 x kk) on tapahtunut usein tai on ollut useita "läheltä piti" -tilanteita
- 5 = Erittäin todennäköinen, lähes varma (1 x vko)

Vaikutukset:

- 1 = Erittäin pieniä taloudellisia vaikutuksia (1 000 €) tai häiriöitä toiminnalle, ei vaikuta tavoitteiden saavuttamiseen
- 2 = Pieniä häiriöitä toiminnalle, kaikki tai lähes kaikki tavoitteet saavutetaan, pieniä taloudellisia menetyksiä (10 000 €)
- 3 = Toiminnan hidastuminen, osa tavoitteista jää saavuttamatta, taloudelliset menetykset kohtuullisia (100 000 €)
- 4 = Toiminnan huomattava vaikeutuminen, suuri osa tavoitteista jää saavuttamatta, merkittäviä taloudellisia menetyksiä (1 milj. €)
- 5 = Toiminnan lamaantuminen, tavoitteiden saavuttamisessa epäonnistutaan

Kokkola Riskienhallinta

Riski	Riski-arvio	Päävastuu	Toimenpiteet ja tilanne
STRATEGISET RISKIT			
Kasvihuone kaasupäästöjen vähimmäistavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä ei päästä.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 2 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Ilmasto- ja kestävän kehityksen toimintasuunnitelman toteutumisen tiivis seuranta ja aikataulut.
Yksiköiden sitoutuminen strategian muutoksiin ja talousarvioon liian heikkoa.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki	Yhteistyön tiivistäminen päättäjien ja kaupungin henkilöstön kanssa. Panostus strategian jalkauttamiseen.
Väestön kehitys, muuttoliike ja huoltosuhde. Negatiivinen väestönmuutos ja huoltosuhteen suuri heikkeneminen vaarantavat kaupunkikehityksen.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Kaupungin houkuttelevuuden lisääminen, asiakastytyväisyyskyselyt. Kokkola-Works 2 -kampanja.
Työvoiman saatavuus ja osaaminen. Täsmäkoulutetun työvoiman saanti epäonnistuu.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Yhteistyö oppilaitosten kanssa, työllisyyskokeilun hyödyntäminen. Työnantaja mielikuvan parantaminen ja rekrymarkkinointi. Kokkola-Works 2 -kampanja sekä elinvoimaohjelman laatiminen.

Ympäristö- ja ilmastoasiat. Energia-kriisi ja energian tuotannon muutokset sekä ilmastomuutoksiin reagointi.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Strategiatyön seuranta, yhteistyö sidosryhmien kanssa. Varautumis/valmiussuunnitelmien ajantasaisuus. Huoltovarmuuden ylläpitäminen.
Elinkeinoelämän toimivuus, elinkeinorakenne, investoinnit. Teollisuustonttien saataavuus ja kaavoituksen ajantasaisuus eivät vastaa kysyntää.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta	Masto-ohjelman hyödyntäminen, nopeat ja tehokkaat prosessit. Tarvittavien resurssien varmistaminen ja palveluprosessin ajantasaisuus.

RAHOITUSRISKIT

Talouden tasapaino pitkällä aikavälillä. Talouden tervehdyttäminen epäonnistuu, velkaantuneisuus kasvaa, investointeja ei pystytä rahoittamaan.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta	Tarkoituksenmukaiset investoinnit oman toiminnan ylläpitämiseksi. Tarpeettoman omaisuuden myynti jatkuu, lainasalkun rakennetta seurataan, pitkän tähtäimen-investointiohjelma. Kiinteistökannan pitkántähtäimen suunnitelman ylläpitäminen. Talousohjelma 2024-2026 käynnistyy.
Maksuvalmius, kaupunki ei selviydy taloudellisista velvoitteistaan.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Maksuvalmiusohjelman hyödyntäminen, talousarvion seuranta
Velkamäärä ja korkoriski. Korkeiden nousu lisää velkojen ja vastuiden kustannuksia.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Lainasalkun rakenne optimoitu, korkosuojauksia on päivitetty vuosina 2022 ja 2023. Investointitarpeita ja investointisuunnitelmaa tarkastellaan tarkemmin talousohjelman puitteissa talouden tasapainon ja velkaantumisen kannalta.
Pääomasijoitusten riskit konserniyhtiöissä. Keskeisten yhtiöiden heikko tulos vähentää osinkotuottoja ja lisää pääomitarvetta.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Konserniraportoinnin kehittäminen, omistajaohjauksen tehostaminen, yhtiöiden tavoitteiden määrittely, omistajapolitiikka päivitetty. Omistajakortit laadittu.
Investointien rahoittaminen. Uusi rahoitusjärjestelmä muuttaa kokonaisrahoitusta, kuntien suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa, verotulot eivät kasva, palvelut vaarantuvat.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Rahoitusjärjestelmä-uudistukseen vaikuttaminen, skenaariolaskelmien tekeminen. Investointitason määrittäminen seuraavaan talousarvion laadintaan.
Vero- ja valtionosuusmuutokset. Hyvinvointialueiden rahoitus muuttaa kuntien rahoitus pohjaa merkittävästi, verojen ja valtionosuuksien laskentapohjat uudistuvat, lopputulos ja uusi tasapaino epävarmoja.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Verotulojen suunnittelu on uusittava, valtionosuuskriteerien vaikutus oman kunnan talouteen, vaihtoehtolaskelmien tekeminen. Uusi hallitusohjelma voi mahdollisesti leikata kuntien valtionosuuksia ja verotulorahoitusta.

TOIMINNALLISET RISKIT

Pandemian tuomat muutokset työelämässä (mm. etätyön hallinta, tilat).	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta	Selkeä suunnitelmat laadittava. Ajantasaiset valmius/varautumissuunnitelmat.
Digitalisaatiota ei hyödynnetä.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta	Digisuunnitelman laatiminen sekä kannustinrahojen hyödyntäminen. Digitalisaation tiekartta on luotu alku vuodesta 2023, jota voidaan hyödyntää toimialojen välissä kehitystyöryhmissä.
Osaavan henkilöstön saataavuus asiantuntijuus tehtävissä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta, Ympäristöterveyslautakunta	Työnantajakuvan parantaminen, strategia ja kilpailukykyisyys.
Henkilöstön jaksaminen, hyvinvointi ja osaaminen. Työvoiman saanti heikkenee, sairaspöissaolut lisääntyvät, jaksaminen huononee, tulokset vaarantuvat (mm. aikataulut, laatu).	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Ympäristöterveyslautakunta, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta	Koulutusyhteistyö, jaksamisen tukeminen, varhainen puuttuminen, osaamistarpeen kartoitus ja uudet työtavat.
Tietoliikenneverkkojen ja tietöjärjestelmien toimintahäiriöt, tietosuoja ja tietoturva. Kyber -uhat sulkevat palvelut, isot kustannukset ja ihmisten perusoikeudet vaarantuvat.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Varautuminen, tilanteiden simulointi ja harjoittelu, suunnitelmien päivitys ja ajan hermolla pysyminen. Tietosuoja ja -turva asioihin riittävä varautuminen.

VAHINKORISKIT

Asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuus. Ohjeistuksia ei noudateta.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta, Kokkolan vesi, Ympäristöterveyslautakunta	Ohjeistus näkyväksi (helppo löytää ja käyttää). Riski- ja turvallisuusjärjestelmien järjestelmällinen käyttö.
Kiinteistöjen kunto heikkenee vesivaurioiden tai sisäilmaongelmien vuoksi.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunkirakennelautakunta	Kiinteistökanan kunnossapidon ajantasaisuus ja tarpeellisten resurssien varaaminen.
Tapaturmat heikentävät töiden tuloksia ja lisäävät kustannuksia.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Opetus- ja kasvatustalautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, Kaupunkirakennelautakunta, Rakennus- ja ympäristölahtakunta, Kokkolan vesi, Ympäristöterveyslautakunta	Riski- ja turvallisuusjärjestelmien järjestelmällinen käyttö. Turvallisuussuunnitelmien päivitys, tapaturmien tutkinta, pelastussuunnitelmat ja riskikartoitukset.

Poikkeukselliset sää ja luonnonolosuhteet. Myrskyt, vesituhot, sähkökatkot, liikenne vaarantuu.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunkirakennelautakunta	Ajantasaiset valmius/varautumissuunnitelma, selvä työnjako ja tarpeellinen harjoittelu.
Muut häiriötilanteet. Epidemiat, kulkutaudit, vesihuollon häiriöt, lamaannuttavat yhteiskunnan, kustannukset suuria.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 5 10	Kaupunki, Kaupunginhallitus	Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.
Omaisuusriskit. Tulipalojen, metsätuhojen ja muiden onnettomuuksien vaara.	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Kaupunki, Kaupunginhallitus, Kaupunkirakennelautakunta, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	Vakuutukset ajan tasalla, vakuusarvot, omaisuuden hankinnassa ja luovutuksessa noudatetaan hankintalain mukaisia ohjeita. Ajantasaiset toimintasuunnitelmat jälkitoimenpiteiden varalle.

1.6 Ympäristötilinpäätös 2023

1. Yleistä ympäristötilinpäätöksestä

Ympäristötilinpäätöksen muotoa, sisältöä ja määrittelyjä on kehitetty vuosina 2005-2007 Efeko Oy:n vetämän Kunnan ympäristökustannukset ja –tunnusluvut (KUTU) –hankkeessa. Kokkolan kaupunki osallistui hankkeeseen yhdessä eräiden muiden pilottikuntien kanssa. Hankkeessa on laadittu koetilinpäätökset vuosille 2005 ja 2006, mutta varsinainen ensimmäinen ympäristötilinpäätösraportti julkaistiin vuoden 2007 tietojen pohjalta ympäristöraportin osana. Tämä on seitsemästoista Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätös, joka liitetään osaksi kaupungin varsinaista tilinpäätöstä.

Ympäristötilinpäätökseen on koottu Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit, kokonaissummina. Ympäristötilinpäätös sisältää lisäksi suhteutettuja taloudellisia tunnuslukuja. Tunnusluvut ovat vuosilta 2016-2023. Vuodesta 2016 lähtien ympäristötilinpäätös ei sisällä enää yhtiöitettyjen liikelaitosten, Kokkolan Sataman ja Energian tietoja. Vuosien 2017 - 2022 ympäristötilinpäätöksen tunnuslukujen laskemiseen vaikuttaa Sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen Soiteen ja vuoden 2023 ympäristötilinpäätökseen vaikuttaa pelastustoimen siirtyminen 2023 alusta lähtien Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan Hyvinvointialueiden alaisuuteen.

1.1 Laskentaperiaatteet ja rajaukset

Ympäristötilinpäätös on rajattu siten, että se kattaa Kokkolan kaupunkiorganisaatioon kuuluvat toimialat sekä kaupungin liikelaitoksista Kokkolan Veden. Tämä tulee huomioida eri kaupunkeja vertailtaessa. Ympäristötalouden tunnusluvut on määritelty ns. ensisijaisuuden periaatteella. Sen mukaan ympäristökustannuksia aiheutuu toiminnoista, joiden ensisijainen tarkoitus on ympäristönsuojelu.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit on kohdennettu ympäristönsuojelun eri osa-alueille eli ulkoilman- ja ilmastonsuojeluun, vesiensuojeluun ja jätevesien käsittelyyn, jätehuoltoon ja roskaantumiseen, maaperän ja pohjavedensuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan, luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun, ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ja ympäristönsuojelun edistämiseen.

2. Ympäristötoiminnan taloudelliset vaikutukset

Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut kuvaavat tiivistetysti kaupungin kykyä toteuttaa sen toimintaan kuuluvaa ympäristönsuojelua talousnäkökulmasta tarkasteltuna.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit 2023 (1000eur)			
	Tuotot 1000€	Kulut 1000€	Investoinnit 1000€
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	52	214	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	3 433	2 258	379
Jätehuolto ja roskaantuminen	54	681	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	18	0
Melun ja tärinän torjunta	0	0	0
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	63	62	68
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	10	260	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	9	78	0
Yhteensä 1000 €	3 621	3 571	447

Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut	(1000 eur)
b) Polttoainevero	26
Yhteensä 1000 €	26
YMPÄRISTÖTOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 597

Ympäristönsuojelulaitteiden (investointien) poistot ja arvoalentumiset:	
a) Viemäriverkoston poistot	894
b) Jäteveden puhdistaminen/ poistot	782
c) kaupungille jääneet jätehuollon poistot	112
Yhteensä 1000 €	1788

Korkokulut (joko laskennalliset (esim. kunnan keskimääräinen korko%) tai kohdennetut todelliset korkokulut)	
a) Vesilaitoksen tuloutus, viemärlaitoksen osuus	253
Yhteensä 1000 €	253

Taseeseen tulevat tiedot:	
Pakolliset varaukset (budjetoitu):	
Käsittelyalue	0
Yhteensä 1000 €	0

Ympäristötilinpäätöksen tiedot on kerätty samalla tavoin vuosina 2006-2023. Suurin osa ympäristötilinpäätöksen luvuista on saatu kirjanpidosta ja osa perustuu arvioon. Menojen ja tulojen suuruusluokka on oleellista ja siten myös luvut on esitetty tuhansina euroina.

2.1 Ympäristötilinpäätöksestä johdettuja tunnuslukuja

KOKKOLAN YMPÄRISTÖTALOUDELLISET TUNNUSLUVUT	v. 2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v. 2017	v. 2016
1. Ympäristötuotot/ kunnan kaikki toimintatuotot	9,9	8,1	8,5	9,2	8,3	8,5	8,8	4,6
2. Ympäristötuotot/ asukas	75,0	79,6	82,0	83,3	81,9	81,3	88,1	87,6
3. Ympäristökulut + poistot/ kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	2,9	1,4	1,6	1,6	1,7	2,1	2,0	1,8
4. Ympäristökulut + poistot/ asukas	111,5	107,6	117,8	115,1	116,8	143,7	131,7	137,0
5. Ympäristöinvestoinnit/ kunnan kokonaisinvestoinnit	2,0	11,0	3,8	10,1	4,8	4,1	16,1	6,1
6. Ympäristöinvestoinnit/asukas	9,3	29,0	23,0	32,6	17,5	11,5	44,0	19,5

Tunnusluvuista voidaan havaita, että ympäristöinvestointien osuus kaupungin kokonaisinvestoinneista on laskenut vuodesta 2022. Ympäristötuottojen suhteellinen osuus kaupungin kokonaistuotoista on noussut vuodesta 2022 ja on korkeammalla tasolla kuin koskaan Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätöshistoriassa. Ympäristökulut ja poistot / asukas ovat nousseet vuodesta 2022.

2.2. Ympäristötuotot

Ympäristötuotot muodostuvat tilikaudelle jaksotetuista ympäristötuloista. Kunta voi saada ympäristömenojensa vastineeksi ympäristötuloja. Ympäristötuloja ovat esimerkiksi jätevesi- ja jätehuoltomaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset johtuen kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostuksista ja siivouksista, öljynsuojarahastolta saadut avustukset koskien öljy-vahinkojen aiheuttamia korjaus- ja kunnostustöitä, torjuntakaluston hankintaan ja pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset sekä muut vastaavat ympäristötulot.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot olivat vuonna 2023 yhteensä n. 3,62 miljoonaa euroa, mikä oli n. 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Ympäristötuotot vastasivat 9,9 % kaupungin

kaikista toimintatuotoista (v. 2022 8,1%). Tämä johtuu Kokkolan kaupungin toimintatuottojen laskusta edelliseen vuoteen verrattuna, koska aluepelastuslaitos siirtyi Hyvinvointialueille. Ympäristötuotot olivat 75,00 euroa asukasta kohden.

2.3 Ympäristökulut

Ympäristökulut ovat tilikaudelle jaksotettuja ympäristömenoja. Ympäristömenot aiheutuvat toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Tällaisia menoja muodostuu muun muassa jätteen käsittelyssä ja jätteen syntymisen ehkäisyssä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelussa, melun torjunnassa sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Ympäristömenoja voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa.

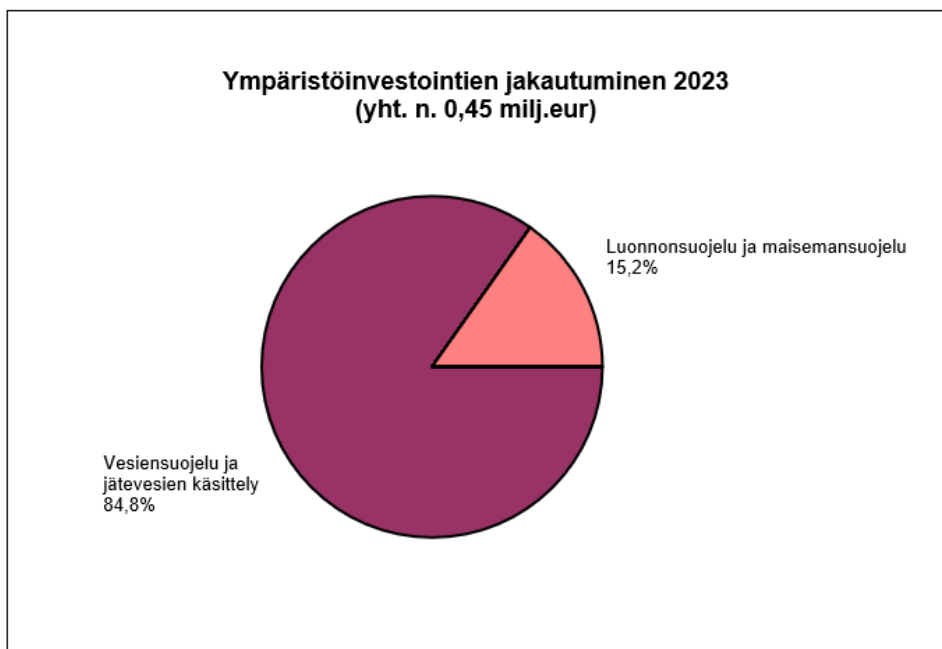
Ympäristöperusteisia veroja ja veroluonteisia maksuja peritään tietystä luonnonvarojen käytöstä tai haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavasta toiminnasta. Ympäristöveroja ovat jätevero, sähkövero ja polttoainevero. Öljyjättemaksu on veroluonteinen maksu. Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut ovat taloudellisia ohjauskeinoja, joilla valtio kerää verotuloja ja pyrkii ohjaamaan toimijoita niin, että ne valitsevat ympäristölle vähemmän haitallisia tuotteita ja toimintatapoja.

Kokkolan kaupungin ympäristökulut olivat vuonna 2023 yhteensä 3,57 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022. Tähän summaan ei sisälly ympäristöperusteisia veroja ja vero-luonteisia maksuja eikä poistoja ja korkoja. Ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 2,9 % kaupungin kaikista toimintakuluista ja poistoista. Soiten ja pelastustoimen siirtyminen Hyvinvointialueiden alaisuuteen 2023 alusta lähtien vaikutti kaupungin kokonaistoimintakuluihin alentavasti ja siitä syystä ympäristökulujen suhteellinen osuus nousi kokonaiskuluista ja poistoista. Kaupungin asukasmäärään suhteutettuna ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 111,50 euroa/asukas.

2.4 Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointi on meno, joka aiheutuu ympäristönsuojelutarkoituksessa hankitusta hyödykkeestä. Tällaisella hyödykkeellä tuotetaan ympäristöhyötyjä, ennaltaehkäistään, vähennetään tai korjataan ympäristöhaittoja, parannetaan tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä. Hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan. Lisäksi hyödykkeen hankintamenon on ylitettävä poistosuunnitelman mukainen pienhankintaraja. Ympäristöinvestointeja ovat esimerkiksi ympäristönsuojelua varten hankitut koneet ja laitteet. Ne voivat olla myös infrastruktuuri-investointeja, jotka kohdistuvat eri ympäristönsuojelun osa-alueille.

Kokkolan kaupungin ympäristöinvestoinnit olivat toimialojen ilmoitusten perusteella tilikaudella 2023 yhteensä 0,45 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,94 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Ympäristöinvestoinnit vastasivat 2 % kaupungin kokonaisinvestoinneista. Asukasta kohden lasketuna ympäristöinvestoinnit olivat 9,30 euroa/asukas.

1.7 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kokkolan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet kokouksessa 15.6.2020 § 46 ja kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet kokouksessa 22.6.2020 § 313. Perusteissa on määritelty Kokkolan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, tarkoitus, tehtävät ja vastuut. Ohjeessa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välineet ja keinot, kohteet ja osa-alueet sekä toteuttaminen ja raportointi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja sen toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupunkiorganisaation johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan.

Operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä on kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla, jotka valvovat ja arvioivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaista järjestämistä, riittävyyttä ja tehokkuutta. Lautaja johtokunnat vastaavat omalla tehtävä- ja toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Henkilöstön velvollisuutena on toimia tavoitteiden ja annettujen ohjeiden mukaisesti ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan epäkohdista esimiehilleen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osavuosisikatsauksissa. Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta.

Palvelukokonaisuudet, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana talouden ja toiminnan raportointia. Palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen toiminnasta tuotettu raportointi palvelee siten sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Kaupunginjohtajan nimeämä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi ja kehittää kaupunkikonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoaa palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöiden raportoimista riskitiedoista yhteenvetoja, joiden avulla kaupunkikonsernin johto saa tietoa eri palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan tasosta.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta ja kehittämistarpeista

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa ja kehittämistarpeita. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoontui vuonna 2023 yhteensä seitsemän kertaa.

Vuoden 2023 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä on aloittanut sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan prosessien kehittämisen ja päättäneet ottaa käyttöön prosessien rakentamisen tueksi yleisesti tunnetun COSO-mallin. Tämän lisäksi ohjausryhmä kartoitti vaihtoehtoisia riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan työkaluja käytössä olleen TargetorPro -työkalun tilalle. Kartoituksen seurauksena ohjausryhmä päätti valita uudeksi riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan työkaluksi Graniten tarjoaman kokonaisuuden. Työkalun käyttöönotto aloitettiin tammikuussa 2024.

Kokkolan Veden osalta sisäistä valvontaa tehostettiin vuoden 2022 aikana syksyllä 2021 havaittujen puutteiden johdosta ja kaupungin johdon ja vesilaitosjohtokunnan määrittelemät kehittämistoimenpiteet suoritettiin aikataulun mukaisesti. Johtokunta päätti 27.6.2022 § 78 tutkintapyyntöä tekemisestä poliisille koskien KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n antamassa tilintarkastuksen väliraportissa havaittuja epäselvyyksiä. Kokkolan Veden kolmea entistä työntekijää koskeva esitutkimus on päättynyt ja asia on siirtynyt syyteharkintaan. Johtokunnan hyväksymät ja päivittämät toimintaperiaatteet sisäistä valvontaa koskien on esitetty tarkemmin Kokkolan veden tilinpäätöksen toimintakertomuksessa.

Kokkolan kaupungin sisäinen valvonta toteutuu muun muassa selkeinä tehtävien, toimivalan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, riskien hallintana, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena sekä sopimusten hallintana. Sisäisen valvonnan nykytilan selvittämiseksi ohjausryhmä päätti toteuttaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoituskyselyn, jonka perusteella mahdollisiin ongelmakohtiin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa pystytään reagoimaan. Kysely toteutettiin Webropol -kyselyllä tammikuussa 2024. Kysely rakennettiin COSO-malliin pohjautuen.

Tavoitteet

Sisäinen valvonta lähtee liikkeelle tavoitteiden määrittelemisestä. Kaupunkiorganisaation tavoitteet muodostuvat strategian pohjalta ja yksiköille asetettavien tavoitteiden tulee olla sellaisia, jotka tukevat strategiaa. Tavoitteiden ja niiden toteutumisen seurannan tulee olla

systemaattista ja talousarvion olla mitoitettu suhteessa tavoitteisiin.

Kokkolan kaupunkistrategian tavoitteet määritellään strategiakaussittain ja niitä tarkastellaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista seurataan osavuositarkastusten, tilinpäätöksen ja henkilöstöraportin yhteydessä. Lisäksi palvelukokonaisuuksille, liikelaitokselle ja tytäryhteisöille asetetaan talousarviovuosittain yleiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä. Raportoinnin yhteydessä ilmenneisiin poikkeamiin pyritään reagoimaan mahdollisuuksien mukaisesti.

Kaupunkiorganisaatiossa yksiköille asetetut tavoitteet tukevat pääasiassa kaupungin strategiaa. Toisinaan haasteelliseksi koettiin strategian ylätavoitteiden linkittäminen yksikön perustehtävään. Talousarvio pyritään mitoittamaan suhteessa tavoitteisiin, mutta taloudellisesti vaikeina aikoina talousarvion mitoittaminen on haastavaa ja kompromisseja joudutaan tekemään.

Ohjausympäristö

Ohjausympäristö tarkoittaa organisaatiossa vallitsevaa johtamisjärjestelmää, -tapaa ja organisaatiokulttuuria. Toimivassa ohjausympäristössä organisaatio osoittaa, että se on sitoutunut rehellisyyteen, oikeudenmukaisuuteen ja eettisiin arvioihin. Organisaatiossa on sellaiset rakenteet, raportointisuhteet sekä toimivaltuudet ja vastuut, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi organisaatio on sitoutunut ammattitaitoisen henkilöstön palkkaamiseen, kehittämiseen ja säilyttämiseen sekä huolehtii, että henkilöstö toteuttaa sisäisen valvonnan vastuitaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kokkolan kaupungin hallinto- ja johtamistapa perustuu kunnallis- ja hallintolainsäädännön sekä muiden säännösten lisäksi kaupungin toimintaa ohjaaviin periaatteisiin, sääntöihin ja ohjeistuksiin. Kokkolan kaupungin toimintaa ohjaavat arvot on määritelty strategian laadinnan yhteydessä.

Hallintosääntö on keskeinen kaupungin hallintoa ja toimintaa ohjaava asiakirja, jonka

kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.9.2023 § 98. Hallintosääntö määrittää, miten hallinto ja toiminta järjestetään, miten päätöksenteossa menetellään ja kuinka valtuusto toimii. Hallintosäännössä on määritelty muun muassa raportointisuhteet sekä toimivaltuudet ja vastuut.

Hallintosäännön lisäksi Kokkolan kaupungilla on toimintasääntöjä, joissa määritellään hallintosääntöä yksityiskohtaisemmin toimialan organisaatio, tehtävät ja toimivallat. Omistajapolitiittiset linjaukset, konserniohje ja hyvä hallintotapa ohjaavat kaupunkikonsernin johtamista, ohjaamista ja valvomista. Henkilöstöohjelma määrittelee henkilöstöjohtamisen tavoitteet, painopisteet ja toimenpiteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välineet ja keinot.

Kokkolan kaupungin ohjausympäristön koetaan olevan pääosin kunnossa. Arvot ja toimintaperiaatteet on määritelty, mutta jalkauttaminen yksikkötasolle asti suuressa organisaatiossa koettiin välillä haasteelliseksi. Kehittämiskohteena on myös tunnistettu toimintaa ohjaavien sääntöjen, määräyksien, ohjeiden ja päätösten saattaminen henkilöstön tietoon.

Suurimmat puutteet ohjausympäristössä liittyvät henkilöstön palkkaamiseen, kehittämiseen ja säilyttämiseen. Näihin liittyvien ohjeistusten käyttöönoton koettiin olevan vielä vaiheessa. Kyselyssä nousi esille erityisesti myös se, että kaikilla yksiköillä ei ole käytössään tavoitteiden saavuttamisen edellyttämää määrää riittävän osaavaa henkilöstä. Osaavan henkilöstön saatavuus onkin tunnistettu yhdeksi keskeiseksi kaupunkitasoiseksi riskiksi.

Riskien arviointi

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi. Riskienhallintaa tulee tehdä kaikilla organisaation tasoilla ja sen tulee sisältää

myös väärinkäytösten mahdollisuuden arviointi sekä toimintaympäristön muutosten tunnistaminen ja arviointi.

Kaupunginhallituksen alaisten toimielimet ja konserniyhteisöt analysoivat talousarvion laadinnan yhteydessä toimintaympäristön muutoksia, tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laativat tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Merkittävistä riskeistä ja riskien hallinnan kehittämisestä raportoidaan osana toiminnan ja talouden seuranta ja raportointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä kokoaa palvelukokonaisuuksien, liikelaitosten ja tytäryhteisöiden raportoimista riskitiedoista yhteenvetoja, joiden avulla kaupunkikonsernin johto saa tietoa kaupunkiorganisaation merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan tasosta. Kaupunginhallitus kokoaa koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Kartoituskyselyssä riskien arviointi -osio koettiin eniten puutteelliseksi. Kehitystarpeet riskienhallintaprosessissa on tunnistettu jo aikaisemmin ja ohjausryhmä on päättänyt aloittaa toimet sen kehittämiseksi. Erityisesti riskien järjestelmällinen tunnistaminen ja dokumentointi koettiin puuttuvan. Myös riskien merkityksen arviointi, hallintamenettelyjen määrittely ja riskienhallinnan raportointi oli puutteellista.

Vuonna 2023 päätettiin ottaa käyttöön Graniten riskienhallinnan työkalu riskienhallintaprosessin tueksi. Tämän lisäksi päätettiin laatia vastuualuekohtaiset riskienhallinnan toimintasuunnitelmat, joissa määritetään vastuualueiden toimintaympäristöt sekä laaditaan suunnitelma, miten vastuualue alkaa toteuttamaan riskienhallintaa omalla tulosalueellaan. Riskienhallinnan toimintasuunnitelmat laaditaan helmikuun 2024 aikana. Lisäksi vastuualueilla järjestetään riskienhallinnan työpajat, jotka auttavat riskienhallintaprosessin käynnistämisessä. Graniten käyttöönotto tapahtuu kevään 2024 aikana.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat organisaation toimintatapoja ja -periaatteita, joiden avulla varmistetaan, että organisaatio toimii asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja että lakeja, toimintaa ohjaavia periaatteita, sääntöjä, ohjeistuksia ja arvoja noudatetaan. Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista, joka toimiessaan ehkäisee ja paljastaa väärinkäytöksiä.

Kaupunkiorganisaation valvonta- ja varmistustoimenpiteet sisältyvät pääasiassa organisaation päivittäisiin toimintaprosesseihin. Valvonta- ja varmistustoimenpiteitä ovat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, tavoitteiden ja talouden toteuman sekä poikkeamien seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt, järjestelmien pääsynrajoitukset sekä fyysiset valvontatoimenpiteet. Sisäisen tarkastuksen velvollisuutena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja pyrkiä siten edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista.

Valvonta- ja varmistustoimenpiteiden määrittämiseksi organisaation keskeiset toimintaprosessit tulisi olla tunnistettu ja kuvattu. Toimintaprosesseihin liittyvät riskit pitäisi olla niin ikään tunnistettu ja riskeille asetettu kontrollit. Kaupunkiorganisaation keskeiset prosessit on pääosin tunnistettu, mutta kuvaaminen on vielä keskeneräistä. Kontrollien määrittely ja toimivuuden tarkastelu on myös koettu puutteelliseksi. Toimintaprosessien kuvaaminen ja kontrollijärjestelmän luominen vaatii kaupunkiorganisaatiossa vielä kehittämistä.

Kokkolan kaupungissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Väärinkäytöksen havaitseminen perustuu väärinkäytöksen merkkien tunnistamiseen. Nämä merkit voivat tulla esiin johdon käyttöön ottamissa valvontatoimenpiteissä, tarkastusten tuloksena tai muista lähteistä, kuten Whistleblowing -kanavan kautta.

Tieto ja viestintä

Tieto ja viestintä ovat välttämättömiä sille, että tavoitteiden saavuttamista tukevat organisaation sisäisen valvonnan vastuut toteutuvat. Organisaatio hankkii tai tuottaa ja käyttää olennaista ja laadukasta tietoa tukeakseen sisäisen valvonnan toimivuutta. Viestinnän avulla johto osoittaa henkilöstölle valvontavastuiden tärkeyden.

Sisäisen valvonnan toimivuuden edellytyksenä on, että kaupunkiorganisaation raportointi- ja tietojärjestelmät tuottavat luotettavaa, ajantasaista ja riittävää tietoa päätöksenteon tueksi. Tämän lisäksi tiedonkulku tulee olla järjestetty siten, että tieto tavoittaa oikeat henkilöt oikea-aikaisesti mukaan lukien ulkoiset sidosryhmät. Myös toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset tulee olla henkilöstön tiedossa.

Kaupunkiorganisaatiossa on käytössä raportointi- ja tietojärjestelmät, jotka tuottavat riittävää tietoa. Raportointikäytännöissä ja tiedon saavutettavuudessa on kuitenkin havaittu kehittämistarpeita. Kaupunkiorganisaatiossa viestintä on hajautettu. Yksiköt ja asiantuntijat vastaavat omaa tehtäväänsä ja toimiala- ja liikelaitosjohtajat toimialaansa koskevasta viestinnästä. Kaupungilla on käytössä viestintäohjeet sekä erillinen häiriö- ja kriisiviestintäohje. Kuten edellä on todettu, tiedonkulun parantaminen organisaation sisällä on kuitenkin tunnistettu yhdeksi kehityskohteeksi.

Seurantatoimenpiteet

Seurantatoimenpiteet ovat joko jatkuvia tai erillisiä arviointeja, joiden avulla on tarkoitus varmistaa, että muut sisäisen valvonnan osatekijät (ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet sekä tieto ja viestintä) ovat olemassa ja toimivia.

Keskeisiä seuranta-toimenpiteitä ovat toimintaperiaatteiden, ohjeiden, sääntöjen ja päätösten noudattamisen valvonta sekä poikkeamien säännöllinen seuranta, arviointi ja korjaaviin toimenpiteisiin ryhtyminen. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tulisi arvioida säännöllisesti ja ryhtyä tarvittaviin

toimenpiteisiin ilmenneiden puutteiden ja toimimattomuuden korjaamiseksi.

Tällä hetkellä kaupunkiorganisaation seuranta-toimenpiteet painottuvat sisäisen tarkastuksen toteuttamiin erillisiin arviointeihin eri toimintaprosesseissa. Lisäksi tehdään erilaisia jatkuvia arvioiteja, mutta näiden dokumentointi on koettu osin puutteelliseksi. Yksi seuranta-toimenpide on myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoituskysely, jonka avulla pyritään tuomaan esille merkittävimmät puutteet sisäisen valvonnan eri osa-alueilla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä arvioi kartoituskyselyn tulokset ja päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kaupunkiorganisaatiossa on käytössä Whistleblowing -kanava, jota kautta henkilöstö voi tuoda esiin epäkohtia ja huolia epäasiallisesta toiminnasta. Kyseisen kanavan avulla vastataan myös lakiin EU:n ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suoje- lusta ja edistetään lahjonnan ja korruption vas- taista toimintakulttuuria.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen velvollisuutena on arvioida sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta ja tukea organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallinto- prosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu riskiperustaiseen suunnitteluun, jossa huomioidaan organisaation toimintaa ja taloutta koskevat riskit, toiminnassa tapahtuneiden muutosten olennaisuus ja suhteellinen riski sekä johdon toimeksiannot. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastuskohteen vastuuhenkilölle ja hänen esimiehelleen. Kaupunginjohtajalle annetaan yhteenvetoraportteja tarpeellisin vä- liajoin. Merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä

väärinkäytöksistä raportoidaan viivytyksettä kaupunginjohtajalle.

Vuoden 2023 tarkastussuunnitelman mukaisesti tarkastustoimenpiteitä kohdennettiin muun muassa palkkaprosesseihin ja palkkaohjelman toimivuuteen, asiahallintajärjestelmä Dynastiaan, sopimushallintaan ja viranhaltijapäätöksiin.

1.1.2022 käyttöön otetun Dynasty 10 jälkeen on tullut paljon parannuksia asianhallintaan, kokoushallintaan ja sopimushallintaan mm. modernin käyttöliittymän ansiosta ja toimintatapojen suhteen. Ohjelman käytön kehittämiseksi ja ohjeiden tekemiseksi suositeltiin silti varattavan aikaa. Korjaavana toimenpiteenä suositeltiin sopimushallintatyökalun käyttöä vielä kattavammin ja yhteneväisesti toimialoilla. Näin lisätään tietoisuutta voimassa olevista, päättyvistä ja tulevista sopimuksista, niiden taloudellisista arvoista ja sisällöistä ja varmistetaan myös toiminnan häiriötön jatku- vuus.

Dynasty 10 on tuonut yhdenmukaisuuden päätöspohjiin ja ohjeet viranhaltijapäätösten laadinnasta järjestelmässä ovat kattavat. Vi- ranhaltijapäätösten osalta puuttuu kuitenkin yleinen ohjeistus niiden sisällöstä, peruste- luista, muutoksenhakuohjeista sekä verkkosi- vuille julkaisemisesta. Viranhaltijapäätösten julkaisemisessa verkkosivuille havaittiin vielä hieman puutteita.

Muilta osin sisäinen tarkastus antoi kehitys- suosituksia, joiden avulla kontrolleja voidaan tehostaa.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kokkolan kaupunginvaltuusto hyväksyi ko- kouksessaan 12.12.2022 § 119 omistajapoliit- tiset linjaukset ja konserniohjeen. Omistajapo- liitiikalla sekä omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kaupunki omistajana tai jä- senenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteis- ön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjauk- sella on huolehdittava siitä, että kaupungin ty- täryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.

Kaupungin konserniohjeilla luodaan puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen

omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto on antanut yhtiö- ja vuosikokousedustajille tarvittavat ohjeet muun muassa yhteisöjen hallitusten jäsenten valinnasta.

Konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Lisäksi kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta tarvittavassa laajuudessa ja saada käyttöönsä tarkastustehtävän edellyttämät tiedot. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu sekä huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Konserni- ja kaupunkikehitysjaosto tekee tarvittaessa omistajaohjauksellisia toimenpiteitä toiminnan tehostamiseksi ja omaisuuden arvon säilyttämiseksi. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt raportoivat vuosittain toiminnastaan konsernivalvontaryhmälle. Raporttien pohjalta konsernivalvontaryhmä kokoaa omistajakorttien mukaisen yhteenvetoraportin kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi osavuositarkastusten sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Kokkolan Satama Oy:llä on tilinpäätöshetkellä vireillä oikeudenkäyntiprosessi, joka liittyy Kokkolan väylän ja sataman syventämisen pohjan kaivettavuuden lisäkustannusten korvaukseen. Korvausvelvollisuuden realisoituminen on epätodennäköinen, mutta mahdollinen. Satama on kiistänyt kanteessa esitetyt korvausvaatimukset todeten ne perusteettomiksi.

Keskeiset johtopäätökset

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon perusteella voidaan todeta, että Kokkolan kaupunkiorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat tuottaneet pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Merkittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteita ei havaittu, mutta selonteossa ilmeni kehityskohteita, joihin on syytä tarttua viivytyksettä.

Keskeisin sisäisen valvonnan kehityskohteita on riskienhallintaprosessin kehittäminen, joka on tilinpäätöshetkellä jo aloitettu. Lisäksi tiedonkulun kehittäminen, keskeisten toimintaprosessien kuvaaminen ja kontrollien tunnistaminen sekä seuranta, jatkuvien seurantatoimenpiteiden kehittäminen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tietoisuuden lisääminen ovat asioita, jotka nousivat esille sisäisen valvonnan kehittämiskohteina. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä käsittelee esille nousseet sisäisen valvonnan kehittämiskohteet ja päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä puutteiden korjaamiseksi.

1.8 Tilikauden tuloksen muodostuminen

1.8.1 Tuloslaskelman ja sen tunnusluvut

Toimintatuotot

Kaupungin ja liikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot päätyivät 36,7 miljoonaan euroon, joka laski viime vuodesta -10,5 miljoonaa euroa. Laskun takana on vuoden 2022 kertaluontoisen käyttöomaisuuden myyntivoitot sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle. Toimintatuottojen toteumat kuitenkin vuoden 2023 osalta ylittivät talousarviotavoitteet noin 2,7 miljoonalla eurolla, johon vaikutti erityisesti opetustoimen hankerahoitus ja valtiontuet, asuntotonttien sekä liiketoiminnan ja teollisuuden tonttien vuokratulojen kehitys. Myyntituotoissa erityisesti vesi- ja jätemaksuissa jäätettiin talousarviotavoitteista.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat viime vuonna yhteensä 166,1 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueuudistuksesta johtuen toimintakulut laskivat edellisestä vuodesta noin 191,2 miljoonaa euroa, jossa keskeisimpänä muutoksena näkyi Soiten palveluostojen poistuminen.

Ulkoiset toimintakulut kokonaisuudessaan ylittivät lisämäärärahojen jälkeen talousarviotavoitteet noin 0,6 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut ylittyivät 0,7 miljoonalla eurolla, palvelunostot 1,2 miljoonalla eurolla, aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,1 miljoonalla eurolla. Tiilikohteisesti keskeisimmät ylitykset koskivat palvelusetelien, urakoiden, toimisto- ja asiantuntija, LVIS-kunnossapidon, ravitsemus- ja majoituspalveluiden, markkinointi, sosiaali- ja terveyspalveluiden ja opetuspalveluiden palveluiden ostoa. Tämän lisäksi erityisesti sijaistamiskustannukset nostivat henkilöstökustannuksia ylittäen talousarviomäärärahat. Talousarviotavoitteisiin päästiin avustusten ja muiden toimintakulujen osalta, jotka alittivat talousarviotavoitteet 1,5 miljoonalla eurolla.

Kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2023 henkilöstökulut olivat yhteensä 103,7 miljoonaa euroa, jossa palkkojen ja palkkioiden osuus oli 83,2 miljoonaa euroa, eläkemaksut 17,1 miljoonaa euroa ja muut henkilösivukulut 3,4 miljoonaa euroa. Henkilöstö kustannukset kuitenkin laskivat vuodesta 2022 noin 1,7 miljoonalla eurolla, mihin vaikutti keskeisesti hyvinvointialueuudistusta koskevat henkilöstömuutokset.

Toiminta- ja vuosikate

Vuoden 2023 toimintakatteeksi muodostui -129,3 miljoonaa euroa ja se parani edellisestä

vuodesta 180,8 miljoonalla eurolla. Tähän vaikutti keskeisesti sote-palveluostojen ja pelastustoimen poistuminen vuonna 2023.

Verotuloja kertyi vuonna yhteensä 124,8 miljoonaa euroa. Verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 96,5 miljoonaa euroa, missä tuloverot laskivat 88,0 miljoonaa euroa ja yhteisöverot 8,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverot kuitenkin kasvoivat edellisestä vuodesta 0,3 miljoonalla eurolla. Verotulo ylittivät alkuperäiset talousarviotavoitteet odotetusti noin 8,2 miljoonalla eurolla, mikä mahdollisti talousarviota koskevien lisämäärätarpeiden kattamisen. Valtionosuuksien toteuma oli vuonna 2023 32,9 miljoonaa euroa, ja ne tippuivat myös hyvinvointialue-uudistuksen rahoituksen siirtymisestä valtion verotulojen mukaisesti noin 76,3 miljoonaa euroa. Myös valtionosuudet ylittivät talousarviotavoitteet odotetusti noin 3,4 miljoonalla eurolla.

Rahoitustuotot- ja kulut olivat vuonna 2023 yhteensä 2,1 miljoonaa euroa, jossa korkotuotot olivat 0,3 miljoonaa euroa, rahoitustuotot 1,4 miljoonaa euroa, korkokulut 3,5 miljoonaa euroa ja muut rahoituskulut 0,2 miljoonaa euroa. Osingot ja osuus pääomien korot olivat yhteensä 0,5 miljoonaa euroa, missä näkyy erityisesti keskeisten konserniyhteisöjen heikot tuloutukset vuoden 2022 tuloksista. Lainasalkunjärjestelyillä, maksuvalmiuden tasauksella sekä lainasalkun suojauskilla korkokustannuksia saatiin kuitenkin painettua alas noin 2,1 miljoonalla eurolla ja talousarviotavoitteet saavutettiin.

Vuoden 2023 vuosikate oli 26,2 miljoonaa euroa. Se parantui edellistä vuodesta noin 1,9 miljoonalla eurolla, mikä riitti kattamaan poistot noin 146,7 prosenttisesti. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 17,9 miljoonaa euroa, mikä piti sisällään kertaluontoisia poistoja 1,2 miljoonaa euroa ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvonalentumisia 0,8 miljoonaa euroa. Tähän vaikutti erityisesti kiinteistökohteiden arvonalentumiset ja poistosuunnitelmien muutokset, mm. Halkokarin koulun osalta.

Tilikauden tulos ja yli- / alijäämä

Vuoden 2023 tilikauden tulos oli 8,4 miljoonaa euroa. Tuloksen käsittelyerien jälkeen kaupungin ylijäämä oli vuonna 2023 yhteensä 10,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tilikausi oli ylijäämäinen 8,5 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMA

	2023	2022
	1000 eur	1000 eur
Toimintatuotot	34 790	45 302
Valmistus omaan käyttöön	1 951	1 906
Toimintakulut	-166 090	-357 331
Toimintakate	-129 349	-310 123
Verotulot	124 792	221 336
Valtionosuudet	32 917	109 212
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	268	127
Muut rahoitustuotot	1 379	6 457
Korkokulut	-3 521	-2 562
Muut rahoituskulut	-237	-126
Vuosikate	26 248	24 322
Poistot ja arvonalentumiset	-17 897	-15 518
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	8 351	8 804
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	378	380
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	1 621	-181
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	-550
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 350	8 454

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,2 %	12,7 %
Vuosikate/Poistot, %	146,7 %	156,7 %
Vuosikate, €/asukas	543	506
Asukasmäärä	48 299	48 039

Kokonaistuotot ja menot

Kunnan kokonaistulot- ja menot	2023		2022	
TULOT		%		%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	34 790 125,07	14,4	45 301 809,00	10,6
Verotulot	124 791 599,77	51,5	221 336 316,52	51,9
Valtionosuudet	32 916 977,00	13,6	109 212 431,00	25,6
Korkotuotot	267 922,65	0,1	127 473,83	0,0
Muut rahoitustuotot	1 378 734,09	0,6	6 456 707,82	1,5
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0	0,00	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-1 092 703,18	-0,5	-7 078 332,75	-1,7
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	130 995,33	0,1	572 355,05	0,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	2 099 841,29	0,9	8 697 399,12	2,0
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	250 000,00	0,1	600 000,00	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46 840 000,00	19,3	41 000 000,00	9,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	242 373 492,02	100,0	426 226 159,59	100,0
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	166 089 974,96	67,5	357 331 037,81	86,5
- valmistus omaan käyttöön	-1 950 859,84	**	-1 906 221,54	**
Korkokulut	3 521 074,23	1,4	2 561 682,51	0,6
Muut rahoituskulut	237 161,38	0,1	126 076,06	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
`+/- pakollisten varausten muutos	-10 683,20	0,0	11 683,20	0,0
`- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-30 160,98	0,0	-75 572,94	0,0
`- ed.tilik.korjaus	0,00		0,00	
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	25 023 605,86	10,3	19 352 024,58	4,7
Fuusioinvestointi	0,00	0,0		0,0
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	167 100,00	0,1	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	78 279 617,75	32,2	39 390 349,32	9,6
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-28 298 255,10	-11,6	-5 904 823,06	-38,5
Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0	0,00	0,0
Kokonaismenot yhteensä	243 028 575,06	100,0	410 886 235,94	62,9
Kokonaistulot	242 373 492,02		426 226 159,59	
Kokonaismenot	243 028 575,06		410 886 235,94	
	-655 083,04		15 339 923,65	
Kassavarojen muutos	-5 424 255,13		19 417 675,87	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 769 172,09		4 077 752,22	
	-655 083,04		15 339 923,65	

1.8.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungin ja liikelaitoksen rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta oli tilikaudella 2,4 ylijäämäinen, mutta se laski edellisestä vuodesta noin 4,8 miljoonaa euroa. Vaikka vuoden 2023 investointimenot olivat edellistä vuotta noin 5,6 miljoonaa euroa korkeammat ja vuosikate parani, vertailussa muutokseen vaikutti keskeisesti edellisen tilikauden kertaluontoiset pysyvien vastaavien käyttöomaisuuden ja arvopapereiden myyntivoitot.

Rahoituslaskelman tulorahoituksen vuoden 2023 vuosikate oli 26,2 miljoonaa euroa, joka hieman parani viime vuodesta. Tulorahoituksen korjauserät olivat 1,1 miljoonaa euroa. Rahoituslaskelman investoinnit muodostuvat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Investointimenot olivat 25,0 miljoonaa euroa, rahoitusosuudet investointimenoista 0,1 miljoonaa euroa ja pysyvien vastaavien myyntituotot 2,1 miljoonaa euroa.

Rahoitustoiminta

Rahoitustoiminnan nettorahavirta oli vuonna 2023 yhteensä 7,8 miljoonaa euroa negatiivinen.

Pitkäaikaisten lainojen lisäykset olivat yhteensä 46,8 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 78,3 miljoonalla eurolla. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 28,3 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen lyhennykset ja lisäykset olivat nettona vuonna 2023 yhteensä -3,1 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos oli -5,4 miljoonaa euroa ja vuoden vaihteessa kaupungin kassavarojen tilanne oli kohtalainen. Rahavara tilinpäätöshetkellä olivat 26,5 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta yhteensä oli -3,1 miljoonaa euroa, missä muutokset edelliseen vuoteen olivat vähäiset.

Investointien tulorahoitus laski viime tilikaudesta päätyen 105,4 prosenttiin. Tähän vaikutti erityisesti kasvaneet investointimenot.

Lainanhoitokate ilmaisee tulorahoituksen riittävyyttä velkojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Laskennallinen lainanhoitokate oli 0,9, joka hieman parani edellisestä vuodesta. Lainanhoitokate oli 0,4, joka vastaavasti heikkeni edellisestä vuodesta. Molemmat tunnusluvut kuitenkin jäivät vielä tavoitetasosta selkeästi.

Kassan riittävyyttä päivinä mittaava tunnusluku parani edellisestä vuodesta 8 päivällä, päätyen 36 päivään.

Rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2023 talousarvioon nähden toiminnan ja investointien rahavirta toteutui odotetusti paremmin vuosikatteen ylittyessä. Toiminnan ja investointien rahavirta ylitti talousarviotavoitteet noin 19,1 miljoonalla eurolla. Vuosikate oli talousarviota noin 9,7 miljoonaa euroa parempi ja investoinnit jäivät selkeästi talousarviotavoitteita alhaisimmiksi. Kaupungin ja liikelaitoksen investointimenot olivat yhteensä 23,0 miljoonaa euroa, mikä jäi noin 10,9 miljoonaa kaupungin ja liikelaitoksen talousarvion rahoituslaskelman investointimenoista.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta oli -7,8 miljoonaa euroa, johon vaikutti erityisesti lainajärjestelyt ja ylimääräiset lainojen lyhennykset maksuvalmiuden tasaamiseksi. Vastaavasti talousarvion kassavarojen muutos oli -5,4 miljoonaa euroa, joka jäi talousarviotavoitteista 0,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin ja liikelaitoksen talouden tasapainottamisen haasteet kulminoituvat rahoituslaskelmiin. Kaupungin tulevien vuosien investointitarpeet ovat merkittäviä ja on odotettava, että kaupungin lainakanta tulee vuoteen 2030 mennessä kasvamaan merkittävästi. Vuosien 2024-2026 aikana vuosikatteen tulevat heikentyvään verotulojen ja valtionosuuksien kautta. Korkomarkkinoiden tilanne nostattaa uusien lainojen korkokustannuksia. Toisin sanoen kaupungin ja liikelaitoksen rahoituslaskelmien näkymät ovat vuoden kuluessa heikentyneet merkittävästi ja se aiheuttaa haasteita, että epävarmuutta talouden suunnitteluun mutta ennen kaikkea talouden tasapainottamiseen.

	TP 2023	TP 2022
RAHOITUSLASKELMA	1 000 €	1 000 €
Toiminnan ja investointien netto		
Tulorahoitus		
Vuosikate	26 248	24 322
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 052	-7 014
Investoinnit		
Investointimenot	-25 024	-19 352
Rahoitusosuudet investointim	131	572
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 100	8 697
Toiminnan ja investointien netto	2 403	7 225
Rahoitustoiminta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	250	600
Antolainasaamisten lisäys	-167	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46 840	41 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-78 280	-39 390
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	28 298	5 905
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	99	127
Vaihto-omaisuuden muutokset	14	-79
Saamisten muutokset	2 975	-1 070
Korottomat lyhytaik. velat muutos	-7 857	5 099
Rahoitustoiminnan netto	-7 828	12 192
Rahavarojen muutos	-5 424	19 418
Rahavarojen muutos	-5 424	19 418
Rahavarat 31.12.	26 480	31 904
Rahavarat 1.1.	-31 904	-12 486
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. Rahavirta ja sen kertymä 5 v.(1000€)	3 098	-3 265
Investointien tulorahoitus, %	105,4 %	129,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,8
Lainanhoitokate	0,4	0,6
Kassan riittävyys, pv	36	28
Asukasmäärä	48 299	48 039

1.8.3 Tase

Taseen kokonaisuus

Tase sisältää kaupungin ja liikelaitosten omaisuus- ja pääomaerät luonteensa mukaisesti ryhmiteltyinä tilikauden lopussa.

Taseen erät

Taseen vastaavaa puolen pysyvät vastaavat muodostuvat pääsääntöisesti aineellisista hyödykkeistä kuten rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet.

Aineettomat hyödykkeet tilinpäätöshetkellä olivat 3,4 miljoonaa euroa ja aineelliset hyödykkeet 293,6 miljoonaa euroa. Keskeisimmät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna koskivat kiinteiden rakenteiden ja laitteiden sekä ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen aktivointeja. Vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuus vuoden lopussa oli yhteensä 0,3 miljoonaa euroa ja saamiset 7,2 miljoonaa euroa, jossa erityisesti siirtosaamiset laskivat edellisestä vuodesta noin 3,2 miljoonalla eurolla. Rahat ja pankkisaamiset olivat tilinpäätöshetkellä 26,5 miljoonaa euroa.

Taseen vastaavaa puolen keskeisimmät muutokset koskivat siis pääosin vaihtuvien vastaavien muutoksia.

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma kasvoi edellisestä vuodesta noin 6,5 miljoonaa euroa, mihin keskeisesti vaikutti vuoden 2023 tilikauden ylijäämäinen tulos. Kaupungin ja liikelaitoksen tulos vuonna 2023 oli 10,3 miljoonaa euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä 38,3 miljoonaa euroa. Peruspääoma laski edellisestä vuodesta noin 4,0 miljoonaa euroa, mihin keskeisesti vaikutti hyvinvointialueesta johtuvat peruspääoman muutuskirjaukset.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset päättyivät 29,8 miljoonaan euroon, joka laski hieman edellisestä vuodesta investointivarausten purkamisesta johtuen. Investointivarauksista purettiin varaukset koskien tonttimaan ja osakkeiden ostoa noin 1,8 miljoonalla eurolla. Toimeksiantojen pääomat olivat yhteensä 3,0 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen vieras pääoma oli yhteensä 258,0 miljoonaa euroa. Vastattavaa puolen vieras pääoma laski edellisestä tilinpäätöksestä 11,9 miljoonaa euroa, missä keskeisimmät muutokset liittyvät siirtovelkojen muutok-

siin. Pitkän ja lyhyen vieraan pääoman muutokset koskevat vuonna 2024 kesäkuussa erääntyvää ja uudelleen rahoitettavaa 30,0 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaa. Taseen pitkäaikainen vieras pääoma päättyi 169,6 miljoonaan euroon ja lyhytaikainen vieras pääoma 88,5 miljoonaan euroon.

Taseen tunnusluvut

Taseen omavaraisuutta kuvaava tunnusluku koheni edelliseen vuoteen verrattuna. Kaupungin ja liikelaitoksen omavaraisuusaste päättyi 46,7 prosenttiin, joka on kaupunkistrategian tavoitteiden mukainen tulos.

Kaupungin ja liikelaitoksen suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi edellisestä vuodesta ja päättyi 133,9 prosenttiin. Tunnuslukua ja vertailtavuutta edelliseen vuoteen heikentää kaupungin hyvinvointialue -uudistukseen liittyvät käyttötulojen muutokset.

Kaupungin ja liikelaitoksen lainakanta laski edellisestä vuodesta 232,5 miljoonaan euroon ja vastaavasti lainat sekä vuokravastuut 285,8 miljoonaan euroon. Lainakanta laski noin 3,1 miljoonalla eurolla ja vuokravastuut noin 8,5 miljoonalla eurolla.

Lainat ja vuokravastuut olivat 5 918 euroa per asukas. Lainakanta oli yhteensä 4 814 euroa per asukas, joka laski edellisestä vuodesta 91 eurolla.

Lainasaamiset vuoden vaihteessa olivat yhteensä 8,2 miljoonaa euroa, jotka käsittävät konserniyhteisöjen antolainaukset.

Keskeisimmät muutokset taseessa

Kaupungin ja liikelaitoksen taseen loppusumma oli 489,7 miljoonaa euroa ja loppusumma laski vuodesta 2022 noin 7,4 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2023 kaupungin ja liikelaitoksen taseessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Tase kuitenkin hieman heikkeni edellisestä vuodesta positiivisesta tuloksesta huolimatta. Keskeisimmät muutokset koskivat vastaavaa puolen aineellisia hyödykkeitä, sijoituksia, saamia sekä rahoja ja pankkisaamia. Vastaavasti vastattavaa puolen muutokset liittyivät pääosin oman pääoman ja vieraan pääoman muutoksiin.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

V A S T A A V A A

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1. AINEETTOMAT OIKEUDET
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

II AINEELLISET HYÖDYKKEET

1. MAA- JA VESIALUEET
2. RAKENNUKSET
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
4. KONEET JA KALUSTO
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET
6. ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER. HANKINNA

III SIJOITUKSET

1. OSAKKEET JA OSUUDET
3. MUUT LAINASAAMISET
4. MUUT SAAMISET

PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT

TOIMEKSIANTOJEN VARAT yhteensä

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I VAIHTO-OMAISSUUS

1. AINEET JA TARVIKKEET
4. MUU VAIHTO-OMAISSUUS

II SAAMISET

PITKÄAIKAISET SAAMISET

2. LAINASAAMISET
3. MUUT SAAMISET

LYHYTAIKAISET SAAMISET

1. MYYNTISAAMISET
3. MUUT SAAMISET
4. SIIRTOSAAMISET

IV RAHAT JA PANKKISAAMISET

VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä

V A S T A A V A A YHTEENSÄ

31.12.2023

1000 eur

31.12.2022

1000 eur

3 452

2 175

1 277

293 616

55 029

135 394

87 988

2 208

1 900

11 098

157 416

148 857

8 162

397

454 484

537

586

1 123

304

289

15

7 271

894

72

822

6 377

3 166

1 354

1 856

26 480

34 055

489 662

3 908

2 197

1 711

287 545

54 039

136 459

84 719

2 822

1 902

7 604

161 873

153 232

8 244

397

453 327

537

756

1 293

318

293

26

10 246

927

108

818

9 319

2 814

1 464

5 042

31 904

42 468

497 088

VASTATTAVAA	31.12.2023 1000 eur	31.12.2022 1000 eur
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	123 896	127 834
II ARVONKOROTUSRAHASTO	19 121	19 121
IV MUUT OMAT RAHASTOT	7 127	7 127
V EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	38 311	29 736
VI TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 350	8 454
OMA PÄÄOMA yhteensä	198 806	192 273
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. POISTOERO	6 556	6 933
2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET	23 200	24 821
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET yhteensä	29 756	31 754
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. ELÄKEVARAUKSET	68	57
PAKOLLISET VARAUKSET yhteensä	68	57
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	720	696
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 269	2 365
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yhteensä	2 989	3 061
E VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	169 587	201 058
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0	30 000
2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	168 900	170 336
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0	4
4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	3	3
7. MUUT VELAT	684	715
LYHYTAIKAINEN	88 455	68 885
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	30 000	
2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	33 586	35 285
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	2	5
5. SAADUT ENNAKOT	256	0
6. OSTOVELAT	8 109	8 959
7. MUUT VELAT	1 770	1 697
8. SIIRTOVELAT	14 732	22 938
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	258 042	269 943
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	489 662	497 088
	0	0

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	46,7 %	45,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	133,9 %	71,8 %
Kertynyt ylijäämä-/alijäämä+, 1000 €	48 661	38 190
Kertynyt ylijäämä-/alijäämä+, €/asukas	1 008	795
Lainakanta 31.12., 1000 €	232 492	235 633
Lainat, €/asukas	4 814	4 905
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	285 149	294 290
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 904	6 126
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	8 162	8 244
Asukasmäärä	48 299	48 039

1.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Kokkolan kaupungin konserniin kuului tilikauden lopussa 27 tytäryhteisöä. Lisäksi konserniin yhdisteltiin 5 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjä konserniin kuuluu 15 kpl, joista kaksitoista (13) on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Kaupungin konsernirakenne pieneni edellisestä vuodesta kolmella yhteisöllä sekä kahdella kuntayhtymällä. Merkittävin muutos oli Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvokuntayhtymä Soiten poistuminen Kokkolan kaupungin konsernista 1.1.2023 alkaen hyvintalvokuntayhtymän seurauksena.

Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernitilinpäätöksessä puretaan yhtiöiden tilinpäätöksissään tekemät vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot ja ne näkyvät tilikauden tuloksessa sekä yli-/alijäämässä.

Konsernin toimintatuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 193,05 miljoonaa euroa ja vastaavasti toimintakulut 274,79 miljoonaa euroa. Vuoteen 2022 verrattuna konsernin toimintatuotot laskivat 143,03 miljoonaa euroa ja toimintakulut 335,96 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen ja toimintakulujen muutokseen vaikutti olennaisesti Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvokuntayhtymä Soiten poistuminen konsernista.

Toimintakatteeksi muodostui -81,39 miljoonaa euroa, joka parani edelliseen vuoteen verrattuna 192,76 miljoonaa euroa. Toimintatuotoilla rahoitettiin konsernin toiminnasta 70,3 % (edellinen vuosi 55,0 %). Suhde kasvoi edelliseen vuoteen nähden 15,3 prosenttiyksikköä pääasiassa hyvinvointialueuudistuksesta johtuvan konsernirakennemuutoksen seurauksena.

Konsernin nettorahoituskulut olivat yhteensä -7,62 miljoonaa euroa. Korkokulut lähes kaksinkertaistuivat edelliseen vuoteen johtuen yleisestä korkotason noususta. Korkosuojausten avulla korkokustannusten kasvua pystyttiin kuitenkin osittain hillitsemään.

Vuosikatteeksi muodostui 67,22 miljoonaa euroa. Vuosikate kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 15,04 miljoonaa euroa. Vuosikatteella kyettiin kattamaan poistoista 110,7 %, mikä ei riittänyt kaupunkistrategian tavoitteeseen.

Kaupunkistrategian mukaan vuosikatteen tulisi ylittää poistot vuosittain 20 %:lla. Konsernin vuosikate parani per asukas noin 306 eurolla.

Konsernin tilikauden tulos oli 7,18 miljoonaa euroa ja se parani edellisestä vuodesta 1,59 miljoonalla eurolla. Vaikka tilikauden tulos parani edellisvuoteen nähden, on se kuitenkin edelleen alemmalla tasolla kuin aikaisempina vuosina. Laskun taustalla on haastava ja epävarma maailmantalouden tilanne, joka heijastuu keskeisten konserniyhtiöiden tuloksenteokokykyyn. Tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen konsernin ylijäämäksi muodostui 3,05 miljoonaa euroa, joka on 1,86 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta heikompi.

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin investointimenot olivat kokonaisuudessaan 61,46 miljoonaa euroa, joka on 8,81 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu johtui pääasiassa kaupungin ja liikelaitoksen investointitahdin kiihtymisestä. Edelliseen vuoteen verrattuna myös konsernin tytäryhteisöt ovat alkaneet taas toteuttaa investointejaan hiljaisemmän vuoden jälkeen.

Toiminnan ja investointien rahavirta säilyi myös vuonna 2023 positiivisena päätyen 4,86 miljoonaan euroon. Rahoituksen rahavirta oli kuitenkin 10,24 miljoonaa euroa negatiivinen, kun se edellisenä vuonna oli 8,47 miljoonaa euroa positiivinen. Muutokseen vaikutti olennaisesti vuoden aikana tehty ylimääräiset lainojen lyhennykset.

Konsernin rahavarat kauden lopussa olivat yhteensä 63,70 miljoonaa euroa, rahavarojen muutos edelliseen vuoteen -5,37 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernin taseen vastaavaa puolen aineettomien hyödykkeiden tasearvo tilinpäätöshetkellä oli 7,82 miljoonaa euroa. Muutos edelliseen vuoteen oli -2,45 miljoonaa euroa.

Konsernin aineelliset hyödykkeet olivat yhteensä 635,29 miljoonaa euroa, missä laskua pääosin edelliseen vuoteen verrattuna oli rakennusten omaisuuserissä. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo laski kokonaisuudessaan edellisestä vuodesta 56,22 miljoonaa euroa. Muutokseen vaikuttaa olennaisesti Soiten ja sen käyttöomaisuuden poistuminen konsernista.

Konsernin sijoituksissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuoteen verrattuna ja ne päättyivät 23,29 miljoonaan euroon.

Konsernin pysyvät vastaavat olivat yhteensä 666,41 miljoonaa euroa. Vaihtuvat vastaavat olivat yhteensä 102,83 miljoonaa euroa, josta saamisten osuus oli 32,58 miljoonaa euroa ja rahojen sekä pankkisaamisten osuus 63,70 miljoonaa euroa. Taseen vastaavaa puoli tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 772,77 miljoonaa euroa.

Taseen vastattavaa puolen oma pääoma oli 276,45 miljoonaa euroa, josta perusoman osuus oli 123,90 miljoonaa euroa ja edellisten tilikausien ylijäämä 118,20 miljoonaa euroa. Taseen oma pääoma heikkeni -2,55 miljoonalla eurolla johtuen hyvinvointialueuudistuksen myötä tapahtuvasta peruspääoman muutoksesta.

Pakolliset varaukset pienenivät 2,55 miljoonaa euroa johtuen Soiten potilasvahinkovastuun siirtymisestä hyvinvointialueille. Pakollisten varausten loppusumma oli 1,02 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomat päättyivät vastaavasti 5,91 miljoonaan euroon.

Konsernin taseen vastattavaa puolen vieraspääoma päättyi 485,11 miljoonaan euroon, joka laski edelliseen vuoteen verrattuna 105,06 miljoonaa euroa. Konsernin pitkäaikainen korollinen vieraspääoma laski 69,70 miljoonalla eurolla. Lyhytaikainen korollinen ja koroton vieraspääoma puolestaan laski 40,09 miljoonalla eurolla.

Konsernin lainakanta oli yhteensä 394,31 miljoonaa euroa, 8 164 euroa per asukas. Lainakanta laski edellisestä vuodesta 1 213 euroa per asukas. Konsernin vuokravastuut tilinpäätöshetkellä olivat 70,08 miljoonaa euroa. Konsernin lainat ja vuokravastuut laskivat yhteensä 464,38 miljoonaan euroon, laskua edellisestä vuodesta 71,18 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä konsernin omaisuusaste päättyi 36,5 prosenttiin, joka ylitti strategiakaudelle asetetun tavoitteen omavaraisuusasteen nostamisesta. Suhteellinen velkaantuneisuus nousi edellisestä vuodesta 138,9 prosenttiin. Investointien tulorahoitus parani edellisestä vuodesta ja päättyi 109,4 prosenttiin. Lainanhoitokate oli 1,2 ja laskennallinen lainanhoitokate 1,31. Viiden vuoden toiminnan ja investointien rahavirrankertymä oli -27,35 miljoonaa euroa.

Taseen kertynyt ylijäämä tilinpäätöshetkellä oli yhteensä 121,13 miljoonaa euroa ja 2 508 euroa per asukas.

Olennot koskevat tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen

Ei tiedossa olevia olennaisia tapahtumia.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja valvoo Kokkola -konsernia. Kaupungissa toimii konserni- ja kaupunkikehitysjäosto, jonka tehtävänä on huolehtia kaupungin liikelaitoksen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjauksesta, toiminnan ohjaamisesta sekä valvonnasta.

Konsernijohdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, konserni- ja kaupunkikehitysjäosto, kaupunginjohtaja, konsernivalvontaryhmä ja controller.

Merkittävä konserniohjauksen muoto on hallitustyöskentely. Yhtiöiden hallitusten kokoonpanot muodostuvat pääsääntöisesti luottamushenkilöistä, viranhaltijoista sekä substanssiosaajista. Hallitusten jäsenet tuovat hallitustyöskentelyyn omistajan tahtotilaa.

Konserni- ja kaupunkikehitysjäosto kokoontui vuonna 2023 yhteensä 15 kertaa. Konserni- ja kaupunkikehitysjäostossa käsiteltiin muun muassa esityksiä konserniyhtiöiden hallitusedustajiksi, yhtiöiden omistajakortteja sekä yrittäjäkyselyjen tuloksia. Lisäksi useat keskeiset konserniyhteisöt ja muut sidosryhmät kävivät esittelemässä ajankohtaista toimintaansa kaupunki- ja konsernikehitysjäostossa vuoden aikana.

Omistajapolitiikka ja konserniohjaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Kokkolan kaupungin omistajapolitiittisten linjausten ja konserniohjeen päivittämisen kokouksessaan 12.12.2022 § 119.

Päivityksen yhteydessä konserniohje yhdistettiin osaksi omistajapolitiittisia linjauksia. Muita keskeisiä muutoksia olivat yhtiökohtaiseen raportointiin siirtyminen aiemman salkkukohtaisen raportoinnin sijaan sekä yhtiökohtaisten omistajakorttien laadinta. Omistajakortit laaditaan valtuustokauden ajalle ja niissä määritellään tarkemmin yhtiöiden strategiset tavoitteet, omistuksen tahtotila ja mittarit, joilla yhti-

öiden toimintaa mitataan. Omistajakorttien välitarkastelu tehdään valtuustokauden aikana ja niiden päivittämisestä vastaa konserni- ja kaupunkikehitysjaosto.

Kuluneen vuoden keskeiset tapahtumat ja konserniyhtiöiden toiminta

Vuonna 2023 konserniyhtiöiden toimintaan heijastuivat edelleen maailmantalouden epävarma tilanne, korkea inflaatio ja korkojen nousu. Vuosi oli edelleen taloudellisesti heikko, mutta edellisvuoteen verrattuna havaittiin kuitenkin pieniä piristymisen merkkejä joidenkin yhtiöiden osalta.

Palvelut- ja neuvonta salkun yhtiöt odottivat pandemian jälkeen paluuta uuteen normaaliin, mutta korkea inflaatio toi kuitenkin edelleen omat haasteensa yhtiöiden toimintaan. Kiinteistöt -salkun yhtiöiden toiminnassa inflaation ja kustannusten nousun vaikutukset alkoivat näkyä selkeämmin muun muassa korjausvelan kasvuna.

Maailmantalouden tilasta johtuvat haasteet ja epävarmuus näkyvät myös Liiketoiminta -salkun yhtiöiden toiminnassa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut haasteita erityisesti Kokkolan Satama Oy:n toiminnalle. Venäjän transitioliikenteen loppuminen kokonaan keväällä 2022 näkyi yhtiössä vuonna 2023 tavaraliikenteen ja liikevaihdon vähene misenä, vaikka Venäjän tavaraliikenteen loppumista onkin pystytty kompensoimaan muilla tavaraliikennevirroilla. Venäjän transitioliikenteen käytössä olleiden pysyvien vastaavien tulo tuotto-odotusten epävarmuuden johdosta ko. omaisuuseriin tehtiin 18,3 miljoonan euron alaskirjaus, jonka vuoksi yhtiön tulos oli 16,57 miljoonaa euroa tappiollinen.

Vuoden 2022 sähkömarkkinatilanne ja sähköhintakehitys alkoivat puolestaan tasaantua keväällä 2023. Tämän seurauksena Kokkolan Energia -konsernin tulos oli huomattavasti parempi edellisvuoteen verrattuna. Myös viimeiset Nasdaq kaupankäynnistä luopumiseen liittyvät tuloutukset vaikuttivat konsernin tulokseen positiivisesti.

Kokkolan Urheilupuisto Oy jatkoi hybridiareenan rakentamisen valmistelua. Vuonna 2023 hybridiareenan kehitysvaihe KAS1 saatiin päätökseen ja harjoitusjäähallin sekä jäähallin kehitysvaiheet käynnistettiin. Kaupunginval-

tuusto on tehnyt hankkeen rahoitukselle ta-
kauspäätöksen. Lisäksi valtuusto päätti syksyllä 2023, että yhtiön pääomittamiseen varataan enintään 27,5 miljoonaa euroa vuosien 2024-2026 aikana. Yhtiö sai hankkeelle rakennusluvan marraskuussa 2023 ja maanrakennustyöt aloitettiin tammikuussa 2024.

Musiikkikeskus Snellmanin rakennushanke käynnistyi tammikuussa 2023 ja tavoiteaikataulun mukaan hanke valmistuu toukokuussa 2024. Hankkeen kustannusarvioksi vahvistettiin 8,22 miljoonaa euroa.

Konsernirakeen selkiyttäminen on yksi kaupunkistrategian tavoite. Selkiyttämistä jatkettiin edelleen vuonna 2023. KIP Infra Oy:n, Kokkolan Teollisuuskylä Oy:n, Kokkolan kehitys-yhtiö Oy:n ja Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäen sulautumisprosessi saatiin päätökseen vuonna 2023, kun Kokkolan Teollisuuskylä Oy, Kokkolan Kehitys-yhtiö Oy ja Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäki sulautuivat osaksi KIP Infra Oy:tä 30.11.2023.

Tytäryhteisöt

Kiinteistö- ja asuntoyhteisöt

Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto	61,41 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate	61,21 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman	100,00 %
Kiinteistö Oy Kälviän virastotalo	91,27 %
Kiinteistö Oy Pikkuruukki	100,00 %
Kiinteistö Oy Tankkari	98,59 %
Kokkolan Urheilupuisto Oy - Karleby Idrottspark Ab	100,00 %
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	100,00 %

Muut yhtiöt

Koivuhaan Palvelukeskus Oy	100,00 %
Kokkolan Talohoito Oy	100,00 %
KIP Infra Oy	100,00 %
* KIP Service Oy	54,00 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan AH Park	71,95 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Alu-Boat Park	60,00 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Marin Park	60,00 %
Kokkolan Matkailu Oy	99,93 %
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	100,00 %
Kokkolanseudun Kehitys Oy	93,00 %
Kokkolan Energia Oy	100,00 %
* Kokkolan Energiaverkot Oy	100,00 %
* Kokkolan Voima Oy	100,00 %
Kokkolan Satama Oy	100,00 %
* Silverstone Bay Logistics	100,00 %
Työplus Yhtiöt Oy	78,47 %
* Työplus Oy	100,00 %

Säätiöt ja yhdistykset

Kokkolan Kaupunginteatterin Kannatusyhdistys
Pohjoismainen Taidekoulusäätiö

Kuntayhtymät

Tytäryhtiö asemassa olevat

Keski-Pohjanmaan liitto	68,21 %
* Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötorni	

Muut

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	49,08 %
Kvarnen samkommun	19,05 %
Optima samkommun	13,62 %
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	2,25 %

Osakkuusyhteisöt

Asunto Oy Chydeniuksenkulma	50,00 %
Asunto Oy Kirkkovainio	15,53 %
Centria-ammattikorkeakoulu Oy	27,16 %
Ekorosk Oy	36,86 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus	25,00 %
Kiinteistö Oy Kokkolan Palvelutalo	21,38 %
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli	44,57 %
Kokkolan Satama Oy (konserni)	
* Kiinteistö Oy Port Handling	39,40 %
Kiinteistö Oy Sokojan Kylätalo	30,00 %
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy	26,81 %
KIP Infra Oy (konserni)	
* Kokkolan Teollisuusvesi	35,00 %
Kokko-Pesu Oy	49,94 %
Kälviän Liiketalo Oy	32,92 %
Pohjanmaan Biokaasu Oy	27,31 %
Kokkolan Energia Oy (konserni)	
* Naps Solar Oy	20,40 %

1.10 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 13 luvun 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kaupungin tilikauden tulos on 8 351 393,43 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja Kokkolan kaupungin ja liikelaitos Kokkolan Veden poistosuunnitelman mukaan yhteensä 377 607,95 euroa.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin varausta tuloutetaan 203 463,85 ja varauksen pääomaan kasvatetaan 403 463,85 euroa niin, että varauksen suuruus on pääomaltaan 1 200 000 euroa.
- Vahinkorahastoon kirjataan vähennystä 45 632,33 euroa toteutuneiden menojen katteeksi. Tuleviin menoihin varautumiseksi kirjataan lisäystä ylijäämäisestä tuloksesta johtuen 45 632,33 euroa. Siirron jälkeen vahinkorahaston pääoma on sääntöjen mukaisella yläräjällä (1 700 000 euroa)
- Työllistämisrahastoon kirjataan lisäystä 47 224,97 euroa. Siirron jälkeen rahaston pääoma on 1 500 000 euroa.
- Tilikauden ylijäämä 10 349 932,00 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien yli- /alijäämä.

2 Talousarvion toteutuminen

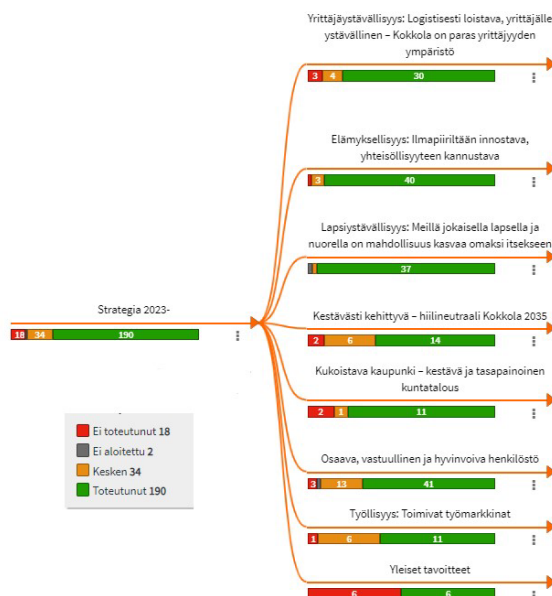
2.1 Valtuuston nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi voimassa olevan strategian kokouksessaan 7.3.2022 § 6. Valtuusto- ja strategiakausi on edennyt puoleen väliin ja on ajankohtaista tarkastella strategian tavoitteiden toteutumista ja varmistaa, että strategian linjaukset ovat edelleen tarkoituksenmukaisia. Myös kun- talaki velvoittaa tarkistamaan strategian suuntaa vähintään kerran valtuustokauden aikana.

Kaupunkistrategian väliarviointi toteutettiin syksyn 2023 aikana. Väliarvioinnissa tarkasteltiin strate- gian valmisteluprosessia, toimeenpanoa ja tavoitteiden toteutumisen tilannetta. Lisäksi arvioitiin, onko tarvetta tehdä muutoksia tai lisäyksiä strategian sisältöihin tai asetettuihin mittareihin. Väliarvi- ointia työstettiin valtuustoseminaareissa ja taustatietoa strategian toteutumisesta saatiin myös val- tuuston toiminta- ja strategiakyselyn osana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian väliarvioinnin 5.2.2024 § 5.

Väliarvioinnissa todettiin, että kaupunkistrategian painopisteet ovat edelleen relevantteja, eikä niiden sisältöjä ole tarvetta lähteä muuttamaan. Valtuustokauden tavoitteiden osalta strategian väliarviointi- vaiheessa saavutettiin kuusi tavoitetta. Muutamien tavoitteiden osalta niille asetettua valtuustokau- den tavoitetta ei ole väliarviointivaiheessa vielä saavutettu, mutta toisaalta kehitys on ollut oikean suuntaista verrattuna lähtötilanteeseen. Eniten haasteita on ollut kestävä ja tasapainoinen kuntata- lous -painopisteen tavoitteiden toteutumisessa. Väliarvioinnin yhteydessä talouden tavoitteiden mit- tareista päivitettiin velat ja vastuut / asukas -mittaria ja kestävästi kehittyvä Kokkola tavoitteen hiili- dioksidipäästöjen väheneminen -mittaria tarkennettiin Hiilineutraalit kunnat -verkoston tavoitteiden mukaisesti.

Strategiakauden puolivälissä on saavutettu jo useita merkittäviä strategian tavoitteita. Näistä hyviä esimerkkejä ovat mm. Unicefin Lapsiystävällinen kaupunki -status, Piispanmäen monitoimitalo - hankkeen menestyminen vuoden vihreä edelläkävijä kilpailussa, KokkolaWorks kampanjan toteut- taminen sekä keskeisten elämyksellisyttä edistävien investointihankkeiden käynnistyminen. Nämä vahvistavat osaltaan sitä, että strategiakaudelle asetetut tavoitteet ovat ohjanneet asioiden valmis- telua ja päätöksentekoa. Strategian toimeenpanon yhteydessä toteutetut työyhteisöjen strategiatyö- pajat ovat osaltaan luoneet yhteistä ymmärrystä strategian tavoitteista ja lisänneet strategiaan sitou- tumista läpi kaupunkiorganisaation. Tämä antaa hyvän pohjan strategian loppukauden toimenpitei- den suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mikäli toimintaympäristön muutokset sitä edellyttävät, strate- gian linjauksia voidaan arvioida uudelleen vielä loppukauden aikana. Strategian loppuarviointi laadi- taan strategiakauden päättyttyä keväällä 2026.

Hyvinvointityö

Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä. Asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä seurataan kaupungin eri vastuualuilla ja työtä koordinoi kaupunginjohtajan nimeämä HYTE-ryhmä.

HYTE-työryhmä vastasi vuoden 2023 aikana hyvinvointikertomuksen laadinnasta. Tarkastelun kohteena oli indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi, sekä hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemisen tarkastelu. Lasten ja nuorten hyvinvointityön kannalta oli merkittävää Suomen UNICEFin Kokkolalle kesäkuussa 2023 myöntämä toinen Lapsiystävällinen kunta -tunnustus. Lapsiystävällinen kunta -työ aloitettiin Kokkolassa vuonna 2017, ja ensimmäisen tunnustuksen kaupunki sai syksyllä 2020. Nyt myönnetty tunnustus on voimassa neljä vuotta.

Vuoden 2023 hyvinvointityöhön vaikutti hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023. Uudistuksella on ollut vaikutusta hyvinvointityön tekemiseen ja siihen liittyviin yhteistyön rajapintoihin. Myös HYTE-kerroin otettiin käyttöön vuonna 2023. HYTE-kerroin on kannustin, jossa valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja tulosindikaattorit väestön terveyttä ja hyvinvointia. Kunnan saama summa lasketaan kertomalla kunnan asukasluku, HYTE-kerroin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta keskenään. Kokkolan HYTE-kerroin on tällä hetkellä 20,1 euroa / asukas, mikä on verrokkikuntien (Seinäjäki, Mikkeli) korkein.

Valtuustokauden kokonaistavoitteet

Kaupunkistrategian tavoite	Lähtötaso	Toteuma	Tila
Yrittäjien tyytyväisyys kaupungin yrittäjyystävällisyyteen, valtuustokauden tavoite 4 (asteikko 1-5)	Vuosi 2021: 3 Vuosi 2022: 3 Vuosi 2023: 3,1	Yrittäjätyytyväisyyskysely toteutettiin lokakuussa 2023. Kyselyyn vastasi 249 yrittäjää. Yrittäjien tyytyväisyys kaupungin yrittäjyystävällisyyteen oli 3,1.	Ei toteutunut
Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, valtuustokauden tavoite 3,5 (asteikolla 1-5)	Vuosi 2020: 3,3 Vuosi 2022: 3,5 Vuosi 2023: 3,5	Kuntalaisten palvelutyytyväisyyskysely toteutettiin joulukuussa 2023. Vastajia kyselyyn oli yhteensä 1451 ja kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin oli 3,5.	Toteutunut
Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumalan ammattilaisten tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin	Lähtötasotietoja ei määritely. Vuosi 2022: 3,5 Vuosi 2023: 3,7	Kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumalan toimijoiden tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin -kysely toteutettiin joulukuussa 2023. Kyselyyn saatiin 28 vastausta. Keskiarvoksi muodostui 3,7 (asteikolla 1-5).	Toteutunut
Positiivinen väestönkasvu	Väkiluku Vuosi 2021: 47 915 Vuosi 2022: 48 039 Vuosi 2023: 48 299 (ennakkotieto)	Kokkolan väkiluku 31.12.2023: 48 229, + 293 (Tilastokeskuksen ennakkotieto)	Toteutunut

CO2 t /as väheneminen, hiilidioksidipäästöt / asukas	<p>Vuosi 2007: 13,1 t. CO2 / asukas</p> <p>Vuosi 2019: 8,6 t. CO2 / asukas</p> <p>Vuosi 2020: 7,6 t. CO2 / asukas</p> <p>Vuosi 2021: 7,5 t. CO2 / asukas</p> <p>Vuosi 2022: 7,2 t CO2 / asukas</p>	Sykkeen Alas-laskentamenetelmällä (Hinku-laskenta) vuoden 2022 ennakkoon mukaan CO2 päästöt olivat 7,2 t. / asukas.	Toteutunut
Velat ja vastuut / asukas, kehittyvät kuntien keskimääräistä kasvua hitaammin	<p>Vuosi 2020: Kokkolan kaupunki 6 285 euroa (ka. 4 371 euroa), konserni 11 134 euroa (ka. 8 795 euroa)</p> <p>Vuosi 2021: Kokkolan kaupunki 5 920 euroa (ka. 4 441 euroa), konserni 10 799 (ka. 9 065)</p> <p>Vuosi 2022: Kokkolan kaupunki 6 126 euroa (ka. 4 356 euroa), konserni 11 149 euroa (ka. 9 367)</p>	<p>Kaupunki ja liikelaitos: Vuoden 2023 velat ja vastuut olivat 5 904 euroa per asukas.</p> <p>Konserni: Vuoden 2023 velat ja vastuut olivat 9 615 euroa per asukas.</p>	Ei toteutunut
Vuosikate ylittää poistot vuosittain 20 %:lla	<p>Vuosi 2021: Kaupunki ja liikelaitokset 142,6 %, konserni 132,1 %</p> <p>Vuosi 2022: Kaupunki ja liikelaitokset 156,7 %, konserni 112,0 %</p>	<p>Kaupunki ja liikelaitos: Vuoden 2023 vuosikatteella kyettiin kattamaan kaikista poistoista 146,7 %.</p> <p>Konserni: Vuoden 2023 vuosikatteella kyettiin kattamaan kaikista poistoista 110,7 %.</p>	Ei toteutunut
Kokonaisveroasteen keventäminen strategiakaudesta 2022-2025	Vuosi 2022: Kokonaisverotuksen taso	Vuoden 2023 aikana kokonaisveroasteeseen ei tehty muutoksia.	Ei toteutunut
Omavaraisuusasteen nostaminen 45 %:iin (konserni 35 %)	<p>Vuosi 2021: Kunta 45,3 %, Konserni 32,0 %</p> <p>Vuosi 2022: Kunta 45,1 %, konserni 32,1 %</p>	<p>Kaupunki ja liikelaitos: Vuonna 2023 kaupungin ja liikelaitoksen omavaraisuusaste oli 46,7 %.</p> <p>Konserni: Vuonna 2023 konsernin omavaraisuusaste oli 36,5 %.</p>	Toteutunut
Konserniyhtiöiden määrä vähenee 5-7 kpl strategiakaudesta	<p>Vuosi 2021: Kokkolan kaupungin konserniin kuului tilikauden lopussa 41 tytär- ja osakkuusyhtiötä.</p> <p>Vuosi 2022: Konserniyhtiöiden määrä väheni 5 kpl. Tilikauden lopussa kaupunkikonserniin kuului</p>	<p>Vuoden 2023 konserniyhtiöiden määrä väheni 3 kpl.</p> <p>Strategiakauden aikana konserniyhtiöiden määrä on vähentynyt 8 kpl.</p>	Toteutunut

	<p>yhteensä 37 tytär- ja osakkuusyhteisöä.</p> <p>Vuosi 2023: Konserniyh-teisöjen määrä väheni 3 kpl</p>		
<p>Työntekijäkokemuksen mittaaminen, eNPS –indeksi (suositte-luin-deksi), tavoite: yli 20</p>	<p>Vuosi 2020: +12 (0-20 hyvä tulos)</p> <p>Vuosi 2022: +9</p> <p>Vuosi 2023: +12</p>	<p>Vuoden 2023 eNPS tulos työhyvinvointikyselyssä oli 12.</p>	<p>Ei toteutunut</p> <p>☐</p>
<p>Työmarkkinatuen sakkomaksujen pieneneminen, tavoite - 10 % vuositasolla</p>	<p>Vuosi 2021: 3 287 881 euroa</p> <p>Vuosi 2022: 3 002 585 euroa</p> <p>Vuosi 2023: 3 265 394 euroa</p>	<p>Vuonna 2023 työmarkkina-tuen sakkomaksut olivat yhteensä: 3 265 394 euroa.</p>	<p>Ei toteutunut</p> <p>☐</p>

2.2 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Toimialojen toimintakertomukset

2.2.1.1 Tarkastuslautakunta

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston asettama lautakunta, jonka tehtävänä on kuntalain 14 luvun mukaisesti valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta myös valvoo kuntalain 84 §:n mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta käy toimikautensa aikana läpi toimialojen keskeiset tehtäväalueet ja toiminnot. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointiin liittyen lautakunta teki arviointikäyntejä sekä kuuli toimialojen luottamus- ja virkamiesjohtoa sekä muita asiantuntijoita. Tarkastuslautakunnan jäsenet osallistuivat koulutuspäivään webinaarina 25.4.2023 aiheena tarkastuslautakuntien rooli ja toimintatavat korruptioepäilysten selvittämisessä. Tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Elina Pesonen ja hänen varahenkilönä JHT, KHT Emma Paananen 23.8.2023 saakka ja HT, JHT Martin Slotte 24.8.2023 alkaen. Tarkastuspäiviä kertyi kaiken kaikkiaan 77 päivää. Tilintarkastaja raportoi lautakunnalle sovitun mukaisesti tarkastushavainnoistaan.

Arvio toimialan tulevasta kehityksestä

Tilintarkastusyhteisön sopimuskausi on neljä (4) vuotta kattaen tilikausien 2021 – 2024 hallinnon ja talouden tarkastuksen. Määräaikaisena toimeksianto ja sopimuskausi päättyvät ilman irtisanomista tilikauden 2024 tilinpäätöksen tultua lainvoimaisesti hyväksytyksi. Sopimusta voidaan jatkaa kahdella (1 +1) optiovuodella (tilikaudet 2025 ja 2026), joiden käytöstä Kokkolan kaupunki päättää vuodeksi kerrallaan viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Valtuusto on valtuuttanut 14.12.2020 § 104 tarkastuslautakunnan päättämään kahden (1 +1) optiovuoden käytöstä tarjouspyynnön mukaisesti vuodeksi kerrallaan kuusi (6) kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Tiedossa ei ole muutoin olennaisia muutoksia, vaan tarkastuslautakunnan sekä tilintarkastuspalveluiden toiminta jatkuu samankaltaisena kuin vuonna 2023.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	1 900 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	1 860 €	1 860 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 900 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	1 860 €	1 860 €
Henkilöstökulut	-101 552 €	-94 236 €	92,8 %	4,1 %	-90 567 €	-90 567 €
Palvelujen ostot	-61 999 €	-44 904 €	72,4 %	8,6 %	-41 345 €	-41 345 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 200 €	-1 373 €	114,4 %	102,7 %	-678 €	-678 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-7 509 €	-7 737 €	103,0 %	-16,3 %	-9 241 €	-9 241 €
TOIMINTAKULUT	-172 259 €	-148 250 €	86,1 %	4,5 %	-141 830 €	-141 830 €
TOIMINTAKATE	-170 359 €	-148 250 €	87,0 %	5,9 %	-139 970 €	-139 970 €

2.2.1.2 Keskusvaalilautakunta

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Eduskuntavaalit järjestettiin suunnitellusti 2.4.2023 ja ennakoäänestys 22. - 28.3.2023. Uutena ennakoäänestyspaikkana otettiin käyttöön Koivuhaan palvelukeskus.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	100 000 €	87 101 €	87,1 %	-13,3 %	100 451 €	100 451 €
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	100 000 €	87 101 €	87,1 %	-13,3 %	100 451 €	100 451 €
Henkilöstökulut	-101 171 €	-91 328 €	90,3 %	12,0 %	-81 548 €	-81 548 €
Palvelujen ostot	-28 400 €	-22 972 €	80,9 %	19,7 %	-19 197 €	-19 197 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 700 €	-25 432 €	99,0 %	666,2 %	-3 319 €	-3 319 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-6 200 €	-2 993 €	48,3 %	40,8 %	-2 125 €	-2 125 €
TOIMINTAKULUT	-161 471 €	-142 725 €	88,4 %	34,4 %	-106 190 €	-106 190 €
TOIMINTAKATE	-61 471 €	-55 624 €	90,5 %	869,2 %	-5 739 €	-5 739 €

2.2.1.3 Kaupunginhallitus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Esitellään tilinpäätöksessä vastuualuekohtaisesti.

Arvio tulevasta kehityksestä

Esitellään tilinpäätöksessä vastuualuekohtaisesti.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	3 318 541 €	3 504 627 €	105,6 %	-8,2 %	3 817 778 €	3 817 778 €
Maksutuotot	61 249 €	746 €	1,2 %	395,2 %	151 €	151 €
Tuet ja avustukset	991 600 €	969 152 €	97,7 %	-28,8 %	1 360 979 €	1 360 979 €
Muut toimintatuotot	1 197 700 €	1 324 581 €	110,6 %	-81,9 %	7 305 790 €	7 305 790 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	5 569 090 €	5 799 106 €	104,1 %	-53,6 %	12 484 697 €	12 484 697 €
Henkilöstökulut	-7 229 543 €	-5 833 338 €	80,7 %	-28,8 %	-8 191 816 €	-8 191 816 €
Palvelujen ostot	-10 823 505 €	-10 331 248 €	95,5 %	-94,9 %	-204 156 953 €	-204 156 953 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-522 064 €	-259 571 €	49,7 %	-15,3 %	-306 463 €	-306 463 €
Avustukset	-4 301 000 €	-4 584 614 €	106,6 %	7,5 %	-4 263 787 €	-4 263 787 €
Muut toimintakulut	-1 566 856 €	-1 527 346 €	97,5 %	-37,3 %	-2 435 665 €	-2 435 665 €
TOIMINTAKULUT	-24 442 968 €	-22 536 118 €	92,2 %	-89,7 %	-219 354 684 €	-219 354 684 €
TOIMINTAKATE	-18 873 878 €	-16 737 012 €	88,7 %	-91,9 %	-206 869 987 €	-206 869 987 €

2.2.1.4 Kaupunginhallitus - Kaupungin johtaminen

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupungin johtamisen alaisten toimintojen toimintatuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 1,34 miljoonaa euroa ja toimintakulut yhteensä 3,96 miljoonaa euroa. Toimintakate oli siten -2,62 miljoonaa euroa, joka alitti talousarvion 0,43 miljoonalla eurolla, sillä kaupungin johtamisen talousarvio oli lähtökohtaisesti alijäämäinen -3,04 miljoonaa euroa. Talousarvion alittuminen johtui siitä, että toimintatuotot toteutuivat hieman talousarviota suurempina ja samanaikaisesti toimintakulut toteutuivat arvioitua pienempinä.

Toimintatuottojen ylitys johtui siitä, että myyntituotot toteutuivat 198 tuhatta euroa arvioitua suurempina. Toimintakuluissa puolestaan henkilöstökulut olivat 207 tuhatta euroa talousarviota pienemmät johtuen pääasiassa KuEL-eläkemenoperusteisen maksun muuttumisesta tasausmaksuksi, joka oli vielä vuonna 2023 budjetoitu eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti. Myös muun muassa palvelujen ostot ja muut toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempinä.

Kaupungin johtamisen vuoden 2023 toteumat eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden, sillä hyvinvointialueuudistuksen myötä Soiten palveluostoihin liittyvät kustannukset ovat jääneet pois vastuualueen kustannuksista. Vuonna 2022 toteutuivat myös Morsiussaaren tonttien myynnit, jotka toivat lisätuottoja kaupungin johtamisen vastuualueelle. Käyttöomaisuuden myyntivoittoa toteutui vuonna 2023 yhteensä 1,02 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 kaupungin johtamisen kustannukset muodostuivat pääasiassa henkilöstökuluista, jäsenmaksuista ja avustuksista. Henkilöstökulut muodostuivat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokouspalkkiosta sekä kaupunginjohtajan palkasta. Jäsenmaksut muodostuvat pääosin Kuntaliiton, Keski-Pohjanmaan liiton sekä Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur jäsenmaksuista, jotka olivat yhteensä 1,02 miljoonaa euroa. Avustuksia maksettiin yhteensä 1,19 miljoonaa euroa, josta toiminta-avustuksia maksettiin muun muassa Keski-Pohjanmaan kesäyliopistolle ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniukselle.

Arvio tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kaupungin johtamisen vastuualueen toiminta painottuu nimensä mukaisesti pääasiassa kaupungin johtamiseen. Kaupungin johtamisen tulevaisuuden merkittävimmät haasteet liittyvät edelleen talouden tasapainon ylläpitämiseen, kun maailmantalouden tilanne jatkuu epävarmana. Kaupungin strategian ja lukuisten suurten kehittämishankkeiden toteuttaminen edellyttävät määrätietoista ja hyvin valmisteltua päätöksentekoa, joka korostuu entisestään haastavassa taloudellisessa tilanteessa.

Talosluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	110 000 €	308 295 €	280,3 %	-8,2 %	335 903 €	335 903 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	0 €	0 €		-100,0 %	384 520 €	384 520 €
Muut toimintatuotot	1 100 000 €	1 033 645 €	94,0 %	-83,5 %	6 273 374 €	6 273 374 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 210 000 €	1 341 940 €	110,9 %	-80,8 %	6 993 797 €	6 993 797 €
Henkilöstökulut	-809 721 €	-602 333 €	74,4 %	-75,1 %	-2 422 908 €	-2 422 908 €
Palvelujen ostot	-2 005 037 €	-1 927 038 €	96,1 %	-99,0 %	-192 740 339 €	-192 740 339 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 800 €	-59 454 €	187,0 %	101,1 %	-29 562 €	-29 562 €
Avustukset	-1 130 000 €	-1 189 884 €	105,3 %	-2,4 %	-1 218 561 €	-1 218 561 €
Muut toimintakulut	-277 706 €	-181 406 €	65,3 %	1,0 %	-179 549 €	-179 549 €
TOIMINTAKULUT	-4 254 264 €	-3 960 115 €	93,1 %	-98,0 %	-196 590 920 €	-196 590 920 €
TOIMINTAKATE	-3 044 264 €	-2 618 175 €	86,0 %	-98,6 %	-189 597 123 €	-189 597 123 €

2.2.1.5 Kaupunginhallitus - Kaupungin kanslia

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuoden 2023 aikana käyttöön otettiin sähköinen allekirjoitus. Sähköisen Dynasty arkisto on asennettu, mutta käyttöönotto siirtyi vuoteen 2024.

Vaalien henkilöstöresurssia vahvistettiin.

Hankintaosaamista parannettiin rekrytoimalla hankintapäällikkö.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sähköisiä palveluita tullaan laajentamaan mm. Suomi.fi -viestit palveluun.

Kanslian osuutta vaalivirkailijoiden valinnassa vahvistetaan

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kaupunkilaisten osallisuutta lisäävä toiminta. Palautekanavajärjestelmää kehitetään mm. palautteen kohdistamiseen kaupunkiorganisaatiossa.	Kehitystyö tehty koskien palautekanavajärjestelmää (Kyllä / Ei)		Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan koulutuksilla ja tyhy-toiminnalla. Osallistuminen koulutukseen ja tyhy toimintaan.	Työhyvinvointikyselyn tulosten parantuminen edelliseen kyselyyn verrattuna.		Toteutunut
Monimuotoisuuden johtaminen	Johtamista kehitetään tarjoamalla koulutusta.	Koulutuksiin osallistuminen		Kesken
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Vaalien järjestämisen prosesseja tarkastellaan.	Henkilöstön ja tehtävien uudelleen määrittely tehty (kyllä / ei)		Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Asiakaspalvelutiimin säännölliset kehityspalaverit otetaan käyttöön.	Säännölliset kehityspalaverit on otettu käyttöön (Kyllä / Ei)		Toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Otetaan käyttöön Dynasty 10 sähköinen arkistointi ja allekirjoitus	Kyllä / ei		Kesken

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	341 946 €	340 625 €	99,6 %	9,4 %	311 370 €	311 370 €
Maksutuotot	38 100 €	654 €	1,7 %	334,2 %	151 €	151 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	3 200 €	1 350 €	42,2 %		0 €	0 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	383 246 €	342 629 €	89,4 %	10,0 %	311 520 €	311 520 €
Henkilöstökulut	-999 610 €	-809 401 €	81,0 %	-12,9 %	-929 780 €	-929 780 €
Palvelujen ostot	-414 504 €	-329 001 €	79,4 %	6,5 %	-308 962 €	-308 962 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 950 €	10 550 €	-21,6 %	-39,1 %	17 323 €	17 323 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-175 829 €	-153 014 €	87,0 %	-1,3 %	-155 014 €	-155 014 €
TOIMINTAKULUT	-1 638 893 €	-1 280 865 €	78,2 %	-6,9 %	-1 376 433 €	-1 376 433 €
TOIMINTAKATE	-1 255 647 €	-938 237 €	74,7 %	-11,9 %	-1 064 912 €	-1 064 912 €

2.2.1.6 Kaupunginhallitus - Talous- ja tietohallintopalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Talous- ja tietohallintopalveluiden osalta mennyt vuosi oli moniulotteinen. Taloushallintopalveluiden organisaatio saatiin ennen kesää rakennettua valmiiksi ja positiot täytettyä rekrytointien kautta. Tiimissä aloitti kaupunkiympäristön talouspäällikkö, kaupunkikonsernin controller sekä taloussuunnittelija. Myös tiimin vastuut ja tehtävät dokumentoitiin sekä tarkasteltiin yhteisesti. Monetra Oulu Oy:n kanssa yhteistyötä taloushallintopalveluiden osalta on myös nyt ensimmäinen vuosi takana, ja vuodesta selvittiin hienosti ilman palvelunkatkoja tai keskeytyksiä. Taloushallintopalveluiden vuosikellon mukaiset taloussuunnittelun tehtävät saatiin hoidettua aikataulussa. Vaikka yleinen taloudellinen tilanne ja erityisesti kuntien taloudellinen tilanne on heikentynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana, on taloushallintopalvelut kyennyt tukemaan ja palvelemaan kaupunkiorganisaatiota talouden suunnittelussa ja ohjauksessa.

Tietohallintopalveluiden osalta uusi intranet Horisontti otettiin käyttöön onnistuneesti. Myös sähköisen kokoustyökalun päivitys ja asianhallintajärjestelmän migraatio sekä sähköinen allekirjoitus saatiin toteutettua. Tietohallinnon ja toimialojen IT-kehitysryhmät saatiin jalkautettua koskemaan koko kaupunki organisaatiota. Tietohallinnon kehittämissuunnitelma vuosille 2023-2025 laadittiin ja toimialojen palvelujen kehittämistä vietiin eteenpäin IT-roadmapin mukaisesti. Myös kaupungin tietoturvaan ja -suojaan tehtiin uusia panostuksia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 vastualueen tavoitteet saatiin pääosin toteutettua, vaikka vuosi 2023 piti sisällään mm. organisaatiomuutoksesta johtuvia haasteita ja osan vuodesta taloushallinnon tehtävät hoidettiin niukoilla resursseilla. Ammattitaitoisella ja osaavalla henkilöstöllä haasteista kuitenkin selvittiin. Taloushallintopalveluiden katse on nyt oman ja organisaation taloussuunnittelun kehittämisessä. Parhailaan laadimme kehittämissuunnitelmaa talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Taloushallintopalvelut jatkaa oman toiminnan kehittämistä pitkäjänteisesti, jotta kaupunkiorganisaatiolla on tarvittava tuki talouden haasteissa navigointiin. Talousohjelma 2024-2026 käynnistyi keväällä 2024 ja tässäkin työssä taloushallintopalvelut tukee organisaatiota tavoitteisiin pääsemiseksi. Vastaavasti tietohallintopalveluiden kehittämistä jatketaan määrätietoisesti ja johdonmukaisesti tulevina vuosina, ja muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa tietosuojalla ja tietoturvalla on keskeinen rooli.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Analysointitapojen kehittäminen. Omaisuuden määrän, rakenteen ja muutosten seuranta taseessa. Taseen omaisuuserien tasearvojen alaskirjausta jatketaan sekä "tarpeettoman" omaisuuden myyntiä. Arviot velan ja vuokravastuiden suhteesta ja vaikutuksista.	Taseen keskeisten tunnuslukujen parantuminen vuoden 2022 tilinpäätöstilanteesta.	Kaupunki ja liikelaitos Omaravaisuusaste: 2023 46,7 % (2022; 45,1%) Lainakanta per asukas: 2023 4 814 euroa (2022; 4 905 euroa) Suhteellinen velkaantuneisuus: 2023 133,9 % (2022; 71,8 %) Tilinpäätöksen tunnusluvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2022 lukuihin, sillä hyvinvointialueuudistuksen myötä mm. verotulot ja valtionosuudet pienenevät merkittävästi.	Toteutunut

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

<p>Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt</p>	<p>Taloussuunnittelun tehtävien, prosessien ja organisoinnin uudelleentarkistus liikkeenluovutuksen jälkeisessä tilassa.</p>	<p>Roolit ja työnkuvat on tarkistettu sekä toimenpidesuunnitelma laadittu (Kyllä / Ei).</p>	<p>Alkuvuoden aikana taloussuunnittelun tehtäväkuvat ja roolit ovat kokonaisuudessaan kuvattu ja dokumentoitu. Tiimiin on myös rekrytoitu taloussuunnittelija ja controller henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Ennen kesää saatiin myös rekrytoitua kaupunkiympäristön talouspäällikkö. Rekrytointien myötä taloushallintopalveluiden tiimi on nyt kasassa.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri</p>	<p>Taloushallintopalveluiden peruskirjanpidon, ostolasku- ja ostoreskontrapalveluiden, myynti- ja myyntireskontrapalveluiden, maksuliikennepalveluiden, kassaennustamisen sekä yrityskirjanpidon liikkeenluovutuksen toteutus palvelukeskuksmallilla.</p>	<p>Liikkeenluovutus toteutunut ilman kriittisiä palvelukatkoksia projektin päätavoitteen mukaisesti (Kyllä / Ei).</p>	<p>Taloushallintopalveluiden liikkeenluovutus saatiin toteutettua onnistuneesti ja eikä kriittisiä palvelukatkoksia projektin puitteissa havaittu. Myöskään tammi-joulukuun aikana palvelukatkoksia syntynyt.</p>	<p>Toteutunut</p> <p>■</p>
<p>Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.</p>	<p>Tietohallinnon omat kehittämistoimet (Toimialojen ja liikelaitoksien IT-kehittämissuunnitelman laatiminen 2023-2025, käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessin luonti ja IT Roadmap).</p>	<p>Toimialojen ja liikelaitoksien IT-kehittämissuunnitelman laadittu (Kyllä / Ei)</p> <p>Tietohallinnon kehittämissuunnitelman laadittu (Kyllä / Ei)</p> <p>Käyttöoikeuksien ja elinkaaren hallintaprosessin luonti (Kyllä / Ei)</p> <p>IT Roadmap (Kyllä / Ei)</p>	<p>Tietohallinnon kehittämissuunnitelma laadittiin alku vuodesta.</p> <p>IT digitiekarta (IT Roadmap) on laadittu ja se käsittää koko kaupungin tietohallintoa koskevat projektit, hankkeet sekä kehittämistoimintapiteet.</p> <p>Konsernihallinnon IT-kehittämissuunnitelman ensimmäinen kokous pidetään 10.5.2023. Kokkolan Veden IT-ryhmä perustettu 18.10.2023.</p> <p>Käyttöoikeuksien ja elinkaarihallinnan selvitystyö tehty, loppuraportin katselmointi 20.2.2024.</p>	<p>Kesken</p> <p>■</p>
<h3>Työllisyys: Toimivat työmarkkinat</h3>				
<p>Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelu-alue ja asiointipiste</p>	<p>Toimialojen toimintojen ja järjestelmien jatkokehittäminen (Dynasty 10 sisältäen arkistointi ja allekirjoitus, Trimblen, Tietosuojan ja -turvan sekä HR-ohjelmiston jatkokehitys. Intran uusiminen).</p>	<p>Jatkokehitystoimintapiteet toteutettu (Kyllä / Ei)</p> <p>Intra uusittu (Kyllä / Ei)</p>	<p>Uuden intran käyttöönotto toteutui suunnitelmien mukaisesti kesäkuussa.</p> <p>Toimialojen kehittämissuunnitelman toimenpiteet ovat osittain vielä kesken ja / tai mahdollisesti siirtyä ensi vuoteen.</p> <p>Dynasty 10, allekirjoitus ja arkistointi otettu käyttöön.</p>	<p>Kesken</p> <p>■</p>

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2023
Myyntituotot	2 562 595 €	2 484 644 €	97,0 %	-16,6 %	2 979 717 €	2 979 717 €
Maksutuotot	23 149 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Tuet ja avustukset	0 €	0 €		-100,0 %	2 250 €	2 250 €
Muut toimintatuotot	0 €	164 805 €		54,3 %	106 823 €	106 823 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	2 585 744 €	2 649 450 €	102,5 %	-14,2 %	3 088 789 €	3 088 789 €
Henkilöstökulut	-1 400 904 €	-1 335 437 €	95,3 %	-32,8 %	-1 986 201 €	-1 986 201 €
Palvelujen ostot	-2 790 459 €	-2 199 870 €	78,8 %	-8,7 %	-2 409 512 €	-2 409 512 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-368 814 €	-127 070 €	34,5 %	-20,9 %	-160 592 €	-160 592 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-446 971 €	-453 833 €	101,5 %	-10,4 %	-506 781 €	-506 781 €
TOIMINTAKULUT	-5 007 148 €	-4 116 209 €	82,2 %	-18,7 %	-5 063 086 €	-5 063 086 €
TOIMINTAKATE	-2 421 404 €	-1 466 760 €	60,6 %	-25,7 %	-1 974 297 €	-1 974 297 €

2.2.1.7 Kaupunginhallitus - Elinkeinot ja kaupunkikehitys

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kokkolaworks kampanja toteutettiin yhteistyössä elinkeinoelämän ja Soiten kanssa. Kampanja on tukenut osaavan työvoiman houkuttelua alueelle, mikä näkyy esimerkiksi suurempina hakijamäärinä eri tehtäviin. Keliberin litiumtehtaan rakentaminen on alkanut ja vuoden aikana on edistetty useampaa muuta sijoittumishanketta. Useampi hanke on siirtynyt yva ja toteutettavuusselvityksen vaiheeseen. Vuoden 2023 aikana toteutettiin kaupunkistrategian väliarviointi. TE uudistuksen valmistelutyötä jatkettiin koko vuoden ajan. Vastuualueelle rakennettiin vuoden 2023 aikana kotouttamisen palvelukokonaisuus sekä kotouttamisen tiimi.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 aikana jatketaan Kokkolaworks kampanjaa. Teollisissa investointihankkeissa on painopiste niiden toteutumisen edistämässä. TE uudistuksen valmistelutyötä jatketaan, jotta uudella työllisyysalueella on valmius käynnistää toiminta 1.1.2025.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Alueen toimijoiden kanssa toteutettava sijoittumistoiminnan yhteistyömalli	Yhteistyömallin on luotu.	Invest in työryhmä on osa sijoittumisten edistämisen toimintaa. Kokkola South alueen osalta on aloitettu yhteiskehittäminen alueeseen liittyen Kruunupyyn kanssa. Akkukemian vetovastuuhankeessa on aloitettu kansallisella tasolla teollisuusalueiden yhteiskehittäminen. Yhteistyötä on tiivistetty konsernin ja sen yhtiöiden välillä, erityisesti investointitarpeiden kartoituksessa.	Toteutunut ■
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Sijoittumisasiantuntijan rekrytointi koordinoimaan infrarakenteiden kehittämistä ja rahoituksen varmistamista sekä vastaamaan sijoittujien tarpeisiin.	Rekrytointi tehty (kyllä/ei) Keskeiset infran kehittämiskohteet on tunnistettu.	Rekrytointi tehty ja asiakasvastaava aloittanut toimessa 1.9.	Toteutunut ■
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Tunnistetaan keskeiset konsulttitoimijat sijoittumistoimintaan liittyen.	Vähintään 10 kansainvälistä sijoittumiskonsulttia on kontaktoitu ja käyty läpi Kokkolan sijoittumiseen liittyvä materiaali.	Kontaktoitu neljä konsulttia. Konsulttiverkoston rakentaminen ei ole ollut aiheellista, lukuisista uusista suorista asiakkuuksista sekä olemassa olevien asiakkuuksien hoitamisen työmäärästä johdettua.	Ei toteutunut □
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Lentoliikenteen alueellisen strategisen tavoitteen määrittely.	Alueelle on laadittu suunnitelma markkinaehtoisen Helsingin liikenteen palautumiselle ja kuntien kesken on yhtenäinen näkemys lentoliikenteen kehittämisen resursoinnista.	Kuntien kanssa luotu neljä eri skenaariota tulevaisuuden lentoliikenteen näkymistä. Valtion ostoliikenne jatkaa 04/26 asti, jonka jälkeen alueella on tarkoitus siirtyä markkinaehtoiseen liikenteeseen.	Toteutunut ■

			Sähköntoiliikenne on tunnistettu oleelliseksi kehittämisskohteeksi.	
Kilpailukyvyv varmistaminen	Ekosysteemimenettelyn akkukemiaan liittyvän vetovastuuhankkeen käynnistäminen.	Vetovastuuhankkeelle on palkattu projektipäällikkö ja hankkeen toteutus on käynnistetty.	Hanke on käynnistynyt 1.9. alkaen.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriiltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma-leimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Yhteistyö merkittävää vetovoimaa lisäävien tapahtumien kanssa.	Kokkola Material Week toteutuu ja kaupunki on mukana yhteistyössä kahdessa muussa merkittävässä tapahtumassa.	Kokkola oli yhteistyökumppani Vesille -messuilla (toukokuu) sekä Kokkola SM rallissa (syyskuu). Kokkola Material Week järjestettiin marraskuussa, tapahtuma keräsi 1700 osallistujaa.	Toteutunut ■
Monipuoliset asuminen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Kaupunkikeskustan kehittämisen uuden organisoitumisen käynnistäminen	Kaupunkikehittämisen organisointi on päätetty ja käynnistetty.	Uusi toimintamalli suunniteltu ja toiminta tulee käynnistää 2024.	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Konserniyhtiöiden määrän vähentäminen kiinteistösalkun päätettyjen toimenpiteiden toteutus. Kiinteistösalkun uudelleen järjestely, v.2023 arvioidaan osakkuusyhtiöiden omistukset.	Kiinteistöyhtiöiden määrän väheneminen, vuonna 2023 2 kpl.	KIP Infra Oy, Tankkari Majakanmäen ja Kokkolan Kehitysyhtiö Oy:n sulautumisprosessi on toteutunut 31.12.2023.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	300 700 €	313 587 €	104,3 %	307,9 %	76 874 €	76 874 €
Maksutuotot	0 €	92 €			0 €	0 €
Tuet ja avustukset	382 600 €	284 336 €	74,3 %	-0,2 %	284 814 €	284 814 €
Muut toimintatuotot	79 500 €	112 160 €	141,1 %	4,7 %	107 104 €	107 104 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	762 800 €	710 175 €	93,1 %	51,5 %	468 792 €	468 792 €
Henkilöstökulut	-2 060 523 €	-1 774 387 €	86,1 %	23,3 %	-1 439 200 €	-1 439 200 €
Palvelujen ostot	-3 381 299 €	-3 250 286 €	96,1 %	45,7 %	-2 231 297 €	-2 231 297 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 800 €	-48 262 €	142,8 %	37,2 %	-35 170 €	-35 170 €
Avustukset	-3 126 000 €	-3 380 131 €	108,1 %	11,5 %	-3 032 026 €	-3 032 026 €
Muut toimintakulut	-424 794 €	-488 476 €	115,0 %	18,3 %	-412 802 €	-412 802 €
TOIMINTAKULUT	-9 026 416 €	-8 941 542 €	99,1 %	25,0 %	-7 150 496 €	-7 150 496 €
TOIMINTAKATE	-8 263 616 €	-8 231 367 €	99,6 %	23,2 %	-6 681 704 €	-6 681 704 €

2.2.1.8 Kaupunginhallitus - Työllisyyspalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Uusien palvelumallien ja alueellisen yhteistyön kehittäminen nuorten työllisyyspolkuihin.	Alle 25 - vuotiaiden osuus työttömistä työnhakijoista vähenee vuoden 2022 tilanteesta (13,80%)	31.12.2023 nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyysprosentti on 16,83%	Kesken
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen.	Asiakasmäärät ja ohjaukset kuntakoikeilusta työkyvyn tuen tiimiin (määrä)	Työkykyverkoston kohderyhmä ovat pitkään työttömänä olleet, useita eläkehylykyjä saaneet, pitkällä sairauslomilla olevat ja joilla on vaikeuksia löytää polkua eteenpäin. Työkykyverkostossa on käsitelty vuonna (2023) 46 asiakkaan asiaa. Työkykyverkostoon lähettäneiden tahojen kanssa palaveri to 22.2. johon mennessä lähetettävät tahot kartoittavat, miten asiakkaiden tilanteet ovat edenneet Työkykyverkoton konsultaation suositusten osalta	Toteutunut
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Yhdistyksille myönnettävät harkinnanvaraiset avustukset.	Yhdistysten avustukset (summa/määrä)	Ajalla 1.1.2023 - 31.12.2023 myönnettiin yhdistysten työllisyysavustuksia yhteensä 91 627,50 euroa 51 työttömästä	Toteutunut
Valmistautuminen TE-palvelu 2024 uudistukseen	TE2024 organisaatiomallin rakentaminen	TE2024 organisaatiomalli suunniteltu KYLLÄ / EI	Sopimusta toimeilimestä valmisteltu Keski-Pohjanmaan kuntien kanssa. Kokkolan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sopimuksen 25.09.2023 (§ 97) TE24 uudistuksen valmistelu jatkuu.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	50 700 €	43 587 €	86,0 %	-43,2 %	76 731 €	76 731 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	327 800 €	253 602 €	77,4 %	19,3 %	212 566 €	212 566 €
Muut toimintatuotot	0 €	775 €		-94,5 %	14 202 €	14 202 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	378 500 €	297 963 €	78,7 %	-1,8 %	303 499 €	303 499 €
Henkilöstökulut	-1 260 001 €	-915 902 €	72,7 %	33,3 %	-687 187 €	-687 187 €
Palvelujen ostot	-67 028 €	-82 941 €	123,7 %	26,0 %	-65 844 €	-65 844 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 300 €	-15 453 €	66,3 %	4,6 %	-14 769 €	-14 769 €
Avustukset	-3 126 000 €	-3 380 131 €	108,1 %	11,5 %	-3 032 026 €	-3 032 026 €
Muut toimintakulut	-144 000 €	-125 662 €	87,3 %	15,5 %	-108 762 €	-108 762 €
TOIMINTAKULUT	-4 620 329 €	-4 520 089 €	97,8 %	15,6 %	-3 908 589 €	-3 908 589 €
TOIMINTAKATE	-4 241 829 €	-4 222 126 €	99,5 %	17,1 %	-3 605 090 €	-3 605 090 €

2.2.1.9 Kaupunginhallitus - Käyttövaraus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Käyttövarauksen talousarvioon vuodelle 2023 oli varattu määrärahat lomapalkkojen jaksotukseen sekä henkilöstön uudelleensijoitustoimintaan. Vuonna 2023 toimintakulut toteutuivat 572 744 euroa talousarviota pienempinä, sillä lomapalkkavelka kirjattiin kustannuspaikoittain suoraan toimialoille talousraportoinnin vaatimusten mukaisesti.

Uudelleensijoitustoimintaan käytettiin yhteensä 37 163 euroa, joka oli selkeästi alle talousarvion. Muita yllättäviä henkilöstöön liittyviä kustannuksia ei vuoden 2023 aikana syntynyt.

Arvio tulevasta kehityksestä

Henkilöstön uudelleensijoitustoiminta jatkuu nyky muodossaan.

Lomapäiviä saa siirtää yli vuoden vaihteen enintään 10 vuorokautta. Lomapalkkavelkaa seurataan säännöllisesti ja se kirjataan jatkossakin suoraan toimialoille.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot						
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	0	0			0	0
Henkilöstökulut	-601 908 €	-37 164 €	6,2 %	56,0 %	-23 817 €	-23 817 €
Palvelujen ostot	0 €	0 €		-100,0 %	66 €	66 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Avustukset						
Muut toimintakulut						
TOIMINTAKULUT	-601 908 €	-37 164 €	6,2 %	56,5 %	-23 751 €	-23 751 €
TOIMINTAKATE	-601 908 €	-37 164 €	6,2 %	56,5 %	-23 751 €	-23 751 €

2.2.1.10 Kaupunginhallitus - Pelastustoimi

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Hyvinvointialue-uudistus muutti oleellisesti kuntien rahoitusrakennetta vuodesta 2023 alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja oppilashuollon tehtävät siirtyivät Hyvinvointialueelle.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	0 €	-682 €			0 €	0 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	0 €	52 132 €			0 €	0 €
Muut toimintatuotot	0 €	0 €		-100,0 %	800 899 €	800 899 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	0 €	51 450 €		-93,6 %	800 899 €	800 899 €
Henkilöstökulut	5 007 €	498 €	9,9 %	-100,4 %	-120 004 €	-120 004 €
Palvelujen ostot	0 €	2 852 €		-100,1 %	-4 013 350 €	-4 013 350 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 700 €	-10 500 €	223,4 %	0,0 %	-10 500 €	-10 500 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-600 €	-5 000 €	833,4 %	-99,4 %	-798 946 €	-798 946 €
TOIMINTAKULUT	-293 €	-12 150 €	4149,2 %	-99,8 %	-4 942 800 €	-4 942 800 €
TOIMINTAKATE	-293 €	39 299 €	-13420,0 %	-100,9 %	-4 141 902 €	-4 141 902 €

2.2.1.11 Kaupunginhallitus - Henkilöstöpalvelut

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuonna 2023 henkilöstöpalveluissa toiminnassa painottui tiedolla johtamisen ja digitaalisten työvälineiden kehittäminen. Henkilöstön ja erityisesti esihenkilötyön kehittämistä jatkettiin strategian ja henkilöstöohjelman mukaisesti. Rekrytointi- ja perehdytysprosesseja kehitettiin ja otettiin käyttöön uudistettu sisäisen intra Horisontti. Palkitsemisen kokonaisuuden uudistaminen saatiin päätökseen.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 aikana jatketaan digitaalisten työvälineiden kehittämistä. Mm. uuden työkykyjohtamisjärjestelmän käyttö laajennetaan koskemaan koko organisaatiota. Monimuotoisuuden johtamisen koulutuksia jatketaan ja kohderyhmää laajennetaan esihenkilöistä koko henkilöstöön. Keskeinen painopiste tulee edelleen olemaan esihenkilötyön tuki. Alkavan talousohjelman myötä tulee arvioitavaksi mahdollisten säästötoimenpiteiden vaikutukset henkilöstöön ja strategisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työsuojelutietoisuuden lisääminen. Kokkolan kaupungin toimintamallien käytön vahvistaminen. Työkyky- ja tiedolla johtamisen prosessin digitalisointi ja systematisointi sekä matalan kynnyksen mielen hyvinvoinnin palvelujen kehittäminen.	Työtapaaturmatilastot, sairauspoissaolotilastot ja tehdyt työriskien arvioinnit. Turvallisuusilmoitusten määrä, käsittely ja analysointi. Työkykyjohtamisjärjestelmän käyttöönotto.	Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2023 laski merkittävästi edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaoloja vuoden loppuun mennessä oli yhteensä 37 790 kalenteripäivää ja 17,1 kpv/htv. Vuonna 2022 vastaavat luvut (ilman pelastuslaitoksen henkilöstöä) olivat 48 736 kpv ja 21,4 kpv/htv. Työtapaaturmia sattui 205 kpl, kun vastaava luku edellisvuonna oli 146. Työkykyjohtamisjärjestelmän käyttöönoton pilotointi aloitettiin syksyllä 2023 seitsemässä työyksikössä. Matalan kynnyksen mielen hyvinvointipalvelu oli koko henkilöstön käytössä. Henkilöstötietojen raportointi ja käsittely toteutettiin kuukausittain.	Kesken
Monimuotoisuuden johtaminen	Monimuotoisuuden johtaminen – koulutukset (= erilaisuuden ymmärtämistä ja arvostamista, sekä erilaisuutta sallivan työkuultuurin vahvistamista). Kokkolan kaupungin johtamisperiaatteiden tietoisuuden lisääminen.	Lähiesimiestyön ammattitutkinnon suorittaneita esihenkilöitä yli 100 (lähtötaso v. 2022: 58). Monimuotoisuuden johtaminen -koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä yli 50 (lähtötaso v. 2022: 12)	Lähiesimiestyön ammattitutkinnon on vuoden 2023 mennessä suorittanut 88 henkilöä. Monimuotoisuuden johtaminen -koulutuksen on käynyt 61 henkilöä.	Kesken
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Palkitsemisjärjestelmän ja -ohjeen uudistaminen. Ideatynnyriin käytön vakiinnuttaminen. Vastuullisen työkäyttäytymisen vahvistaminen mm. koulutuksin.	Palkitsemisohje laadittu. Ideatynnyriin tulleiden ideoiden lukumäärä yli 60 kpl (lähtötaso v. 2022: 30 kpl). Vastuullinen työkäyttäytymisen yli 70 % (lähtötaso v. 2020 70%).	Palkitsemisen kehittämisen työryhmä sai valmiiksi palkitsemiskokonaisuuden uudistamisen ja uuden palkitsemisohjeen. Vastuullinen työkäyttäytyminen oli 69% vuoden 2023 työhyvinvointikyselyn tulosten mukaan. Ideatynnyriin	Kesken

			on tullut ideoita yhteensä 93 kpl.	
Positiivinen työhyteistö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilöstöohjelman mukaiset toimet työhyvinvoinnin vahvistamiseksi. Ihmislähtöisen kehittämisen toimintamallin vahvistaminen kuntatyö2030 ohjelman sparraustuella.	eNPS- suosittelemiseksi yli 20 (Lähtötaso v. 2020: +12). Sparrauksen toteutuminen.	Työhyvinvointikyselyn 2023 mukaan eNPS luku oli +12. Kuntatyö 2030 –ohjelman sparraustuella on suunnitellusti toteutettu kaksi sparrauskokonaisuutta.	Kesken

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	3 300 €	58 158 €	1762,4 %	-48,9 %	113 914 €	113 914 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	609 000 €	632 684 €	103,9 %	-8,2 %	689 395 €	689 395 €
Muut toimintatuotot	15 000 €	12 621 €	84,1 %	-28,3 %	17 590 €	17 590 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	627 300 €	703 463 €	112,1 %	-14,3 %	820 900 €	820 900 €
Henkilöstökulut	-1 361 885 €	-1 275 116 €	93,6 %	0,4 %	-1 269 905 €	-1 269 905 €
Palvelujen ostot	-2 232 206 €	-2 627 905 €	117,7 %	7,1 %	-2 453 559 €	-2 453 559 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 000 €	-24 836 €	73,0 %	-71,8 %	-87 961 €	-87 961 €
Avustukset	-45 000 €	-14 599 €	32,4 %	10,6 %	-13 200 €	-13 200 €
Muut toimintakulut	-240 956 €	-245 617 €	101,9 %	-35,8 %	-382 573 €	-382 573 €
TOIMINTAKULUT	-3 914 047 €	-4 188 073 €	107,0 %	-0,5 %	-4 207 198 €	-4 207 198 €
TOIMINTAKATE	-3 286 747 €	-3 484 609 €	106,0 %	2,9 %	-3 386 298 €	-3 386 298 €

2.2.1.12 Ympäristöterveyslautakunta - Ympäristöterveydenhuolto

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Valvontasuunnitelman toteutumisaste jäi 88 % (825 tarkastusta). Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %).

Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut vuoden 2023 aikana. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat terveystarkastuksen, hallinnon, eläinlääkintähuollon valvonnan ja eläinlääkäripalvelujen (kanta-Kokkola ja Kruunupyö) tarpeita varten valmistuvat elokuussa 2024. Eläinlääkärien avuksi on perustettu klinikkaeläinhoitajan toimi.

Perhonjokilaakson eläinlääkäriaseman hankinta on edennyt ja uudet toimitilat valmistuvat näillä näkymillä vuoden 2025 aikana. Yhteisvastaanotto edesauttaa eläinlääkäripalvelujen kehitystä Perhonjokilaakson alueella.

Uudet toimitilat antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa. Vientitodistukset on annettu kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät.

Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi ja antanut lausunnot mm. kaavoituksista, ympäristöluvista, rakennusluvista ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Yhteistyöpalaverien määrä on 81 ja annetut lausunnot 81.

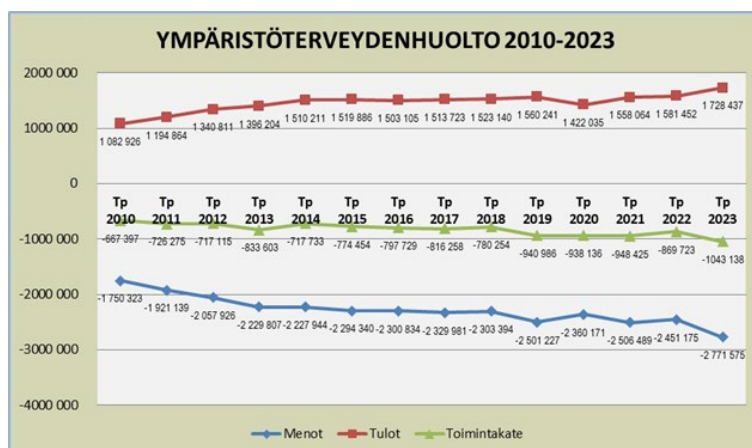
Arvio tulevasta kehityksestä

Lakiin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta on tulevina vuosina odotettavissa muutoksia. Muutokset koskevat lähinnä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden minimiresursseja ja mahdollisesti myös muutoksia palvelujen järjestämisvastuussa. Asia on vasta selvityksen alla.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki on ollut lausunnolla ja lain odotetaan astuvan voimaan lähiaikoina. Kuntien järjestämisvastuun vähimmäislaajuus määräytyisi lakiin ehdotettujen säännösten mukaisesti (§ 8). Uusi eläinlääkintähuoltolaki ei kuitenkaan aiheuttaisi merkittäviä toiminnallisia muutoksia Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolle. Lakiesitys ottaa alueelliset erot hyvin huomioon ja luo hyvät edellytykset kunnallisten eläinlääkäripalvelujen järjestämiselle jatkossakin. Järjestämisvastuun ulkopuolella olevien palveluiden tuottaminen tarvittaessa on edelleen mahdollista ilman yhtiöittämisvelvollisuuden riskiä.

Eläinlääkärien vaikean saatavuuden arvioidaan jatkuvan valtakunnallisesti ja tarjolla oleva praktiikka ja olosuhteet tulee olla kilpailukykyisiä rekrytoinnissa. Eläinlääkäripalvelussa on edelleen tarvetta lisätä työnantajan vetovoimaa, jotta saadaan kunnaneläinlääkäriin kaikki virat täytetyksi ja tarvittavat sijaiset sijaisuuksiin. Uudet toimitilat Kokkolassa ja Vetelissä antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa.

Kuvat, kaaviot ja grafiikat

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Eläinlääkäripalvelussa akuuttitapaukset hoidetaan joustavasti ja viipymättä. TH-käynnit suoritetaan sopimuksen mukaan. Eläinlääkäripalvelujen resurssit pyritään turvamaan parantamalla eläinlääkäreiden olosuhteita ja työnantajan veto-voimaisuutta.	Akuuttitilanteessa eläin- hoito on saatavissa 3 tunnin sisällä > 90 tapauksissa. Tilasto poikkeavista tilanteista ja onnistunut rekrytointi eläinlääkäripalvelussa.	Akuuttitilanteessa akuuttihoito on ollut saatavissa kolmen tunnin sisällä > 90 % tapauksissa. Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan veto-voimaisuuden kehitystyö on jatkunut vuoden 2023 aikana. Ympäristöterveydenhuollon toimitilat (ml. eläinlääkäritilat) valmistuvat vuoden 2024 aikana. Eläinlääkärien avuksi on perustettu klinikkaeläinhoitajan toimi. Perhonorjokilaakson eläinlääkäriaseman hankinta on edennyt ja uudet toimitilat valmistuvat vuoden 2025 aikana. Yhteisvastaanotto edesauttaa eläinlääkäripalvelujen kehitystä Perhonorjokilaakson alueella. Uudet toimitilat antavat jatkossa paremmat edellytykset onnistua rekrytoinnissa ja resurssien turvaamisessa.	Kesken
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Viennin edellytysten tarkistaminen ja vientitodistusten joustava käsittely.	Todistuksien antaminen kolmen työpäivän sisällä, mikäli edellytyksiä on olemassa. Tilasto poikkeavista tilanteista.	Todistukset on myönnetty kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät. Ei poikkeamia.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen riskiperusteisesti. Osallistuminen aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristön suunnittelemiseksi antamalla lausuntoja ja osallistamalla työryhmiin.	Valvontasuunnitelman päivittäminen ja toteutuminen asennettujen tavoitteiden mukaisesti. Toteutumisaste > 70 %. Lausuntojen määrä.	Valvontasuunnitelman toteutumisaste on 88 %. Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %). Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi ja antanut lausunnot mm. kaavoituksista, ympäristöluvista, rakennusluvista ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Yhteistyöpalaverien määrä on 81 ja annetut lausunnot 81.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä	Yksilölliset työnohjukset.	Työhyvinvointikysely.	Yksilölliset työnohjukset on tarjottu tarvittaville.	Toteutunut

sekä työkykyä edistävät työyhteisöt				
-------------------------------------	--	--	--	--

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	1 309 877 €	1 365 094 €	104,2 %	16,8 %	1 168 461 €	1 168 461 €
Maksutuotot	325 950 €	363 344 €	111,5 %	-4,6 %	380 748 €	380 748 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	49 750 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	32 244 €	32 244 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 685 577 €	1 728 438 €	102,5 %	9,3 %	1 581 453 €	1 581 453 €
Henkilöstökulut	-2 008 038 €	-2 080 301 €	103,6 %	13,4 %	-1 835 022 €	-1 835 022 €
Palvelujen ostot	-217 345 €	-228 562 €	105,2 %	22,9 %	-185 921 €	-185 921 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 900 €	-136 593 €	123,2 %	37,3 %	-99 495 €	-99 495 €
Avustukset	-68 900 €	-69 360 €	100,7 %	7,5 %	-64 537 €	-64 537 €
Muut toimintakulut	-283 221 €	-252 315 €	89,1 %	-5,2 %	-266 200 €	-266 200 €
TOIMINTAKULUT	-2 688 404 €	-2 767 129 €	102,9 %	12,9 %	-2 451 176 €	-2 451 176 €
TOIMINTAKATE	-1 002 827 €	-1 038 692 €	103,6 %	19,4 %	-869 723 €	-869 723 €

2.2.1.13 Opetus- ja kasvatuslautakunta

Yleiset tavoitteet

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	1 626 668 €	1 754 392 €	107,9 %	5,7 %	1 659 744 €	1 659 744 €
Maksutuotot	2 241 000 €	2 364 174 €	105,5 %	-18,0 %	2 882 276 €	2 882 276 €
Tuet ja avustukset	217 400 €	2 157 819 €	992,6 %	23,7 %	1 744 593 €	1 744 593 €
Muut toimintatuotot	255 410 €	278 378 €	109,0 %	-6,2 %	296 771 €	296 771 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	4 340 478 €	6 554 763 €	151,0 %	-0,4 %	6 583 384 €	6 583 384 €
Henkilöstökulut	-65 740 419 €	-68 490 821 €	104,2 %	9,1 %	-62 785 095 €	-62 785 095 €
Palvelujen ostot	-12 970 525 €	-14 041 404 €	108,3 %	8,2 %	-12 974 467 €	-12 974 467 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 241 350 €	-2 096 316 €	93,5 %	3,3 %	-2 030 282 €	-2 030 282 €
Avustukset	-3 944 200 €	-3 618 289 €	91,7 %	1,4 %	-3 568 698 €	-3 568 698 €
Muut toimintakulut	-21 247 730 €	-20 180 033 €	95,0 %	4,8 %	-19 259 488 €	-19 259 488 €
TOIMINTAKULUT	-106 144 224 €	-108 426 861 €	102,2 %	7,8 %	-100 618 031 €	-100 618 031 €
TOIMINTAKATE	-101 803 746 €	-101 872 098 €	100,1 %	8,3 %	-94 034 647 €	-94 034 647 €

2.2.1.14 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Sivistyskeskus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Sivistyskeskus on tuottanut sivistystoimen lautakuntien ja opetuspalvelujen hallinto-, kehittämis- ja toimistopalvelutehtävät. Vuoden 2023 aikana sivistyskeskuksessa tapahtui henkilöstövaihdoksia, joiden myötä uusi kuljetus- ja hankinta-asiantuntija aloitti virassaan marraskuussa 2023 ja myös toimistopalveluhenkilöstössä tapahtui vaihdoksia. Sivistystoimen kehittämis- ja hanketoiminta on jatkunut vilkkaana vuoden 2023 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2024 aikana on talousarvion ja henkilöstösuunnitelman mukaisesti tarkoitus rekrytoida yksi sivistystoimen sihteeri lisää lisääntyneiden työtehtävien johdosta.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Kehitetään opettajien rekrytointiprosessia hyvien ja kelpoisten opettajien saamiseksi.	Kelpoisten opettajien osuus	Lukuvuoden 2023-24 opettajarekrytoinnit aloitettiin tavanomaista aikaisemmin. Määräaikaisten opettajien rekrytoinnit työllistivät tavallista enemmän ja rekrytoinnit venyivät kesäkuulle. Kaikkiin määräaikaisiin opettajan tehtäviin ei saatu rekrytoitua kelpoisia opettajia. Kelpoisten opettajien osuus kaikista opettajista (mukaan lukien pitkäaikaiset sijaisuudet) on syksyn 2023 osalta 91,16%, mikä on samaa tasoa aiemman lukuvuoden kanssa.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiihirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Sivistyskeskuksen viranhaltijat toimivat aktiivisesti rakentaen yhteistyötä erisidosryhmien kanssa.	Ei mitattavissa, mutta sidosryhmäyhteistyön kehitys sanallisesti arvioitavissa	Hyvinvointialueen perustamisen myötä yhteistyö Soiten kanssa on tiivistynyt esim. opiskeluhooltoasioissa. Vastaanotettu erilaisia vierailuryhmiä koti- ja ulkomailta. Yrittäjyyskasvatuksen hanketyö on tiivistänyt sivistyskeskuksen yhteistyötä KOSEKin ja alueen elinkeinoelämän kanssa.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistäminen hanketoiminnan avulla	Hanketoimintana tuotettuun harrastustoimintaan osallistuneiden lasten ja nuorten määrä	KOHASU-hankkeen jatkolle saatiin rahoitus ja hanke jatkaa myös lukuvuonna 2023-34. KOHASU-toimintaan ovat osallistuneet kaikki Kokkolan perusopetuksen koulut. Toimintaan osallistui n. 1800 oppilasta kevään ja syksyn aikana.	Toteutunut ■

Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahaston hyödyntäminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Rahastosta myönnettujen avustusten rahausuma	Kaupunginhallitus määrittä lasten ja perheiden jakovaraksi 60 000 € vuodelle 2023 ja jakovaran käytöstä tehtiin viranhaltijapäätökset vuoden 2023 aikana.	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien laatiminen lapsia koskevassa päätöksenteossa	Käynnistyneiden ja valmistuneiden lapsivaikutusten arviointien määrät	Kahteen kouluhankkeeseen on tehty lapsivaikutusarviointia. Lisäksi on valmistunut toimintaohje lasten ja nuorten osallistamisesta kaupunkiympäristön suunnittelussa ja rakennushankkeissa.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Sivistyskeskuksen työhyvinvointisuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Työhyvinvointikyselyssä koettu työhyvinvointi	Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat hieman parantuneet edellisestä vuodesta ja melko korkealla tasolla: työssäjaksaminen 3,9 (3,7 vuonna 2022); töiden sujuminen 3,9 (3,8 vuonna 2022). Vuoden 2022 tulosten pohjalta laadittiin sivistyskeskuksen työhyvinvointisuunnitelma keväällä 2023 ja vuoden 2023 tulosten perusteella tehdään työhyvinvointisuunnitelma keväällä 2024.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kehitetään yhteistoiminnallisuutta sivistyskeskuksen hallinto- ja toimistopalveluissa	Ajantasaistettujen varahenkilöjärjestelyiden määrä	Sivistyskeskuksen sihteeripalveluihin on laadittu varahenkilöjärjestelmä.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Sivistystoimen vastuualueiden keskeisille henkilöille kohdennettu media-koulutus	Koulutuksen toteutumisen ja siihen osallistuneiden henkilöiden määrä	Sivistystoimen henkilöstölle kohdennettua laajempaa mediakoulutusta ei ole järjestetty vuoden 2023 aikana. Neljä henkilöä sivistyskeskuksesta osallistui tiedostojen saavutettavuus -koulutukseen.	Ei toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelu-alue ja asiointipiste	Sivistystoimen palvelujen digitaalisen saavutettavuuden lisääminen	Uusien tai parannettujen digitaalisten palveluiden määrä	Perusopetuksen oppilaak-siotta koskeva palveluvuosto kaupungin verkkosivuilla on uudistettu. On siirrytty käyttämään uutta intraa eli Horisonttia.	Toteutunut
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimitatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Tarjotaan työtehtäviä sivistyspalveluista työkokeilijoille.	Työkokeilussa olevien henkilöiden määrä sivistyspalveluissa	Sivistystoimen palveluksessa on ollut kevään aikana kolme henkilöä ja syksyn aikana yksi henkilö työkokeilussa vuonna 2023.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	0 €	23 109 €		50,3 %	15 371 €	15 371 €
Maksutuotot	0 €	-9 €			0 €	0 €
Tuet ja avustukset	0 €	58 388 €		-16,7 %	70 123 €	70 123 €
Muut toimintatuotot	300 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	200 €	200 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	300 €	81 489 €	27163,0 %	-4,9 %	85 694 €	85 694 €
Henkilöstökulut	-787 821 €	-826 028 €	104,8 %	-11,3 %	-930 767 €	-930 767 €
Palvelujen ostot	-168 043 €	-250 425 €	149,0 %	73,0 %	-144 766 €	-144 766 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 700 €	-7 667 €	60,4 %	-16,3 %	-9 164 €	-9 164 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-63 023 €	-64 866 €	102,9 %	-1,3 %	-65 746 €	-65 746 €
TOIMINTAKULUT	-1 031 588 €	-1 148 986 €	111,4 %	-0,1 %	-1 150 442 €	-1 150 442 €
TOIMINTAKATE	-1 031 288 €	-1 067 497 €	103,5 %	0,3 %	-1 064 748 €	-1 064 748 €

2.2.1.15 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Varhaiskasvatuspalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja hyödyntäen markkinointiimiin palveluita. Kehitetään yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin	Varhaiskasvatuspalvelut on rekrytoinut varhaiskasvatuksen opettajia ja -lastenhoitajia. Paikkoihin oli hakijoita opettajan toimiin 34 ja lastenhoitajan toimiin 104 hakijaa. Näistä hakijoista pystyttiin valitsemaan pätevät hakijat toimiin. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan virkoihin ei ollut yhtään pätevää hakijaa. Virat joudutaan täyttämään määräaikaikaisilla epäpätevillä työntekijöillä. Paikallisten oppilaitosten kanssa yhteistyötä on vahvistettu suunnittelemalla yhteistä hanketta, johon osallistuvat työnantajat, KPEDU, CENTRIA ja Jyväskylän yliopisto. Tarkoituksena vahvistaa yhteistyötä toimijoiden välillä. Varhaiskasvatuksen opettajan tutkintoa suorittavien opintoja tuetaan.	Toteutunut ■
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Laadukkaan varhaiskasvatuksen ylläpitäminen ja kehittäminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyiden tulokset	Vuoden 2023 asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset ovat hyvällä tasolla. Huoltajat ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuspalveluihin, ka. 8 asteikolla 1-10.	Toteutunut ■
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikutetaan investointeihin (Piispanmäen ja Halkokarin hankkeet sekä Tarharannan palvelusetelipäiväkoti)	Investointien valmistuminen	Piispanmäen hanke on lähtenyt liikkeelle. Halkokarin hankkeen osalta kaupunginvaltuusto on hyväksynyt viitesuunnitelman. Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja Pilke Oy on vetäytynyt joulukuussa lopullisesti Tarharannan hankkeesta. Hoivatilat Oyj, jolle tontti on varattu, yrittää löytää uutta yhteistyökumppania hankkeelle.	Kesken □
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lasten ja huoltajien osallisuutta edistävä toiminta.	Palautteen säännöllinen kerääminen asiakastyytyväisyyskyselyillä.	Lasten ja huoltajien osallisuus on toteutunut varhaiskasvatuksessa hyvin. Kyselyiden mukaan n. 70 % huoltajista kokee saaneensa olla osallisena varhaiskasvatuksen suunnittelussa tai arvioinnissa ja n. 80 % kokee, että lapsen osallisuus on toteutunut varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelussa (lapsen vasu-keskustelu).	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan	Turvallisen kasvuyhteisön edistäminen varhaiskasvatuksessa erityisenä	Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, mitataan varhaiskasvatuspalveluiden	Huoltajien arviot varhaiskasvatuksen laadusta hyvällä tasolla. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytoinnissa on ollut	Toteutunut ■

kasvun ja oppimisen tuki	painopistealueena varhaiserityiskasvatus mm. lisätään varhaiserityiskasvatuksen henkilöstöä.	asiakaskyselyillä. Osaavan ja pätevän henkilöstön saaminen.	haasteita, mistä johtuen on tehty määräaikaisia työsopimuksia sijaisille. Hankeavustusten kautta olemme saaneet lisäresurssia varhaiserityiskasvatukseen.	
	Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä kulttuuripalveluiden sekä toimijaverkoston kanssa.	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan toteutuminen varhaiskasvatustalouksissa.	Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman laadintaa on suunniteltu ja kartoitettu yhteistyökumppaneita.	Kesken
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lapsiystävällinen kunta toimintasuunnitelma toteuttaminen. Yksiköt tekevät kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelman osana vuosittaista toimintasuunnitelmaa.	Huomiointi toimintasuunnitelmissa.	Varhaiskasvatustalouksien vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa on huomioitu lapsen oikeuksien käsittely ja yksikkökohtainen kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen suunnitelma.	Toteutunut
Rohkeasti omanlaista perhepolitiikkaa, Kokkola-lisä perhepolitiikan keskiössä	Tarjotaan laadukasta varhaiskasvatusta ja tuetaan alle 3-vuotiaiden lasten huoltajia lasten kotihoidossa.	Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä, kotihoidon tuen ja Kokkola-lisän saajien määrä	Alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen tarve on lisääntynyt. Vuoden aikana alle 3-vuotiaiden määrä on ollut kuukausitasolla 3 - 83 lasta enemmän kuin viime vuonna vastaavina ajankohtina. Kokkola-lisän ja alle 3-vuotiaiden lasten määrän kehitystä on seurattu kuukausittain. Seuranta on tuotu tiedoksi päättäjille.	Kesken
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Kehitetään ja tiivistetään monialaisen yhteistyön käytänteitä lasten arjen palveluissa Lapset Puheeksi -mallin mukaisesti. Koulutetaan omaa henkilöstöä.	Lapset Puheeksi -koulutusten määrä. Asiakastytyväisyyskyselyiden arviot.	Asiakastytyväisyyskyselyn mukaan huoltajat olivat erittäin tyytyväisiä varhaiskasvatuksessa toteutuneisiin Lapset Puheeksi -keskusteluihin. Vuonna 2023 pidettiin 2 Lapset Puheeksi -menetelmäkoulutusta.	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakennushankkeiden suunnittelu- vaiheessa.	Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit	Halkokarin hankkeen Lapsivaikutusten arviointi on tehty ja valmistunut keväällä.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsermirakenne	Varhaiskasvatustalouksien talousarvion seuranta. Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehyksessä pysymisen	Talousarvion pitävyys	Toimintakatteen toteutuma on 101,8 %. Varhaiskasvatustalouksien palvelut on hakenut määrärahan ylitystä valtuustolta.	Ei toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Tuemme henkilöstön ammattiosaamisen ylläpitoa myöntämällä harkinnanvaraisia korvauksia täydennyskoulutukseen. Mahdollistamme lisäkoulutautumisen osin työajalla aloilla joissa on suuri tarve.	Täydennyskoulutukseen osallistuminen.	Henkilöstölle on mahdollistettu täydennyskoulutukseen osallistuminen ja annettu koulutuskorvauksia koulutuksiin, jotka tukevat työssä tarvittavaa osaamista ja henkilökohtaista ammatillista kehittymistä. Koulutuksia muun muassa TCM,	Toteutunut

			Lapset Puheeksi ja kasvatustieteen perusopinnot.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Yksikötason johtamista kehitetään tarjoamalla koulutuksia ja mahdollisuuksia osallistua mentorointiryhmiin.	Koulutuksiin ja mentorointiryhmiin osallistuminen, asiakastytytyväisyyskyselyn tulokset.	Yksikön johtajille on tarjottu ammattiosaamista lisäävää ja vertaisjakamista tukevaa työpaja-toimintaa yhteistyössä henkilöstöpalveluiden kanssa. Yksikön johtajilla alkoi koulutuskokonaisuus ja vara- ja apulaisjohtajilla vertaismentorointiryhmä syksyllä 2023.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuormituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa varhaiskasvatustilaisuuksissa ja työhyvinvoinnin seuranta	Henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Työtyytyväisyyskyselyjen tulokset. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä.	Kehityskeskusteluja on pidetty ja pidetään yksiköiden suunnitelmien mukaisesti. Työhyvinvointikyselyn pohjalta yksiköt pitävät hyvinvointityöpajan, jossa tehdään yhdessä työpäivän työhyvinvointisuunnitelma vastauksien pohjalta. Työhyvinvointipajat on pidetty 31.5.2023 mennessä. Henkilöstöpalvelut on kerännyt tiedot. Asiakkaiden palveluarvioinnit kyselyssä ollut hyvällä tasolla (ka. 8, asteikolla 1-10.)	Toteutunut ■

Tilastot

Tilastotietoja (vuoden viimeisen päivän mukaan)	2019	2020	2021	2022	2023
Päiväkotien varhaiskasvatussopimukset	2101	2063	2061	2069	2219
Perhepäivähoidon varhaiskasvatussopimukset	137	153	147	102	98
Varhaiskasvatussopimukset yhteensä	2238	2216	2208	2171	2317
Yksityinen palvelutuotanto / palveluseteli	141	143	152	153	159
Esiopetus (ostopalvelu)	12	10	11	12	14
Kotihoidon tuki / lapsi / kk (keskiarvo)	924	928	773	698	630
Kuntalisä / lapsia (keskiarvo)	504	465	429	396	366
6-vuot. esiopetusikäiset	622	615	588	657	578
Lapsia vakan/esiopet. piirissä	2580	2543	2478	2503	2595

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	139 000 €	157 097 €	113,0 %	22,3 %	128 410 €	128 410 €
Maksutuotot	1 807 900 €	1 919 745 €	106,2 %	-23,5 %	2 510 881 €	2 510 881 €
Tuet ja avustukset	16 900 €	333 447 €	1973,1 %	90,5 %	175 058 €	175 058 €
Muut toimintatuotot	23 500 €	10 652 €	45,3 %	16,3 %	9 160 €	9 160 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 987 300 €	2 420 940 €	121,8 %	-14,3 %	2 823 508 €	2 823 508 €
Henkilöstökulut	-24 582 019 €	-25 709 280 €	104,6 %	14,3 %	-22 501 752 €	-22 501 752 €
Palvelujen ostot	-5 106 001 €	-5 621 635 €	110,1 %	11,0 %	-5 065 604 €	-5 065 604 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-436 575 €	-258 474 €	59,2 %	-5,0 %	-272 036 €	-272 036 €
Avustukset	-3 712 200 €	-3 423 818 €	92,2 %	2,0 %	-3 356 508 €	-3 356 508 €
Muut toimintakulut	-5 871 664 €	-5 789 579 €	98,6 %	7,7 %	-5 376 312 €	-5 376 312 €
TOIMINTAKULUT	-39 708 458 €	-40 802 787 €	102,8 %	11,6 %	-36 572 211 €	-36 572 211 €
TOIMINTAKATE	-37 721 158 €	-38 381 847 €	101,8 %	13,7 %	-33 748 703 €	-33 748 703 €

2.2.1.16 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Perusopetus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Perusopetuksen vastuualueen tehtävänä on antaa Kokkolassa asuville oppivelvollisille perusopetuslain mukaista perusopetusta, joka Kokkolassa kaksikielisenä kaupunkina jakaantuu suomen- ja ruotsinkieliseen perusopetukseen. Suomenkielinen perusopetus kattaa 23 koulua mukaan lukien sairaalaopetusta antavan Mariankadun koulun. Ruotsinkielinen perusopetus kattaa viisi koulua.

Perusopetuksen volyymia on kasvattanut vuonna 2023 varsinkin oppilaiden lisääntyneen tehostetun ja erityisen tuen tarpeen johdosta kasvanut erityisopetuksen määrä, minkä johdosta erityisopetukseen on perustettu uusia virkoja. Myös maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitetun valmistavan opetuksen määrä on kasvanut, minkä johdosta vuoden aikana perustettiin kouluille uusia valmistavan opetuksen ryhmiä.

Perusopetuksen kouluverkko on vuonna 2023 säilynyt ennallaan, mutta vuoden aikana on valmisteltu vuonna 2025 suomenkielisessä perusopetuksessa Piispanmäen valmistuvan koulun myötä tapahtuvaa palveluverkkomuutosta etenkin henkilöstöjärjestelyiden osalta. Vuoden 2023 aikana väistötiloissa on toiminut Donnerska skolan yhdessä ruotsinkielisen lukion kanssa odottaen vuonna 2024 valmistuvia peruskorjattuja tilojaan.

Opetuspalvelujen kehittämis- ja hanketoiminta on jatkunut vilkkaana. Opettajien täydennyskoulutuksessa on panostettu Teacher Classroom Management (TCM) -menetelmäkoulutuksiin etenkin luokanopettajille tavoitteena parantaa opettajien ryhmänhallintataitoja.

Strategian toimeenpano

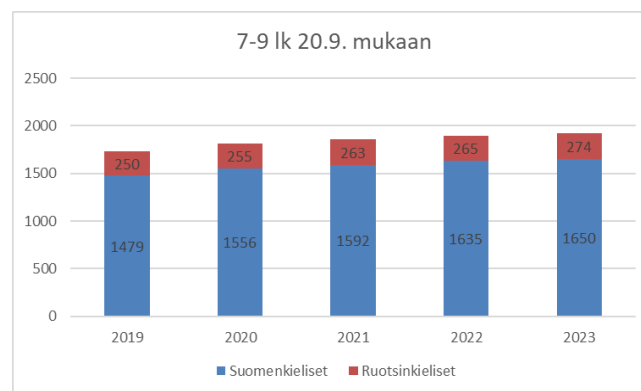
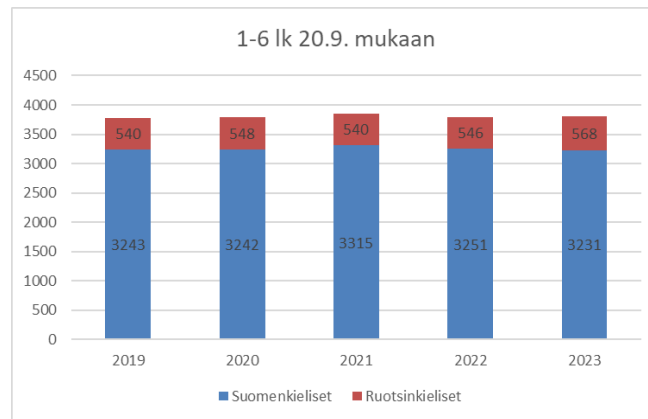
Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimintatila	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavoite: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Panostetaan hyvään johtamiseen ja avoimeen toimintakulttuuriin perusopetuksessa kelpoisten opetushenkilöstön saamiseksi.	Kelpoisten opettajien osuus perusopetuksen opettajista.	Lukuvuoden 2023-24 opettajarekrytointi aloitettiin tavantasaista aikaisemmin. Määräaikaisten opettajien rekrytointi työllistivät tavallista enemmän ja rekrytointi venyivät kesäkuulle. Yksittäisiin opettajan tehtäviin ei saatu rekrytoitua kelpoisia opettajia. Kelpoisten opettajien osuus kaikista opettajista on 91,16%. Luku sisältää myös pitkäaikaiset sijaiset.	Toteutunut
Kilpailukyyn varmistaminen	Laadukkaan perusopetuksen ylläpitäminen ja kehittäminen	Vuotuisten koulujen toiminnanarviointien tulokset (eri vuosina tarkastelussa eri laaturkit)	Kouluilla on teetetty toiminnan arviointiin liittyvät kyselyt ja kyselyn tulokset on esitelty lautakunnassa lokakuussa.	Toteutunut
Kilpailukyyn varmistaminen	Rakennetaan yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristö ja polku esiopetuksesta lukioon yhteistyössä KOSEKin ja muiden koulutusalan toimijoiden kanssa.	Toimintasuunnitelman valmistuminen	Yrittäjyyskasvatuksen oppimisympäristöhanketta on valmisteltu yhteistyössä KOSEKin ja elinkeinoelämän kanssa. Hankehakemus jätettiin keväällä 2023, mutta siihen saatiin kielteinen päätös. Kosek on saanut hankerahoituksen hankkeelle Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle. Maakunnallinen yrittäjyyskasvatuksen strategia on valmistunut.	Toteutunut

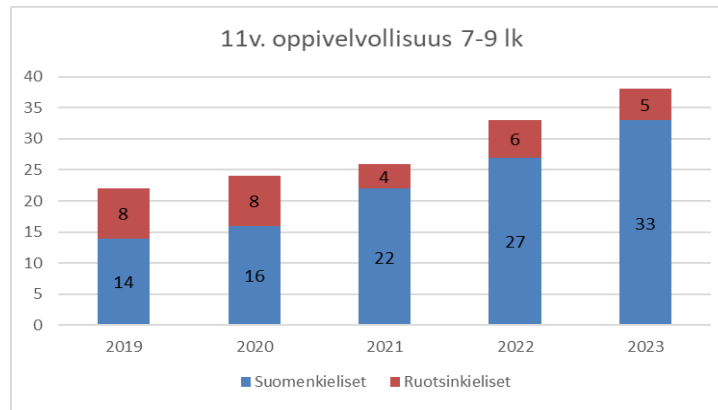
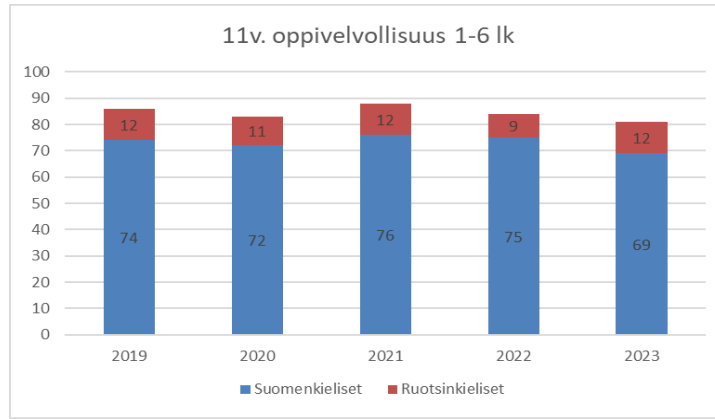
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Tehdään esiselvitys kansainvälisen luokan järjestämisen mahdollisuudesta.	Esiselvityksen valmistuminen	Selvityksen tekeminen siirtyy vuosille 2024-2025.	Ei toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Koulujen monipuolinen osallistuminen erilaisiin tapahtumiin esim. kulttuuripolkutoiminta, Villa Elban ja Rokkikoulun kummiluokkatoiminta, liikunta-tapahtumat	Oppilaille järjestettyjen kulttuuri-, liikunta- ja muiden tapahtumien määrä	Luontokoulun kummiluokat (11kpl) valittiin elokuun aikana. Kummiluokilla oli tänä vuonna yhteensä 228 lasta. Kulttuuripolkutoimintaan perusopetuksen 1.-6.lk ja 8-9.lk osallistui noin 3000 oppilasta. Rokkikoulutoimintaan osallistui vuoden 2023 aikana 27 luokkaa. Koulujenvälisiä liikuntatapahtumia on järjestetty 13 kertaa koulujen liikuntavastaavien toimesta vuoden 2023 aikana.	Toteutunut
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lasten ja nuorten osallisuuden kehittämissuunnitelman laatiminen varhaiskasvatus-, opetus- ja nuorisopalvelujen yhteistyönä	Osallisuuden kehittämissuunnitelman valmistuminen	Lasten ja nuorten osallisuusohjelma on valmistunut.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Koulujen tilojen tarjoaminen asukkaiden tapahtuma- ja liikuntakäyttöön	Koulujen liikuntasalien koulun toiminnan ulkopuolinen käyttöaste	Perusopetuksen salien käyttöaste arki-iltaisina keväällä 2023 vaihteli saleittain kanta-kaupungin kouluissa välillä 57%-98%, Kälvian kouluissa 30%-80%, Lohtajan kouluissa 32-38% ja Ullavan kouluissa 12%-20%. Syksyllä 2023 käyttöaste vaihteli saleittain kanta-kaupungin kouluissa välillä 42%-97%, Kälvian kouluissa ja vapaa-ajantalolla 37%-85%, Lohtajan kouluissa 18-61% ja Ullavan kouluissa 14%-16%. Viikonloppukäyttö on kaikilla vähäisempää keskittyen muutamaan kanta-kaupungin saliin.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Erityisopetuksen konsultointiresurssin lisääminen	Erityisopetuksen konsultointiresurssin määrä	Perusopetuksessa toimii kaksi konsultoivaa erityisopettajaa toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. Yksi määräaikainen konsultoivaa palkattiin tiimiin loppukeväästä. Kevään aikana on Mariankadun koululla ollut kaksi hankerahoituksella palkattua konsultoivaa erityisopettajaa ja syksyllä yksi. Yhteensä laskettu henkilöresurssi	Toteutunut

			neljä konsultoivaa erityisopettajaa.	
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen toimintamallin yhtenäistämisen	Yhtenäiset toimintamallit on laadittu ja otettu käyttöön	Kiusaamiseen puuttumisen toimintamalli on valmistunut ja käyttöönotto tapahtuu vuoden 2024 aikana.	Toteutunut ■
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Otetaan käyttöön tehostuvan moniammatillisen tuen malli	Tehostetun, moniammatillisen tuen malli on otettu käyttöön	Tehostuvan monialaisen tuen malli on esitelty opetus- ja varhaiskasvatuksen johdon seminaarissa tammikuussa. Käyttöönoton tukemiseksi on jatkettu vuonna 2022 aloitettuja koulukohtaisia esittelyjä. Esittelyjä on järjestetty 8kpl.	Toteutunut ■
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen	Unicefin lapsiystävällinen kunta -statuksen säilyttäminen Unicefin toukokuussa 2023 suorittamassa arvioinnissa	Unicef myönsi Kokkolalle lapsiystävällinen kunta tunnustuksen toistamiseen keväällä.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Laajennetaan Lapset puheeksi –palvelumallia perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Koulutetaan ensisijaisesti erityisopettajat LP-menetelmän käyttäjiksi.	Lapset puheeksi -menetelmäosaajien määrä sekä käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä	Käytyjä Lapset puheeksi -keskusteluja on raportoitu 66 kpl lukuvuoden 2022-23 aikana. Lukuvuoden 2023-2024 tilastot saadaan elokuun osavuosikatsaukseen.	Toteutunut ■
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Yhtenäisen toimintamallin laatiminen lasten ja nuorten kuulemisesta opetus- ja varhaiskasvatustilojen suunnittelussa.	Yhtenäisen toimintamallin valmistuminen	Toimintamalli on valmistunut.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Kehittämishanke ilmastotietouden ja hiilineutraalisuuden edistämiseksi perusopetuksessa	Saadun ulkopuolisen hankerahoituksen määrä	KEKO-kestävä Kokkola hankkeessa on tehty useita toimenpiteitä. Kartoitettu koulujen nykyisiä käytänteitä, syyskuussa järjestetään aikuisten ilmastoleiri Villa Elbassa, hanketyöntekijä on suunnitellut, miten toimenpiteet lisätään koulujen monialaisiin opintokokonaisuuksiin. Hankkeen kokonaisrahoitus on 76 860 € ja se ajoittuu välille 27.9.2022-31.5.2024. Ruotsinkieliset koulut osallistuvat viiden ruotsinkielisen kunnan yhteisiin Gröna stigen ja Gröna färdens hankkeisiin. Hankkeiden teemana on ilmasto ja kestäväkehitys ja hanke aika on 27.9.2022-31.05.2024. Ruotsinkielisten yhteishankkeiden kokonaisrahoitus on 349 000€.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Lisätään ja kehitetään vertaismentoroinnin muotoja ja kohderyhmiä.	Mentorointiryhmiin osallistuvien määrä	Opetuspalvelujen mentorointiryhmiin on osallistunut 16 henkilöä kevään aikana ja 12 henkilöä syksyn aikana.	Toteutunut ■

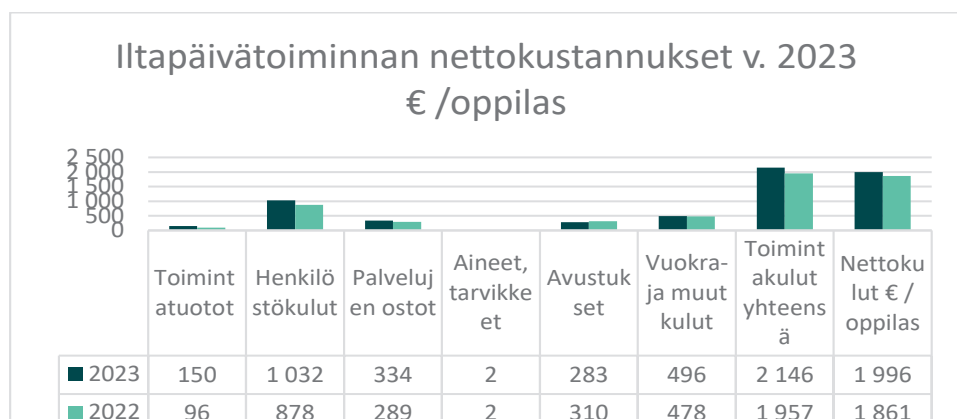
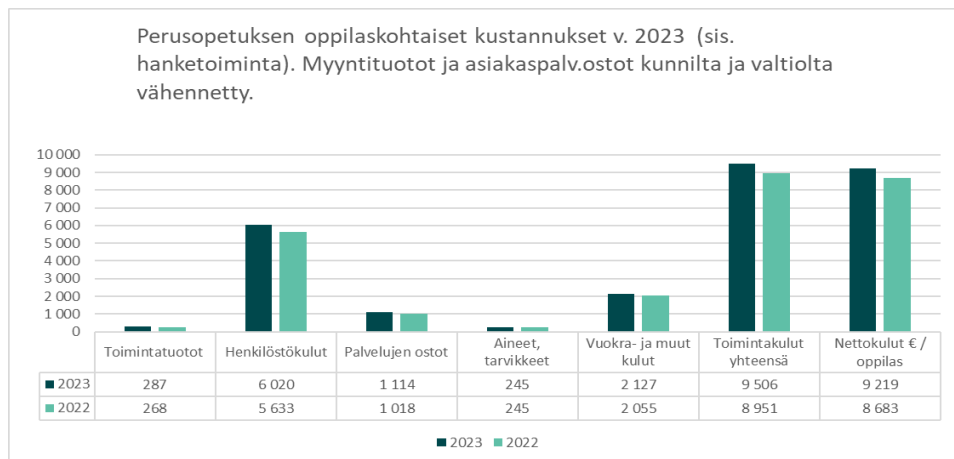
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Luodaan mahdollisuuksia tutkintokouluttamiseen tehtäviin, joissa on henkilöstöpulaa (esim. laajalaiset erityisopettajat ja erityisluokanopettajat).	Tutkintokoulutuksiin hakeutuneiden määrä	Vuoden aikana erityisopettajan pätevöitymiskoulutuksiin osallistui kaksi henkilöä. Ammatti- tai erikoisammattitutkintoa suoritti 6 henkilöä. Muita pitkäkestoisia koulutuksia suoritti 14 henkilöä.	Toteutunut ■
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Monitoimitalojen johtamisjärjestelyjen uudistaminen	Uusien tai uudistettujen johtamisjärjestelyjen määrä.	Piispanmäen tulevaan koulun johtamisjärjestely on valmistunut. Ykspihlajan koulun ja päiväkodin sekä Kakaravaaran varhaiskasvatysyksikön johtamisjärjestelyihin on tehty uusi määräaikainen järjestely.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Positiivisen johtamisen ja pedagogiikan edistäminen perusopetuksessa	Henkilöstön työhyvinvointikyselyn eNPS-mittarin tulos	eNPS-mittauksen tulos kokosivistystoimen osalta on +14. Perusopetuksen osalta eNPS-mittauksen tulos oli suomenkielisellä puolella +24 ja ruotsinkielisellä puolella +15.	Toteutunut ■

Oppilasmäärät

Oppilaskohtaiset kustannukset

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	895 907 €	983 610 €	109,8 %	0,8 %	975 457 €	975 457 €
Maksutuotot	65 000 €	109 745 €	168,8 %	60,2 %	68 484 €	68 484 €
Tuet ja avustukset	175 100 €	1 441 135 €	823,0 %	10,2 %	1 308 149 €	1 308 149 €
Muut toimintatuotot	172 010 €	175 010 €	101,7 %	-11,5 %	197 664 €	197 664 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 308 017 €	2 709 501 €	207,1 %	6,3 %	2 549 755 €	2 549 755 €
Henkilöstökulut	-33 709 137 €	-35 065 089 €	104,0 %	7,2 %	-32 708 367 €	-32 708 367 €
Palvelujen ostot	-6 882 952 €	-7 418 772 €	107,8 %	5,7 %	-7 021 149 €	-7 021 149 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 365 750 €	-1 397 536 €	102,3 %	0,0 %	-1 397 235 €	-1 397 235 €
Avustukset	-203 000 €	-193 353 €	95,2 %	-6,4 %	-206 587 €	-206 587 €
Muut toimintakulut	-13 372 726 €	-12 476 458 €	93,3 %	3,6 %	-12 039 200 €	-12 039 200 €
TOIMINTAKULUT	-55 533 565 €	-56 551 207 €	101,8 %	6,0 %	-53 372 538 €	-53 372 538 €
TOIMINTAKATE	-54 225 548 €	-53 841 706 €	99,3 %	5,9 %	-50 822 784 €	-50 822 784 €

2.2.1.17 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Lukiokoulutus

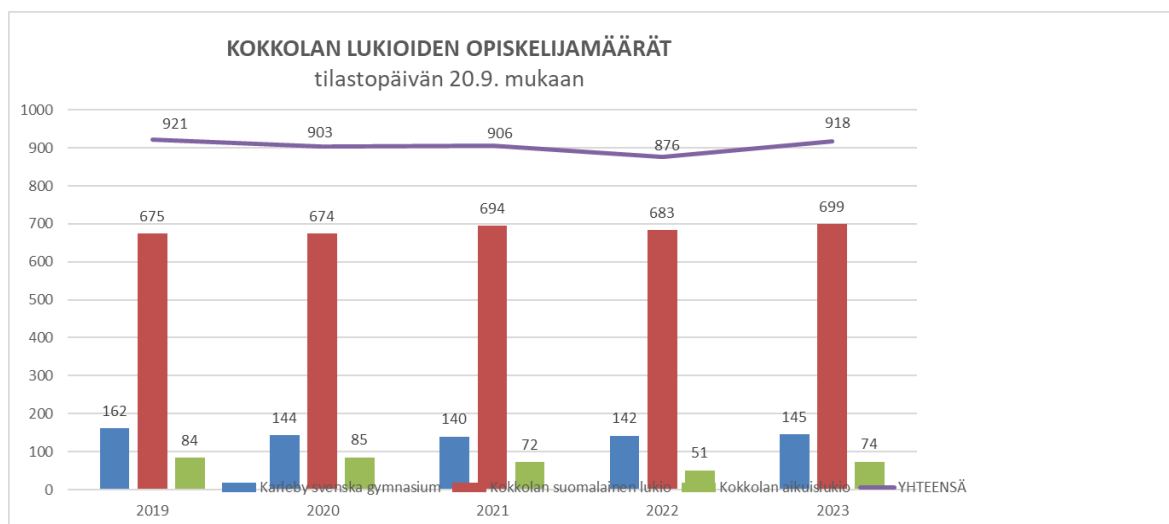
Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Ylläpidetään ja vahvistetaan hyvämaineista toimintakulttuuria rekrytointiprosessien vahvistamiseksi.	Houkuttelevat virka- ja tehtäväjärjestelyt. Rekrytointien kelpoisten hakijoiden määrä.	Lukuvuoden 2023-2024 henkilöstön rekrytointit on toteutettu. Rekrytointit valmisteltiin yhteistyössä sivistyskeskuksen ja henkilöstösuunnitteluryhmän kanssa.	Toteutunut ■
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Riittävät opetus ja muut resurssit. Modernien ja ajanmukaisten opetustilojen varmistaminen.	Opetusryhmien koko. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.	Lukioiden vuotuinen opetuksen käytettävä resurssi valmisteltiin yhdessä sivistyskeskuksen kanssa. Resurssin suuruus määrytyi opiskelijamääriin perustuvaan opintojaksotarpeeseen. Lukioilla oli käytössä lukuvuoden valmisteluun perustuvat resurssit, jotka tarkistettiin syksyllä lukuvuoden käynnistyttyä.	Toteutunut ■
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Suositaan laadukkaita lähiruokia.	Kouluruokakyselyn tulosten seuranta ja tarvittavien toimenpiteiden toteutus.	Toteutettiin yhteistyössä ruokapalvelujen kanssa muun muassa vastaamalla kyselyihin.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Lukiolaisten tapahtumajärjestelyt ja niiden näkyvyys.	Tapahtumien määrä ja niiden näkyvyys kaupunkilaisille.	Lukiokoulutuksen lukuvuoden teemana oli yhteisöllisyyden lisääminen. Lukiot ovat järjestäneet yhteisöllisyyttä lisääviä teema- ja tapahtumapäiviä. Lukiot ovat yhdessä suunnitelleet lisääntyvässä määrin muun muassa yhteisiä tapahtumia, kuten kaikkien lukioiden yhteisenä tapahtumana toteutettava lukuvuoden päättöspiknik.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Lukioiden keskinäinen yhteistyö. Yhteistyö paikallisen yrityselämän, kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden kanssa.	Yhteisten tapahtumien määrä.	Lukiot tekivät aktiivista ja tiivistä opetussuunnitelmaan liittyvää yhteistyötä lukuvuoden 2023-2024 aikana muun muassa hanketyönä, että hallinnollisena yhteistyötä rehtoriin toimesta. Yhteisiä tapahtumia lisättiin.	Toteutunut ■
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Tutustuminen paikalliseen kulttuuriympäristöön.	Toteutettujen vierailujen määrä.	Lukiot vierailivat eri oppiaineiden opintojaksojen puitteissa sekä erikseen järjestettyinä vierailuina paikallisiin kulttuurikohteisiin, kuten teatteriin ja museoihin.	Toteutunut ■
Lapsiyystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Tarjotaan laadukasta opetusta ja varmistetaan oppimisympäristön turvallisuus.	Toiminnan arvioinnin palautteen seuranta.	Toteutettujen palautekyselyiden tulokset käytiin lävitse työyhteisöissä ja opiskelijoiden keskuudessa. Tulosten pohjalta laaditaan	Toteutunut ■

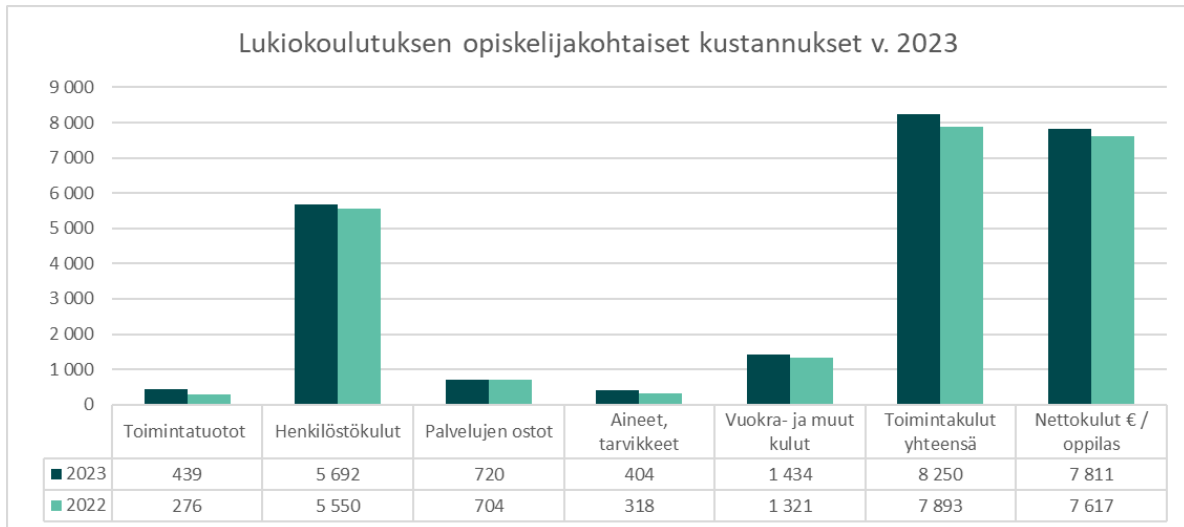
			suunnitelmat toiminnan kehittämiseksi tuleviksi lukuvuodeksi.	
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kehittäjäopettajien yhteistyön vahvistaminen oppilaitos- ja kaupunkitasolla.	Toiminnan tulosten arviointi.	Lukioiden kehittäjäopettajat osallistuivat lukioiden järjestysääntöjen valmisteluun.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtiminen. Riittävät opiskelijan huollon ja tuen resurssit.	Kouluterveyskyselyn tulosten seuranta. Opiskelijoiden poissaolojen määrä. Palveluiden saatavuuden arviointi.	Kouluterveyskyselyn tuloksia käsiteltiin opettaja- ja opiskelijakuntien kesken. Tulokset käsiteltiin yhteisöllisissä hyvinvointityöryhmissä. Tulosten pohjalta suunniteltiin toteutettavaksi opiskelijoiden hyvinvointia lisääviä toimia, kuten lukuvuoden aikana käyttöön otettu poissaolomalli toimenpiteineen.	Toteutunut ■
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Tuetaan opiskelijoiden osallistamista ja rohkaistaan osallisuuteen.	Opiskelijakuntien aktiivisuus.	Lukiot toteuttivat toimia ja tapahtumia yhdessä ja erikseen siten, että opiskelijoita aktivoidiin osallistumaan ja toimimaan yhdessä. Lukioiden välisiä yhteisiä tapahtumia olivat mm. pikkujoulu, vanhojen tanssit, penkkaripäivän ajelut ja lukuvuoden päättävä puistopiknik Länsipuistossa.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resurssissa	Puitteet kestävän kehityksen elämäntavan toteuttamiseksi.	Puitteiden toteuttaminen. Esimerkiksi lajitelun mahdollistuminen.	Lukiot järjestivät kestävää kehitystä tukevia teemapäiviä ja tapahtumia tukemaan opetussuunnitelman kestävän kehityksen tavoitteita.	Toteutunut ■
Uudistuvien energiatuotantomahdollisuuksien edistäminen	Suositaan henkilö- ja opiskelijakunnan energiaystävällistä liikkumista ja opastetaan asianmukaiseen kierrättämiseen.	Opiskelija- ja henkilöstöpalautteet.	Henkilökunta on hyödyntänyt työnantajan mahdollisuutta hankkia sähköinen työsuhte- polkupyörä. Opiskelijoita kannustetaan ympäristöystävälliseen liikkumiseen muun muassa hyödyntämällä lukiopyörä.	Toteutunut ■
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Asianmukaisen tiedon jatkaminen. Teema- ja tapahtumapäiviin osallistuminen. Ohjeistus hävikkiruoan vähentämiseksi.	Teematapahtumien määrä. Hävikkiruoan määrä.	Hävikkiruoan myynti on otettu käyttöön lukiokoulutuksessa. Lukiot käyttävät tarjottimia vain keittoruoan yhteydessä.	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsermirakenne	Resurssien taloudellinen käyttö ja budjetissa pysyminen.	Budjetin rajoissa pysyminen.	Lukiot toimivat myönnetyin budjetin rajoissa. Sijaiskustannukset kasvoivat aiempiin vuosiin verrattuna.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Edistetään työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä jaksamista. Kehitetään työyhteisön toimintakulttuuria.	Sairauspoissaolojen määrä. Toiminnan arvioinnin tulosten seuranta.	Työyhteisön jäsenten hyvinvointia seurattiin aktiivisesti ja säännöllisesti. Kyselytulosten pohjalta suunniteltiin toimia työyhteisön hyvinvoinnin	Toteutunut ■

			vahvistamiseksi. Henkilökunnan kanssa käytiin kehityskeskustelut. Lukiot järjestivät TYHY-päivän.	
Monimuotoisuuden johtaminen	Jaetun johtajuuden vahvistaminen. Tiimien ja aineryhmien vastuiden kasvattaminen.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.	Lukiossa toimii aineryhmätiimejä, ryhmänohjaustiimejä ja kansliatiimi. Tiimien vetäjinä toimivat tehtävistä vastaavat opettajat. Kehityskeskustelut käytiin henkilökunnan kanssa.	Toteutunut ■
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Rohkaistaan kokeilemaan toimintakulttuurin kehittämiseen.	Uusien ehdotettujen ideoiden, käytänteiden ja toimintamallien määrä.	Lukioissa käytiin aktiivista toiminnan kehittämiskeskustelua henkilö- ja opiskelijakunnan toimesta. Lukioiden ilmapiiri mahdollisesti avoimen keskustelun.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Vahvistetaan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Tuetaan työssä jaksamista. Kehitetään positiivista työyhteisön toimintakulttuuria.	Palautteet ja henkilöstön kanssa säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut.	Työyhteisön hyvinvointia tuetaan muun muassa säännöllisesti käytävien kehityskeskustelujen myötä. Rehtorit ovat tavoitettavissa erilaisten kysymysten ja tarpeiden vuoksi matalalla kynnyksellä.	Toteutunut ■
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Edistetään opiskelijoiden jatko-opintosuunnitelmia ja työelämä tietoutta. Tuetaan opiskelijoiden opinnoissa etenemistä ja tutkintojen valmistumista. Opinto-ohjauksen resurssin lisääminen suositusten mukaiseksi.	Määräajassa valmistuneiden ja opintojensa keskeyttäneiden määrä. Opiskelijamäärä suhteessa ohjauksen resurssiin.	Lukioilla oli käytössään opetushallituksen avustus tukemaan opiskelijoiden sekä erityisen tuen tarpeita, että ohjauksen tarpeita.	Toteutunut ■
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Kehitetään viestijärjestelmä Wilman sähköisiä lomakkeita.	Käyttöön otettujen uusien lomakkeiden määrä.	Lukiot ottivat käyttöön uusia sähköisiä lomakkeita Wilma-viestintäjärjestelmään.	Toteutunut ■

Opiskelijamäärät

Opiskelijakohtaiset kustannukset

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	584 761 €	588 593 €	100,7 %	9,5 %	537 574 €	537 574 €
Maksutuotot	2 000 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	80 €	80 €
Tuet ja avustukset	25 400 €	316 014 €	1244,2 %	99,3 %	158 573 €	158 573 €
Muut toimintatuotot	9 200 €	25 673 €	279,1 %	-3,5 %	26 611 €	26 611 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	621 361 €	930 280 €	149,7 %	28,7 %	722 838 €	722 838 €
Henkilöstökulut	-5 242 185 €	-5 527 961 €	105,5 %	3,7 %	-5 328 910 €	-5 328 910 €
Palvelujen ostot	-695 505 €	-640 138 €	92,0 %	3,3 %	-619 958 €	-619 958 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-391 725 €	-405 334 €	103,5 %	28,0 %	-316 592 €	-316 592 €
Avustukset	-28 000 €	-1 118 €	4,0 %	-80,1 %	-5 603 €	-5 603 €
Muut toimintakulut	-1 345 914 €	-1 270 066 €	94,4 %	9,7 %	-1 157 444 €	-1 157 444 €
TOIMINTAKULUT	-7 703 329 €	-7 844 617 €	101,8 %	5,6 %	-7 428 508 €	-7 428 508 €
TOIMINTAKATE	-7 081 968 €	-6 914 337 €	97,6 %	3,1 %	-6 705 670 €	-6 705 670 €

2.2.1.18 Opetus- ja kasvatuslautakunta - Kokkolan seudun opisto

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kokkolan seudun opiston avoin opetustarjonta ja taiteen perusopetus järjestettiin toimintavuoden suunnitelman mukaisesti. Opisto myös tiedotti 80:n työväenopistotoimintavuoden saavuttamisesta Kokkolassa ja järjesti aiheeseen liittyviä pieniä tapahtumia.

Yleistä talouden kustannustason nousua suhteessa opiston talouteen pyrittiin tasaamaan suhteuttamalla tarjottavaa opetuksen määrää käytettävissä oleviin määrärahoihin. Opiskelijoiden määrä lisääntyi. Vuoteen 2022 verrattuna opiskelijoita oli n. 800 enemmän. Toteutuneiden opetustuntien määrä oli 17 600, joka myös on edelliseen vuoteen verrattuna hieman enemmän. Myyntipalvelukoulutuksia toteutui 10. Lisätuloja saatiin myös opiston hallinnoimia tiloja vuokraamalla ja lisäämällä niiden käyttöastetta. Taidetalo-Renlundin tilojen varausten määrä lisääntyi merkittävästi. Opiston toimintakatteen toteutuma on 95,6%.

Brita Maria Renlundin muistosäätiö myönsi Lasten ja nuorten kuvataidekoululle avustuksen monitaiteisen Taidepihan toteuttamiseen. Hankkeen toteutusta on valmisteltu kaupunkiympäristön ja useiden taide- ja kulttuuritoimijoiden sekä oppilaitosten kanssa.

Työllisyyden kuntakokeilun sekä Centria-ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä opisto on toteuttanut ulkomaalaistaustaisten suomenkielenkoulutuksia useilla eri taitotasoilla. Opisto on pitänyt yhteyttä paikalliseen maahanmuuttajien koulutusverkostoon sekä osallistunut alueellisen maahantulon koordinaatioryhmään.

OPH:n myöntämällä opintoseteliavustuksella opisto pystyi tarjoamaan noin sadalle kohderyhmään kuuluvalla kurssimaksuun 50 % alennuksen. Suurin opintoseteliuudesta hyötyvä ryhmä oli eläkkeellä olevat. Opistossa Kaikukorttia käytti v. 2023 yht. 40 henkilöä. Kaikukortin omaava henkilö saa osallistua yhdelle valitsemalleen kurssille / lukuvuosi. Kuvataiteen perusopetuksessa ja sanataidekoulussa maksuttomia oppilaspaikkoja myönnettiin hakemuksen perusteella 10 % oppilasmäärästä.

Opiston kurssitarjottimessa oli mukana ensimmäistä kertaa myös kursseja, joiden opiskelijoiden suorituksen tallentaminen valtakunnalliseen Koski -rekisteriin oli mahdollista. Osaamisperusteisuuden uusi mahdollisuus otettiin käyttöön ja muutamia kursseja ja niiden opiskelijasuorituksia tallennettiin Koski-tietokantaan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yleinen taloudellinen tilanne luo haasteita opiston luonteisille kunnallisille toimijoille, joiden palvelua opiskelijoiden on itse ostettava. Vapaa-aikaan liittyvästä, vapaaehtoisesta opiskelusta ja harrastuksista saatetaan kotitalouksissa säästää tulevaisuudessa yhä enemmän. Tosin kehityssuunta saattaa olla myös vastakkainen, kaivataankin yhteisöllistä tekemistä ja uuden opiskelua.

Opiston opetustarjontaan tulee jatkossa edelleen vaikuttamaan vieraskielisille suunnattavan suomen kielen opetuksen tarve. Myös osaamisperusteisuus kurssitarjonnassa tulee vaikuttamaan opetuksen sisältöihin. Opiston on vastattava muuttuvaan tilanteeseen suunnittelemalla opetustarjonnan sisältöä entistä paremmin kysyntää ja tarpeita vastaavaksi. Myös tehokas ja entistä kohdennetumpi viestintä tulee entistä tärkeämmäksi.

Kuvat, kaaviot ja grafiikat

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Opisto vastaa työvoiman osaamistarpeiden muutoksiin yhteistyössä alan verkoston kanssa tarjoamalla tarpeen mukaan täydennyskoulutuksia myyntipalveluna.	Myyntipalvelukoulutusten määrä.	Myyntipalvelukoulutuksia on toteutunut 10, opetustunteja yht. 95 ja opiskelijoita yht. 131 henkilöä.	Toteutunut ■
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Opisto kehittää osaamisperusteisten kurssien tarjoamiseen liittyvää prosessia. Tarjotaan osaamisperusteisia kursseja, joista saaduilla suoritusmerkinnöillä voidaan tunnustaa esimerkiksi työelämässä tarvittavaa osaamista.	Osaamisperusteisuuteen liittyvä prosessikuvaus valmistuu. Osaamisperusteisten kurssien ja suoritusmerkintöjen määrä.	Osaamisperusteisuuden prosessikuvaus on suunniteltu ja se on liitetty opiston kotisivuille kohtaan "Tietoja opettajille". Osaamisperusteisia kursseja suunniteltiin 11, joista toteutui 5. Suoritusmerkintöjä vietiin Koski-tietokantaan 19.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisesti erilaisia kursseja ottaen huomioon alueelliset omaleimaisuudet ja tarpeet sekä osallistuu opiston toimintaa tukeviin tapahtumiin alueella että tuottaa niitä.	Asiakaspalautteet ja kurssipalautteet. Tapahtumiin osallistumisten ja opiston omien tapahtumien määrä.	Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Opisto on kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta. Kuvataidekoululla on ollut kolme ja opistolla kolme näyttelyä, 4 kuorokonserttia, K-P:n kamariorkesterin yhteistyökonsertti, yksinlaulajien esiintymisiä, teatteri esitykset sekä kaikille avoimia luentoja 3. Käsäkirppis sekä opistosukkien kudontatapahtumat pidettiin Opistotalolla. Yhteensä osallistujia em. tapahtumissa oli noin 2500 -3000.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Opisto kehittää yhteisöllisyyteen kannustavaa toimintaympäristöä ja vahvistaa yhteistyötä ja verkostoa opiston toimintaa tukevien kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.	Taidepiha -projektin eteneminen rakennusvaiheeseen. Yhteistyötoimijoiden ja -tapaamisten määrä. Yhteistyön tuloksena syntyneet kehittämisideat ja toiminnot.	Kevään aikana on järjestetty 4 Taidepihan rakennusvaihetta koskevaa palaveria. Palaverihin on osallistunut opiston edustajien lisäksi neljän eri organisaation edustajia. Palaverissa on rakentamisen etenemisen lisäksi ideoitu mm pihalle tulevaa taidetta, toimintaa (ja esiintymislavaa). Kehittämisen ja hankeyhteistyötä työllisyyden kuntakokeilun, suomalaisen lukion, Centria amk:n ja Norra Liganin kanssa. Lisäksi yhteistyötä useiden kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa.	Toteutunut ■
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot,	Opisto pitää myös maaseutualueiden	Kurssipalautteet ja asiakaspalautteet.	Opisto on osallistunut koko Kokkolan käsittäneeseen	Toteutunut

turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	monipuolisesta kurssitarjonnasta huolta ja varmistaa tarkoituksenmukaiset opetustilat ja -ympäristöt.		kuntalaisierrokseen, jossa on esitelty opiston toimintaa sekä saatu palautetta ja kehittämissiideoita. Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Opisto on kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta.	☒
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Opisto ylläpitää kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä toimimalla ja hallinnoimalla Opistotaloa ja Taidetalo Renlundia, jotka ovat suojeltuja rakennuksia. Myös opetuksen sisällöissä on huomioitu ko. tavoite.	Kunto- ja terveysturvallisuuskartoitusten tulokset. Tilojen käyttöaste. Kurssipalautte.	Kiinnostus opiston tilojen yhteiskäyttöön on kasvanut. Taidetalo Renlundin tiloja on varannut 24 eri toimijaa, joista vuoden alusta vuoden vuokrausopimuksella on toiminut puupuolen Herman -luokassa Kulttuurikorjaamon KuKu -toiminta. Opistotalon tiloja on varannut 10 eri toimijaa. Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Opisto on kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta.	Toteutunut ☒
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Kuvataidekoulu ja sanataidekoulu tukevat lapsiystävällisen kaupungin tavoitteita tarjoamalla lapsille ja nuorille mahdollisuuksia taiteellisen ilmaisuun ja oman ilmaisun löytämiseen.	Kuvataidekoulun ja sanataidekoulun oppilasmäärät.	Kuvataidekoulussa oli oppilaita 430 ja sanataidekoulussa 40.	Toteutunut ☒
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Taiteen perusopetuksen opetus on vuorovaikutteista ja osallistavaa. Yhteistyötä tehdään toimintaa tukevien eri tahojen kanssa ja esimerkiksi näyttelytoiminta on aktiivista.	Oppilas- ja huoltajapalautteet. Näyttelyihin, projekteihin ja julkaisuihin osallistuneiden oppilaiden määrä.	Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Kuvataidekoulun näyttelyihin, projekteihin ja julkaisuihin on osallistunut yhteensä 430 lasta ja nuorta. Kuvataidekoulu on järjestänyt tutustumispäivän kuvataiteen perusopetuksesta kiinnostuneille lapsille ja heidän vanhemmilleen.	Toteutunut ☒
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Selvitetään mahdollisuutta aloittaa kuvataiteen perusopetus Kälviän toimipisteessä.	Selvityksen valmistuminen	Kälviälle järjestettävän kuvataiteen perusopetuksen selvittäminen keskeytyi, koska Kälviän opettajaresurssissa tapahtui muutoksia.	Ei aloitettu ☐
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Toiminnassa kehitetään verkkoavusteista opetusta ja huomioidaan kestävän kehityksen periaatteita, muun muassa materiaalien käytön suhteen. Pidetään huolta ja huolehditaan opiston hallinnoimista tiloista, koneista ja laitteista.	Verkkoavusteisen opetuksen määrä, tilojen kunto, koneiden ja laitteiden käyttöikä.	Verkko- ja verkkoavusteisia kursseja on pidetty yhteensä 21, opetustuntimäärä on 490 ja niihin on osallistunut 273 opiskelijaa.	Toteutunut ☒

Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Opetuksen suunnittelussa huomioidaan kestävä kehityksen ja ilmaston muutokseen liittyviä sisältöjä.	Kurssipalautteet.	Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Opisto on kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Opiston talousarvion aktiivinen seuraaminen ja talousarviossa pysyminen.	Osavuositarkastukset	Toimintakateen toteuma on 95,6 %. Talousarvion kirjattu toiminnallinen määrä, eli opetustuntien määrän toteutuma oli 98 %.	Toteutunut
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Selvitetään mahdollisuuksia esteettömyyden kehittämiseen kuvataidekoulun opetustiloissa.	Selvityksen valmistuminen	Kuvataidekoulun tilojen esteettömyyden selvittäminen ja valmistelu investointiasiana ei edennyt.	Ei aloitettu ☐
Monimuotoisuuden johtaminen	Kehitetään avointa vuorovaikutusta ja työyhteisön moninaisuutta voimavaraksi ja vahvuudeksi. Tehävankuvia organisoidaan tarvittaessa uudelleen opiston toiminta ja tavoitteet huomioiden, henkilöstösuunnitelma huomioon ottaen.	Työhyvinvointikyselyn tulokset. Johtamiskyselyn tulokset.	Työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin henkilöstön kanssa ja niiden pohjalta laadittiin työhyvinvointisuunnitelma.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Kannustetaan henkilöstöä seuraamaan alan kehitystä ja osallistumaan alan koulutuksiin sekä kehittämään opiston toimintaa ja omaa työtään.	Koulutuksiin ja alan tapahtumiin osallistumisten määrä.	Opiston kurssisuunnittelusta vastaavat sekä kuvataidekoulun henkilöstö on osallistunut osaamisperusteisuutta käsittelevään koulutukseen. Lisäksi koko opiston henkilökunta on osallistunut muihin oman alansa ja kansalaisopistotoiminnan koulutuksiin. Koulutuksiin osallistumisten kirjattu määrä oli 53.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Opisto kehittää tuntiopettajien osallisuutta opiston toimintaan.	Tuntiopettajien osallistumisten määrä yhteisiin tapahtumiin.	Tuntiopettajat ovat osallistuneet näyttelyiden ja esitysten suunnitteluun ja toteutukseen sekä osaamisperusteisuutta käsittelevään työpajaan sekä muihin opistotyön kehittämistä käsitteleviin palavereihin. Kuvataiteen ja sanataiteen perusopetuksen tuntiopettajat ovat lisäksi osallistuneet toimintakauden sisältöjä suunnitteleviin yhteispalaveriin. Tuntiopettajien kehittämistapahtumiin osallistumisten kirjauksia oli 139 kappaletta.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kehitetään avointa vuorovaikutusta henkilöstön kesken. Opitaan tunnistamaan palvelupolun solmuja ja kehitetään asiakaspalvelua asiakaslähtöisesti sujuvammaksi.	Työhyvinvointikyselyn tulokset. Asiakaspalautteet.	Työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin henkilöstön kanssa ja niiden pohjalta laadittiin työhyvinvointisuunnitelma. Kuvataidekoulu on kerännyt huoltajapalautteet. Opisto on	Toteutunut

			kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta.	
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Opisto tarjoaa matalan kynnyksen periaatteella monipuolisesti erilaisia kursseja sekä mahdollisuuksien mukaan myyntipalvelukoulutuksena tilaajan tarpeiden mukaista koulutusta.	Opiskelijapalautteet. Myyntipalvelukoulutusten määrä.	Opisto on kerännyt opiskelijapalautteet liikunnan ja hyvinvoinnin kursseilta. Myyntipalvelukoulutuksia on toteutunut 10, opetustunteja yht. 95 ja opiskelijoita yht. 131 henkilöä.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2022	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	7 000 €	1 983 €	28,3 %	-32,3 %	2 931 €	2 931 €
Maksutuotot	366 100 €	334 692 €	91,4 %	10,5 %	302 831 €	302 831 €
Tuet ja avustukset	0 €	8 835 €		-73,0 %	32 691 €	32 691 €
Muut toimintatuotot	50 400 €	67 043 €	133,0 %	6,2 %	63 136 €	63 136 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	423 500 €	412 553 €	97,4 %	2,7 %	401 589 €	401 589 €
Henkilöstökulut	-1 419 257 €	-1 362 462 €	96,0 %	3,6 %	-1 315 300 €	-1 315 300 €
Palvelujen ostot	-118 024 €	-110 434 €	93,6 %	-10,2 %	-122 990 €	-122 990 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 600 €	-27 305 €	78,9 %	-22,6 %	-35 255 €	-35 255 €
Avustukset	-1 000 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Muut toimintakulut	-594 402 €	-579 063 €	97,4 %	-6,7 %	-620 785 €	-620 785 €
TOIMINTAKULUT	-2 167 284 €	-2 079 264 €	95,9 %	-0,7 %	-2 094 331 €	-2 094 331 €
TOIMINTAKATE	-1 743 784 €	-1 666 712 €	95,6 %	-1,5 %	-1 692 742 €	-1 692 742 €

2.2.1.19 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Yleiset tavoitteet

Talous

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	1 126 500 €	1 119 550 €	99,4 %	9,2 %	1 024 773 €	1 024 773 €
Maksutuotot	77 100 €	90 230 €	117,0 %	70,6 %	52 890 €	52 890 €
Tuet ja avustukset	244 000 €	329 252 €	134,9 %	0,3 %	328 262 €	328 262 €
Muut toimintatuotot	965 680 €	1 048 231 €	108,5 %	4,3 %	1 005 063 €	1 005 063 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	2 413 280 €	2 587 262 €	107,2 %	7,3 %	2 410 989 €	2 410 989 €
Henkilöstökulut	-5 175 128 €	-5 159 023 €	99,7 %	10,7 %	-4 658 432 €	-4 658 432 €
Palvelujen ostot	-2 897 656 €	-2 953 492 €	101,9 %	11,6 %	-2 647 452 €	-2 647 452 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-586 060 €	-574 717 €	98,1 %	6,2 %	-541 000 €	-541 000 €
Avustukset	-3 344 200 €	-3 347 429 €	100,1 %	0,2 %	-3 339 085 €	-3 339 085 €
Muut toimintakulut	-5 247 455 €	-5 007 170 €	95,4 %	2,5 %	-4 884 252 €	-4 884 252 €
TOIMINTAKULUT	-17 250 498 €	-17 041 831 €	98,8 %	6,0 %	-16 070 219 €	-16 070 219 €
TOIMINTAKATE	-14 837 218 €	-14 454 569 €	97,4 %	5,8 %	-13 659 231 €	-13 659 231 €

2.2.1.20 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Yhteiset menot ja Kieppi

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjäystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kiepin näyttelyiden avaaminen, aukioloaikojen lisääminen	Kiepin avajaisten toteutuminen, aukiolo-tunnit/vk	Kieppi avoinna heinä-joulukuun, n. 150 pv, 804 h. Näyttelyt valmiit ulkomaisia eläimiä ja isoa dioraamaa lukuun ottamatta.	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Kiepin opastusten ja työpajojen käynnistäminen, verkkonäyttelyiden suunnittelu ja toteutus	Kävijämäärät, kokonaismäärä	Kävijämäärä 7 660 (uusi kävijäennätys). Opastukset 62 kpl / 954 hlö. Työpajat 3 kpl / 59 hlö. Muiden yleisötapahtumien määrä 2. Verkkonäyttelyt 1. Aineistotietopyynnöt 47 kpl. Digitoinnin jatkaminen (mikroperhoset 90% valmis).	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Talousarvion toimintakatteen toteutuma ja seuranta	Toimintakatteen toteutuma ja kehitys talousarviovuoden aikana	Henkilökunta 2,5. Toimintakatteen toteutuma on 98,7 % Kiepin osalta. Koko vastuualueen toteutuma on 101,3 %.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	0 €	323 €			0 €	0 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	500 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Muut toimintatuotot	0 €	130 €			0 €	0 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	500 €	453 €	90,6 %		0 €	0 €
Henkilöstökulut	-186 710 €	-186 898 €	100,1 %		0 €	0 €
Palvelujen ostot	-12 175 €	-20 144 €	165,5 %		0 €	0 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 000 €	-6 691 €	60,8 %		0 €	0 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-105 141 €	-105 331 €	100,2 %		0 €	0 €
TOIMINTAKULUT	-315 026 €	-319 064 €	101,3 %		0 €	0 €
TOIMINTAKATE	-314 526 €	-318 611 €	101,3 %		0 €	0 €

2.2.1.21 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kulttuuripalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjäystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Vastuualue vahvistaa yhdessä kaupungin muiden yksiköiden kanssa tapahtumatoiminnan tukiverkostoa luodakseen mahdollisuuksia uusien tapahtumien rakentumiseen kaupungin alueella	Vastuualueen tukemien kulttuuritapahtumien määrän ja niiden yleisömäärän kehitys Kokkolassa	Vastuualueen tukemat tapahtumat ja oma tapahtumatuotanto toteutuivat suunnitellusti. Tarkempi tilastointi tapahtumista sekä niiden tavoittamista yleisömääristä esitellään vuoden 2023 indikaattoritarkastelun yhteydessä. Olosuhdetyössä osallistuttu Musiikkikeskus Snellmanin peruskorjauksen valvontaan, kalustuksen suunnitteluun sekä alihankintasopimusten valmisteluun.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiihirtään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kulttuurin kansalaistoiminnan tukeminen ja vahvistaminen	Kulttuurin kansalaistoiminnan tuen kehitys; tukimuotojen ja euro-määräisten panostusten kehitys	Lautakunta jakoi kumppanuusavustukset ammatillisesti johdettuun järjestötoimintaan. Lautakunta delegoi kohde- ja vuokra-avustusten jaon kulttuuritoimenjohtajalle, joka teki kohde- ja vuokra-avustuspäätöksiä vuoden aikana 87 kpl.	Toteutunut
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteydenpito kulttuuritoiminnan paikalliseen yhteistyöverkostoon sekä järjestötoiminnan omatoimisuuden tukeminen	Kolmannen ja neljännen sektorin kulttuuritoiminnan aktiivisuuden kehitys; toimintojen ja tapahtumien määrällinen kehitys ja osallistujamäärät	Vastuualue osallistui neljään kulttuurin kansalaistoimintaa koskevaan kuntalaiskeskusteluun. Tapahtumayhteistyötä tehtiin vuoden mittaan eri järjestöjen kanssa. Loistavaa-verkosto jatkoi työtään, minkä lisäksi lastenkulttuuritapahtumia tuotettiin yhteistyössä mm. Barkin ja Lylyn kanssa. Tarkat yleisömäärät tms. numerotiedot varmistuvat vuoden 2023 indikaattoritarkastelun yhteydessä.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Toimivien olosuhteiden turvaaminen kulttuurin harrastustoiminnalle ja kulttuuritapahtumille kaupungin eri osissa	Musiikkikeskus-hankkeen käynnistyminen ja sen toiminnallisten mittareiden määrittely. Toimintaolosuhteiden kehittyminen kaupungin maaseutualueilla	Musiikkikeskuksen palvelupäällikkö aloitti tehtävässään huhtikuussa. Hän valmisteli musiikkikeskuksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoden 2024 talousarvioon. Kälviän uusien järjestötilojen osalta tehtiin selvitystyötä, mutta toimijat päättyivät pysymään nykyisissä toimitiloissaan.	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa	Kulttuurikasvatuksen vakiinnuttaminen ja vahvistaminen yhdessä	Kulttuurikasvatussuunnitelmien mukaisen toiminnan	Taitojen polku ja Kulturlärosten -toimintojen yhteissuunnittelua ja toteutusta jatkettiin	Toteutunut

tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen sekä toimijaverkoston kanssa	toteutuminen Kokkolan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.	koulujen osalta opetus- ja kasvatuspalvelujen kanssa.	■
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten kulttuuriharrastustoiminnan vahvistaminen yhdessä paikallisen toimijaverkoston kanssa	Lapsille ja nuorille tarjottujen kulttuuripalvelujen määrän ja osallistujamäärien kehitys	Vuoden mittaan toteutettiin kulttuuritoimintaa lapsille ja nuorille eri puolilla kaupunkia. Tarkat tapahtuma- ja osallistujamäärät ilmoitetaan vuoden 2023 indikaattorikoosteessa.	Toteutunut ■
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnysten madaltaminen kulttuuritoimintaan osallistumisessa	Kaikukortti-asiakkaiden määrän ja heidän harrastuneisuutensa kehitys. Nuorten kulttuuriharrastuksia tukevien toimintamallien käyttöönotto ja edun käyttö nuorten parissa	Kaikukortti-yhteistyö Soiten kanssa jatkui. Edun käyttöä koskevat tilastotiedot kootaan Kokkolan osalta vuoden 2023 indikaattoripakettiin. Lasten, nuorten ja perheiden rahaston määrärahoja käytettiin vuoden aikana taidekasvatuksen lukukausimaksuihin vähävaraisten perheiden lasten harrastustoiminnan tukemiseksi.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttö toiminnassa sekä ilmastovastuusta viestiminen asiakkaille ja yhteistyökumppaneille	Kestävää kehitystä tukevien ratkaisujen käyttöönotto ja hyödyntäminen kulttuuri-toiminnassa ja tapahtumissa	Vastuualue on toiminnassaan vähentänyt painotuotteiden määrää sekä aktivoitunut sähköistä asiointia ja viestintää. Esim. tapahtumateknistä alihankintaa tilattaessa on kiinnitetty huomiota ratkaisujen energiatehokkuuteen.	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenhoidon, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys	Vastuualue on seurannut taloutensa kehittymistä kuukausittain. Vuoden lopussa vastuualueen toimintakate oli 98,4 %, joten talous toteutui suunnitelmien mukaisesti.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työkuorituksen tasaiseen jakaantumiseen tähtäävä työnjako sekä tiimin työhyvinvoinnin seuranta	Tiimin henkilöstön palaute kehityskeskusteluissa. Asiakkaiden palveluarvioinnit kuntalaiskyselyissä	Tiimikehityskeskustelu pidettiin keväällä ja henkilökohtaiset keskustelut syyskuun aikana. Vastuualue toteutti vuoden aikana olosuhteisiin liittyviä kyselyjä ja kävi keskusteluja esim. opiskelijoiden kanssa kulttuuripalveluihin liittyvistä toiveista. Vuoden 2023 palvelutytytyväisyyskyselyssä kuntalaiset antoivat kulttuuripalveluille arvosanan 3,8 / 5. Arvio nousi 0,1 pisteellä edellisestä vuodesta.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	0 €	0 €		-100,0 %	1 378 €	1 378 €
Maksutuotot	2 500 €	0 €	0,0 %		0 €	0 €
Tuet ja avustukset	0 €	8 170 €		16,7 %	7 000 €	7 000 €
Muut toimintatuotot	17 500 €	12 883 €	73,6 %	-73,9 %	49 289 €	49 289 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	20 000 €	21 053 €	105,3 %	-63,5 %	57 667 €	57 667 €
Henkilöstökulut	-228 936 €	-231 134 €	101,0 %	22,4 %	-188 758 €	-188 758 €
Palvelujen ostot	-162 999 €	-112 598 €	69,1 %	1,5 %	-110 907 €	-110 907 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 300 €	-23 510 €	105,4 %	55,0 %	-15 169 €	-15 169 €
Avustukset	-3 019 000 €	-3 021 120 €	100,1 %	-0,4 %	-3 034 217 €	-3 034 217 €
Muut toimintakulut	-365 260 €	-350 966 €	96,1 %	-2,9 %	-361 417 €	-361 417 €
TOIMINTAKULUT	-3 798 495 €	-3 739 328 €	98,4 %	0,8 %	-3 710 469 €	-3 710 469 €
TOIMINTAKATE	-3 778 495 €	-3 718 275 €	98,4 %	1,8 %	-3 652 802 €	-3 652 802 €

2.2.1.22 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kirjastopalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiirtään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma- leimainen kulttuuri-, lii- kunta- ja tapahtuma- tarjonta	Toimimme aktiivisena ta- pahtumaympäristönä, edistämme kaikenikäis- ten lukemista, kirjalli- suutta ja kulttuuria sekä tarjoamme kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tie- toon ja kulttuurisisältöihin	Kokonaislainausmää- rät Fyysisten käyntien määrä Verkkokäyntien määrä Tapahtumien määrä	Kokonaislainaus 700 537 (+3,4 %) Fyysiset käynnit 459 326 (+34 %) Verkkokäynnit 279 784 (+34 %) Tapahtumat 503 (+42 %) kpl, joista 363 (+ 41%) vastuualu- een järjestämiä.	Toteutunut
Monipuoliset asumi- sen vaihtoehdot, tur- valliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikes- kusta ja aktiiviset kylät	Toteutamme pääkirjas- ton suunnitellut toimin- nalliset muutokset ja vahvistamme omatoimi- kirjastotoimintaa	Omatoimikirjastojen käyntimäärät Pääkirjaston muutos- työt toteutettu Kälviän omatoimikir- jaston suunnittelun ja toteutuksen aloitus	Omatoimikirjastojen käynti- määrä 9 737 (+66 %) Kälviän omatoimikirjaston asennus kesken, valmistuu helmikuussa 2024. Eteistilan remontti valmistui joulu- kuussa. Pääkirjaston muutostyöt eivät toteutuneet valaistuksen, akustiikan, entisen yleisökah- vion ja uuden tapahtuma-alu- een uudistuksen osalta.	Ei toteutu- nut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvalli- nen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimi- sen tuki	Järjestämme säännöl- listä varhaiskasvatus- ja kouluyhteistyötä	Peruskoulun ja kirjas- ton välisen yhteistyön periaatteiden toteu- tuksen vuosittainen arviointi	Peruskoulun ja kirjaston väli- sen yhteistyön periaatteiden toteutuksen arviointi valmistui joulukuussa.	Toteutunut
Unicefin lapsiystävälli- nen kaupunki – toi- mintasuunnitelman mukaisen työn jatka- minen ja statuksen säilyttäminen	Edistämme lasten ja nuorten lukemista, kirjal- lisuutta ja kulttuuria	Lasten ja nuorten kir- jojen hankintamäärät Lasten ja nuorten kir- jojen lainausmäärät	Lasten ja nuorten kirjojen hankinta 8 593 (+ 7 %) Lasten ja nuorten kirjojen lai- naus 220 834 (+ 4,6 %)	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Vahvistamme aktiivista kansalaisuutta, demokra- tiaa ja sananvapautta lapsille ja nuorille suun- natulla demokratiahank- keella	Hankkeen palaute Tapahtumien määrä Osallistujien määrä	Palaute on ollut positiivista. Vastuualue on hankkeen puit- teissa järjestänyt 21 tapahtu- maa, joissa osallistujia 665. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetty 12 tapahtu- maa. Hanke päättyi 30.6.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousar- vion aktiivinen seuraami- nen ja talousarviossa py- syminen	Osavuositarkastukset	Toimintakatteen toteutuma 100,8 %.	Ei toteutu- nut

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilökunnalle taataan mahdollisuus ylläpitää omaa osaamistaan sekä kehittämään omaa tehtävänalaansa	Koulutuspäivien määrä Asiakaspalaute	Vastuualueen henkilökunta osallistunut koulutuksiin pääosin etänä. Yhteensä 119 koulutuspäivää (- 7 %). Kirjastopalvelujen palvelutyytyväisyys 4,4 kuntakyselyssä 2022. Asiakaspalautteet käsitelty aktiivisesti vastuualueen kokouksissa ja huomioitu mahdollisuuksien mukaan palveluiden kehittämisessä.	Toteutunut
--	---	---	--	---

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	4 000 €	3 086 €	77,2 %	26,9 %	2 432 €	2 432 €
Maksutuotot	19 000 €	19 626 €	103,3 %	-0,9 %	19 811 €	19 811 €
Tuet ja avustukset	58 500 €	86 199 €	147,3 %	111,7 %	40 712 €	40 712 €
Muut toimintatuotot	60 680 €	72 851 €	120,1 %	17,4 %	62 049 €	62 049 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	142 180 €	181 762 €	127,8 %	45,4 %	125 004 €	125 004 €
Henkilöstökulut	-1 686 090 €	-1 712 396 €	101,6 %	2,8 %	-1 665 034 €	-1 665 034 €
Palvelujen ostot	-303 863 €	-341 225 €	112,3 %	18,1 %	-289 038 €	-289 038 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-373 200 €	-380 606 €	102,0 %	0,8 %	-377 475 €	-377 475 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-720 619 €	-712 731 €	98,9 %	2,6 %	-694 456 €	-694 456 €
TOIMINTAKULUT	-3 083 772 €	-3 146 958 €	102,0 %	4,0 %	-3 026 003 €	-3 026 003 €
TOIMINTAKATE	-2 941 592 €	-2 965 196 €	100,8 %	2,2 %	-2 900 999 €	-2 900 999 €

2.2.1.23 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Museopalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen sisällöt ovat KHRM museossa saatavina yrityksille mahdollistamaan yritystoimintaa ja tuotteistamista.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät yritystoimintaan.	Yksittäiset alueelliset toimet hyödyntävät museon tietopalvelua toiminnassaan.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriiltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaleimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Kaupungin kansallisen ja kansainvälisen vetovoiman vahvistaminen KHRM museon palveluvalikoimalla ja erityisesti marginaalitaiteen kokoelmissa.	KHRM museon ja kaupungin tunnettuus ja näkyvyys kansallisesti ja kansainvälisesti.	Kansainvälinen näkyvyys käynnistynyt toukokuussa 2023 Kansallismuseossa avatun Kesytön taide ja Roosin talossa avatun Unboxing-näyttelyiden kautta, joissa on esillä museon kansainvälisiä marginaalitaiteen kokoelmia.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kulttuuriperinnön ja taiteen saavutettavuus kaupunkilaisten hyvinvoinnin tueksi vahvistaen KHRM museopalvelun inklusiivisuutta.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät ja saavutettavuus myös museon ulkopuolella.	4654 käyttäjää lähi- ja digipalveluissa, someseuraa- jia (FB, Instagram) 1625, lisäksi tilattavissa alueellinen uutiskirje ja museon e-kirje. Finna-käyntejä vuoden alusta lukien 351.	Toteutunut ■
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KHRM alueellisen vastuumuseon toiminnan ja palvelun vahvistaminen erityisesti kulttuuriympäristöjen hoidon edistämiseksi ja kulttuuriperinnön merkityksen esillä pitämiseksi ja vahvistamiseksi.	KHRM museon palveluiden vaikuttavuus, käyttömäärät ja yhteistyöverkoston kattavuus.	186 lausuntoa, neuvottelua ja katselmusta kulttuuriympäristöjen vaalimisen tueksi	Toteutunut ■
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	KHRM museon kulttuuriperinnön sisältöjen tuottaminen sekä museopedagogian ja yleisötyön palveluiden tarjoaminen perheiden ja kasvun tueksi.	KHRM museon palveluiden käyttömäärät.	Omatoimisia pedagogisia palveluita tarjotaan jatkuvasti perheille kouluille ja varhaiskasvatukseen. Ryhmäopastuksiin osallistunut 447.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	KHRM museo-organisaation rajapintoja häivyttäen rakennetaan kumppanuuksia ja hyödynnetään ulkopuolisia osaamisia.	Kumppanuuksien lukumäärä ja sitoutuminen yhteistyöhön KHRM museon kanssa.	Yhteishankkeita meneillään 14 kpl.	Toteutunut ■
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Kollektiivinen asiantuntijuus tuottaa KHRM museossa jaettavaa johtajuutta.	KHRM museon toimintakyky ja asiantuntevuus sekä niistä saatu mahdollinen palaute.	Asiantuntijatiimit edistävät osaamisten jakamista ja varmistavat palvelun laatua.	Toteutunut ■

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	18 000 €	4 325 €	24,0 %	-45,3 %	7 901 €	7 901 €
Maksutuotot	5 400 €	330 €	6,1 %	-10,8 %	370 €	370 €
Tuet ja avustukset	30 000 €	94 786 €	316,0 %	44,0 %	65 805 €	45 805 €
Muut toimintatuotot	18 000 €	8 430 €	46,8 %	65,7 %	5 088 €	5 088 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	71 400 €	107 871 €	151,1 %	87,1 %	57 640 €	57 640 €
Henkilöstökulut	-885 639 €	-919 473 €	103,8 %	3,5 %	-888 499 €	-888 499 €
Palvelujen ostot	-148 042 €	-149 788 €	101,2 %	-6,9 %	-160 963 €	-130 493 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 700 €	-34 449 €	86,8 %	18,0 %	-29 201 €	-29 201 €
Avustukset	-5 200 €	-50 €	1,0 %	0,0 %	-50 €	-50 €
Muut toimintakulut	-424 911 €	-427 639 €	100,6 %	-9,7 %	-473 685 €	-473 685 €
TOIMINTAKULUT	-1 503 492 €	-1 531 399 €	101,9 %	-1,4 %	-1 552 398 €	-1 552 398 €
TOIMINTAKATE	-1 432 092 €	-1 423 528 €	99,4 %	-4,8 %	-1 494 757 €	-1 494 757 €

2.2.1.24 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Nuorisopalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma- leimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtu- matarjonta	Monipuolisten kulttuuris- ten ja liikunnallisten ta- pahtumien tarjoaminen nuorille	Rokkikoulun oppilas- määrä Nuorisotilatoimintaan osallistuneiden nuorten määrä Tapahtumien määrä (omat) Tapahtumien määrä (yh- teistyö) Tapahtumiin osallistunei- den nuorten määrä	Rokkikoulun oppilasmäärä on ollut 132 oppilasta. Nuorisotilatoiminnassa on käyntikertoja 7614. Nuorisopalveluilla on ollut 13 omaa ja 5 yhteistyössä järjes- tettyä tapahtumaa, nuorisota- loilla on ollut 22 tapahtumaa ja Rokkikoululla 16 tapahtu- maa. Tapahtumiin on osallistunut 4275 lasta ja nuorta. Rokki- koulun tapahtumiin on osallis- tunut 735 nuorta. Erityisryhmien diskoja on jär- jestetty vuoden aikana kolme ja niihin on osallistunut 293 henkilöä. Erityisryhmien nuorisotilatoi- mintaa on järjestetty Nuorisoi- keskus Vingellä joulukuun alusta alkaen 4 kertaa ja osalis- tujia on ollut 15 nuorta.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osali- suuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Ennakkoluuloton, ver- kostoiva työtapa toimin- noissa. Nuorten edus- tuksellisen ja vaikutta- van osallisuuden lisää- minen.	Moniammatillisten yhteis- työverkostojen määrä Lapsi- ja nuorisovaltuus- ton edustajien määrä Tukioppilastoimintaan koulutettujen nuorten määrä Oppilaskuntatoimintaan osallistuvien nuorten määrä	Nuorisopalvelut on mukana 14 moniammatillisessa yh- teistyöverkostossa. Lapsivaltuustossa on 29 ja nuorisovaltuustossa 27 paik- kaa. Vuoden 2023 aikana nuorisovaltuustossa on ollut 31 eri jäsentä, kun eronnei- den tilalle on valittu uudet jä- senet. Tukioppilastoimintaan on kou- lutettu 125 nuorta Kokkolan yläkouluilta. Vuoden 2023 aikana on sovittu, että koulut vastaavat oppilaskuntatoiminnasta ja to- teuttavat sitä, joten toimintaan osallistuvien nuorten määrä ei ole nuorisopalveluilla tie- dossa.	Toteutunut ■
Monipuoliset asumi- sen vaihtoehdot, tur- valliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikes- kusta ja aktiiviset ky- lät	Lapsille ja nuorille tur- vallisen kaupunkiympä- ristön vahvistaminen.	Jalkautuvan nuorisotyön määrä (tunnit) Jalkautuvassa työssä kohdattujen nuorten määrä	Jalkautuvaa nuorisotyötä on tehty Nollapisteessä 30h ja kohdattuja nuoria 190 henki- löä.	Toteutunut ■

			<p>Venetsialaisissa 151h ja kohdattuja nuoria 1202.</p> <p>Kauppojen yössä 112h ja kohdattuja nuoria 330.</p> <p>Kesäkuussa perjantaisin nuorisohjaajat jalkautuivat paikkoihin, joissa nuoret viettävät aikaa.</p>	
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Yhteisöllisyyden ja turvallisuuden lisääminen kouluympäristössä nuorisotyön keinoin	<p>Koulunuorisotyön piirissä olevien koulujen/oppilaiden määrä</p> <p>Koulunuorisotyön arviointi (nuoret, koulujen henkilökunta)</p> <p>Koulunuorisotyön itsearviointi</p>	<p>Koulunuorisotyötä tehdään 7 yläkoululla ja yhden alakoulun 5-6. -luokkalaisten parissa.</p> <p>Koulunuorisotyön arviointia ei ole tehty.</p> <p>Koulunuorisotyön valtakunnallisen itsearvioinnin kriteeristön päivitys valmistui elokuussa ja koulunuorisotyöntekijät on koulutettu kriteeristön käyttöön.</p>	Toteutunut
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen	<p>Lapsivaltuuston toiminnan mittarit</p> <p>Ala- ja yläkouluilla toteutettujen mediakasvatustuntien määrä</p> <p>Nuorisotilatoiminnan alle 18 -vuotiaiden harrastuskokeilujen määrä</p>	<p>Lapsivaltuustolla on ollut kolme kokousta ja neljätoista käsiteltyä asiaa.</p> <p>Mediakasvatustunteja ei ole toteutettu nuorisopalveluitten toimesta.</p> <p>Nuorisotiloilla on toteutettu viisi harrastuskokeilua.</p>	Toteutunut
Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Osallisuuden taloudellisten esteiden tunnistaminen ja vähentäminen	<p>Rokkikoulun vapaaoppilaspaikkojen määrä</p> <p>Rokkikoulun erityisryhmille suunnattuun toimintaan osallistuneiden määrä</p> <p>Nuorisopalveluiden leiritoinnin vapaapaikat</p> <p>Harrastuskokeiluihin osallistuneiden nuorten määrä</p>	<p>Rokkikoulun vapaaoppilasjärjestelmä on hyväksytty Kulttuuri- ja Vapaa-aikalautakunnassa 23.8.2023 ja syksyllä on myönnetty 4 vapaaoppilaspaikkaa lukuvuodelle 2023-2024.</p> <p>Rokkikoulun toiminnassa on ollut 9 erityisryhmää, joissa Rokkikoulun toimintaan osallistui yhteensä 62 nuorta.</p> <p>Nuorisopalveluilla oli yksi viikon mittainen leiri kesällä ja vapaapaikoille ei tullut osallistujia.</p> <p>Harrastuskokeiluihin on osallistunut 45 nuorta.</p>	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lasten ja nuorten osallisuuden mahdollisuuksien tunnistaminen, tunnustaminen ja mahdollistaminen	<p>Tapahtumien toteuttamiseen osallistuneiden nuorten määrä</p> <p>Nuorisotiloilla toiminnan suunnitteluun ja</p>	<p>Tapahtumien toteuttamiseen on osallistunut 59 nuorta. Nuorisovaltuuston tapahtumien toteuttamiseen on osallistunut 31 nuorta.</p>	Toteutunut

		toteutukseen osallistuneiden nuorten määrä	Nuorisotiloilla on pidetty talokokous 4 kertaa vuodessa. Talokokouksessa nuoret pääsevät kertomaan mielipiteensä ja vaikuttamaan asioihin. Nuorisotilojen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen on osallistunut 92 nuorta.	
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Ilmastotietoisesti vastuullinen toiminta ja ilmastovaikutusten arvioiminen päätöksenteossa	"Ympäristövastuullinen nuorisotila" -suunnitelmien määrä	Suunnitelmia ei ole laadittu alkuvuonna. Varautumissuunnitelma sähkökatkojen varalta on tehty.	Ei toteutunut ☐
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Nuorten ilmastotietoisuuden lisääminen	Nuorisotiloilla järjestettyjen ilmastokeskustelujen/tilaisuuksien määrä /osallistuneiden nuorten määrä	Nuorisotiloilla ei ole järjestetty ilmastokeskusteluita, ilmastasioista puhutaan nuorten kanssa tilojen arjessa.	Ei toteutunut ☐
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Taseen hallinta ja tuottava konsernirakenne	Toimintojen toteuttaminen talousarvion mukaisin resurssein	Talousarvion toteutumisen	Talousarvion toimintakatteen toteutuma on 94,5 %.	Toteutunut ☒
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti	Työhyvinvointikysely	Vuoden 2022 työhyvinvointikyselyn tuloksia on käsitelty ja työstetty neljässä työpajassa. Vastuualueelle on laadittu toimintasuunnitelma ja sitä on toteutettu.	Toteutunut ☒
Monimuotoisuuden johtaminen	Osallisuuden ja inklusiivisuuden edistäminen työyhteisössä	Monimuotoisuusjohtamisen itsearviointi Henkilöstökyselyt	Neljä johtoryhmän jäsentä on osallistunut monimuotoisuuden johtamisen työpajoihin. Monimuotoisuuden itsearviointia ei ole tehty.	Ei toteutunut ☐
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Tiedostavan ja voimaantuvan työkuultuurin vahvistaminen.	Kehittämispäivien määrä Henkilöstökysely	Nuorisopalveluissa on järjestetty 8 kehittämispäivää, joista osa on ollut koko henkilökunnalle ja osa tiimeille. Henkilökunnalle on toteutettu osaamiskartoitus syksyllä 2023.	Toteutunut ☒
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokeemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Positiivisen työyhteisön perusteiden ja psykologisen turvallisuuden vahvistaminen.	Ryhmä- ja yksilökehityskeskusteluiden toteutumisaste (%) Henkilöstökysely	Yksilökehityskeskusteluiden toteutumisaste on 84%. Kaupungin työhyvinvointikysely on toteutettu syksyllä.	Toteutunut ☒
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtävissä	Nuorille suunnattujen ohjaus - ja neuvontapalveluiden ja palveluohjauksen tarjoaminen	Ohjaamo -toiminnan asiakkuudet Etsivän nuorisotyön asiakkuudet	Ohjaamolla on ollut 169 asiakaskäyntikertaa. Etsivässä nuorisotyössä on tullut 291	Toteutunut ☒

			yhteydenottoopyyntöä, joista tavoitettiin 228. Uusia asiakkuuksia tuli 172.	
Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille	Työntekijöiden työkyvyn seuranta ja arviointi, avoimen dialogin ylläpitäminen ja tarvittaessa yksilöllisten ratkaisujen tekeminen.	Työkyvyn tuki- keskustelujen määrä	Työkyvyn tuki -keskusteluja on käyty 15 kappaletta.	Toteutunut
Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelu- alusta ja asiointipiste	Avustusten sähköisen asiointipalvelun kehittäminen	Sähköisesti saapuneiden avustushakemusten määrä kaikista hakemuksista (%)	Sähköisen avustusjärjestelmän käyttöönotto on siirretty keväälle 2024.	Ei toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	0 €	300 €			0 €	0 €
Maksutuotot	50 200 €	33 867 €	67,5 %	3,8 %	32 619 €	32 619 €
Tuet ja avustukset	155 000 €	128 266 €	82,8 %	-36,6 %	202 248 €	202 248 €
Muut toimintatuotot	15 300 €	14 597 €	95,4 %	-49,5 %	28 921 €	28 921 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	220 500 €	177 030 €	80,3 %	-32,9 %	263 789 €	263 789 €
Henkilöstökulut	-1 161 134 €	-1 084 821 €	93,4 %	7,7 %	-1 007 248 €	-1 007 248 €
Palvelujen ostot	-241 101 €	-202 453 €	84,0 %	32,7 %	-152 523 €	-152 523 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-53 060 €	-62 430 €	117,7 %	22,4 %	-51 001 €	-51 001 €
Avustukset	-115 000 €	-108 531 €	94,4 %	-4,6 %	-113 805 €	-113 805 €
Muut toimintakulut	-494 610 €	-461 746 €	93,4 %	6,6 %	-433 185 €	-433 185 €
TOIMINTAKULUT	-2 064 906 €	-1 919 981 €	93,0 %	9,2 %	-1 757 762 €	-1 757 762 €
TOIMINTAKATE	-1 844 406 €	-1 742 951 €	94,5 %	16,7 %	-1 493 974 €	-1 493 974 €

2.2.1.25 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Liikuntapalvelut

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Vastuualue osallistuu ja omalta osaltaan vaikuttaa Urheilupuisto hankkeiden ja alueen suunnitteluun ja toteutukseen	Hankkeiden ja alueen suunnittelun eteneminen toteutusvaiheeseen	Vastuualue osallistui Hybridiareenan, harjoitusjäähallin ja ulkoaluiden suunnitteluun.	Toteutunut ■
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja omaileimainen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen liikunnan avulla tavoittaen erityisesti terveytensä kannalta riittävästi liikkuvia	Liikuntaneuvonnan asiakasmäärän kehitys Ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistuneiden määrä Erityisliikuntakortti palvelun käyttö	Liikuntaneuvonnassa otettiin käyttöön neuvontakäyntien kirjaus potilastietojärjestelmään pilottihankkeena. Pilottiin osallistui painonhallintaryhmän asiakkaat; 12 hlöä. Lisäksi kertaluontoista liikunta- ja elintapaneuvontaa annettiin sekä yksilöille (10 hlöä) että ryhmille (65 hlöä) Ohjattuihin liikuntaryhmiin osallistuvien määrä nousi 17 % edellisestä vuodesta. Käyntikerrat 30 770 kpl oli kuitenkin hieman vähemmän kuin ennen pandemiaa. Haettujen ja myönnettyjen erityisliikuntakorttien määrä kasvoi merkittävästi (+66 %). VesiVeijarin vuosikortteja ei kuitenkaan ostettu aikaisempia vuosia enemmän. Erityisliikuntakortilla käyntien osuus kaikista uintikäynneistä (18 %) oli vastaava kuin edellisenä vuonna.	Toteutunut ■
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Aktiivinen yhteistyö urheiluseurojen ja muiden liikuntaa järjestävien toimijoiden kanssa.	Yhteistyöhankkeiden ja -verkostojen aktiivisuuden kehitys; toiminnot ja osallistujamäärät	Yhteistyö ja -toiminta eri verkostoissa ja hankkeissa on ollut aktiivista. Voimaa vanhuuteen - vireyttä arkeen tapahtumassa oli noin 280 osallistujaa. Isojen kaupunkien verkoston kanssa toteutettu aikuisväestön liikunta- ja terveystottumuskysely (N=1 158) ja liikuntatilojen subventioselvitys antavat tietoa yhteistyön ja osallisuuden jatkokehittämiselle.	Toteutunut ■
Monipuoliset asuminen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Liikkeelle innostavien ja saavutettavien (lähi)liikuntapaikkojen ylläpitäminen ja kehittäminen käyttäjiä vahvasti osallistaen	Liikuntaolosuhteiden käytön kehitys Toteutetut hankkeet ja palvelut	Liikuntapaikkojen ja -tilojen käyttö lisääntyi edellisestä vuodesta. Esim. VesiVeijarin uintikäyntien määrä kasvoi 18,2 %.	Toteutunut ■

			<p>Tarkemmat tilakohtaiset tilastot esitetään liitteessä.</p> <p>Potinrannan lähiliikunta-alueen ja Rytikankaan kuntoradan peruskunnostuksen I-vaiheet toteutivat. Korpinpuiston skeittipaikan perusparannus valmistui.</p> <p>Vuoden 2023 palvelutyytyväisyyskyselyssä liikuntapalvelujen tulos oli 3,8 (+0,1) ja liikuntapaikkojen 3,7 (+/- 0)</p>	
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Luontoliikunta- ja retkeilyreittien suunnitelmallinen kehittäminen hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti	Toteutetut hankkeet ja palautteet	<p>Lautakunta hyväksyi laajan luontoliikunta- ja retkeilyreitiselvityksen 02/2023 ja käynnistettiin suunnitelmanmukaiset toimenpiteet.</p> <p>Uusi ulkoilukartta valmistui ja reitien tiedot netissä eri kielillä päivitettiin ja täydennettiin. Rummelö-Harrbåda reitin kunnostussuunnitelma valmistui.</p> <p>Neljään lintutorniin /-lavaan tehtiin kuntotarkastukset.</p> <p>Maanmittauslaitos vahvisti Trullevin ulkoilureitin uuden reittitoimituksen yksityisten omistamien osuuksien osalta. Yhdysreitti valmistui.</p> <p>Liikunta- ja terveystottumuskyseilyssä (N=1 158) 86% olivat erittäin tai melko tyytyväisiä luontoliikuntamahdollisuuksiin.</p>	Toteutunut
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen	Lasten ja nuorten liikunnan tukeminen sekä monipuolisen harraste liikunnan järjestäminen ja kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	<p>Avustusmäärärahan kehitys</p> <p>Matalan kynnyksen harrastetoiminnan kehitys (esim. perheliikunta, KOHASU)</p>	<p>Avustusmäärärahan taso nousi edellisistä vuosista. Lisäavustusmääräraha 20 000 € myönnettiin 28:lle seuralle teemalla: kaupunkibrändin näkyvyys lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa.</p> <p>Haetut ohjaustoiminta-avustukset ylittivät ensimmäistä kertaa käytävissä olevan määrärahan. Tämän johdosta laskennalliseen avustukseen jouduttiin tekemään 11,6% vähennys kaikkien hakijoiden osalta.</p> <p>Suosittuja perhetemmellyksiä järjestettiin säännöllisesti ja kesäkuussa puistotemmellyksiä (yhteensä n. 2500 osallistujaa). KOHASU toiminnassa on ollut yhteensä 40 liikunnallista kerhoa, joissa 800 osallistujaa.</p>	Toteutunut

Perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Taloudellisten kynnyksen madaltaminen liikuntatoimintaan osallistumisessa	Vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntatoimintaan myönnetty tuki Liikuntatilojen vuokratason kehitys Nuorten liikuntaharrastuksia tukevien toimintamallien käyttöönotto ja edun käyttö (esim. Nuorisopassi)	Kohdeavustuksilla tuettiin vähävaraisten perheiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksia yhteensä 23 300 €, 15 urheiluseuraa/liikuntaa järjestävää toimijaa, 100 lasta/nuorta (11 830 € lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointirahastosta). Lautakunta tarkisti liikuntahallien ja jäähallin vuokrat 1.8.23 alkaen sekä Urheilutalon 1.1.24 alkaen. Hinnastojen päivittämisessä on huomioitu erityisesti lasten ja nuorten käyttömaksujen kohtuullisuutta. Nuorisopassi otettiin käyttöön keväällä (7.lk.) ja laajennettiin syksyllä (7. ja 8.lk). Vain 47 nuorta hyödynsi etua maksuttomasta uintikäynnistä VesiVeijarissa. Avoimia vuoroja on järjestetty lähes päivittäin mm. harjoitusjäähallissa ja Kipparihallissa/tekonurmella.	Toteutunut ■
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Liikuntaolosuhteiden ympäristökuormitusten seurannan kehittäminen ja ilmastoystävällisten ratkaisujen käyttöönotto yhteistyössä kaupunkiympäristön kanssa.	Käyttöön otetut seuranta-tiedot Tehdyt toimenpiteet	Ilmastoystävällisyyden painopisteet ja seurattavat tiedot linjataan kehittämissuunnitelmissa. Kolmen kuntoradan vanhat valaisimet on vaihdettu kokonaisuudessaan LED-valaisimiin. Päätettiin luopua maksuttomista pefleteistä VesiVeijarissa (10 tonnia märkää sekajätettä/vuosi)	Toteutunut ■
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuualueen talousarvion toteutumisen seuranta ja vastuullinen taloudenpito	Osavuositarkastukset ja tilinpäätös (nettokustannus/asukas) Aktiivinen hanketoiminta	Toimintatuottojen toteuma oli 107% (+11% edellisestä vuodesta). Toimintakulujen toteuma oli 98,5%. Toimintakate oli 94,7%. Nettokustannus/asukas 88,74 € (86,14 € vuonna 2022) AVI myönsi liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta 100 000€ Potinrannanpuiston lähiliikunta -hankkeeseen.	Toteutunut ■
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvoinnin edistäminen tehtyjen työhyvinvointisuunnitelmien mukaisesti	Työhyvinvointikyselyn tulokset	Edellisen vuoden työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty työpajoissa ja laadittu työhyvinvointisuunnitelmat Tulokset olivat kehittyneet pääosin myönteisesti.	Toteutunut ■

Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Henkilöstön perehdytykseen, osaamisen kehittämiseen sekä toimivaan ja motivoivaan työnjakoon tiimeissä painotetaan	Palaute kehityskeskusteluissa Työntekijäkokemus (eNPS)	Palaute etenkin perehdytyksestä ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista on ollut myönteistä. Työntekijäkokemusindeksi vuoden 2023 työhyvinvointikyselyssä oli 0 (liikuntahallit), -33 (VesiVeijari), 36 (sivistyskeskus) Epäsäännöllinen iltoihin ja viikonloppuihin painottuva työ sekä matala palkkataso vaikuttaa arvioon työpaikan suosittelemisesta tuttaville.	Toteutunut ■
--	--	---	--	---------------------

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	1 104 500 €	1 111 516 €	100,6 %	9,7 %	1 013 062 €	1 013 062 €
Maksutuotot	0 €	36 407 €		40352,6 %	90 €	90 €
Tuet ja avustukset	0 €	11 830 €		-5,3 %	12 497 €	12 497 €
Muut toimintatuotot	854 200 €	939 341 €	110,0 %	9,3 %	859 715 €	859 715 €
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTATUOTOT	1 958 700 €	2 099 094 €	107,2 %	11,3 %	1 885 365 €	1 885 365 €
Henkilöstökulut	-1 026 617 €	-1 024 302 €	99,8 %	12,7 %	-908 892 €	-908 892 €
Palvelujen ostot	-2 029 476 €	-2 127 286 €	104,8 %	10,0 %	-1 934 021 €	-1 934 021 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-86 800 €	-67 029 €	77,2 %	-1,6 %	-68 152 €	-68 152 €
Avustukset	-205 000 €	-217 728 €	106,2 %	14,0 %	-191 013 €	-191 013 €
Muut toimintakulut	-3 136 913 €	-2 948 757 €	94,0 %	0,9 %	-2 921 508 €	-2 921 508 €
TOIMINTAKULUT	-6 484 807 €	-6 385 102 €	98,5 %	6,0 %	-6 023 587 €	-6 023 587 €
TOIMINTAKATE	-4 526 107 €	-4 286 008 €	94,7 %	3,6 %	-4 138 222 €	-4 138 222 €

LIIKUNTAPALVELUT

Kävijämäärät / käyttötunnit ja muut tunnusluvut					
Liikuntapaikka /-palvelu	2019	2020	2021	2022	2023
VesiVeijari					
Kävijät	252 821	163 489	173 440	211 865	250 330
Jäähalli					
Jään käyttötunnit	3 764	2 972	3 391	3 417	3 784
Jäällä kävijät	57 181	46 592	49 614	49 793	58 191
Best-Hall Arena					
Jään käyttötunnit	2 007	1 899	2 152	2 013	1 975
Jäällä kävijät	28 076	30 388	29 066	27 818	30 645
Kipparihalli					
Käyttötunnit	4 260	3 182	3 861	4 498	4 845
Lohtajan Monitoimihalli					
Käyttötunnit	1 526	998	1 204	1 135	1 253
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	17 043 / 5 860	8 332 / 3 330	10 079 / 1 639	11 779 / 2 427	14 440 / 4 930
Ulkokentät					
Käyttötunnit	6 016	5 597	8 210	7 643	7 911
Kälviän Vapaa-ajantalo					
Käyttötunnit	1 364	1 045	1 103	1 187	1 046
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	11 217 / 2 539	6 291 / 860	7 742 / 491	8 430 / 1 399	8 460 / 1 693
Hollihaan liikuntahalli					
Käyttötunnit	2 092	1 700	1 993	1 937	1 687
Liikuntasalin pelaajat/katsojat	1 835 / 32 006	15 827 / 15 700	15 311 / 8 830	18 353 / 15 659	17 755 / 21 436
Isokylän mtt liikuntahalli					
Käyttötunnit	2 428	2 186	1 889	1 486	1 611
Kokkolan Urheilutalo					
Kävijät yhteensä	152 990	120 000	125 000	134 000	142 000
Kuntosalikävijät yhteensä	56 700	45 000	49 000	53 000	60 000
Varattavat liikuntatilat					
Yhteensä kpl	117	116	120	120	122
Ohjaustoiminta					
Kävijät	36 451	23 515	19 623	26 201	30 770
Erityisliikuntakortti -palvelu					
Myönnetyt kortit, kpl	152	152	131	163	270
Lunastetut vuosikortit kpl	944	573	742	751	776
Käynnit VesiVeijarissa kpl	46 127	30 198	30 856	35 577	45 167
Liikuntaneuvonta					
Yksilö, käynnit	67	24	38	7	34
Ryhmä, henkilöt	79	99	42	37	65
Nuorten ohjaustoiminta-avustus					
Euromäärä	131 342	132 477	129 922	129 268	133 262
Ohjaajien määrä	527	526	537	588	651
Avustettavat järjestöt					
Seurojen/yhdistysten määrä	53	51	45	48	52
Liikuntapalvelut - FB-palvelu					
Seuraajat hlöä	2 171	2 430	2 786	3 132	3 371
Palautepalvelun palautteet					
Palautteiden määrä, kpl	53	108	126	145	125

2.2.1.26 Kaupunkirakennelautakunta

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupunkiympäristön toiminta kokonaisuudessaan vaikuttaa merkittävästi kuntalaisten hyvinvointiin ja viihtyvyyteen sekä kaupungin vetovoimaisuuteen. Terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön merkitys kasvaa yhä enemmän, mikä osaltaan haastaa aikaisemmat kuntasektorilla käytössä olevat totut toimintamallit ja edellyttää enenemissä määrin kuntalaisten osallistamista sekä verkostoitumista eri yhteistyötahojen kanssa.

Kansallisen kaupunkipuiston statuksen myötä tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana eheänä kokonaisuutena – kaupunkilaisten viihtyisänä olohuoneena. Kokkolan kansallinen kaupunkipuisto on Suomen laajin ja merellisin kaupunkipuisto. Kansallinen kaupunkipuisto on lisäksi osa kestävästä kaupunkisuunnittelusta ja -rakentamista. Tähän kokonaisuuteen liittyy tiivistä myös torin, Suntin ja Meripuistoalueen sekä ranta-alueiden kehittäminen (HELMI-hanke). Hyväksytyssä metsästrategiassa on huomioitu taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden näkökulmia sekä on otettu kantaan lähimetsien käyttöön, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sekä metsänkasvatusmenetelmien mahdollisuuksiin. Kehitystyö jatkuu vuosia.

Kokkolan kaupungin koko mahdollistaa hyvin kevyen liikenteen tehokkaan käyttämisen sekä työ- että vapaa-ajan matkoissa. Tavoitteena onkin jalankulun ja pyöräilyn verkoston kehittäminen. Kokkolan kaupunki on laatinut pyöräliikenteen edistämishjelman, jonka toimeenpano on käynnissä. Ohjelman tavoitevuodeksi on asetettu 2040 eli se luo pohjaa pyöräliikenteen pitkän tähtäimen kehittämiselle. Uuden joukkoliikennemallin kehittäminen jatkuu ja uuden kilpailutuksen valmistelu on aloitettu. Liikenneväylien osalta keskityttiin perusparannuskohteisiin ja uudiskohteisiin sekä Piispanmäen alueen logistiikkaratkaisujen valmiiksi saattamiseen.

Keskustan elinvoimaisuuden lisääminen maa- ja asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti kaupunkirakenteen tiivistämisellä ja erilaisten asumisvaihtoehtojen tarjoamisella edellyttää avointa ja hyvää vuorovaikutusta useiden eri toimija- ja viranomaistahojen kesken sekä kuntalaisten osallistamista. Hyvällä maapolitiikalla luodaan edellytykset pitkäjänteiselle kaavoitukselle, rakentamiselle sekä muulle maankäytön suunnittelua edellyttävälle toiminnalle. Hankkimalla maata keskeisiltä kasvusuunnilta hyvissä ajoin ennen kaavoitusta, kaupunki voi ylläpitää riittävää ja kohtuuhintaista tonttitarjontaa sekä kehittää yhdyskuntarakennetta edulliseen suuntaan. Ehea yhdyskuntarakenne antaa kaupungille hyvät mahdollisuudet tuottaa asukkaiden tarvitsemat palvelut, kuten kunnallistekniikan, päiväkotien, koulujen sekä sosiaali- ja terveysalan palvelut. Samoin ratkaisulla luodaan edellytykset kaupallisen/yrityspalveluverkon kehittämiselle. Kaupunkirakenteen kehittämistavoitteiden lisäksi kaupunkikeskustassa sijaitsee myös yksi kaupungin kärkihankkeista asemaseudun sekä Kosilan alueen kehittäminen mm. ratapiha-alueen alituksella. Kokkolan asemaseudun kehittämiselle on voimakas tarve sekä keskustan elinvoiman että seudullisen saavutettavuuden näkökulmasta. Kaupungin logistiikkaratkaisuihin keskustasta saakka linkittyvät VT8/13 parantamistoimenpiteet.

Piispanmäelle Hakalahden, Jokilaakson, Lappilanmäen ja Puntuksen asuinalueiden väliin rakentuu kaupungin uusin ja suurin monitoimitalo, jossa on uudet tilat luokkien 0-9 yhtenäiskoululle ja päiväkodille. Talossa on myös nuorisotoimen ja oppilashuollon tiloja. Lisäksi taloon tulee valmistuskeittiö, jossa valmistetaan talon ulkopuolelle n. 3000 annosta/pv. Rakennukseen tulee oppilaita arviolta n. 800 ja varhaiskasvatukseen lapsia n. 160. Laajennuksen kerrosala on arviolta 14 000 kem². Tämän lisäksi kaupungin toimitiloja peruskunnostetaan ja peruskorjataan yli 50 hankkeessa ympäri Kokkolaa. Uuden Piispanmäen kiertoliittymän ja kevyenliikenteen järjestelyt sekä Pohjoisväylällä että liittyvillä väyläreiteillä on otettu käyttöön loppuvuonna 2023 ja valmistuvat lopullisesti vuonna 2024.

Asiakaspalvelun ja sähköisten järjestelmien kehitystyö jatkuu ja palveluissa hyödynnetään yhä enemmän digitalisaatiota. Robotiikka on tulossa osaksi jokapäiväistä toimintaa. Sopimushallinnan kehitysprojekti on aloitettu. Rakennusvalvontasovelluksen sekä siihen liittyvien asiointipalveluiden kehittäminen alkaa (voimakas panostaminen kehittämiseen, käyttöliittymän ja prosessien kehittämiseen) ja tulee jakautumaan useamman vuoden. Myös ePermitin yleisten asioiden lupapuolen kehittäminen jatkuu. Näiden lisäksi valtion kautta tulevia isoja hankkeita ovat DVV muutostietopalvelun kehittäminen, FISE -rekisteri ja RYHTI-hanke. Infraomaisuutta on tarkoitus viedä Digiroadiin ja 3D-ohjauksryhmässä on priorisoitu kehitystoivelistaa. Paikkatietopalveluissa kaupunkimallia saatetaan käyttöönottovaiheeseen.

Henkilöstö

Kaupunkiympäristössä on viime vuosina tehty merkittäviä uudelleen organisoituneita ja uudistuksia tavoissa tehdä työtä ja tuottaa palveluita. Resursseja on kohdistettu tärkeisiin palveluihin ja osaamiskartoituksia käytetty tehtävien uudelleen järjestelyiden perustana. Vuonna 2024 henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitynyt /

eläköitymässä ja nämä on huomioitu henkilöstösuunnitelmaa laadittaessa ja seuraavien vuosien suunnittelussa. Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita.

Kaupunkiympäristön toiminnoista on tunnistettu ne strategisesti merkittävät toiminnot, joiden tuottaminen, resurssit ja palvelun laatu on pystyttävä varmistamaan. Täyttämättömäksi jääneitä resursseja on vastaavasti korvattu ostopalveluina.

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	19 792 024 €	19 808 293 €	100,1 %	6,3 %	18 639 700 €	18 639 700 €
Maksutuotot	1 150 979 €	1 357 882 €	118,0 %	17,3 %	1 157 394 €	1 157 394 €
Tuet ja avustukset	173 200 €	331 333 €	191,3 %	-31,1 %	481 127 €	481 127 €
Muut toimintatuotot	36 585 604 €	36 682 002 €	100,3 %	2,9 %	35 663 908 €	35 663 908 €
Valmistus omaan käyttöön	1 931 853 €	1 888 024 €	97,7 %	1,9 %	1 853 413 €	1 853 413 €
TOIMINTATUOTOT	59 633 659 €	60 067 535 €	100,7 %	3,9 %	57 795 542 €	57 795 542 €
Henkilöstökulut	-19 032 176 €	-18 540 097 €	97,4 %	1,5 %	-18 274 674 €	-18 274 674 €
Palvelujen ostot	-18 388 397 €	-19 365 174 €	105,3 %	3,7 %	-18 670 610 €	-18 670 610 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 335 812 €	-10 899 233 €	105,5 %	1,9 %	-10 700 487 €	-10 700 487 €
Avustukset	-78 500 €	-47 333 €	60,3 %	22,8 %	-38 549 €	-38 549 €
Muut toimintakulut	-9 699 279 €	-9 054 140 €	93,3 %	11,7 %	-8 107 148 €	-8 107 148 €
TOIMINTAKULUT	-57 534 163 €	-57 905 976 €	100,6 %	3,8 %	-55 791 467 €	-55 791 467 €
TOIMINTAKATE	2 099 496 €	2 161 559 €	103,0 %	7,9 %	2 004 075 €	2 004 075 €

2.2.1.27 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkialueet

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Omakotirakentajien kiinnostus on kohdistunut uusiin Linnusperän ja Puntuksen alueisiin, joista oli tontteja haettavana yhteensä 26 kpl. Ensimmäiseen hakukierrokseen saivat osallistua ainoastaan rakentamisen ensikerätaiset. Toisella hakukierroksella rajoituksia ei ollut ja kaikki jaossa olleet tontit ovat tällä hetkellä luovutettu tai varattuna. Omakotitontteja on muilla alueilla edelleen vapaana. Tonttien vuokraaminen on ollut aikaisempia vuosia suositumpaa. Rakennuslupien liitteeksi tarvittavien karttojen kysyntä on vähentynyt, koska rakentaminenkin on hiljentynyt. Myös sähköinen kauppapaikka on vähentänyt tilauksia. Uusien kaava-alueiden tontinmuodostuksia ei ole tarkastelujaksolle osunut, joten lohkomisten määrä (16 kpl) kohdistuu pääosin yksityisten hakemuksiin. Kiinteistöveroselvityksen tekijä jäi syksyllä eläkkeelle, joten kyseinen selvitystyö on tällä hetkellä pysähtyksissä.

Teollisuustonttien kysyntä on ollut varsin rauhallista. Muutama varaus on jopa peruuntunut mm. rakentamiskustannusten nousun vuoksi. Pieni puute on tonttien näkyvyys valtaväylille, joka on hakijan kannalta merkittävä markkinointitekijä. Joidenkin yritysten kohdalla joudutaan kuitenkin kaavoituksellisista tai kaupunkikuvalisista syistä esittämään hakijalle aluetta vähemmän näkyvälle paikalle ja se ei aina hakijaa miellytä.

Maastomittauksen osalta kulunut vuosi on ollut normaali. Henkilöstön määrä on vähentynyt kahdella, jonka seurauksena maaperäkairauksista on luovuttu ja kairakone myyty. Yhteistyötä Kokkolan Veden kanssa on lisätty siten, että kaupunkialueet on otanut hoitaakseen uudismittausten lisäksi myös vanhan viemäriverkoston mittaukset. Rakennuspaikkojen merkitsemisissä on tapahtunut vähentymistä. Paalutuksia on ollut 78 kohteessa, kun niitä oli 123 vuonna 2022. Ennakkopaalutusten määrä on laskenut 88:sta 55:een. Kantakartan tarkistusta on toteutettu 6713 pisteessä (esim. rakennus min.4 pistettä).

Dronen käyttöön asutulla alueella vaaditun Trafin luvan hankkimisprosessi osoittautui erittäin monimutkaiseksi ja luvan käsittely hitaaksi. Lupa saatiin vihdoinkin syyskuussa 2023. Operoijat ovat suorittaneet lupaan vaaditut koulutukset, ensiapukoulutuksen ja droneen on hankittu luvan edellytyksenä oleva laskuvarjo, joten lentäminen myös asuttujen alueiden yläpuolella on nyt luvallista.

Maan hankintaan on käytetty tarkastelujaksolla noin 3,04 milj. euroa. Summa sisältää kaksi suurta maan vaihtoa (Kokkolan Energia ja Boliden Kokkola Oy), joissa sekä luovutettujen että saatujen alueiden arvo oli noin 1,28 milj. euroa. Merkittävimmät yksittäiset hankinnat ovat olleet laajan metsäalueen osto Karhin pohjavesialueelta 440 000 eurolla ja Kruunuportin teollisuusalueen laajentaminen 650 000 eurolla (erillisrahoitus). Uusien kaava-alueiden myötä kaupungin puustollinen pinta-ala on vähentynyt, joten maata tulee jatkossakin hankkia soveltuvilta alueilta pelkästään metsätalouskäyttöön eikä ainoastaan vaihtomaiksi ja kaavoitettavaksi. Maan myyntitulot ovat olleet 2,77 milj. euroa (sisältää vaihtoja em.1,28 milj. eurolla).

Metsien hoito on tapahtunut metsästrategian mukaisesti ja tuotot ovat olleet suunnitelmien mukaisia. Puustollisen metsäpinta-alan väheneminen vaikeuttaa tulevaisuudessa vuosittaisen hakkuutavoitteen saavuttamista. Ellei uusia metsäalueita saada hankittua, tämä tulisi ottaa tulevissa talousarvioissa huomioon. EU:n ennallistamismääräykset tulevat jollain tasolla vaikuttamaan myös metsien hoitoon ja niiden hankintaan.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavoitteet: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Teollisuustonttien hintataso pidetään kohtuullisena	Luovutettujen tonttien lukumäärä 	Kuusi teollisuustonttia on luovutettu vuoden 2023 aikana. Teollisuustontteja on edelleen tarjolla mm. Rantavallinkaaren ja Topparinmäen alueilla.	Toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Pyritään tarjoamaan teollisuustontteja yrittäjien tarpeet huomioon ottaen.	Luovutettujen tonttien lukumäärä	Liiketontteja on luovutettu yksi Heinolan alueelta. Näkyvällä paikalla oleville teollisuus- ja liiketonteille olisi kysyntää, mutta	Toteutunut

			hakevan yrityksen toiminta ei aina sovellu haettavan tontin asemakaavan mukaiseen käytötarkoitukseen. Kokkolan Urheilupuisto Oy:n kanssa on laadittu kaksi vuokrasopimusta. Potin venesatamasta on vuokrattu kahdelle yrittäjälle laituri-paikat. Suurteollisuusalueen maankäyttöä on kehitetty maanvaihoilla Kokkolan Ener-gian ja Boliden Kokkola Oy:n kanssa.	
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Kaupunki vuokraa omistamiaan peltoalu-eita viljelykyttöön.	Vuokrattu hehtaari-määrä. 	Peltoja vuokrattu 123,1 ha viljelykyttöön ja 56,8 ha lähinnä lampaiden laidunalueeksi. Näiden lisäksi Tankarin saaresta on vuokrattu kaupungin omistuksessa olevat alueet lampai-den laiduntamiseen.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuoliset asumi-sen vaihtoehdot, tur-valliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikes-kusta ja aktiiviset ky-lät	Luovutetaan tontteja vuosittain eri puolelta kaupunkia erityyppi-seen rakentamiseen.	Luovutettujen tonttien lukumäärä. 	Vuoden 2023 aikana on luovu-tettu 29 omakotitonttia, joista 15 vuokrattu. Morsiussaaresta on myyty neljä vuokratonttia. Luo-vutettavia omakotitontteja on jäljellä 75 kpl (Kantakokkola 15, Kälviä 21, Lohtaja 29, Ullava 10).	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Ojitettujen turve-maametsien ilmasto-kestävä hoito, soiden ennallistaminen	Ojаметrien vähentämi-nen %, ennallistami-nen ha/10 v 	Ojаметrien vähentämiseksi tehty kolme hanketta, yhteensä 18 200 ojаметriä, joista kun-nostettu 12180 metriä. Vähennys 33 %. Suoalueita ei ole ennallistettu.	Toteutunut
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja re-sursseissa	Metsien hoidon koko-naiskestävä päätöksen-teko ja toteutus, met-sien hiilensidontakyvyn ylläpitäminen ja sopeu-tuminen ilmastomuutokseen.	Metsien keskikasvu säilyy yli 4,5 m3/ha, T1-02 kehitysluokkien osuus yli 30% 	Metsien kasvua ylläpitävien toi-menpiteiden määrä ha/v (103,0 ha), metsän kasvua lisäävien toimenpiteiden määrä ha/v (170,7 ha), puuttomien alueiden metsitys ha/v (1,0 ha) ja uudis-tamismäärä ha/v (18,2 ha). T1-02 kehitysluokkien määrä 1538 ha, 37 %.	Toteutunut
Uudistuvien energia-tuotantomahdolli-suuksien edistäminen	Energiapuun korjuu.	Energiapuun myynti m3/v 	Energiapuuta myyty 7736 m3.	Toteutunut
Ilmastotietoisuuden li-sääminen ja kotita-louksien tukeminen	Metsien hoidon perus-teista ja toteutuksesta tiedottaminen.	Asukastiedotteet kpl/v. 	Asukastiedotteita jaettu tarkas-telujaksolla 287 kpl.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen talouden-pito, joka varmistaa ta-lousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen	Talousarvion pitävyy-s ja nettokustannusten kehitys	Toimintatuotot ovat toteutuneet vuoden lopussa 124%:sesti ja tuottoja on kertynyt n. 755.000 euroa enemmän kuin viime vuonna. Toimintatuottojen	Toteutunut

			<p>nousu johtuu vuokratuottojen korkeasta indeksikorotuksesta aiempiin vuosiin verrattuna. Myös metsän myynti on ylittänyt talousarvion n. 100 000 eurolla.</p> <p>Vastuualueen toimintakulut ovat toteutuneet n. 95,1%:sesti talousarvioon nähden ja ovat samalla tasolla kuin edellisessä tilinpäätöksessä.</p> <p>Maan hankintaan on käytetty tarkastelujaksolla 2,31 milj. euroa. Maan myyntitulot ovat yhteensä 1,99 milj. euroa. Vuokratulot ovat 5,41 milj. euroa.</p>	
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Huolehditaan työturvallisuudesta	Työtapaturmien määrä 	Tarkastelujaksolla ei ole tapahtunut työtapaturmia.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Rohkaistaan henkilöstöä uusien ajatusten esittämiseen	Aloitteiden määrä 	Henkilöstön kanssa käydään avointa keskustelua töiden uudelleen järjestämisestä henkilöiden siirryttyä toisiin tehtäviin tai irtisanoutumisten vuoksi.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työmotivaation ylläpito monipuolisella tehtävänkuvalla.	Sairaspoissaolojen määrä. 	Lyhyiden sairauslomien määrä on jonkin verran vähentynyt.	Ei toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	381 555 €	484 653 €	127,0 %	12,2 %	431 906 €	431 906 €
Maksutuotot	318 531 €	511 453 €	160,6 %	48,9 %	343 499 €	343 499 €
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	4 575 194 €	5 531 098 €	120,9 %	10,9 %	4 986 694 €	4 986 694 €
Valmistus omaan käyttöön	24 483 €	44 266 €	180,8 %	-19,0 %	54 660 €	54 660 €
TOIMINTATUOTOT	5 299 762 €	6 571 469 €	124,0 %	13,0 %	5 816 759 €	5 816 759 €
Henkilöstökulut	-1 194 548 €	-1 035 562 €	86,7 %	-5,6 %	-1 096 620 €	-1 096 620 €
Palvelujen ostot	-326 378 €	-356 931 €	109,4 %	5,8 %	-337 471 €	-337 471 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 050 €	-60 849 €	116,9 %	60,3 %	-37 969 €	-37 969 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-176 559 €	-210 335 €	119,1 %	9,2 %	-192 628 €	-192 628 €
TOIMINTAKULUT	-1 749 535 €	-1 663 676 €	95,1 %	-0,1 %	-1 664 689 €	-1 664 689 €
TOIMINTAKATE	3 550 227 €	4 907 793 €	138,2 %	18,2 %	4 152 071 €	4 152 071 €

2.2.1.28 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkisuunnittelu

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Vuoden 2023 alkupuolella kaupunkisuunnittelussa oli haasteellinen resurssivaje, 4 täyttämätöntä toimea. Syksystä lähtien on resurssit tasaantuneet kolmen vakanssin täytön johdosta. Uusien rekrytointien osalta onkin loppuvuonna panostettu sisäiseen kouluttamiseen.

Joukkoliikenteessä on vuodesta 2022 lähtenyt käyttäjämäärien nousu jatkunut vuonna 2023. Joukkoliikenteen uuden kilpailutuksen suunnittelu on aloitettu ja kehittämisideoita mietittiin valtuustoseminaarissa syyskuussa sekä marraskuussa Nuoret ja päättäjät tilaisuudessa.

Vuoden aikana on valmistunut Vt8 tiesuunnitelma (laadittu yhdessä Väylän ja ELY:n kanssa) sekä kuntien yhteistyöhanke Ylikunnallisen pyörätien Kokkola-Kruunupyy-Pedersöre yleissuunnitelma.

Infrasuunnittelun keskeisenä hankkeena on ollut keskusta ja erityisesti Pitkänsillankadun jatkosuunnittelu. Yhteispalaverit infrarakentamisen kanssa ovat toteutuneet hyvin. Säännöllinen palaverirytmä on kahden viikon välein ja lisäksi hankekohtaiset erillispalaverit viikoittain.

KIP:n alueella on ollut käynnissä merkittäviä asemakaavoja, joista KIP pohjoinen/LPA-alue on vahvistunut, KIP itäinen on hyväksymisvaiheessa ja kaksi muuta alueelle sijoitettavaa kaavamuutosta ehdotusvaiheessa. Mesilän teollisuusalueen asemakaava on hyväksymisvaiheessa. Puntuksen asuinalueen asemakaava vahvistui alkuvuodesta 2023 ja tämän eteläosan tontit tulivat luovutukseen kesällä. Työpöydällä on ollut neljä keskusta-asumiseen liittyvä kerrostaloalueiden asemakaavaa sekä Isokedontien länsipuolen asemakaava, joka mahdollistaa omakotitalotontteja Kälviän kirkonkylän läheisyyteen. Tuulivoimahankkeita oli vuoden aikana viireillä viisi.

Paikkatietojen osalta keskeisenä hankkeena oli vuonna 2022 aloitetun kaupunkimallin tuottamisen loppuun saattaminen asemakaava-alueen osalta; mallin valmiusaste vuoden lopulla oli n. 97%. Paikkatiedot hankki konsulttityönä n. 4632 ha:n alueelta laserkeilauksen ja ortokuvat toimialan käyttöön. Laserkeilausaineistoa käytetään kaupunkimallin tuottamiseen, että suunnittelun lähtöaineistona. Ortokuvia käytetään kaupunkiluvituksen valvontatehtävissä sekä suunnittelua tukevana aineistona. Lisäksi vuoden 2023 aikana tehtiin väestöön liittyviä paikkatietoanalyysyjä ja otantoja kouluverkko selvityksiin, oppilaaksiottoalueisiin liittyen sivistystoimelle opetuspalveluun ja varhaiskasvatukseen ja sisäisen sekä ulkoisen muuton väestötanttoja elinkeino ja kaupunkikehitykselle.

Vuonna 2023 on panostettu osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden kehittämiseen. Kyselyjä on järjestetty 4 kappaletta saaden yhteensä 2525 vastausta. Yleisötilaisuuksia on pidetty 7 kappaletta ja näihin on osallistujia ollut yhteensä 144.

Kaupunkisuunnittelun toimintatuotot ovat toteutuneet tilikaudella n. 118,2%:sesti. Tulot ovat ylittäneet talousarvion pääosin joukkoliikenteen valtionavustuksen takia, jossa on vielä tällä tilikaudella ollut mukana koronaan liittyvää tukea. Toimintakulut ovat toteutuneet vastuualueella 85,2%:sesti. Pääasiallisesti kustannusten alitus johtuu joukkoliikenteen kuljetuspalvelukustannusten alittumisesta n. 299 000 euroa verrattuna talousarvioon. Toinen olennainen tekijä kustannusten vajaukselle on henkilöstökustannusten pieni toteuma verrattuna talousarvioon, joka on johtunut täyttämättömistä toimista.

Arvio tulevasta kehityksestä

Suurempia muutoksia toiminnassa ei ole näköpiirissä. Keskeisinä tavoitteina on saada yksi täyttämättä oleva toimi täytettyä. Kaavoituksessa painopiste jatkuu vuonna 2024 teollisuuden kaavoitushankkeissa sekä asuminen tonttivarannon lisäämisessä.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystavallisuus: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kruunuportin alueen jatkovalmisteluun kiinteästi mukana. Kip /Tkem - asemakaavan valmiiksi saattaminen ja kehittäminen. Kaupunkisuunnittelu priorisoi resursseja työpaikka-alueiden ja viihtyisien asuinympäristön suunnitteluun.	Kruunuportin seuraava vaihe käynnissä. Kipin alueen kaava lainvoimainen. Vapaiden yritystonttien lkm. 	Kruunuportin jatkosuunnittelusta on neuvoteltu Väyläviraston kanssa (lisäraiteen toteuttaminen). KIP:n alueella on vuonna 2023 ollut käynnissä neljä asemakaavatyötä: Asemakaavan muutos KIP pohjoisen/ LPA-alue on saanut lain voiman, Asemakaavan muutos KIP itäinen (hyväksymisvaiheessa), Asemakaava ja asemakaavan muutos Syväsatama, laajennus (ehdotusvaihe) ja Asemakaavan muutos ja laajennus Boliden jätealue edustoiheen (ehdotusvaihe). Mesilän teollisuusalueen asemakaavan muutos on hyväksymisvaiheessa. Teollisuustontteja on vapaana kantakaupungissa Topparinmäen ja Rantavallin alueilta. Myös Kälviällä (Kasikulma ja Kumpula) sekä Lohtajan alueella löytyy vapaita tontteja. Vuonna 2023 on omakotitalontontteja ja yhtiömuotoisen rakentamisen tontteja luovutettu Puntusrannan eteläosasta ja näillä on ollut hyvää kysyntää. Puntusrannan pohjoisosan korttelisuunnitelmaa on valmisteltu loppuvuodesta 2023, vuoden 2024 luovutusta varten.	Toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksytyä strategista aluerakenneyleiskaava 2040 avainten palveluverkko, keskustan kehittäminen, työpaikka-alueet ja erityiskohteet osalta	Em. kohteiden jatkosuunnittelun aloitukset (lkm) ja edistäminen 	Käynnissä olevista kaavatoista toteuttavat Strategisen aluerakenneyleiskaava 2040 avainten palveluverkko ja Keskustan kehittäminen - Aströmin korttelin asemakaava (hyväksymisvaiheessa), Pitkäsillankatu 35 ja Isokatu 10 a asemakaava (kaavaehdotusvaihe), Tehtaankatu 12 (ent. Anttila) asemakaava (kaavaehdotusvaihe). Asemansuunnitelma ja Kosilan	Toteutunut

			<p>jatkosuunnittelua on edistetty, joka myös toteuttaa edellä mainittuja avaintee- moja.</p> <p>Työpaikka-alueet - Mesilän teollisuusalueen asema- kaava (hyväksymisvai- heessa).</p> <p>Eryiskohteet - vireillä ole- vat viisi tuulivoimayleiska- vaa: Tuohimaan tuulivoima- puiston osayleiskaava, Pe- ränevan tuulivoimahank- keen osayleiskaava, Pihti- neva tuulivoimayleiskaava, Akkalankangas tuulivoi- mayleiskaava ja Rautajalan tuulivoima-alueen osayleis- kaava.</p>	
Kokkola edesauttaa maa- ja metsätaloutta ja edistää kotimaisen ruoan käyttöä	Alueiden käytön suunnitel- lussa huomioidaan alku- tuotannon sekä muun elin- keinorakenteen yhteenso- vittaminen.	<p>Elinkeinotoiminnan huomi- oivat lausunnot (lkm)</p> 	<p>Mesilän teollisuusalueen luonnosvaiheessa saatiin 6 lausuntoa ja ehdotusvai- heessa 2. Asemakaavan muutos KIP pohjoinen, kort- teli 272-41-1, LPA kaavaeh- dotuksesta saatiin 6 lausun- toa. KIP itäinen kaavan luonnosvaiheessa saatiin 9 lausuntoa ja ehdotusvai- heessa 7. Boliden jätealue edustoinen saatiin luonnos- vaiheessa 8 lausuntoa ja Syväsataman laajennus 11 lausuntoa.</p> <p>Kälviän kirkonkylän pelto- alueiden läheisyyteen sijoit- tuva Isokedontien länsipuolen asemakaavan luonnos- vaiheen kuulemisen yhtey- dessä saatiin 6 lausuntoa ja ehdotusvaiheessa 2. Lau- sunnot eivät kohdentuneet alkutuotantoon.</p>	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuolinen ja oma- leimainen kulttuuri-, lii- kunta- ja tapahtuma- tarjonta	Vingen, Kirkonmäen urhei- lalueen ja Urheilupuiston asemakaavojen laatimi- nen. Kansallisen kaupunki- puiston hoito- ja käyttö- suunnitelman laatimiseen osallistuminen. Erilliskoh- teiden kehittäminen	<p>Em. asemakaavojen lainvoimaisuus. KKP:n Hoito- ja käyttösuunni- telman valmistuminen. Erillishankerahoituskoh- teet (lkm)</p> 	<p>Urheilupuiston eteläosan asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 21.12.2022. Vingen alueen asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 1.2.2023. Kirkonmäen urheilalueen asemakaavan muutos on saanut lainvoiman 24.5.2023.</p> <p>Kaupunkisuunnittelu on aktiivisesti osallistunut Kansalisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelma on käsitelty kaupunginvaltuustossa</p>	Toteutunut

			<p>28.8.2023 ja valtuusto esitti Ympäristöministeriölle Kokkolan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.</p> <p>Vuonna 2023 on laadittu taidepiha Renlundin pihasuunnitelma. Taidepihan ensisijainen tarkoitus on toimia elämyksellisenä ja monipuolisena oppimisympäristönä taide- ja kulttuuripedagogiseen toimintaan. Yksi taidepihan tärkeä lähtökohta on monitaiteisuus ja tästä syystä suunnittelussa on alusta alkaen ollut mukana sekä visuaalisen että esittävän taiteen toimijoita. Suunnitteluun on osallistunut mm konservatorion musiikin ja tanssin, kaupunginteatterin, rokkikoulun ja kuvataidekoulun edustajia.</p>	
Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Maptionnaire (karttapohjaiset) kyselyt. Hankekohtaiset työpajat. Hankkeiden yhteissuunnittelun kehittäminen.	<p>Kyselyjen ja työpajojen lukumäärät. Yhteiset maastokäynnit (1km). Sähköisestä palautejärjestelmästä saatu palaute.</p> 	<p>Kaupunkisuunnittelu järjesti vuoden 2023 aikana Maptionnaire-verkkokyselyt Lataamon alueen käytöstä (287 vastaajaa), Kauppatorin yleissuunnitelmasta (219 vastaajaa), Tehtaankatu 12 kaavamuutoksesta (1201 vastaajaa) sekä Liikennepuiston suunnittelusta (818 vastaajaa). Urheilupuiston ulkoalueiden suunnittelusta pidettiin työpaja, jossa oli 14 osallistujaa. Oulun yliopiston arkkitehtiopiskelija laatii Mäntykangasta koskevan diplomityön ja tähän liittyen hän laati Mäntykangasta koskevan Webropol -kyselyn.</p> <p>Lisäksi pidettiin yleisötilaisuuksia Orreksentien eteläosan osayleiskaavasta (20 osallistujaa), Puntusrannan korttelisuunnitelmasta (14 osallistujaa), Halkokarin yhtenäiskoulun kaavamuutoksesta (13 osallistujaa), Piispanmäen pellon ja Kuokka- maantien ympäristön kaavamuutoksesta (17 osallistujaa), Taidetalo Renlundin pihasuunnitelmasta (7 osallistujaa), Mäntykangasta koskevasta diplomityöstä (28 osallistujaa) sekä Morsiussaaren katusuunnittelusta (45 osallistujaa).</p> <p>Sähköisen palautejärjestelmän kautta tullut palaute</p>	Toteutunut

			käydään läpi viikoittain vastualuepalaverissa ja katsotaan, kuka laati vastauksen.	
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Kaupunkisuunnittelu toteuttaa 7.3.2022 hyväksyttyä strategista aluerakennelleyksikaavaa 2040 ja sen teemoja asuminen, liikenne ja viher- ja virkistyskohteet. Kauppatorin 1 vaiheen jatko suunnittelu ja toteutus, Rautatien torin edistäminen, Puntusranta.	Em. kohteiden valmiusaste ja infra- ja viher-suunnitelmien lkm ja luonne. Arvio rakenteille tulevien asuinhuoneistojen lkm. 	Vuonna 2023 on työn alla ollut 4 keskusta-asumiseen liittyvä kerrostaloalueiden asemakaava. Isokedontien länsipuolen asemakaava mahdollistaa omakotitalontontteja Kälviän kirkonkylän läheisyyteen. Viheralueiden suunnittelussa on ollut Urheilu- ja tahtumapuiston ulkoalueet ja Renlundin taidekoulun piha. Rautatien torin ja Kosilan aluetta (mm. alikulku) on edistetty yhdessä eri toimijoiden kanssa. Ylikunnallisen pyörätien yleissuunnitelma on valmistunut toukokuussa 2023. Vt 8 tiesuunnitelma on hyväksytty 2023. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat nousussa. Joukkoliikennettä koskeva valtuustoseminaari järjestettiin 25.9.2023 ja joukkoliikenteen uuden kilpailutuksen suunnittelu on aloitettu.	Toteutunut
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	KKP:n ja muiden arvokkaiden alueiden suunnittelun ja rakentamisen kaupunkikuvallinen ohjaaminen	Ohjauspalaverien määrä 	Kaupunkisuunnittelu osallistuu yhdessä lupatimmin kanssa arvoalueille sijoittuvien rakennushankkeiden ohjaukseen. Kaavoituskatsauksessa vuonna 2023 aloitettavaksi esitetty Mäntykankaan alueen asemakaavatyö on käynnistetty diplomityöllä. Diplomityö valmistui joulukuun 2023. RKY -alueelle sijoittuva Torikatu 50 asemakaava on saanut lainvoiman. Hankkeiden kaavallisia ohjauksia RKY ja KKP -alueilla on ollut yhteensä noin 20 kappaletta. Kaupunkisuunnittelu on aktiivisesti osallistunut Kansallisen kaupunkipuiston hoito-	Toteutunut

Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen			
<p>Unicefin lapsiystävällinen kaupunki – toimintasuunnitelman mukaisen työn jatkaminen ja statuksen säilyttäminen</p>	<p>Hankekohtainen LAVA harkinta. > Laaditaan tarvittaessa. Hankekohtaiset kyselyt niissä hankkeissa, joissa vaikutuksia lasten ja nuorten arkeen. Lausunto-pyyntö lapsi- ja nuorisovaltuustolle (em. hankkeet)</p>	<p>Kyselyjen lkm. lausunto-pyyntöjen lkm. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen (km). Virkistys- ja puisto-hankkeiden lkm.</p> 	<p>ja käyttösuunnitelman laatimiseen.</p> <p>Renlundin taidepihan suunnittelussa on monipuolisesti osallistettu lapsia ja nuoria.</p> <p>Pyöräiliikenteen edistämishankkeen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet, joita tehtiin kesällä 2023 pohjautuvat lapsiystävällisyyteen. Kesän aikana tehtiin pääreittien kuntokartoitus, pääreitit painottuvat koulujen ja päiväkotien yhteyteen sekä koulujen ja päiväkotien ympäristöjen liikenneturvallisuuksikatselmuksia. Lisäksi laadittiin jalankulun ja pyöräilyn liikennelaskennat.</p> <p>Vuonna 2023 on laadittu Mestarintien kevyenliikenteen ja Santahaan kevyenliikenteen suunnitelmat sekä KIP:n alueen ja Lataamon välisen kevyenliikenteen väylän alustava suunnitelma.</p> <p>Työmaiden ja tapahtumien tilapäisiin liikennejärjestelyihin on kiinnitetty enemmän huomiota luvitusvaiheessa erityisesti jalankulun ja pyöräilyn osalta.</p> <p>Halkokarin koulu ja päiväkotien asemakaavatyöhön on tilattu liikennetarkastelu, jolla arvioidaan liikennemääriä, liikenteellistä toimivuutta ja liikenneturvallisuutta alueella uuden koulun ja päiväkodin vaikutuksesta.</p> <p>Välkkyjä on lisätty muutamalle ruuhkaiselle ja turvatomalle suojatielle esim. Hollihaan koulun edusta.</p> <p>Joukkoliikenteen suunnittelussa huomioidaan koulu- ja lasten liikuminen.</p> <p>Erillinen lapsivaikutusten arviointi on laadittu Tehtaan- ja Varvinkujan kaavamuutokseen. Varvinkujan kaavaluonnokseen on sisällytetty kaavaselostukseen lapsivaikutusten arviointi.</p>
			<p>Toteutunut</p>

Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035

<p>HINKU verkostoon liittyminen</p>	<p>Tuulivoimayleiskaavat. Ilmastovaikutusten arvioinnin keskeisissä kaava-hankeissa. seurantaan panostusta (esim. pyöräily-määrät sovitussa pisteessä)</p>	<p>Luonnosvaiheessa olevat tuulivoimakaavat (lkm). Ilmastovaikutusten arvioinnit (lkm).</p> 	<p>Kokkolassa on vireillä viisi tuulivoimayleiskaavaa.</p> <p>Kaupunkisuunnittelulla on edustaja kaupungin HINKU työryhmässä.</p> <p>Pyöräilyreittien kuntokartoit- tus on laadittu kesällä 2023.</p> <p>Vihersuunnittelussa otettu käyttöön kustannuslasken- taan integroitu ROLA CO2 laskenta. Arvioitujen hiili- päästöjen laskenta tehty 12 kpl suunnittelukohteista.</p> <p>Kaavoituksen toimenpiteitä ilmastoasioissa seurataan ja raportoidaan keväällä 2024 julkaistavassa Kokkolan il- mastovahdissa.</p> <p>Kaavoituksessa tutkitaan erilaisia työkaluja kaavojen ilmastovaikutusten arvioin- tiin.</p>	<p>Kesken</p>
<h3>Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö</h3>				
<p>Työhyvinvointia, tur- vallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt</p>	<p>Henkilöstön työkyvyn yllä- pitäminen, taukojumppa (ErgoPro), tyhy toimintaan osallistuminen, kehityskes- kustelut. Yhteistyö yksiköi- den välillä.</p>	<p>ErgoPro -mittarit, kehi- tyseskustelut (lkm), tyhy -toimintaan osallis- tujien lkm. Yhteisten maastokäyntien ja työ- pajojen lukumäärä.</p> 	<p>ErgoPro on käytössä koko henkilöstöllä. Lisäksi suuri osa henkilöstöstä on ottanut käyttöön syksyllä tulleen Cuckoo-hyvinvointisovelluk- sen.</p> <p>Kehityskeskustelut on pi- detty koko henkilöstölle.</p> <p>9.3. pidettiin kaupunkisuun- nittelun hyvinvointikyselyyn liittyvä kehittämistyöpaja.</p> <p>Alkukesällä pidettyyn Tyhy- iltapäivään osallistui kau- punkisuunnittelusta 14/20 työntekijää, eli 70% ja lop- pusuksella järjestettyyn tyhy-päivään osallistui 11/22 työntekijää, eli 50 %.</p> <p>Vuoden 2023 aikana on jär- jestetty useampia kaupun- kiympäristön työpajoja mm. Lataamon viite- ja käyttö- suunnitelman ja Torin suun- nittelun osalta.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Monimuotoisuuden johtaminen</p>	<p>Koulutuksiin osallistumi- nen, Kaupunkisuunnittelun toimintatapojen kehittämi- nen, Rekrytoinneissa huo- mioitava.</p>	<p>Koulutusten lukumäärä, toiminnan kuvauksen valmistuminen. Paikko- jen täyttämisen.</p>	<p>Paikkatiedoissa pääpaino oli sähköisen asiointin ke- hittämisessä. Uusina palve- luina otettiin käyttöön eKauppa, kauppa- ja</p>	<p>Kesken</p>

			<p>aineistojen myyntipalvelu ja toimitusten ja tonttijakojen sekä pysäköintilupien sähköinen hakeminen. Koulutuksia järjestettiin myös sisäisen toiminnan kehittämiseen. Käyttöön otettiin puhelinsovelluksen avulla tehtävät leikkipaikkatarkastukset. Paikkatiedoissa on painostettu aineistojen analysointiin ja saavutettavuuteen eri viranomaistahojen rajapinnoista.</p> <p>Kesäkuussa on palkattu uusi infrasuunnittelija ja näin ollen infrasuunnittelun kaikki vakanssit on täytetty.</p> <p>Kaavoitukseen on syyskuussa aloittanut kaava-suunnittelija ja kaavoitusarkkitehti. Kaavoituksessa on yksi avoin toimi.</p> <p>Kaavoituksen henkilöstö on osallistunut kaavatietojen digitalisointiin liittyviin webinaareihin ja koulutuksiin. Osaston sisäisesti on pidetty kaavaohjelmiston koulutusta. Kolme henkilöä kaavoituksesta on osallistunut laajempaan kaavoituksen peruskoulutukseen.</p> <p>Infrasuunnittelussa on sisäisesti koulutettu uutta infrasuunnittelijaa.</p> <p>Liikenneasiantuntija on osallistunut Liikenne- ja pysäköintipäivä ja Pyöräliikenteen uusimmat tuulet -webinaareihin.</p>	
<p>Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri</p>	<p>Vastuualuepalaverien kehittäminen ja sieltä nousevien toimintatapojen jalkauttaminen.</p>	<p>Kehittämistoimien lukumäärä, vastuualuepalaverissa sovittujen toimenpiteiden lkm.</p> 	<p>Kaupunkisuunnittelun yhteinen vastuualuepalaveri pidetään viikoittain ja näitä on kehitetty vuorovaikutteisiksi vastuuttamalla eri osioita henkilöstölle.</p> <p>Vuoden aikana on jalkautettu kehittämistyöpajassa esiin nousseita kehittämisideoita.</p> <p>Infrasuunnittelussa on laadittu hankekortit hankkeista, aikatauluista ja tavoitteista.</p> <p>Kaupunkiluvituksen - ja suunnittelun yhteistyötä on lähetty kehittämään</p>	<p>Kesken</p>

			pitämällä säännölliset yhteistyöpalaverit kuukausittain.	
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	sitoudutaan viikkopalaveriin, fyysiset tapaamiset (lähipäivät), kalenterivaraukset.	Viikkopalaverien toteutuminen, projektien valmistumisen huomioiminen. 	Vastuualuepalaverit pidetään viikoittain. Paikkatiedot, infrasuunnittelu ja kaavoitus pitävät viikoittain suunnitteluhankkeiden tilannekatsauspalaverit. Mikroitiimityöskentelyä on kehitetty ja otettu käyttöön erityisesti poikkihallinnollisissa selvityksissä/projekteissa, mutta myös kaupunkisuunnittelun omissa suunnittelutöissä. Kaupunkiympäristön yhteisesti laatimat kalenterivarauskäytännöt, joilla halutaan tukea henkilöstön jakamista ja hyvinvointia, on otettu käyttöön.	Kesken
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Asiakkaille selkeä digitaalinen palvelu- alusta ja asiointipiste	jatkamme 2022 kehitettyä nettisivuston ylläpitoa. Kaavoittajan vastaanotot.	Kaikkien hankkeiden löytäminen helposti. Asiakaskontaktien lkm. 	Kaupunkisuunnittelun nettisivujen ajantasaisuuteen on panostettu. Kyselyjä on järjestetty 4 kappaletta saaden yhteensä 2525 vastausta. Yleisötilaisuuksia on pidetty 7 kappaletta ja näihin on osallistujia ollut yhteensä 144.	Kesken

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	142 256 €	32 427 €	22,8 %	-79,9 %	161 544 €	161 544 €
Maksutuotot	30 000 €	28 611 €	95,4 %	-7,6 %	30 962 €	30 962 €
Tuet ja avustukset	167 000 €	305 000 €	182,6 %	7,1 %	284 895 €	284 895 €
Muut toimintatuotot	12 200 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	730 €	730 €
Valmistus omaan käyttöön	168 826 €	248 770 €	147,4 %	13,9 %	218 350 €	218 350 €
TOIMINTATUOTOT	520 282 €	614 807 €	118,2 %	-11,7 %	696 481 €	696 481 €
Henkilöstökulut	-1 310 341 €	-1 195 226 €	91,2 %	14,0 %	-1 048 433 €	-1 048 433 €
Palvelujen ostot	-1 950 407 €	-1 581 576 €	81,1 %	-6,9 %	-1 699 087 €	-1 699 087 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 400 €	-16 316 €	105,9 %	68,6 %	-9 679 €	-9 679 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-178 772 €	-150 574 €	84,2 %	8,7 %	-138 569 €	-138 569 €
TOIMINTAKULUT	-3 454 921 €	-2 943 692 €	85,2 %	1,7 %	-2 895 767 €	-2 895 767 €
TOIMINTAKATE	-2 934 639 €	-2 328 884 €	79,4 %	5,9 %	-2 199 286 €	-2 199 286 €

2.2.1.29 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkirakentaminen

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupungin kaksi suurinta talonrakennusten investointikohdetta ovat olleet Piispanmäen Monitoimitalo sekä Donnerska skolanin ja KSG:n perusparannuskohde. Piispanmäen monitoimitalon rakennustyöt jatkuvat vielä kesään 2025 asti. Donnerska skolanin ja KSG:n korjaustyöt päättyvät kesällä 2024 ja oppilaat aloittavat opetustyön uusissa tiloissa elokuussa 2024. Vanhan asevarikon esiselvitystyö aloitettiin ja suunnitteluesityksissä käytiin läpi erilaisia alueen käyttömahdollisuuksia.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupungin investointikohteita riittää myös tuleville vuosille. Seuraavat suuret uudisrakennuskohteet ovat Halkokarin yhtenäiskoulu, arvioitu rakennusvuosi 2026-2028, uuden Kiviniityn päiväkodin rakentaminen vuosina 2025-2026. Uimahalli Vesiveijarista on laadittu kuntokartoitus ja raportin perusteella kohteessa tulee tehdä mittava peruskorjaus/ -parannus lähivuosien aikana. Liitoskunnissa on tarvetta mm. koulurakennusten peruskorjauksille /-parannuksille tai uudisrakennukselle sekä päiväkodeille.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Rekrytoidaan aktiivisesti ja hyödyntäen alueen osaamista	Pätevän henkilöstön saaminen vakituisiin toimiin ja virkoihin 	Osaavan työvoiman rekrytoinnissa saimme tänä vuonna LVI-insinöörin kaupunkirakentamisen yksiköön.	Toteutunut
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Laadukkaan rakentamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Asiakastytyväisyyskyselyiden tulokset 	Käyttäjytytyväisyyskyselyt on tehty keväällä Ykspihlajan sekä Chydeniuksen kouluilla. Kyselyn tuloksen keskiarvo Chydeniuksen koululla oli 3,52 ja Ykspihlajan koululla 3,55. Maksimiarvo on 5 ja tavoitearvo 4. Muita kyselyjä tämän vuoden puolella ei ole tehty.	Ei toteutunut
Tavoitteellinen investointien houkuttelu	Osallistutaan ja omalta osalta vaikutetaan investointeihin ja niiden toteuttamiseen	Investointien valmistuminen 	Donnerskan skolan valmistusaste n. 70% kokonaisuika- taulusta 1.1.- 31.12.2023 välisellä ajanjaksolla. Kohde valmistuu 07/2024. Piispanmäen MTT valmistusaste n. 40 % kokonaisuika- taulusta 1.1.- 31.12.2023 välisellä ajanjaksolla. Kohde valmistuu 07/2025. Muista investointikohteista toteutui n.80 %. Useiden materiaalien pitkät toimitus- ajat vaikuttivat töiden valmistumiseen siten, että osa töiden valmistumisesta siirtyy vuoden 2024 puolelle.	Toteutunut

<p>Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähi-tuotannon tukeminen</p>	<p>Huoltovarmuustekijöiden huomioiminen uusissa investointihankkeissa</p>	<p>Huoltovarmuusinvestointien valmistuminen</p> 	<p>Rakenteilla olevassa Piispanmäen monitoimitalossa huoltovarmuustekijät on huomioitu jo suunnitteluvaiheessa. Kiinteistöön valmistuu mm. Kokkolan suurin varavoimalla varustettu valmistuskeittiö, joka tulee kattamaan varautumisessa tällä hetkellä olevan tarpeen. Piispanmäelle rakentuu myös erilliset väestönsuojarakennukset. Kohde valmistuu kesällä 2025.</p> <p>Kohde on voittanut kuntarahoituksen vuoden 2023 Viherä Edelläkävijä- palkinnon 10 000 €.</p>	<p>Toteutunut</p>
--	---	---	--	---

Elämyksellisyys: Ilmapiiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava

<p>Kokkola-henki - Osallisuuden, yhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen</p>	<p>Osallisuutta edistävä toiminta kehitys- ja rakennushankkeissa</p>	<p>Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin, hankkeiden osallistamiskyselyt</p> 	<p>Kuntalaistyytyväisyyskyselyn tulokset on julkaistu ja yleinen palvelutyytyväisyys sai arvosanan 3,5 (vuonna 2020 3,3), mikä on myös valtuustokauden tavoite. Kaupunkiympäristön osalta tyytyväisimpiä asukkaat olivat puistoihin (3,9). Suurin nousu vuodesta 2020 nähtiin vastaajien tyytyväisyydessä kuntalaisten osallisuuden edistämiseen (2,7-3,2).</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät</p>	<p>Varmistetaan asukkaille viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö ylläpitämällä joustavia liikenne- reittejä, -alueita ja -liikkumismahdollisuuksia</p>	<p>Vuosittaiset liikenneturvallisuustilastot</p> <p>Liikenneväylien kunnossapidon tilastot</p> <p>Hoidetut puistot (ha) ja lähiliikuntapaikat</p> 	<p>Liikenneonnettomuustilastot käsiteltiin liikenneturvallisuuksiryhmässä (KARA) 14.11.2023.</p> <p>Alkupalvi oli runsasluminen, joten kalusto on ollut hyvin työllistettyä. Harjaukset (hiekoitushiekan poisto) sujui nopeasti ja pyörätiet saatiin harjattua ennätysajassa. Kevättulvia ei ole ollut, koska yöpakkasista johtuen lumi sulii hallitusti. Ensimmäinen täyslähtö. Loppuvuoden aikana suoritettiin 3 kpl täyslähtöä ja 4 kpl 1. lk ajoväylä- + pyörätielähtöä (3 cm).</p> <p>Yksityisteiden kesähoito siirtyi tiehoitokunnille 30.4.2023.</p> <p>Aurauslähdöt: Täyslähdöt (7 cm), 9 kpl Pyörätie- ja 1. lk ajoväylä- lähdöt (3 cm), 12 kpl Hiekoitus kaikki, 2 kpl Pyörätiehiekoitus, 10 kpl</p>	<p>Toteutunut</p>

			<p>Hiekoitus yhteensä 2500 m³</p> <p>Hoidettavia liikenneväyliä: Katuja 305 km Pyöriteitä 155 km Yksityisteitä 550 km</p> <p>Palautteet 1.1.-31.12.2023, 341 kpl</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kadut ja liikenne (kaikki palauteaiheet) 341 kpl • Sisältäen auras-, harjaus-, hiekoitus-palautteet 194 kpl <p>Infrainvestoinnit toteutuivat kaiken kaikkiaan 91,7%:sesti tilinpäätösteuman ollessa 7 782 856 €.</p>	
Lapsiystävällisyys: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Laadukas ja turvallinen varhaiskasvatus ja opetus, joissa tarjotaan kasvun ja oppimisen tuki	Laadukkaiden ja turvallisten varhaiskasvatustilojen suunnittelu ja rakentaminen	Investointihankkeiden seuranta 	Vuoden 2023 talonrakennusinvestointien määrärahoista käytettiin 10 015 465 € (n.91,0%) ja korjausmäärärahoista 1 205 876 € (41,9 %). Kaiken kaikkiaan määrärahoista käytettiin yhteensä 11 221 341 € (80,79 %). Laskujen maksuehto on 21 päivää.	Toteutunut
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Lapsivaikutusten arviointien tekeminen (LAVA). Lapsia osallistetaan uusien rakennushankkeiden suunnitteluvaiheessa.	Valmistuneet lapsivaikutusten arvioinnit 	Halkokarin yhtenäiskoulun LAVA- arviointi tehtiin keväällä, uusia arviointeja ei ole tehty.	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukaisten ratkaisuiden huomioiminen tulevissa investointihankkeissa	Ilmasto- ja kestävä kehityksen mukaiset toimenpiteet rakennushankkeissa 	Suunnitteluissa huomioidaan rakentamisen ja talotekniikan energiatehokkuus- ja kestävä kehityksen tavoitteet Kokkolan kaupungin Hinku- strategian mukaisesti.	Toteutunut
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetetussa kehityksessä pysymisen	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys 	Kaupunkirakentamisen toimintatuottojen toteuma oli tilinpäätöksessä 2023 102,4%:a. Infrakeskuksen laskutus on toteutunut n.231 000 euroa yli talousarvion tulo-odotuksen ja viime vuonna toteuma on	Toteutunut

			<p>ollut 148 000 euroa pienempi. Ulkoisten tilaustöiden toteuma jäi n. 353 000 euroa alle talousarvion, mutta ollen lähes samalla tasolla kuin edellisellä tilikaudella.</p> <p>Kaiken kaikkiaan kaupunkirakentamisen toimintakustannukset toteutuivat n. 100,6%:sesti. Merkittävimmät kustannukset ylittivät liikenneväylien kunnossapidon kustannusten osalta. Näissä talousarvioylitys oli kaiken kaikkiaan n. 400 000 euroa ja johtui alueiden kunnossapidon kustannusten ylittymisen takia n. 535 000 euroa. Vuoteen 2022 verrattuna kustannukset nousivat n. 288 000 euroa. Kustannusten talousarvioalituksia tuli mm. koneiden ja kaluston kunnossapito- palveluissa, sähkökustannuksissa ja rakennusmateriaaleissa. Näiden turvin vastuualueen kokonaiskustannukset ylittivät talousarviomäärärahat vain 0,6%.</p>	
--	--	--	--	--

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Työhyvinvointiin panostaminen. Koulutus, tehtävänkierro, ennakoiva aktiivisen tuen kehittäminen. Työpisteiden ergonomia sekä turvallisuuskävelyt.	Seurataan sairauspoissaolojen kehitystä. Eri-tyisesti seurataan 1 - 3 päivän poissaoloja. 	Kaupunkirakentamisessa: sairauspoissaoloja oli 1.1-31.12.2023 välisenä aikana yhteensä 92 kalenteripäivää, joista 70 pv:ä kohdistui yhteen henkilöön. Työtapa- turmia ei ollut. Tällä ajanjakso- lla on pidetty 1 työkyvyn tuen keskustelu.	Kesken
Monimuotoisuuden johtaminen	Yksikötason johtamista kehitetään tarjoamalla koulutuksia ja mahdollisuuksia osallistua erityiskoulutuksiin	Koulutuksiin osallistumismäärät 	Ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin on osallistuttu tarpeen mukaan lähinnä webinaarien kautta.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkoke- mus. Nämä heijastuvat myös asiakaspal- veluun.	Työkuormituksen tasai- seen jakaantumiseen tähtäävä työnjako kaikissa tehtävissä sekä työhyvin- voinnin seuranta	Henkilöstön palaute ke- hityskeskusteluissa. Työtyytyväisyyskysely- jen tulokset. Asiakkaiden palveluar- vionnit kuntalaisky- selyissä. 	Kaupunkirakentamisessa on pidetty 100 % kehitys- keskusteluja vuosittain. Kehityskeskustelut toteutetaan henkilöstön kehittämistarpeiden ja vastuualueen ke- hittämisen tarpeista.	Toteutunut

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	4 042 376 €	4 136 664 €	102,3 %	6,4 %	3 888 778 €	3 888 778 €
Maksutuotot	802 448 €	817 819 €	101,9 %	4,5 %	782 976 €	782 976 €
Tuet ja avustukset	0 €	12 939 €		-92,7 %	176 547 €	176 547 €
Muut toimintatuotot	321 759 €	346 418 €	107,7 %	10,3 %	313 941 €	313 941 €
Valmistus omaan käyttöön	1 539 200 €	1 549 778 €	100,7 %	1,5 %	1 527 338 €	1 527 338 €
TOIMINTATUOTOT	6 705 783 €	6 863 618 €	102,4 %	2,6 %	6 689 579 €	6 689 579 €
Henkilöstökulut	-5 368 189 €	-5 380 513 €	100,2 %	0,5 %	-5 351 378 €	-5 351 378 €
Palvelujen ostot	-3 735 045 €	-4 527 155 €	121,2 %	8,2 %	-4 184 006 €	-4 184 006 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 670 798 €	-1 543 013 €	92,4 %	-13,8 %	-1 790 177 €	-1 790 177 €
Avustukset	-78 500 €	-47 333 €	60,3 %	22,8 %	-38 549 €	-38 549 €
Muut toimintakulut	-2 112 747 €	-1 546 249 €	73,2 %	16,9 %	-1 322 277 €	-1 322 277 €
TOIMINTAKULUT	-12 965 278 €	-13 044 263 €	100,6 %	2,8 %	-12 686 386 €	-12 686 386 €
TOIMINTAKATE	-6 259 495 €	-6 180 645 €	98,7 %	3,1 %	-5 996 806 €	-5 996 806 €

2.2.1.30 Kaupunkirakennelautakunta - Kaupunkitoimitilat

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupunkitoimitilojen toimintakustannukset ovat toteutuneet tilikaudella 102,4%:sesti talousarvioon nähden. Olennaisimmat kustannusnousut ovat olleet huomattavasta koronnoususta johtuen leasingvuokrissa, joita varten haettiin valtuustolta lisämääräraha niin kuluihin kuin tuloihinkin sisäistä vuokralaskutusta varten. Kustannukset ovat nousseet niin aiempaan vuoteen kuin talousarvioonkin verrattuna myös rakennusten kunnossapidossa, lvis- ja alueiden kunnossapidossa sekä elintarvike- ja lämmityskustannuksissa. Johtuen kaupunkirakennelautakunnan muiden vastuualueiden talousarviota paremmista toimintakatteista leasing- ja ulkoisiin vuokriin haettua lisämäärärahaan liittyvää lisälaskutusta sisäisten vuokrien osalta ei ollut aiheellista tehdä ope- tus- ja kasvatuslautakunnalle sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle. Tästä syystä kaupunkitoimitilojen toimintatuotot toteutuivat hieman alle talousarvion tulo-odotuksen 97,7%:sesti.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kaupunkitoimitilojen vastuualueen keskeiset tehtävät ovat huolehtia tilaomaisuuden säilymisestä ja tilojen tehokkaasta käytöstä sekä puhtaus- ja ruokapalveluiden järjestämisestä. Tulevina vuosina pyrimme entistä tiiviimpään ja aktiivisempaan tilatarvesuunnittelu-yhteistyöhön tilojen käyttäjien kanssa. Tavoitteena vähentää ulkoa vuokarattujen tilojen määrää sekä suunnitella ja kehittää kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä. Luovumme suunnitelmallisesti tarpeettomaksi käyneistä kiinteistöistä.

Lähivuodet ovat haasteellisia toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun kannalta, kun maailmantilanne tuo mukanaan jatkuvaa epävarmuutta, joka vaikuttaa voimakkaasti energiatalouteen, yleisiin kustannuksiin ja raaka-aineiden saatavuuteen. Lähivuosina korostuu talouden seurannan ja kustannushallinnan merkitys.

Isännöinnin tiimissä on onnistuttu erinomaisesti hallinnon tiimin henkilöstön rekrytoinneissa. Ammattitaitoinen, sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö tukee toiminnallaan tilaomaisuuden säilymistä. Tällä hetkellä on mahdollista pureutua tehokkaasti keskeisiin rakennusteknisiin haasteisiin ja ongelmien korjaamiseen.

Organisoimme 2024 vuoden aikana uudelleen kiinteistöpalvelutiimin toimintaa ja kehitämme henkilöstön tehtävän kuvia vastaamaan paremmin nykypäivän kiinteistöhuollon tarpeita asiakaspinnassa.

Puhtaus- ja ruokapalveluissa jatkuu ruokapalveluiden tuotantotavan muutos, joka edellyttää etenkin puhtaus- ja ruokapalveluiden hallinnon tiimin toiminnan uudelleen organisoimista. Vuosien 2024 ja 2025 aikana kehitetään ja yhtenäistetään yksikön toimintaa talouden, HR työn, operatiivisen johtamisen ja asiantuntijatyön osalta. Näin valmistaudutaan Piispanmäen koulun ja päiväkodin käyttöönoton mukana tuomiin henkilöstöressurssien uudelleenjärjestelytarpeisiin.

Kaupunkitoimitiloihin perustetaan tukipalvelutiimi, jonka tehtävänä on tiivistää yhteistyötä kaupunkitoimitilojen yksiköiden ja asiakkaiden kanssa.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjyystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Osaavan työvoiman saatavuus ja toimivat työmarkkinat	Henkilöstösuunnitelman mukaiset rekrytoinnit talousohjelman pohjalta. Pätevän henkilöstön saatavuuden turvaaminen rekrytointiprosessia kehittämällä sekä koulutus-oppimusten ja oppisopimus- koulutuksen avulla.	Montako rekrytointia johti vakituisen työntekijän palkkaamiseen suhteessa avoimena oleviin toimiin. 	Isännöinnin yksikkö: 3 avoimen toimen rekrytointia / 3 toteutunutta rekrytointia. PuRu: 20 avoimen vakituisen toimen rekrytointia / 18 toteutunutta rekrytointia.	Toteutunut

			Oppisopimusryhmään rekrytointiin 10 + 1 opiskelijaa.	
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Arvokiinteistöjen kunnossapito- ja korjaaminen.	Toteutuneet projektit suhteessa suunnitelmiin. Suunnitellut ja toteutuneet korjaukset seuraavissa kohteissa: - Draken talo - Roosin talo - Kirkonmäen kotiseutumuseo - Lohtajan kotiseutumuseo - Öjan kalastajainmuseo - Ruotsalainen päiväkot - Kokkolanseudun opisto - Renlundin koulu - Tankarin saaren rakennukset 	Arvokiinteistöjen korjausryhmä on aloittanut toimintansa tammikuussa 2023. Toiminta on jatkunut koko vuoden.	Kesken
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Lämmitysenergian kilpailuttaminen.	Fossiilista polttoaineita käyttävistä lämmitysjärjestelmistä luopuminen (kiinteistöjen määrä/vuosi/fossiilisia polttoaineita käyttävien kiinteistöjen lukumäärä tammikuussa 2023) 	Öljylämmityskohteita on tällä hetkellä 11 kpl 2024 loppuun mennessä on tarkoitus luopua kuuden kohteen osalta fossiilisen polttoaineen käytöstä. 2025 loppuun mennessä on tarkoitus luopua viiden kohteen osalta fossiilisen polttoaineen käytöstä. Tavoitteena on että 2026 vuoden alusta Kokkolan kaupungilla ei ole enää kiinteistöjä, jotka käyttävät fossiilista polttoainetta.	Kesken
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	1. Kehityskeskusteluiden toteuttaminen. 2. TyHy-päivien järjestäminen ja niihin osallistaminen. 3.	1. Kehityskeskusteluiden toteutuminen 100%.	Kehityskeskustelut 2023.	Kesken

	Työhyvinvointikyselyyn vastaamiseen kannustaminen. 4. Työhyvinvointisuunnitelman kehittämis-kohteiden toteuttaminen (työturvallisuus ja tiedonkulkku).	<p>2. TyHy-päivien osallistumis-% suhteessa edellisen vuoden osallistumis-%:iin.</p> <p>3. Työhyvinvointikyselyn vastaus-% suhteessa edelliseen vuoteen.</p> <p>4. Työhyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen.</p> 	<p>PuRu hallinto 100%, muu henkilöstö 83%</p> <p>Isännöinti hallinto 100%</p> <p>Talotekniikkakeskus 0%</p> <p>2. Tyhy-päivät on pidetty 2022/2023 PuRun henkilöstön (46%/92%), isännöinnin yksikössä (60%) ja PuRu-hallinnon (80%/100%) osalta suunnitelmien mukaisesti.</p> <p>3. TyHy-kyselyn vastaukset PuRu (36%/50%)</p> <p>Työhyvinvointisuunnitelmien toimenpiteistä on viety käytäntöön 90% ja toteutunut 80% ja 10% kesken.</p>	
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työntekijäkokemusta edistävien digitaalisten alustojen (Howspace ja Pro24) käytön tehostaminen.	<p>Pro24 omavalvonta osion käyttöönottojen lukumäärät/ovk-kausi.</p> <p>Howspace-alustan käyttökerrat perehdytyksessä/ovk-kausi.</p> 	<p>Pro24 omavalvontaosio on otettu käyttöön 14 puhtauspalveluiden siivouskohteessa tammi-elokuun aikana.</p> <p>Howspace-perehdytysalustaa on käytetty 23 vakituisen tai määräaikaisen työntekijän ja 10 oppisopimusopiskelijan perehdytyksessä.</p> <p>Koko kaupungin yhteinen perehdytyksen Howspace-alusta on otettu aktiiviseen käyttöön.</p>	Toteutunut
Työllisyys: Toimivat työmarkkinat				
Työllisyyden hoidon asiakastyön painopiste nuorissa ja nopeasti työhön siirtyvissä	Koulutussovitukset ja oppisopimuskoulutukset yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa.	<p>Toimenpiteiden kautta vastuualueellemme työllistyneet (montako työllistynyt suhteessa koulutettuihin).</p> 	<p>Puru: maaliskuussa aloitti 10 + 1 opiskelijan oppisopimuskoulutusryhmä tavoitteena kiinteistö- ja puhtauspalvelualan ammattitutkinto ja työllistyminen Kokkolan kaupungille.</p> <p>Koulutuksesta valmistuneet: 2 opiskelijaa työllistyneet meille</p> <p>Koulutus jatkuu: 5 opiskelijaa</p> <p>Keskeytys toistaiseksi: 2 opiskelijaa</p> <p>Päättynyt muusta syystä (työllistynyt tai siirtynyt toiseen koulutukseen): 2 opiskelijaa</p>	Kesken

<p>Tuemme työelämään siirtymistä myös osittain sekä luomme konkreettiset toimintatavat heille, joiden työkyky ei riitä työmarkkinoille</p>	<p>Otamme kohteisiimme tukityöllistettäviä; kuntouttava työtoiminta, avotyö ja terapiatyö.</p>	<p>Tukityöllisyystoimenpiteiden kautta tehtyjen sopimusten jatkuminen sopimuskauden ajan.</p> 	<p>Kaupunkitoimitiloissa yhteensä</p> <p>Isännöinti: Työllistettäviä 9 henkilöä ja työkuntoutuksessa 3 henkilöä.</p> <p>Puhtaus- ja ruokapalveluissa neljä avo-/terapiatyösopimusta ja kaksi työkokeilussa.</p>	<p>Toteutunut</p>
--	--	---	---	---

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	15 139 937 €	15 059 899 €	99,5 %	6,8 %	14 099 187 €	14 099 187 €
Maksutuotot	0 €	0 €		-100,0 %	-42 €	-42 €
Tuet ja avustukset	6 200 €	13 394 €	216,0 %	-32,0 %	19 685 €	19 685 €
Muut toimintatuotot	31 377 020 €	30 515 756 €	97,3 %	1,6 %	30 035 151 €	30 035 151 €
Valmistus omaan käyttöön	141 000 €	0 €	0,0 %	-100,0 %	1 845 €	1 845 €
TOIMINTATUOTOT	46 664 157 €	45 589 049 €	97,7 %	3,2 %	44 155 826 €	44 155 826 €
Henkilöstökulut	-10 771 828 €	-10 525 790 €	97,7 %	1,3 %	-10 391 969 €	-10 391 969 €
Palvelujen ostot	-12 066 771 €	-12 612 863 €	104,5 %	3,6 %	-12 174 550 €	-12 174 550 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 586 362 €	-9 276 849 €	108,0 %	4,7 %	-8 860 659 €	-8 860 659 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-7 176 432 €	-7 094 012 €	98,9 %	10,8 %	-6 403 286 €	-6 403 286 €
TOIMINTAKULUT	-38 601 393 €	-39 509 514 €	102,4 %	4,4 %	-37 830 464 €	-37 830 464 €
TOIMINTAKATE	8 062 764 €	6 079 535 €	75,4 %	-3,9 %	6 325 362 €	6 325 362 €

2.2.1.31 Rakennus- ja ympäristölautakunta - Kaupunkiluvitus

Yleiset tavoitteet

Tiivistelmä toimintakertomuksesta

Kaupunkiluvituksen vastuualue huolehtii kunnan rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja pysäköinninvalvonnan lakisääteisistä viranomaistehtävistä. Henkilöstön kokonaisvahvuus on noin 23 henkilötyövuotta. Lakisääteisten tehtävien lisäksi vastuualue hoitaa eräitä kaupunkiympäristön toimintasäännöllä delegoituja tehtäviä ja osallistutaan kaupungin kehittämishankkeisiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Kaupunkiluvitus huolehtii myös kaupungin yleisten alueiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta, tähän on varattu yhden henkilötyövuoden resurssi.

Vuoden 2023 aikana rakennusalan lama on näkynyt jonkin verran vähentyneenä rakennuslupien määränä (noin -15 %). Poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisuiden käsittely on ruuhkautunut jo parin vuoden ajan henkilöstövajauksen ja henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi. Ympäristönsuojelussa on ollut pari vuotta kestänyt henkilöstövaje johtavan ympäristötarkastajan hoidettua noin 1,5 vuotta oman toimen ohessa myös vastuualuepäällikön tehtävää. Johtava ympäristötarkastaja siirtyi elokuun alusta kaupunkilupapäällikön tehtäviin ja uuden johtavan ympäristötarkastajan valinta siirtyi vuoden 2024 puolelle. Lisäksi keväällä yksi ympäristötarkastaja menehtyi äkillisesti ja uusi rekrytoitu viranhaltija aloitti heinäkuussa. Työt kesän ja syksyn 2023 aikana on hoidettu osittain tilapäisjärjestelyillä. Edellä mainittu näkyy suoritteiden vähentymisenä. Pysäköinninvalvonnassa ja yleisten alueiden lupien osalta suoritteet ovat edellisvuoden tasolla ja asioiden hoito on ollut viivytksetöntä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vihreän siirtymän hankkeita on kaupungissa paljon vireillä. Tällä hetkellä on esimerkiksi 11 YVA-hanketta vireillä eri vaiheissa. Nämä kohdistuvat pääosin tuulivoimapuistoihin, toisaalta KIP-alueen uusiin teollisuuslaitoshankkeisiin ja isoihin jätehuoltohankkeisiin. YVAt ja yleiskaavatyöt työllistävät huomattavan paljon ohjausryhmä- ja hankeryhmyön muodossa sekä lausuntovalmistelussa. Ympäristönsuojelussa tähän varaudutaan pyrkimällä täyttämään pitkään jatkunut henkilöstövaje.

Poikkeamislupien käsittelyyn on saatu täytettyä vuoden 2023 aikana irtisanoutumisen vuoksi täytettävänä ollut toisen valmistelijan paikka ja luparuuhkaa on vähitellen saatu purettua. Tämä näkyy kuitenkin vielä vuoden 2024 ajan pitkittyneinä lupaprosesseina. Rakennusvalvonnan henkilöstö vahvistuu yhdellä henkilötyövuodella, kun rakennusvalvontapäällikkö aloittaa maaliskuun 2024 aikana. Isot teollisuuden rakennushankkeet ja mahdollisesti toteutukseen etenevät tuulivoimapuistot edellyttävät riittävää henkilöresurssia, jotta lupa-asiat saadaan ripeästi ratkaistua. Vuoden 2024 aikana valmistaudutaan myös uuden rakentamislain voimaantuloon vuoden 2025 alusta. Henkilöstö on osallistunut rakentamislain koulutuksiin, jotka jatkuvat edelleen vuonna 2024. Uusi rakentamislaki edellyttää mm. sähköiseen lupajärjestelmään isoja muutoksia lupatyyppien muuttuessa sekä rakennusjärjestyksen uusimisen. Pienten rakennusten osalta lupamenettelyn korvautuminen ilmoitusmenettelyllä tulee muuttamaan valvontaa jälkivalvonnan suuntaan. Rakentamislakiin kirjattu sitova lupien käsittelyaika (rakennusluvissa 3 kk) edellyttää myös lupaprosessien uudelleentarkastelua ja entistä suurempaa panostusta hankkeiden ennako-ohjaukseen. Poikkeamislupien ja isojen rakennuslupien osalta kaupunkiluvitus on asettanut jo vuodelle 2024 3 kk käsittelyaikatavoitteen, tavanomaisten rakennuslupa-asioiden osalta käsittelyn tavoiteaika on 1,5 kk. Myös alueidenkäyttölaki on muuttumassa ja sen valmistelua ja sen aiheuttamia muutostarpeita luvituksen prosesseihin seurataan tiiviisti.

Valtion hallinnossa on vireillä aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhdistäminen yhdeksi uudeksi lupa- ja valvontavirastoksi, mihin tulee varautua myös kuntatasolla ja tarkentaa valtion ja kunnan valvontavastuiden jakoa ympäristönsuojelutehtävissä.

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Asukaslähtöisyys ja yhteistyö	Asiakaspalvelupisteen perustaminen	Asiakaspalvelupiste on perustettu Asiakaskäyntien määrä/vuosi	Palvelupisteen suunnitelma valmis, odottaa toteuttamista. Rakennusvalvonnassa ja poikkeamislupien valmisteluilla on puhelinajat, jolloin henkilöt ovat asiakkaiden saavutettavissa. Asiakaspalaverit järjestetään tarvittaessa ja pyydettyä. Yhteistyötä kaupungin sisäisten sidosryhmien (esimerkiksi kaupunkisuunnittelu ja paikkatiedot) välillä on tiivistetty yhteisillä säännöllisesti järjestettävillä yhteistyöpalavereilla.	Kesken
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Ajantasaiset lupa- ja valvontataksat.	Maksujen toteumatiedot, € 	Kaikki taksat ovat ajantasaiset.	Toteutunut
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyden kannustava				
Monipuolinen ja oma-aloitteinen kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumatarjonta	Neuvonta ja opastus tapahtumien järjestäjille jouhevan lupakäsittelyn varmistamiseksi. Tapahtumalupien viivytyksetön käsittely.	Tapahtumalupien määrä / vuosi 	Tapahtuma- ja muiden yleisten alueiden lupien määrä oli ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Lupien käsittely on ollut viivytyksetöntä. Tapahtumanjärjestäjän opas on julkaistu kaupungin sivuilla keväällä 2023.	Toteutunut
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Varmistetaan asukkailla viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö. Rakennetun ympäristön siisteyden edistäminen. Vuosittaiset katselmuksat.	Roskaantumislomaukset kpl Lautakunnan katselmuksat kpl 	Lautakunnan syyskatselmus kanta-Kokkolan alueella toteutui lokakuussa. Roskaantumislomauksia on käsitelty vuoden aikana tavanomaista vähemmän.	Kesken
Rakennettujen kulttuuriympäristöjen vaaliminen	Rakentajien ja asukkaiden opastus ja neuvonta uudis- ja korjausrakentamisessa erityisalueilla.	Palvelukertojen määrä / vuosi 	Asiakasneuvontojen määrä oli edellisvuotta vähäisempää johtuen henkilöstövajauksesta. Kaavalausunnoissa on huomioitu rakennetun kulttuuriperinnön suojelu luvituksen näkökulmasta.	Kesken
Lapsiympäristö: Meillä jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa omaksi itsekseen				
Lasten ja nuorten aito osallistaminen	Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vahvistetaan ennaltaehkäisevää toimintaa lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Ympäristökasvatus ja	Luontokoulun toteutuneet kävijämäärät. 	Luontokoulun toiminta jatkui vakiintuneesti, osallistujamäärässä on tapahtunut lisääntymistä kiertävän luontokoulutoiminnan osalta. Ilmastoasiiantuntija on tehnyt yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja	Toteutunut

	luontokoulutoiminnan tukeminen.		koulutoimen kanssa, vierailut kouluissa luennoidessa ja järjestämässä kestäväan kehitykseen ja ilmastotietoisuuteen liittyviä työpajoja. Yhteistyötä on tehty myös sivistystoimen Kestävä Kokkola -hankkeen kanssa.	
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
HINKU verkostoon liittyminen	Kaupunki tekee kevään 2023 aikana tarvittavat päätökset ja toimenpiteet HINKU-kriteerien täyttämiseksi.	Mittarit täydentyvät ilmastotavoitteiden hyväksymisen jälkeen. 	Kokkola on liittynyt Hinku-verkostoon. Siihen liittyvistä toimenpiteistä on toteutettu kuntien energiatehokkuussopimukseen liittyminen, Hinku -ohjausryhmä, Hinku-työryhmän sekä teemaryhmät on perustettu. Ilmastoasiantuntija aloitti täyspäiväisenä alkuvuodesta. Ilmastosuunnitelman laadinta on aloitettu ja valtionavustuspäätös saatu. Kestävästi kehittyvä Kokkola sivusto on avattu kaupungin nettisivustolle ja Ilmastovahti -järjestelmän käyttöönottoa on valmisteltu. Ilmastoasiantuntija on verkostoitunut laajasti ilmastosuunnitelman laadintaan osallistettavien tahojen kanssa.	Kesken
Uudistuvien energiatuotantomahdollisuuksien edistäminen	Rakentajille lisätään neuvontaa ja ohjausta kiinteistökohtaisten uusiutuvan- ja energiaa säästävien energiainvestointien toteutukseen. Lupamenettelyn jouhevoittaminen mm. aurinkopaneeli- ja ilmalämpöpumppujen rakentamisessa.	Neuvontakertojen määrä / vuosi 	Kiinteistökohtaisten aurinkopaneelien ja ilmalämpöpumppujen asentamista ja luvitusta koskeva ohje on julkaistu kaupungin sivustoilla. Kaupunkiluvituksen ja kaupunkisuunnitelun yhdessä työstämän aurinkopaneeliohjeen tarkoituksena on selkeyttää ja helpottaa aurinkosähkölaitteistojen asentamiseen liittyvää ilmoitus- tai lupatarvetta Kokkolan asemakaava-alueilla ja rakennusuojeleukohteissa.	Toteutunut
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Ilmastotavoite viestinnän lisääminen asukkaille, yrityksille ja maa- ja metsätalousyrittäjille.	Ilmastoviestinnän määrät 	Ilmastoasiantuntija aloitti puolipäiväisenä marraskuussa 2022 ja kokopäiväisenä helmikuun alusta 2023 alkaen. Tiedotusta ilmastotavoitteista on tehty. Lapsille ja nuorille on suunnattu viestintää kouluvierailuilla. Ilmastovahdin käyttöönotto on valmisteltu ja sopimus tehty.	Kesken
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito, joka varmistaa talousarviossa ja sille asetussa kehityksessä pyymisen	Talousarvion pitävyys ja nettokustannusten kehitys 	Rakennus- ja ympäristölautakunnan tilinpäätöksen toimintatuotot ovat toteutuneet 104,8%:sesti. Edellisvuoden tilinpäätökseen verrattuna tuottoja on kertynyt n. 66 000 euroa vähemmän. Yhteisten menojen ja luvituksen toimintatuotot toteutuivat	Toteutunut

			<p>84,6%:sesti, ympäristöpalvelujen 112,8%:sesti ja rakennusvalvonnankin tuottojen osalta päästiin luvitusmäärän hienoisesta laskusta huolimatta talousarvioon muuttaman loppuvuoden suuremman luvituksen myötä. Pysäköinninvalvonnan toimintatuotot toteutuivat 110,1%:sesti talousarvioon verrattuna ja toteuma oli aiempaan vuoteen verrattuna n. 38 300 euroa parempi.</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintakulujen kertymä on n. 87,2% talousarviosta ja edellisen vuoden toteumaan verrattuna kuluja on kertynyt 162 200 enemmän. Yhteisiä menoja ja luvitusta, rakennusvalvontaa sekä ympäristöpalveluja vaivannut pitkäaikainen henkilöstön vaje näkyy henkilöstökulujen pieninä toteumina verrattuna talousarvioon. Talousarvio alitui näiden kustannusten osalta n. 207 000 euroa.</p>	
--	--	--	--	--

Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Henkilöriippumattomien palveluprosessien kehittäminen palvelun sujuvuuden ja tasalaatuisuuden varmistamiseksi. Käsiteltävien asioiden seurantajärjestelmän kehittäminen ja viivytyksetön lupien käsittely.	<p>Lupa-, ilmoitus- ja lausuntomäärät, kpl</p> <p>Asiakasneuvontakontaktikertojen määrä, kpl (puhelut, s-postivastaukset, asiakaskäynnit ja -tapaamiset)</p> <p>Liitetäulukko yllä.</p> 	<p>Poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen lupakäsittely on ruuhkautunut henkilöstön vaihtuvuuden, henkilöstövajeen ja sairaspöissaolujen vuoksi. Ympäristönsuojelussa yhden ympäristötarkastajan henkilöväje sekä henkilöstön vaihtuvuus ovat aiheuttaneet valvontatehtävissä ja suoritteissa vähentymistä. Vuoden aikana on ollut haettavana johtavan ympäristötarkastajan ja yhden ympäristötarkastajan virkaa, yhtä ympäristötarkastajan virkaa hoidettiin kesän ja syksyn ajan tilapäisjärjestelyillä.</p>	Kesken
--	--	---	---	--------

Työllisyys: Toimivat työmarkkinat

Asiakkaalle selkeä digitaalinen palvelualusta ja asiointipiste	Lupien ja ilmoitusten sähköisten palveluiden lisääminen. Kaikki luvat sähköisen järjestelmän kautta.	<p>Käytössä olevien sähköisten lupa-, ilmoitus- ja oikaisuvaatimusasioiden määrä, kpl</p> <p>Muiden kuin sähköisen järjestelmän kautta toimitettujen hakemuksien määrä, kpl</p> 	<p>Pysäköinninvalvonnan lyhyt- ja pitkäaikaiset pysäköintiluvat asukkaille ja yrityksille sähköistettiin loppuvuodesta, mikä nopeuttaa ja yksinkertaistaa lupamenettelyä. Ympäristönsuojelussa isojen ympäristölupien ja maa-aineslupien sähköistämistä on selvitetty, mutta ohjelmatoimittajilla ei ole tällä hetkellä tarjota valmiita ratkaisuja sähköiseen lupamenettelyyn.</p>	Kesken
--	--	---	---	--------

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	116 000 €	139 035 €	119,9 %	9,2 %	127 308 €	127 308 €
Maksutuotot	631 520 €	602 768 €	95,4 %	-17,9 %	734 429 €	734 429 €
Tuet ja avustukset	0 €	9 000 €		31,5 %	6 843 €	6 843 €
Muut toimintatuotot	300 000 €	345 353 €	115,1 %	17,7 %	293 353 €	293 353 €
Valmistus omaan käyttöön	0 €	1 837 €		0,4 %	1 829 €	1 829 €
TOIMINTATUOTOT	1 047 520 €	1 097 993 €	104,8 %	-5,7 %	1 163 763 €	1 163 763 €
Henkilöstökulut	-1 454 234 €	-1 247 260 €	85,8 %	10,1 %	-1 132 476 €	-1 132 476 €
Palvelujen ostot	-353 509 €	-303 445 €	85,8 %	14,0 %	-266 166 €	-266 166 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 650 €	-28 535 €	171,4 %	90,3 %	-14 992 €	-14 992 €
Avustukset						
Muut toimintakulut	-169 734 €	-160 581 €	94,6 %	-2,1 %	-163 959 €	-163 959 €
TOIMINTAKULUT	-1 994 127 €	-1 739 820 €	87,2 %	10,3 %	-1 577 593 €	-1 577 593 €
TOIMINTAKATE	-946 607 €	-641 828 €	67,8 %	55,1 %	-413 830 €	-413 830 €

Rakennusvalvonta	2023 yht
Rakennusluvut, yhteensä*	222
- erilliset pientalot	30
- rivi- ja ketjutalot	1
- asuinkerrostalot	0
- vapaa-ajanrakennukset	11
- muut rakennukset	116
Toimenpideluvat	95
Purkuluvat ja -ilmoitukset	28
Rakennusjärjestyksen mukaiset ilmoitukset	23
Poikkeamis päätökset ja suunnittelutarveratkaisut	17
Yhteensä	321
* sisältää kaikki rakennusluvut; uudisrakennukset, laajentamiset, korjaus- ja muutostyöt ym.	
Pysäköinninvalvonta	
Pysäköintivirhemaksut	6215
Ajoneuvosiirrot	10
Yrityspysäköintiluvat	7
Asukas pysäköintiluvat	50
Pysäköintiluvat	8
Kotihoidon pysäköintiluvat	31
Lyhytaikaiset pysäköintiluvat	6
Suulliset huomautukset ja ohjeistukset	1136
Katualueohjeistukset	49
Yhteensä	7512
Yleisten alueiden luvat	
Kaivuluvat	108
Kadun tai muun yleisen alueen käyttö lupa	62
Yleisen alueen käyttö lupa tapahtuman järjestämiseen	46
Huleveden liitoslupa	4
Yhdyskuntatekniset lausunnot	0
Kioski- ja myyntipaikat	6
Maa-alueen omistajan lupa sijoittamista varten	6
Yleisten alueiden käyttö -ilmoitusmenettely	50
Neuvonta, asiakaskäynnit, s-postivastaukset	813
yhteensä	1095
Ympäristönsuojelu	
Käsitellyt luvat ja rekisteröinnit (YSL, Jätelaki)	12
Käsitellyt luvat (Maa-aineslaki)	3
Käsitellyt ilmoitukset (nitraatti-ilmoitus, meluilmoitus)	30
Jätevesien johtamisluvat / vapautukset	63
YVA- ja kaivosasiat, PIMA-asiat, muut AVI:n päätökset	40
Viranomaislausunnot	87
Käsitellyt valvonta-asiat (YSL, Jätelaki)	37
Käsitellyt valvonta-asiat (Vesilaki)	29
Käsitellyt valvonta-asiat (Maa-aineslaki)	14
Maisematyöluvut ja -lausunnot	62
Yhteensä	377
Neuvonta, asiakaskäynnit, s-postivastaukset	
Ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain asiat	171
Vesiasiat, pohjavesiasiat ja jätevesiasiat	118
Luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö	47
Jätelakiin liittyvät asiat	83
Ilmasto-asiat / kestävä kehitys	88
Maankäyttö, YVA ym.	70
Ilmanlaadun tarkkailu yhteydenpito	32
Ilmanlaadun tarkkailu mittausasemilla käynti	63
Yhteensä	672

2.2.1.32 Kokkolan vesi

Strategian toimeenpano

Kaupunkistrategian tavoite	Vastuualueen toimenpide	Mittari	Tilinpäätös	Tila
Yrittäjystävällisyys: Logistisesti loistava, yrittäjälle ystävällinen – Kokkola on paras yrittäjyyden ympäristö				
Kilpailukyvyyn varmistaminen	Kehitetään vesi- ja jätevesiverkostoja yritystoimijain huomioiden	Yritystoimintaa palvelevat verkostot <ul style="list-style-type: none"> vesijohto, metri jätevesiviemäri, metri Yrittäjien tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin	Teollista toimintaa tukevien vesi- ja viemäriverkostojen suunnittelu on käynnissä. Mahdollisten tulevien toimijoiden kanssa on käyty neuvotteluja teollisuuslaitosten vedentarpeesta. Patamäen uuden vedenpuhdistuslaitoksen mitoituksessa on huomioitu tulevat uudet teolliset asiakkaat.	Kesken
Huoltovarmuuden ylläpitäminen ja lähituotannon tukeminen	Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Vedenoton lisääminen <ul style="list-style-type: none"> Karhinkangas -> Vesilupahakemus jätetty Aluehallintovirastoon Patamäki -> Uuden laitoksen rakennuslupaprosessi käynnissä Jätevedenpuhdistamon lupaehtojen täyttäminen <ul style="list-style-type: none"> Purkuputkiselvitys käynnissä 	<ul style="list-style-type: none"> Karhinkankaan vesilupahakemus on AVi:n käsittelyssä Patamäen rakennuslupahakemus on käsitellyssä Purkuputken siirtoon liittyvät kaiku- ja pohjaselvitykset on suoritettu 	Kesken
Elämyksellisyys: Ilmapiiriltään innostava, yhteisöllisyyteen kannustava				
Monipuoliset asumisen vaihtoehdot, turvalliset ja viihtyisät elinympäristöt sekä elävä kaupunkikeskusta ja aktiiviset kylät	Puhtaan talousveden saatavuuden varmistaminen sekä terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen jätevesihuolto.	Kuntalaisten tyytyväisyys vesihuoltopalveluihin <ul style="list-style-type: none"> Alkukartoitus asukastytyväisyyskyselyllä, jonka jälkeen määritellään tavoitetaso 	Ensimmäisessä asiakastytyväisyyskyselyssä Kokkolan Vesi sai yleisarvosanaksi 4,1/5 ja tutkittavien mittarien (asiointi/asiakaspalvelu, vedenlaatu, häiriötilanne, imago) osalta arvosanojen keskiarvoksi 8,8/10.	Toteutunut
Kestävästi kehittyvä – hiilineutraali Kokkola 2035				
Kestävän kehityksen ja ilmastovaikutusten huomioiminen päätöksenteossa ja resursseissa	Vuotovesien (hulevesien) määrän vähentäminen jätevesiverkostosta -> Viemärisaneeraukset sekä kiinteistöjen hulevesien ohjaaminen kaupungin hulevesiverkostoon.	Puhdistettu jätevesi / laskutettu jätevesi (nyk. suhdeluku 1,50, tavoite 10 % pienennys/vuosi)	<ul style="list-style-type: none"> puhdistettu jätevesimäärä 3 513 883 m³ laskutettu jätevesimäärä 1 960 995 m³ => suhdeluku 1,8 v. 2023 sadanta 719,8 mm	Kesken

			v. 2022 sadanta 535,3 mm	
Ilmastotietoisuuden lisääminen ja kotitalouksien tukeminen	Etäluettavien vesimittareiden vaihtaminen kotitalouksiin. Tällä tuetaan kotitalouksien omaehtoista vedenkulutuksen seurantaa.	Etäluettavien mittareiden määrä (Tavoite 3000 mittarin vaihto/vuosi)	Etäluettavia mittareita on vaihdettu vuoden aikana 184 kpl. Yhteensä etäluettavia mittareita on käytössä 1868 (mittareiden kok. määrä 10 447). Mittareiden massavaihto aloitetaan vuonna 2024.	Kesken
Kukoistava kaupunki – kestävä ja tasapainoinen kuntatalous				
Vuosikate > poistot	Vastuullinen taloudenpito. Talousarvion toteutumisen säännöllinen seuranta ja arviointi.	Osavuosisikaukset / tilinpäätös	Tilikauden 2023 tulos on n. 535 000 €, mikä on 584 000 € pienempi, kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan.	Kesken
Osaava, vastuullinen ja hyvinvoiva henkilöstö				
Työhyvinvointia, turvallista ja terveellistä työtä sekä työkykyä edistävät työyhteisöt	Sisäisen tiedonkulun parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Teams-ryhmät • Whatsapp-ryhmät • Sähköpostijakeluryhmät • Viikkopalaverit -> muistiot ja koon team-sissa • Koko henkilöstön tapaamiset kerran kuussa 	Tiedonkulkua on parannettu suunnitelman mukaisesti.	Toteutunut
Monimuotoisuuden johtaminen	Avoin, keskusteleva johtaminen	Käydyt kehityskeskustelut (tavoite 100 %)	Vuoden 2023 kehityskeskustelut on käyty 100%:sti.	Toteutunut
Vastuullinen, uudistuva ja kokeileva toimintakulttuuri	Digitalisaation lisääminen verkosto-omaisuuden hallinnassa	Käytössä olevat ohjelmistot/järjestelmät	Verkostoasentajat ovat ottaneet Builddie-työnohjausjärjestelmän päivittäiseen käyttöön. Esrin AcgGIS- tietojärjestelmä verkosto-omaisuuden hallintaan on otettu käyttöön.	Toteutunut
Positiivinen työyhteisö ja merkityksellinen työntekijäkokemus. Nämä heijastuvat myös asiakaspalveluun.	Työhyvinvoinnin tukeminen mm. tyhy-toiminnalla	Työhyvinvointikyselyn tulokset Työntekijäkokemuksen mittaaminen -> eNPS – indeksi (suosittelevaindeksi) (Tavoite: yli 20 Lähtötaso (koko kaupunki) v. 2020: +12 (0-20 hyvä tulos))	Työhyvinvointikysely suoritettiin marraskuussa. Työntekijöiden suosittelevaindeksi eNPS oli -22 (vuonna 2022 eNPS oli -31). Henkilöstön tyhy-tapahtumia on järjestetty suunnitelman mukaisesti ja palaute niistä on ollut erittäin positiivista.	Kesken

Talousluvut

	TA 2023 + muutos	Toteutuma 2023	Toteuma % TA	Muutos % 23/22	Toteutuma kumul. 2022	TP 2022
Myyntituotot	8 500 635 €	7 919 079 €	93,2 %	1,9 %	7 773 105 €	7 773 105 €
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	12 000 €	13 617 €	113,5 %	60,0 %	8 511 €	8 511 €
Valmistus omaan käyttöön	100 000 €	60 999 €	61,0 %	19,7 %	50 979 €	50 979 €
TOIMINTATUOTOT	8 612 635 €	7 993 695 €	92,8 %	2,1 %	7 832 595 €	7 832 595 €
Henkilöstökulut	-2 134 194 €	-2 170 738 €	101,7 %	9,2 %	-1 988 480 €	-1 988 480 €
Palvelujen ostot	-1 161 579 €	-1 143 336 €	98,4 %	47,8 %	-773 440 €	-773 440 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 182 877 €	-1 117 688 €	94,5 %	-0,9 %	-1 127 550 €	-1 127 550 €
Avustukset	0 €	-1 000 €			0 €	0 €
Muut toimintakulut	-106 678 €	-123 411 €	115,7 %	60,1 %	-77 080 €	-77 080 €
TOIMINTAKULUT	-4 585 328 €	-4 556 172 €	99,4 %	14,9 %	-3 966 550 €	-3 966 550 €
TOIMINTAKATE	4 027 307 €	3 437 523 €	85,4 %	-11,1 %	3 866 045 €	3 866 045 €

2.2.2 Konsernin tytäryhteisöjen salkkukohtaiset tavoitteet

KIINTEISTÖT –SALKKU

KOKKOLAN KAUPUNGIN JA YHTIÖIDEN SALKKUKOHTAISET TAVOITTEET

TOIMINNAN YLEISPERUSTELUT

Yhtiöt ja omistajapoliittiset linjaukset

OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Kiinteistöt –salkku sisältää asumisen-, palvelutoiminnan- ja teollisuuskiinteistöt. Kaupungin omistusintressi kiinteistöt -salkun yhtiöihin on sekä strateginen että taloudellinen ja yhtiöiden toimintaa tarkastellaan niin yhteiskunnallisesta kuin elinkeinopoliittisesta näkökulmasta. Salkun raportoinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti kiinteistöjen kuntoon, yritystilojen ja asuntojen riittävään tarjontaan sekä kysynnän vaihteluihin. Näitä asioita mitataan tarkastelemalla mm. vuokraus- ja käyttöasteita, korjausvelan suuruutta ja kiinteistössä olevien työpaikkojen määrää.

YHTIÖT

- Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto
- Kiinteistö Oy Kokkolan AH Park
- Kiinteistö Oy Kokkolan Alu-Boat Park
- Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate
- Kiinteistö Oy Kokkolan Marin Park
- Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman
- Kiinteistö Oy Kälviän virastotalo
- Kiinteistö Oy Pikkuruukki
- Kiinteistö Oy Tankkari
- Koivuhaan Palvelukeskus Oy
- Kokkolan Urheilupuisto Oy
- Kokkolan Vuokra-asunnot Oy

TOIMINTA JA TAVOITTEET

Kaupunkistrategian mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tavoite 2023
Vuokraus- ja käyttöaste % keskimäärin	92,6 %	92,7 %	95,3 %	96,7 %	90 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % keskimäärin	441 %	397,8 %	386,8 %	342,3 %	400 %
Kiinteistöjen kunto hyvällä asteikolla 1-5 (4=hyvä)	4	4	4	4	4

Kiinteistöt -salkun tavoitteet toteutuivat vuoden 2023 osalta. Kiinteistöyhtiöiden keskimääräinen vuokra- ja käyttöaste päättyi 96,7 prosenttiin ja suhteellinen velkaantuneisuus vastaavasti 342,3 prosenttiin. Kiinteistöjen keskimääräisessä kunnossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Nopeasti kasvanut inflaatio ja korkojen nousut aiheuttavat kuitenkin yhtiöille muun muassa vuokrien korotuspaineita ja korjausvelan kasvua. Konsernirakenteesta poistui tilikaudella tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäki sekä Kokkolan Teollisuuskylä Oy, jotka sulautuivat KIP Infra Oy:n 30.11.2023.

TOIMINNAN YLEISPERUSTELUT

Yhtiöt ja omistajapoliittiset linjaukset

OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Liiketoiminta –salkku sisältää yhtiöitä, jotka toimivat liiketaloudellisin periaattein. Kaupungin omistusintressi yhtiöihin on strateginen ja toimintaa tarkastellaan erityisesti elinvoiman ja työllisyyden näkökulmista. Raportoinnissa kiinnitetään huomiota yhtiöiden optimaaliseen sijoitetun pääoman tuottoon sekä yhtiöiden toimintaympäristöjen muutoksiin. Mittareina käytetään mm. sijoitetun pääoman tuotto prosenttia (ROI).

YHTIÖT

- Kokkolan Energiaverkot Oy
- KIP Infra Oy
- KIP Service Oy
- Kokkolan Energia Oy
- Kokkolan Matkailu Oy
- Kokkolan Satama Oy
- Kokkolan Talohoito Oy
- Kokkolan Voima Oy
- Silverstone Bay Logistics
- Työplus Yhtiöt Oy
- Työplus Oy

TOIMINTA JA TAVOITTEET VUOSILLE 2021–2023

Kaupunkistrategian mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tavoite 2023
Sijoitetun pääoman tuotto % keskimäärin	3,9 %	4,6 %	2,5 %	11,4 %	10 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % keskimäärin	148,8 %	139,9 %	124,3 %	115,4 %	100 %

Liiketoiminta -salkun tavoitteista keskimääräinen sijoitetun pääoman tuotto prosentti toteutui vuonna 2023 päätyen 11,4 prosenttiin. Keskimääräinen suhteellinen velkaantuneisuus jatkoi laskuaan edellisestä vuodesta ja päättyi 115,4 prosenttiin, joka ei kuitenkaan aivan yltänyt asetettuun tavoitteeseen. Maailmantalouden tilanne ja geopolittiset muutokset aiheuttivat keskeisille konserniyhtiöille edelleen haasteita, kun Ukrainan kriisi, korkea inflaatio ja korkojen nousu vaikuttivat yhtiöiden toimintoihin ja tuloksiin. Yhtiöistä osa kuitenkin paransi tulostaan edellisestä vuodesta ja tuloksenteekokyvyssä havaittiin jo piristymisen merkkejä. Konsernirakenne keveni yhdellä yhtiöllä, kun Kokkolan Kehitysyhtiö Oy sulautui KIP Infra Oy:n 30.11.2023.

TOIMINNAN YLEISPERUSTELUT

Yhtiöt ja omistajapoliittiset linjaukset

OMISTAJAPOLIITTISET LINJAUKSET

Palvelut ja neuvonta –salkku sisältää yhtiöitä, jotka toimivat pääosin julkisella rahoituksella. Kaupungin omistusintressi yhtiöihin on strateginen ja toimintaa tarkastellaan elinvoiman ja vetovoiman näkökulmista. Raportoinnissa huomioidaan erityisesti elinkeinopalvelujen laajuus ja kulttuuripalvelujen kattavuus. Asioita mitataan tarkastelemalla mm. yritys- ja asiakaskäyntien määriä sekä asiakkaiden tyytyväisyyttä palvelujen tarjontaan ja laatuun.

YHTIÖT

- Kokkolan Kaupunginteatterin Kannatusyhdistys
- Kokkolanseudun Kehitys Oy KOSEK
- Nuorisokeskus Villa Elba Oy
- Pohjoismainen Taidekoulusäätö

TOIMINTA JA TAVOITTEET VUOSILLE 2021–2023

Kaupunkistrategian mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Tavoite 2023
Asiakaskäynnit	22 566	21 345	42 103	41 037	55 000
Yrityskäynnit	1 007	1 467	1 375	1 857	1 200
Asiakastyytyväisyys hyvä asteikolla 1-5 (4=hyvä)	4	4	4	4	4
Kaupungin tuki / toimintakustannukset	57,0 %	49,8 %	45,0 %	46,0 %	45 %
Tilikauden tulos > 0 €	184 570	-36 526	-37 769	-163 030	0

Pandemian tuomien haasteiden jälkeen palvelut ja neuvonta -salkkua kurittaa kustannusten nousu. Asiakaskäyntien määrä ei ole palannut pandemiaa edeltäneeseen tasoon, vaan asiakaskäynnit pysyivät Kokkolan Kaupunginteatterin ja Nuorisokeskus Villa Elba Oy:n osalta samalla tasolla kuin edellisvuonna, eikä tavoitteeseen päästy. Yrityskäyntien osalta talousarviotavoitteet saavutettiin, ja käynnit lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkien salkun yhtiöiden asiakastyytyväisyys on edelleen keskimääräisesti hyvällä tasolla. Kokkolan kaupunginteatterin tuet suhteessa toimintakustannuksiin ylittyivät hieman talousarviotavoitteesta päätyen 46,0 prosenttiin. Salkun yhteenlaskettu tilikauden tulos päättyi -163 030 euroon.

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden ja tuloslaskelman toteutuminen

Toimintatuotot

Toimintatuotot päätyivät Kokkolan kaupungin (ilman liikelaitosta) osalta sisäiset erät huomioiden 76,1 miljoonaan euroon. Valmistus omaan käyttöön oli viime vuoden osalta 1,9 miljoonaa euroa ja vuoden tuotoiksi muodostui kaupungin osalta 77,9 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot kokonaisuutena ylittivät talousarviotavoitteet noin 3,2 miljoonalla eurolla, eli 105,9 prosenttisesti. Mutta ne laskivat viime vuoteen verrattuna noin -15,6 prosenttia. Kaupungin (ilman liikelaoista) toimintatuotot ylittivät talousarviotavoitteet kaikissa tiliryhmissä. Erityisesti sivistystoimen hankerahoituksen vuoksi kaupungin tuet ja avustukset ylittivät talousarviotavoitteet 2,2 miljoonalla eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna merkittäviä kertaluonteisia myyntivoittoja ei kuitenkaan syntynyt, mikä näkyy myyntituottojen laskussa. Toimintatuotoissa näkyy edelliseen vuoteen verrattuna myös valtaosin hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset.

Toimintakulut

Toimintakulut päätyivät Kokkolan kaupungin (ilman liikelaitosta) osalta sisäiset erät huomioiden 210,7 miljoonaan euroon ja talousarvio toteuma oli 103,9 %. Toimintakulut laskivat kokonaisuudessaan kaupungin osalta 48,1 % viime vuoteen verrattuna. Kustannusten nousua on nähtävissä kaikissa kuluryhmissä. Maailman talouden äkilliset muutokset ja erityisesti inflaation tuoma hintojen kehitys vaikutti toimintakulujen kasvuun. Eniten kustannukset nousivat henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa, ja tämän trendin odotetaan vielä jatkuvan. Myös avustukset kasvoivat kotikuntalisä ja kotihoidontuen vuoksi. Toimintakulujen kustannusten laskun taustalla on erityisesti Soiten palveluostot, jotka olivat vielä vuonna 2022 mukana kaupungin toimintakuluissa.

Lisämääräraha pyyntöjä kaupunginvaltuusto käsitteli yhteensä noin 6,6 miljoonalla eurolla, jotka koskivat pääsääntöisesti henkilöstökulujen kasvua kevään palkkatarkistuksiin ja sijaittamisiin liittyen. Lisämäärärahatarpeista valtuusto käsitteli myös ulkoisten vuokratkustannusten nousuun liittyen, jotka olivat kohonneet taloustilanteesta johtuen merkittävästi. Lisäksi lisämääräraha tarpeita liittyi työterveyshuollon

kustannusten nousuun ja työllisyyspalveluiden sakkomaksuihin liittyen. Lisämäärärahat käyttötalouden osalta pystyttiin kuitenkin kattamaan osittain oman toiminnan järjestelyiden kautta ja selkeästi talousarviota korkeampi tuloveroennusteiden avulla.

Toimintakate

Toimintakate oli -132,8 miljoonaa euroa, ja oli talousarviota noin 2,8 miljoonaa euroa parempi. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintakate laski -57,7 prosenttia.

Verotulot

Verotuloja kertyi yhteensä 124,8 miljoonaa euroa, kun se edellisennä vuotena oli 221,3 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen oli noin -43,6 prosenttia hyvinvointialueuudistuksen rahoituksen muuttaessa kuntien rahoituspohjaa. Tuloverot päätyivät 91,3 miljoonaan euroon, kiinteistöverot 16,3 miljoonaan euroon ja yhteisöverot 17,1 miljoonaan euroon. Verotulot ylittivät talousarviotavoitteet talousarviomuutoksien jälkeenkin noin 1,2 miljoonalla eurolla, mikä mahdollisti myös lisämäärärahatarpeiden kattamisen.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien toteuma vuonna 2023 oli 32,9 miljoonaa euroa, ja ne laskivat edellisestä vuodesta noin -69,9 prosenttia. Tähän vaikutti verotulojen tapaan hyvinvointialueuudistus.

Rahoitustuotot ja kulut

Korkotuotot olivat 0,3 miljoonaa euroa, liikelaitoksen korvaus peruspääomasta 0,5 miljoonaa euroa, muut rahoitustuotot 1,4 miljoonaa euroa, korkokulut 3,6 miljoonaa euroa ja muut rahoituskulut 0,2 miljoonaa euroa. Korkokulut toteutuivat lainajärjestelyistä ja suojauksista johtuen selkeästi talousarviota alhaisempina vaikkakin yhtiöiden osinko tuotot jäivät heikoiksi.

Vuosikate ja tilikauden yli-/alijäämä

Kaupungin (ilman liikelaitosta) vuosikatteen muodostui 23,2 miljoonaa euroa ja se kattoi poistot ja arvonalentumiset 152,8 prosenttisesti. Tilikauden ylijäämä oli 9,8 miljoonaa euroa käsittelyerien jälkeen.

2.3.2 Yhteenveto määrärahojen tuloarvioiden toteutumisesta sitovuustasolla

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN					
	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2023 Toteutuma	Poikkeama
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	1 900		1 900	0,00	1 900
Toimintamenot	-171 163	-1 096	-172 259	-148 249,92	-24 009
<i>Toimintakate</i>	<i>-169 263</i>	<i>-1 096</i>	<i>-170 359</i>	<i>-148 249,92</i>	<i>-22 109</i>
KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatulot	100 000		100 000	87 100,80	12 899
Toimintamenot	-158 861	-2 610	-161 471	-142 725,17	-18 746
<i>Toimintakate</i>	<i>-58 861</i>	<i>-2 610</i>	<i>-61 471</i>	<i>-55 624,37</i>	<i>-5 846</i>
KAUPUNGINHALLITUS					
Toimintatulot	5 569 090	0	5 569 090	5 823 222,00	-254 132
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	134 300	250 000	384 300	412 212,42	-27 912
Palkkavaraus	0		0	0,00	0
Työllisyyspalvelut	378 500	0	378 500	322 078,29	56 422
It palvelut	1 960 744	0	1 960 744	2 020 912,61	-60 169
Toimintatulot	3 095 546	-250 000	2 845 546	3 068 018,68	-222 473
Toimintamenot	-25 634 801	1 191 833	-24 442 968	-22 560 234,00	-1 882 734
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	-4 379 929	-26 158	-4 406 087	-4 421 452,81	15 365
Palkkavaraus	-500 000	0	-500 000	-23 160,92	-476 839
Työllisyyspalvelut	-4 413 076	-207 252	-4 620 329	-4 544 204,55	-76 124
It palvelut	-2 000 312	-23 705	-2 024 017	-2 100 090,63	76 074
Toimintamenot	-14 341 483	1 448 948	-12 892 535	-11 471 325,09	-1 421 210
<i>Toimintakate</i>	<i>-20 065 711</i>	<i>1 191 833</i>	<i>-18 873 878</i>	<i>-16 737 011,64</i>	<i>-2 136 866</i>
Elinkeinot ja kaupunkikehitys	-4 245 629	223 842	-4 021 787	-4 009 240,39	-12 547
Palkkavaraus	-500 000	0	-500 000	-23 160,92	-476 839
Työllisyyspalvelut	-4 034 576	-207 252	-4 241 829	-4 222 126,26	-19 702
It palvelut	-39 568	-23 705	-63 273	-79 178,02	15 905
<i>Toimintakate</i>	<i>-11 245 937</i>	<i>1 198 948</i>	<i>-10 046 989</i>	<i>-8 403 306,41</i>	<i>-1 643 683</i>
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	1 685 577	0	1 685 577	1 728 437,55	-42 861
Toimintamenot	-2 609 545	-78 859	-2 688 404	-2 767 129,42	78 725
<i>Toimintakate</i>	<i>-923 968</i>	<i>-78 859</i>	<i>-1 002 827</i>	<i>-1 038 691,87</i>	<i>35 865</i>
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	4 340 478	0	4 340 478	6 554 763,31	-2 214 285
Lukiokoulutus	621 361	0	621 361	930 280,29	-308 919
Kokkolan seudun opisto	423 500	0	423 500	412 552,65	10 947
Sivistyskeskus hankkeet	0	0	0	81 497,72	-81 498
Varhaiskasvatus hankkeet	0	0	0	306 636,55	-306 637
Perusopetus hankkeet	54 400	0	54 400	1 302 967,72	-1 248 568
Toimintatulot	3 241 217	0	3 241 217	3 520 828,38	-279 611
Toimintamenot	-99 322 395	-6 821 829	-106 144 224	-108 426 861,36	2 282 637
Lukiokoulutus	-7 431 822	-271 507	-7 703 329	-7 844 616,83	141 288
Kokkolan seudun opisto	-2 130 185	-37 099	-2 167 284	-2 079 264,29	-88 020
Sivistyskeskus hankkeet	0	-1 969	-1 969	-71 264,77	69 296
Varhaiskasvatus hankkeet	0	-13 357	-13 357	-318 529,06	305 172
Perusopetus hankkeet	-23 159	-60 877	-84 036	-1 381 527,01	1 297 491
Toimintamenot	-89 737 230	-6 437 020	-96 174 249	-96 731 659,40	557 410
<i>Toimintakate</i>	<i>-94 981 917</i>	<i>-6 821 829</i>	<i>-101 803 746</i>	<i>-101 872 098,05</i>	<i>68 352</i>
Lukiokoulutus	-6 810 461	-271 507	-7 081 968	-6 914 336,54	-167 631
Kokkolan seudun opisto	-1 706 685	-37 099	-1 743 784	-1 666 711,64	-77 072
Sivistyskeskus hankkeet	0	-1 969	-1 969	10 232,95	-12 202
Varhaiskasvatus hankkeet	0	-13 357	-13 357	-11 892,51	-1 465
Perusopetus hankkeet	31 241	-60 877	-29 636	-78 559,29	48 923
<i>Toimintakate</i>	<i>-86 496 013</i>	<i>-6 437 020</i>	<i>-92 933 032</i>	<i>-93 210 831,02</i>	<i>277 799</i>

KÄYTTÖTALOUDEEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2023 Toteutuma	Poikkeama
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA					
Toimintatulot	2 413 280	0	2 413 280	2 587 262,40	-173 982
Yhteiset menot ja Kieppi	500	0	500	452,88	47
Kulttuuripalvelut	20 000	0	20 000	21 053,48	-1 053
Kirjastopalvelut	142 180	0	142 180	181 761,92	-39 582
Museopalvelut	71 400	0	71 400	107 870,68	-36 471
Nuorisopalvelut	220 500	0	220 500	177 029,61	43 470
Liikuntapalvelut	1 958 700	0	1 958 700	2 099 093,83	-140 394
Toimintamenot	-16 835 783	-414 716	-17 250 498	-17 041 831,30	-208 667
Yhteiset menot ja Kieppi	-305 494	-9 532	-315 026	-319 063,95	4 038
Kulttuuripalvelut	-3 784 926	-13 570	-3 798 495	-3 739 328,07	-59 167
Kirjastopalvelut	-3 046 580	-37 192	-3 083 772	-3 146 957,88	63 186
Museopalvelut	-1 444 836	-58 657	-1 503 492	-1 531 398,61	27 906
Nuorisopalvelut	-2 010 866	-54 040	-2 064 906	-1 919 980,87	-144 925
Liikuntapalvelut	-6 243 081	-241 726	-6 484 807	-6 385 101,92	-99 705
<i>Toimintakate</i>	<i>-14 422 503</i>	<i>-414 716</i>	<i>-14 837 218</i>	<i>-14 454 568,90</i>	<i>-382 649</i>
Yhteiset menot ja Kieppi	-304 994	-9 532	-314 526	-318 611,07	4 085
Kulttuuripalvelut	-3 764 926	-13 570	-3 778 495	-3 718 274,59	-60 221
Kirjastopalvelut	-2 904 400	-37 192	-2 941 592	-2 965 195,96	23 604
Museopalvelut	-1 373 436	-58 657	-1 432 092	-1 423 527,93	-8 565
Nuorisopalvelut	-1 790 366	-54 040	-1 844 406	-1 742 951,26	-101 454
Liikuntapalvelut	-4 284 381	-241 726	-4 526 107	-4 286 008,09	-240 099
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA					
Toimintatulot	58 454 359	1 179 300	59 633 659	60 067 535,01	-433 876
Toimintamenot	-56 202 592	-1 331 572	-57 534 164	-57 905 975,82	371 812
Toimintakate	2 251 767	-152 272	2 099 496	2 161 559,19	-62 064
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK					
Toimintatulot	1 047 520	0	1 047 520	1 097 992,60	-50 473
Toimintamenot	-1 957 525	-36 602	-1 994 127	-1 739 820,30	-254 307
Toimintakate	-910 005	-36 602	-946 608	-641 827,70	-304 779
<i>Toimintakate KARA ja RYL</i>	<i>1 341 762</i>	<i>-188 873</i>	<i>1 152 889</i>	<i>1 519 731,49</i>	<i>-366 843</i>
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
Toimintatulot	73 612 204	1 179 300	74 791 504	77 946 313,67	-3 154 810
Nettositovat	65 487 964	1 429 300	66 917 264	69 541 928,26	-2 624 664
Toimintatulot ilman nettosit.	8 124 740	-250 000	7 874 740	8 404 838,29	-530 098
Toimintamenot	-202 892 665	-7 495 450	-210 388 115	-210 732 827,29	344 713
Nettositovat	-95 874 383	-2 424 813	-98 299 196	-99 081 409,57	782 213
Toimintamenot ilman nettosit.	-107 323 776	-5 080 169	-112 403 944	-111 580 152,95	-823 792
<i>Toimintakate</i>	<i>-129 280 461</i>	<i>-6 316 150</i>	<i>-135 596 611</i>	<i>-132 786 513,26</i>	<i>-2 810 097</i>
Nettositovat	-30 386 419	-995 513	-31 381 932	-29 539 481,31	-1 842 451
<i>Toimintakate ilman nettosit.</i>	<i>-99 199 036</i>	<i>-5 330 169</i>	<i>-104 529 204</i>	<i>-103 175 314,66</i>	<i>-1 353 890</i>

TALOUSRIVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2023

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2022
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	1 900	0	1 900	0,00	-1 900,00	0,0	1 860
TOIMINTAKULUT	-171 163	-1 096	-172 259	-148 249,92	24 009,53	86,1	-141 830
TOIMINTAKATE	-169 263	-1 096	-170 359	-148 249,92	22 109,53	87,0	-139 970
VUOSIKATE	-169 263	-1 096	-170 359	-148 249,92	22 109,53	87,0	-139 970
TILIKAUDEN TULOS	-169 263	-1 096	-170 359	-148 249,92	22 109,53	87,0	-139 970
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-169 263	-1 096	-170 359	-148 249,92	22 109,53	87,0	-139 970
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	100 000	0	100 000	87 100,80	-12 899,20	87,1	100 451
TOIMINTAKULUT	-158 861	-2 610	-161 471	-142 725,17	18 745,91	88,4	-106 190
TOIMINTAKATE	-58 861	-2 610	-61 471	-55 624,37	5 846,71	90,5	-5 739
VUOSIKATE	-58 861	-2 610	-61 471	-55 624,37	5 846,71	90,5	-5 739
TILIKAUDEN TULOS	-58 861	-2 610	-61 471	-55 624,37	5 846,71	90,5	-5 739
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-58 861	-2 610	-61 471	-55 624,37	5 846,71	90,5	-5 739
KAUPUNGIN JOHTAMINEN							
TOIMINTATUOTOT	1 460 000	-250 000	1 210 000	1 341 940,13	131 940,13	110,9	6 993 427
TOIMINTAKULUT	-5 444 248	1 189 984	-4 254 264	-3 960 115,12	294 148,99	93,1	-196 529 139
TOIMINTAKATE	-3 984 248	939 984	-3 044 264	-2 618 174,99	426 089,12	86,0	-189 535 712
VUOSIKATE	-3 984 248	939 984	-3 044 264	-2 618 174,99	426 089,12	86,0	-189 535 712
TILIKAUDEN TULOS	-4 049 448	939 984	-3 109 464	-3 085 844,06	23 620,05	99,2	-189 600 930
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 049 448	939 984	-3 109 464	-3 085 844,06	23 620,05	99,2	-189 600 930
KAUPUNGIN KANSLIA							
TOIMINTATUOTOT	383 246	0	383 246	342 628,70	-40 617,30	89,4	311 890
TOIMINTAKULUT	-1 714 147	75 255	-1 638 893	-1 280 865,36	358 027,21	78,2	-1 438 214
TOIMINTAKATE	-1 330 901	75 255	-1 255 647	-938 236,66	317 409,91	74,7	-1 126 324
VUOSIKATE	-1 330 901	75 255	-1 255 647	-938 236,66	317 409,91	74,7	-1 126 324
TILIKAUDEN TULOS	-1 330 901	75 255	-1 255 647	-938 236,66	317 409,91	74,7	-1 126 324
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 330 901	75 255	-1 255 647	-938 236,66	317 409,91	74,7	-1 126 324
HENKILÖSTÖPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	627 300	0	627 300	703 463,37	76 163,37	112,1	820 900
TOIMINTAKULUT	-3 991 439	77 392	-3 914 047	-4 188 072,55	-274 025,65	107,0	-4 207 198
TOIMINTAKATE	-3 364 139	77 392	-3 286 747	-3 484 609,18	-197 862,28	106,0	-3 386 298
VUOSIKATE	-3 364 139	77 392	-3 286 747	-3 484 609,18	-197 862,28	106,0	-3 386 298
TILIKAUDEN TULOS	-3 384 939	77 392	-3 307 547	-3 505 721,04	-198 174,14	106,0	-3 407 058
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 384 939	77 392	-3 307 547	-3 505 721,04	-198 174,14	106,0	-3 407 058
TALOUSHALLINTO JA IT PALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	2 585 744	0	2 585 744	2 649 449,61	63 705,61	102,5	3 088 789
TOIMINTAKULUT	-5 005 372	-1 776	-5 007 148	-4 116 209,36	890 938,55	82,2	-5 063 086
TOIMINTAKATE	-2 419 628	-1 776	-2 421 404	-1 466 759,75	954 644,16	60,6	-1 974 297
VUOSIKATE	-2 419 628	-1 776	-2 421 404	-1 466 759,75	954 644,16	60,6	-1 974 297
TILIKAUDEN TULOS	-2 789 528	-1 776	-2 791 304	-1 925 019,32	866 284,59	69,0	-2 393 652
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 789 528	-1 776	-2 791 304	-1 925 019,32	866 284,59	69,0	-2 393 652
ELINKEINOT JA KAUPUNKIKEHITYS							
TOIMINTATUOTOT	512 800	250 000	762 800	734 290,71	-28 509,29	96,3	468 792
TOIMINTAKULUT	-8 793 006	-233 410	-9 026 416	-8 965 657,36	60 758,74	99,3	-7 150 496
TOIMINTAKATE	-8 280 206	16 590	-8 263 616	-8 231 366,65	32 249,45	99,6	-6 681 704
VUOSIKATE	-8 280 206	16 590	-8 263 616	-8 231 366,65	32 249,45	99,6	-6 681 704
TILIKAUDEN TULOS	-8 280 206	16 590	-8 263 616	-8 231 366,65	32 249,45	99,6	-6 681 704
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-8 280 206	16 590	-8 263 616	-8 231 366,65	32 249,45	99,6	-6 681 704
KÄYTTÖVARAUS							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00		0
TOIMINTAKULUT	-598 736	-3 172	-601 908	-37 163,55	564 744,18	6,2	-23 751
TOIMINTAKATE	-598 736	-3 172	-601 908	-37 163,55	564 744,18	6,2	-23 751
VUOSIKATE	-598 736	-3 172	-601 908	-37 163,55	564 744,18	6,2	-23 751
TILIKAUDEN TULOS	-598 736	-3 172	-601 908	-37 163,55	564 744,18	6,2	-23 751
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-598 736	-3 172	-601 908	-37 163,55	564 744,18	0,0	-23 751
PELASTUSTOIMI/KH							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	51 449,54	51 449,54	#JAKO/O!	800 899
TOIMINTAKULUT	-87 854	87 561	-293	-12 150,40	-11 857,56	4149,2	-4 942 800
TOIMINTAKATE	-87 854	87 561	-293	39 299,14	39 591,98	-13420,0	-4 141 902
VUOSIKATE	-87 854	87 561	-293	39 299,14	39 591,98	-13420,0	-4 141 902
TILIKAUDEN TULOS	-35 854	87 561	51 707	39 299,14	-12 408,02	76,0	-4 258 826
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-35 854	87 561	51 707	39 299,14	-12 408,02	76,0	-4 258 826
KAUPUNGINHALLITUS							
TOIMINTATUOTOT	5 569 090	0	5 569 090	5 823 222,06	254 132,06	104,6	12 484 697
TOIMINTAKULUT	-25 634 801	1 191 833	-24 442 968	-22 560 233,70	1 882 734,46	92,3	-219 354 684
TOIMINTAKATE	-20 065 711	1 191 833	-18 873 878	-16 737 011,64	2 136 866,52	88,7	-206 869 987
VUOSIKATE	-20 065 711	1 191 833	-18 873 878	-16 737 011,64	2 136 866,52	88,7	-206 869 987
TILIKAUDEN TULOS	-20 469 611	1 191 833	-19 277 778	-17 684 052,14	1 593 726,02	91,7	-207 492 244
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-20 469 611	1 191 833	-19 277 778	-17 684 052,14	1 593 726,02	91,7	-207 492 244

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1.1. - 31.12.2023

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2022
YMPÄRISTÖTERVEYSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	1 685 577	0	1 685 577	1 728 437,55	42 860,55	102,5	1 581 453
TOIMINTAKULUT	-2 609 545	-78 859	-2 688 404	-2 767 129,42	-78 725,45	102,9	-2 451 176
TOIMINTAKATE	-923 968	-78 859	-1 002 827	-1 038 691,87	-35 864,90	103,6	-869 723
VUOSIKATE	-923 968	-78 859	-1 002 827	-1 038 691,87	-35 864,90	103,6	-869 723
TILIKAUDEN TULOS	-923 968	-78 859	-1 002 827	-1 038 691,87	-35 864,90	103,6	-869 723
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-923 968	-78 859	-1 002 827	-1 038 691,87	-35 864,90	103,6	-869 723
SIVISTYSKESKUS							
TOIMINTATUOTOT	300	0	300	81 489,04	81 189,04	27163,0	85 694
TOIMINTAKULUT	-1 015 117	-16 471	-1 031 588	-1 148 985,59	-117 398,08	111,4	-1 150 442
TOIMINTAKATE	-1 014 817	-16 471	-1 031 288	-1 067 496,55	-36 209,04	103,5	-1 064 748
VUOSIKATE	-1 014 817	-16 471	-1 031 288	-1 067 496,55	-36 209,04	103,5	-1 064 748
TILIKAUDEN TULOS	-1 014 817	-16 471	-1 031 288	-1 067 496,55	-36 209,04	103,5	-1 064 748
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 014 817	-16 471	-1 031 288	-1 067 496,55	-36 209,04	103,5	-1 064 748
VARHAISKASVATUSPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 987 300	0	1 987 300	2 420 940,44	433 640,44	121,8	2 823 508
TOIMINTAKULUT	-37 033 574	-2 674 885	-39 708 458	-40 802 787,27	-1 094 328,90	102,8	-36 572 211
TOIMINTAKATE	-35 046 274	-2 674 885	-37 721 158	-38 381 846,83	-660 688,46	101,8	-33 748 703
VUOSIKATE	-35 046 274	-2 674 885	-37 721 158	-38 381 846,83	-660 688,46	101,8	-33 748 734
TILIKAUDEN TULOS	-35 126 774	-2 674 885	-37 801 658	-38 451 552,46	-649 894,09	101,7	-33 839 018
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-35 126 774	-2 674 885	-37 801 658	-38 451 552,46	-649 894,09	101,7	-33 839 018
PERUSOPETUS							
TOIMINTATUOTOT	1 308 017	0	1 308 017	2 709 500,89	1 401 483,89	207,1	2 549 755
TOIMINTAKULUT	-51 711 698	-3 821 867	-55 533 565	-56 551 207,38	-1 017 642,05	101,8	-53 372 538
TOIMINTAKATE	-50 403 681	-3 821 867	-54 225 548	-53 841 706,49	383 841,84	99,3	-50 822 784
VUOSIKATE	-50 403 681	-3 821 867	-54 225 548	-53 841 706,49	383 841,84	99,3	-50 822 808
TILIKAUDEN TULOS	-50 865 221	-3 821 867	-54 687 088	-54 262 710,69	424 377,64	99,2	-51 208 395
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-50 865 221	-3 821 867	-54 687 088	-54 262 710,69	424 377,64	99,2	-51 208 395
LUKIOKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	621 361	0	621 361	930 280,29	308 919,29	149,7	722 838
TOIMINTAKULUT	-7 431 822	-271 507	-7 703 329	-7 844 616,83	-141 288,06	101,8	-7 428 508
TOIMINTAKATE	-6 810 461	-271 507	-7 081 968	-6 914 336,54	167 631,23	97,6	-6 705 670
VUOSIKATE	-6 810 461	-271 507	-7 081 968	-6 914 336,54	167 631,23	97,6	-6 705 670
TILIKAUDEN TULOS	-6 891 001	-271 507	-7 162 508	-7 041 160,47	121 347,30	98,3	-6 793 394
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 891 001	-271 507	-7 162 508	-7 041 160,47	121 347,30	98,3	-6 793 394
KOKKOLAN SEUDUN OPISTO							
TOIMINTATUOTOT	423 500	0	423 500	412 552,65	-10 947,35	97,4	401 589
TOIMINTAKULUT	-2 130 185	-37 099	-2 167 284	-2 079 264,29	88 019,65	95,9	-2 094 331
TOIMINTAKATE	-1 706 685	-37 099	-1 743 784	-1 666 711,64	77 072,30	95,6	-1 692 742
VUOSIKATE	-1 706 685	-37 099	-1 743 784	-1 666 711,64	77 072,30	95,6	-1 692 742
TILIKAUDEN TULOS	-1 706 685	-37 099	-1 743 784	-1 666 711,64	77 072,30	95,6	-1 692 742
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 706 685	-37 099	-1 743 784	-1 666 711,64	77 072,30	95,6	-1 692 742
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	4 340 478	0	4 340 478	6 554 763,31	2 214 285,31	151,0	6 583 384
TOIMINTAKULUT	-99 322 395	-6 821 829	-106 144 224	-108 426 861,36	-2 282 637,44	102,2	-100 618 031
TOIMINTAKATE	-94 981 917	-6 821 829	-101 803 746	-101 872 098,05	-68 352,13	100,1	-94 034 647
VUOSIKATE	-94 981 917	-6 821 829	-101 803 746	-101 872 098,05	-68 352,13	100,1	-94 034 701
TILIKAUDEN TULOS	-95 604 497	-6 821 829	-102 426 326	-102 489 631,81	-63 305,89	100,1	-94 598 297
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-95 604 497	-6 821 829	-102 426 326	-102 489 631,81	-63 305,89	100,1	-94 598 297
YHTEISET MENOT ja KIEPPI							
TOIMINTATUOTOT	500	0	500	452,88	-47,12	90,6	0
TOIMINTAKULUT	-305 494	-9 532	-315 026	-319 063,95	-4 037,66	101,3	0
TOIMINTAKATE	-304 994	-9 532	-314 526	-318 611,07	-4 084,78	101,3	0
VUOSIKATE	-304 994	-9 532	-314 526	-318 611,07	-4 084,78	101,3	0
TILIKAUDEN TULOS	-279 194	-9 532	-288 726	-323 065,87	-34 339,58	111,9	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-279 194	-9 532	-288 726	-323 065,87	-34 339,58	111,9	0
KULTTUURIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	20 000	0	20 000	21 053,48	1 053,48	105,3	57 667
TOIMINTAKULUT	-3 784 926	-13 570	-3 798 495	-3 739 328,07	59 167,29	98,4	-3 710 469
TOIMINTAKATE	-3 764 926	-13 570	-3 778 495	-3 718 274,59	60 220,77	98,4	-3 652 802
VUOSIKATE	-3 764 926	-13 570	-3 778 495	-3 718 274,59	60 220,77	98,4	-3 652 802
TILIKAUDEN TULOS	-3 764 926	-13 570	-3 778 495	-3 718 274,59	60 220,77	98,4	-3 652 802
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 764 926	-13 570	-3 778 495	-3 718 274,59	60 220,77	98,4	-3 652 802
KIRJASTOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	142 180	0	142 180	181 761,92	39 581,92	127,8	125 004
TOIMINTAKULUT	-3 046 580	-37 192	-3 083 772	-3 146 957,88	-63 185,78	102,0	-3 026 003
TOIMINTAKATE	-2 904 400	-37 192	-2 941 592	-2 965 195,96	-23 603,86	100,8	-2 900 999
VUOSIKATE	-2 904 400	-37 192	-2 941 592	-2 965 195,96	-23 603,86	100,8	-2 900 999
TILIKAUDEN TULOS	-3 010 000	-37 192	-3 047 192	-3 052 676,39	-5 484,29	100,2	-2 989 600
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 010 000	-37 192	-3 047 192	-3 052 676,39	-5 484,29	100,2	-2 989 600

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN							
1.1. - 31.12.2023							
	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2022
MUSEOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	71 400	0	71 400	107 870,68	36 470,68	151,1	79 164
TOIMINTAKULUT	-1 444 836	-58 657	-1 503 492	-1 531 398,61	-27 906,17	101,9	-1 552 398
TOIMINTAKATE	-1 373 436	-58 657	-1 432 092	-1 423 527,93	8 564,51	99,4	-1 473 234
UOSIKATE	-1 373 436	-58 657	-1 432 092	-1 423 527,93	8 564,51	99,4	-1 473 234
TILIKAUDEN TULOS	-1 385 436	-58 657	-1 444 092	-1 448 097,20	-4 004,76	100,3	-1 481 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 385 436	-58 657	-1 444 092	-1 448 097,20	-4 004,76	100,3	-1 481 000
NUORISOPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	220 500	0	220 500	177 029,61	-43 470,39	80,3	263 789
TOIMINTAKULUT	-2 010 866	-54 040	-2 064 906	-1 919 980,87	144 924,65	93,0	-1 757 762
TOIMINTAKATE	-1 790 366	-54 040	-1 844 406	-1 742 951,26	101 454,26	94,5	-1 493 974
UOSIKATE	-1 790 366	-54 040	-1 844 406	-1 742 951,26	101 454,26	94,5	-1 493 998
TILIKAUDEN TULOS	-1 790 366	-54 040	-1 844 406	-1 742 951,26	101 454,26	94,5	-1 493 998
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 790 366	-54 040	-1 844 406	-1 742 951,26	101 454,26	94,5	-1 493 998
LIIKUNTAPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 958 700	0	1 958 700	2 099 093,83	140 393,83	107,2	1 885 365
TOIMINTAKULUT	-6 243 081	-241 726	-6 484 807	-6 385 101,92	99 704,68	98,5	-6 023 587
TOIMINTAKATE	-4 284 381	-241 726	-4 526 107	-4 286 008,09	240 098,51	94,7	-4 138 222
UOSIKATE	-4 284 381	-241 726	-4 526 107	-4 286 010,51	240 096,09	94,7	-4 138 590
TILIKAUDEN TULOS	-4 652 881	-241 726	-4 894 607	-4 638 348,33	256 258,27	94,8	-4 476 324
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 652 881	-241 726	-4 894 607	-4 638 348,33	256 258,27	94,8	-4 476 324
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	2 413 280	0	2 413 280	2 587 262,40	173 982,40	107,2	2 410 989
TOIMINTAKULUT	-16 835 783	-414 716	-17 250 498	-17 041 831,30	208 667,01	98,8	-16 070 219
TOIMINTAKATE	-14 422 503	-414 716	-14 837 218	-14 454 568,90	382 649,41	97,4	-13 659 231
UOSIKATE	-14 422 503	-414 716	-14 837 218	-14 454 571,32	382 646,99	97,4	-13 659 623
TILIKAUDEN TULOS	-14 882 803	-414 716	-15 297 518	-14 923 413,64	374 104,67	97,6	-14 093 724
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-14 882 803	-414 716	-15 297 518	-14 923 413,64	374 104,67	97,6	-14 093 724
HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	443 675	0	443 675	428 591,00	-15 084,00	96,6	436 896
TOIMINTAKULUT	-783 609	20 573	-763 036	-744 830,49	18 205,81	97,6	-714 162
TOIMINTAKATE	-339 934	20 573	-319 361	-316 239,49	3 121,81	99,0	-277 265
UOSIKATE	-339 934	20 573	-319 361	-316 239,49	3 121,81	99,0	-277 265
TILIKAUDEN TULOS	-339 934	20 573	-319 361	-316 239,49	3 121,81	99,0	-277 265
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-339 934	20 573	-319 361	-316 239,49	3 121,81	99,0	-277 265
KAUPUNKIALUEET							
TOIMINTATUOTOT	5 299 762	0	5 299 762	6 571 469,46	1 271 707,52	124,0	5 816 759
TOIMINTAKULUT	-1 709 519	-40 017	-1 749 535	-1 663 676,30	85 859,07	95,1	-1 664 689
TOIMINTAKATE	3 590 243	-40 017	3 550 227	4 907 793,16	1 357 566,59	138,2	4 152 071
UOSIKATE	3 590 243	-40 017	3 550 227	4 907 799,48	1 357 572,91	138,2	4 152 071
TILIKAUDEN TULOS	3 583 743	-40 017	3 543 727	4 904 095,58	1 360 369,01	138,4	4 145 587
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 583 743	-40 017	3 543 727	4 904 095,58	1 360 369,01	138,4	4 145 587
KAUPUNKISUUNNITTELU							
TOIMINTATUOTOT	520 282	0	520 282	614 807,33	94 525,13	118,2	696 481
TOIMINTAKULUT	-3 424 472	-30 448	-3 454 921	-2 943 691,68	511 229,14	85,2	-2 895 767
TOIMINTAKATE	-2 904 190	-30 448	-2 934 639	-2 328 884,35	605 754,27	79,4	-2 199 286
UOSIKATE	-2 904 190	-30 448	-2 934 639	-2 328 884,35	605 754,27	79,4	-2 199 286
TILIKAUDEN TULOS	-2 970 490	-30 448	-3 000 939	-2 427 506,24	573 432,38	80,9	-2 277 250
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 970 490	-30 448	-3 000 939	-2 427 506,24	573 432,38	80,9	-2 277 250
KAUPUNKIRAKENTAMINEN							
TOIMINTATUOTOT	6 705 783	0	6 705 783	6 863 618,24	157 835,24	102,4	6 689 579
TOIMINTAKULUT	-12 871 032	-94 246	-12 965 278	-13 044 262,88	-78 984,82	100,6	-12 686 386
TOIMINTAKATE	-6 165 249	-94 246	-6 259 495	-6 180 644,64	78 850,42	98,7	-5 996 806
UOSIKATE	-6 165 249	-94 246	-6 259 495	-6 180 658,12	78 836,94	98,7	-5 996 806
TILIKAUDEN TULOS	-10 352 699	-94 246	-10 446 945	-10 575 276,19	-128 331,13	101,2	-10 397 570
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-10 352 699	-94 246	-10 446 945	-10 575 276,19	-128 331,13	101,2	-10 394 317
KAUPUNKITOIMITILAT							
TOIMINTATUOTOT	45 484 857	1 179 300	46 664 157	45 589 048,98	-1 075 108,02	97,7	44 155 826
TOIMINTAKULUT	-37 413 960	-1 187 433	-38 601 393	-39 509 514,47	-908 121,93	102,4	-37 830 464
TOIMINTAKATE	8 070 897	-8 133	8 062 764	6 079 534,51	-1 983 229,95	75,4	6 325 362
UOSIKATE	8 070 897	-8 133	8 062 764	6 079 534,51	-1 983 229,95	75,4	6 325 362
TILIKAUDEN TULOS	1 041 787	-8 133	1 033 654	-2 563 685,85	-3 597 340,31	-248,0	-468 980
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 386 723	-8 133	-1 394 856	-5 073 656,47	-3 678 800,93	363,7	-2 900 441
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	58 454 359	1 179 300	59 633 659	60 067 535,01	433 875,87	100,7	57 795 542
TOIMINTAKULUT	-56 202 592	-1 331 572	-57 534 163	-57 905 975,82	-371 812,73	100,6	-55 791 467
TOIMINTAKATE	2 251 768	-152 272	2 099 496	2 161 559,19	62 063,14	103,0	2 004 075
UOSIKATE	2 251 768	-152 272	2 099 496	2 161 552,03	62 055,98	103,0	2 004 075
TILIKAUDEN TULOS	-9 037 592	-152 272	-9 189 864	-10 978 612,19	-1 788 748,24	119,5	-9 275 478
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 466 102	-152 272	-11 618 374	-13 488 582,81	-1 870 208,86	116,1	-11 703 686

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN
1.1. - 31.12.2023

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %/ TA	TOTEUTUMA 2022
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK							
TOIMINTATUOTOT	1 047 520	0	1 047 520	1 097 992,60	50 472,60	104,8	1 163 763
TOIMINTAKULUT	-1 957 525	-36 602	-1 994 127	-1 739 820,30	254 306,77	87,2	-1 577 593
TOIMINTAKATE	-910 005	-36 602	-946 607	-641 827,70	304 779,37	67,8	-413 830
UUOSIKATE	-910 005	-36 602	-946 607	-641 827,70	304 779,37	67,8	-413 830
TILIKAUDEN TULOS	-910 805	-36 602	-947 407	-641 827,70	305 579,37	67,7	-414 643
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-910 805	-36 602	-947 407	-641 827,70	305 579,37	67,7	-414 643
VIRANOMAISTOIMINTA, HALLINTO JA YHTEISET TILAT							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	2 683 622
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	-2 683 622
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
UUOSIKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
PELASTUSTOIMINTA							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	7 490 180
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	-7 490 180
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
UUOSIKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
ENSIHOITO							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	56 264
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	-56 264
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
UUOSIKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
PELASTUSLAUTAKUNTA							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	10 230 065
TOIMINTAKULUT	0	0	0	0,00	0,00	0,0	-10 230 065
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
UUOSIKATE	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,00	0,00	0,0	0
RAHOITUS							
TOIMINTAKATE	0	0		0,00	0,00	0,0	0
TULOSLASKELMA							
UUOSIKATE	142 028 502	6 986 996	149 015 498	155 966 059,72	6 950 561,72	104,7	334 764 201
TILIKAUDEN TULOS	140 828 502	6 986 996	147 815 498	155 966 059,72	8 150 561,72	105,5	334 764 201
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	141 028 502	6 986 996	148 015 498	160 285 140,32	12 269 642,32	108,3	336 653 011

KOKKOLA YHTEENSÄ

TOIMINTATUOTOT	73 612 204	1 179 300	74 791 504	77 946 313,73	3 154 809,59	104,2	92 352 203
TOIMINTAKULUT	-202 892 666	-7 495 450	-210 388 115	-210 732 826,99	-344 711,94	100,2	-406 341 256
TOIMINTAKATE	-129 280 461	-6 316 150	-135 596 611	-132 786 513,26	2 810 097,65	97,9	-313 989 052
UUOSIKATE	12 748 041	670 846	13 418 887	23 179 536,88	9 760 649,79	172,7	20 774 703
TILIKAUDEN TULOS	-1 228 899	670 846	-558 053	8 005 956,08	8 564 008,99	-1434,6	7 874 383
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 457 409	670 846	-2 786 562	9 815 066,06	12 601 627,97	-352,2	7 334 985

2.3.3 Investointien toteutuminen

Keskeisimmät investointimenot

Investointimenot olivat tilikaudella yhteensä 23,0 miljoonaa euroa. Investointimenot alittuivat 4,8 miljoonalla eurolla talousarvioon nähden.

Kaupunginhallituksen alaisten toimintojen investointimenot olivat kokonaisuudessaan yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Investointimenot alittuivat 1,1 miljoonalla eurolla. Keskeisimmät investointimenot koskivat kaupunginhallituksen maa- ja vesialueiden ostoja, joihin käytettiin yhteensä 2,3 miljoonaa euroa ja tietokone-laitteiden uusimiseen käytettiin 0,2 miljoonaa euroa, koskien konesalin ja kaupungintalon palvelin- ja tietoliikenne-ratkaisuja. Muut investoinnit käsittävät pääsääntöisesti tietohallintopalveluiden ICT-hankintoja, jotka pitivät sisälleen mm. lisenssihankinnat, teknisen palvelukeskuksen ohjelmistohankinnat, asianhallinnan ohjelmistohankinnat ja museon kokoelmahallintajärjestelmän.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan investointimenot päättyivät 0,3 miljoonaan euroon. Investointimenot koostuivat pääosin opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden väline- ja kalustohankinnoista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointimenot olivat yhteensä 0,7 miljoonaa euroa. Menot koostuivat mm. museopalveluiden valaistusten parantamisesta sekä pääkirjaston kalustamisesta, valaistuksesta ja tietohallintoratkaisuista. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan keskeisimmät investointimenot koskivat liikuntapalveluiden ulkoreittien- ja palveluiden sekä lähiliikuntapaikkojen parantamisia. Potin rannan liikunta-alueen ensimmäinen saatiin toteutettua. Myös skeittipaikkoja kohennettiin.

Kaupunkirakennelautakunnan investointimenot olivat yhteensä 19,0 miljoonaa euroa ja keskeisimmät investoinnit koskivat talonrakennusta ja muita kiinteitä rakenteita sekä laitteita. Keskeisimmät investointimenot liittyivät Donnerskan / KSG:n ja Länsipuiston koulujen remontteihin ja korjauksiin, jossa Donnerskan / KSG:n osuus oli yhteensä 7,8 miljoonaa euroa ja Länsipuiston vastaavasti 1,0 miljoonaa euroa. Kulttuuri- ja nuorisopalveluiden kiinteistökohteisiin käytettiin 0,5 miljoonaa euroa. Toinen keskeinen erä käsitti liikenne- ja hulevesiväylien rakentamiset ja korjausinvestoinnit, jotka olivat yhteensä 7,2 miljoonaa euroa

vuonna 2023. Myös puistojen ja leikkipaikkojen kunnostamiseen käytettiin 0,4 miljoonaa euroa.

Keskeisimmät investointitulot

Investointitulot tilikaudella päättyivät 2,2 miljoonaan euroon. Talousarvion investointitulot jäivät tavoitteesta yhteensä noin 0,5 miljoonalla eurolla.

Kaupunginhallituksen alaisten maa- ja vesialueiden käyttöomaisuusmyyntivoittoihin ja rakennusten myynteihin oli talousarviossa varattu yhteensä 2,6 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuuden investointitulot toteutuivat yhteensä 2,0 miljoonalla eurolla, mutta rakennusten myynnit jäivät toteutumatta. Käyttöomaisuudenmyyntivoitot käsittävät valtaosan kaupungin investointituloista vuonna 2023.

Tilikauden nettoinvestoinnit ja niiden toteutuminen

Nettoinvestoinnit toteutuivat talousarviosuunnitelmia selkeästi alhaisempina. Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 20,8 miljoonaa euroa, ja jäivät talousarviotavoitteista noin 4,3 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen nettoinvestoinnit toteutuivat alittaen talousarviotavoitteet 0,6 miljoonalla eurolla, jossa erityisesti rakennusten myynnin osalta tavoitteita ei saavutettu. Myös tietoliikenne investointimenot jäivät arvioitua alhaisimmiksi.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointimenot toteutuivat talousarvion tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkirakennelautakunnan nettoinvestointimenot alittivat talousarviotavoitteet yhteensä noin 3,4 miljoonalla eurolla eikä talousarviotavoitteet toteutuneet suunnitelmien laajuudessaan. Keskeisimmät alitukset koskivat talonrakennuksen ja kiinteiden rakenteiden sekä laitteiden kohteita.

Kokonaisuudessaan vuoden 2023 nettoinvestoinnit toteutuivat aikaisempien vuosien investointitason mukaisena.

2.3.4 Investointien erittelyt

KOKKOLAN KAUPUNKI INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2023

TOIMIELIN VASTUUALUE	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
KAUPUNGINHALLITUS					
9001. MICROSIFT OFFICE LISENSIT					
90008 Menot	-240 000	0	-240 000	-41 651,76	-198 348
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-240 000	0	-240 000	-41 651,76	-198 348
9001. TEKNISEN PALVELUKESKUS OHJELMISTOHANKINNAT					
90009 Menot	-110 000	0	-110 000	-77 346,30	-32 654
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-110 000	0	-110 000	-77 346,30	-32 654
9001. PALVELIMIEN UUSIMINEN					
90010 Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9001. SÄHKÖINEN ASIOINTI					
90011 Menot	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
9001. TIETOTURVA/SUOJATYÖ OHJELMISTOHANKINNAT					
90013 Menot	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
9001. HENKILÖSTÖPALVELUT- HR OHJELMISTO					
90015 Menot	-30 000	0	-30 000	-7 042,00	-22 958
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-30 000	0	-30 000	-7 042,00	-22 958
9001. ASIANHALLINNAN OHJELMISTOHANKINNAT					
90022 Menot	-50 000	0	-50 000	-30 983,80	-19 016
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-30 983,80	-19 016
9001. IDM-YMPÄRISTÖN KEHITYS					
90024 Menot	-40 000	0	-40 000	-1 360,00	-38 640
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-40 000	0	-40 000	-1 360,00	-38 640
9001. MUSEOT, KOKOELMAHALLINTAJÄRJESTELMÄ					
900155 Menot	-80 000	0	-80 000	-35 700,00	-44 300
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-80 000	0	-80 000	-35 700,00	-44 300
9020. MAA- JA VESIALUEET OSTO JA MYYNTI					
90100 Menot	-1 500 000	-650 000	-2 150 000	-2 305 277,10	155 277
Tulot	1 600 000	0	1 600 000	1 986 905,00	-386 905
Netto	100 000	-650 000	-550 000	-318 372,10	-231 628
9020. RAKENNUSTEN OSTO JA MYYNTI					
90110 Menot	0	0	0	-88 515,87	88 516
Tulot	1 000 000	0	1 000 000	0,00	1 000 000
Netto	1 000 000	0	1 000 000	-88 515,87	1 088 516
9020. RAKENNUSTEN PURKU					
90116 Menot	-100 000	0	-100 000	-34 419,86	-65 580
Tulot	0	0	0	3 167,28	-3 167
Netto	-100 000	0	-100 000	-31 252,58	-68 747
9040. KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT					
90130 Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	-10 524,00	-989 476
Tulot	0	0	0	107 775,00	-107 775
Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	97 251,00	-1 097 251
MUUT KONEET JA KALUSTO	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9034. TIETOKONELAITTEIDEN UUSIMINEN					
90010 Menot	0	0	0	-220 647,96	220 648
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-220 647,96	220 648
KAUPUNGINHALLITUS					
Menot	-3 350 000	-650 000	-4 000 000	-2 853 469	-1 146 531
Tulot	2 600 000	0	2 600 000	2 097 847,28	502 153
Netto	-750 000	-650 000	-1 400 000	-755 621,37	-644 379

OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA

VARHAISKASVATUSPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9130. PÄIVÄKODIT ULKO/SISÄLEIKKIVÄLINEET						
90300	Menot	-30 000	0	-30 000	-12 715,80	-17 284
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-30 000	0	-30 000	-12 715,80	-17 284
9130. RYTIMÄEN PÄIVÄKOTI						
90301	Menot	0		0	0,00	0
	Tulot	0		0	0,00	0
	Netto	0	0	0	0,00	0
9130. PÄIVÄKOTIEN KALUSTUS						
90304	Menot	-30 000	0	-30 000	-18 676,12	-11 324
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-30 000	0	-30 000	-18 676,12	-11 324
VARHAISKASVATUSPALVELUT						
	Menot	-60 000	0	-60 000	-31 391,92	-28 608
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-60 000	0	-60 000	-31 391,92	-28 608

OPETUSPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9130. PIHALEIKKIVÄLINEET						
90302	Menot	-35 000	0	-35 000	-3 640,00	-31 360
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-35 000	0	-35 000	-3 640,00	-31 360
9130. VILLAN KOULUN KALUSTAMINEN						
90303	Menot - Utgifter	0	0	0	-3 555,00	3 555
	Tulot - Inkomster	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-3 555,00	3 555
9130. OPPIMISYMPÄRISTÖJEN JA KALUSTON UUDISTAMINEN						
90306	Menot	-95 000	0	-95 000	-89 146,49	-5 854
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-95 000	0	-95 000	-89 146,49	-5 854
9130. KOKKOLAN SUOMALAINEN LUKIO						
90317	Menot	-245 000	0	-245 000	-188 662,48	-56 338
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-245 000	0	-245 000	-188 662,48	-56 338
9130. KIVINIITYN KOULUN KALUSTAMINEN						
90319	Menot	-20 000	0	-20 000	-20 520,37	520
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-20 000	0	-20 000	-20 520,37	520
OPETUSPALVELUT						
	Menot	-395 000	0	-395 000	-305 524,34	-89 476
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-395 000	0	-395 000	-305 524,34	-89 476
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
	Menot	-455 000	0	-455 000	-336 916,26	-118 084
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-455 000	0	-455 000	-336 916,26	-118 084

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

MUUT KONEET JA KALUSTO		TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9180.	MUSEOPALVELUT/NÄYTTELYTILOJEN VALAISTUKSEN PARANTAMINEN					
90408	Menot	-28 000	0	-28 000	-28 000,00	0
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-28 000	0	-28 000	-28 000,00	0
9180.	PÄÄKIRJASTON KALUSTUS, VALAISTUS JA IT-RATKAISUT					
90409	Menot	-200 000	0	-200 000	-85 057,86	-114 942
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-200 000	0	-200 000	-85 057,86	-114 942
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
	Menot	-228 000	0	-228 000	-113 057,86	-114 942
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-228 000	0	-228 000	-113 057,86	-114 942

LIIKUNTAPALVELUT

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9190.	LIIKUNTA-ALUEET					
90420	VARARAHAA					
	Menot	-80 000	0	-80 000	-73 709,65	-6 290
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-80 000	0	-80 000	-73 709,65	-6 290
9190.	LÄHILIIKUNTAPAIKAT					
90421	Menot	-300 000	0	-300 000	-216 754,19	-83 246
	Tulot	70 000	0	70 000	30 000,00	40 000
	Netto	-230 000	0	-230 000	-186 754,19	-43 246
9190.	KÄLVIÄN JA LOHTAJAN URHEILUKENTÄT					
90433	Menot	0	0	0	-3 103,44	3 103
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-3 103,44	3 103
9190.	ULKOILUREITIT- JA PALVELUT					
90434	Menot	-150 000	0	-150 000	-117 658,23	-32 342
	Tulot	9 000	0	9 000	0,00	9 000
	Netto	-141 000	0	-159 000	-117 658,23	-23 342
9190.	SKEITTIPAIKAT					
90436	Menot	-60 000	0	-60 000	-83 786,80	23 787
	Tulot	0	0	0	11 000,00	-11 000
	Netto	-60 000	0	-60 000	-72 786,80	12 787
9190.	KUNTORADAT					
90439	Menot	-100 000	0	-100 000	-99 188,45	-812
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-100 000	0	-100 000	-99 188,45	-812
LIIKUNTAPALVELUT						
	Menot	-690 000	0	-690 000	-594 200,76	-95 799
	Tulot	79 000	0	79 000	41 000,00	38 000
	Netto	-611 000	0	-629 000	-553 200,76	-57 799
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
	Menot	-918 000	0	-918 000	-707 258,62	-210 741
	Tulot	79 000	0	79 000	41 000,00	38 000
	Netto	-839 000	0	-839 000	-666 258,62	-172 741

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

TALONRAKENNUS

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9224. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90544 Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI					
Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9225. TULLIHARJUN PÄIVÄKOTI					
9226. Menot	-50 000	0	-50 000	-3 142,43	-46 858
90624 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	-3 142,43	-46 858
9226. HAKALAHDEN PÄIVÄKOTI					
90602 Menot	0	0	0	-60 610,57	60 611
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-60 610,57	60 611
9226. KIRKONMÄEN PÄIVÄKOTI					
90620 Menot	0	0	0	-9 762,52	9 763
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-9 762,52	9 763
9225. MARINKAISTEN PÄIVÄKOTI					
90627 Menot - Utgifter	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
Tulot - Inkomster	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9226. PAJULINNUN PÄIVÄKOTI					
90606 Menot	0	0	0	-20 646,92	20 647
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-20 646,92	20 647
9226. ULKOMETSÄN PÄIVÄKOTI					
90608 Menot	0	0	0	-85 497,68	85 498
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-85 497,68	85 498
9225. KOTIMETSÄN PÄIVÄKOTI, B-TALO					
9226. Menot	0	0	0	3 043,91	-3 044
90630 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	3 043,91	-3 044
9226. PÄIVÄKODIT KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
90612 Menot	-450 000	0	-450 000	0,00	-450 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-450 000	0	-450 000	0,00	-450 000
9226. PELTOKORVEN PÄIVÄKODIN PIHATYÖT					
90622 Menot	0	0	0	-25 477,50	25 478
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-25 477,50	25 478
9225. MARINKAISTEN VARHAISKASVATUSTILOJEN SUUNNITTELU					
90634 Menot	0	0	0	-5 647,87	5 648
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-5 647,87	5 648
VARHAISKASVATUSPALVELUT					
Menot	-600 000	0	-600 000	-207 741,58	-392 258
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-600 000	0	-600 000	-207 741,58	-392 258

OPETUSPALVELUT

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9228. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT- KOULUT					
90667 Menot	-950 000	0	-950 000	0,00	-950 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-950 000	0	-950 000	0,00	-950 000
9227. ISOKYLÄN MONITOIMITALO					
9228. Menot	0	0	0	-147 978,96	147 979
90657 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-147 978,96	147 979
9228. CHYDENIUksen KOULU					
90662 Menot	0	0	0	-23 223,80	23 224
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-23 223,80	23 224
9227. RUOTSALON KOULU					
90693 Menot - Utgifter	0	0	0	-5 840,31	5 840
Tulot - Inkomster	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-5 840,31	5 840
9227. KIVINIITYN KOULU					
9228. Menot	0	0	0	-121 006,60	121 007
90668 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-121 006,60	121 007
9227. LOHTAJAN KIRKONKYLÄN KOULU					
90679 Menot	0	0	0	0,00	0
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	0,00	0
9227. VILLAN KOULU					
90646 Menot	0	0	0	-21 017,62	21 018
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-21 017,62	21 018
9228. HOLLIHAAN KOULU					
90671 Menot	0	0	0	-16 865,32	16 865
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-16 865,32	16 865
9227. LÄNSIPUISTON KOULU					
9228. Menot	-650 000	0	-650 000	-991 464,13	341 464
90647 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-650 000	0	-650 000	-991 464,13	341 464
9227. DONNERSKA JA KSG					
9228. Menot	-8 500 000	0	-8 500 000	-7 784 851,64	-715 148
90666 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-8 500 000	0	-8 500 000	-7 784 851,64	-715 148
9227. PIISPANMÄEN MONITOIMITALO					
90695 Menot	-120 000	0	-120 000	-257 749,30	137 749
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-120 000	0	-120 000	-257 749,30	137 749
9227. LOHTAJAN KOULU					
9228. Menot	0	0	0	-53 118,64	53 119
90656 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-53 118,64	53 119
9227. RUOTSALON KOULUN TILAELEMENTTI					
90784 Menot	0	0	0	-864,00	864
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-864,00	864
9227. RENLUNDIN KOULUN PIHA(Brita Maria)					
90787 Menot	0	0	0	-19 420,00	19 420
Tulot	0	0	0	19 420,00	-19 420
Netto	0	0	0	0,00	0
9227. MÄNTYKANKAAN KOULUN TEKN.TILA					
90812 Menot	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000
9227. MÄNTYKANKAAN KOULU					
90815 Menot	0	0	0	-106 324,17	106 324
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-106 324,17	106 324
9227. MARTTILAN KOULU					
9228. Menot - Utgifter	0	0	0	-4 591,15	4 591
90816 Tulot - Inkomster	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-4 591,15	4 591
9227. PELTOKORVEN KOULU					
9228. Menot	0	0	0	-314,56	315
90672 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-314,56	315

9228. MARINKAISTEN KOULU						
90650 Menot	0	0	0	-41 489,39	41 489	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-41 489,39	41 489	
9228. YKSPIHLAJAN KOULU /LOPUT TYÖT						
90817 Menot	0	0	0	-1 277,00	1 277	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-1 277,00	1 277	
9227. ISOKYLÄN MONITOIMITALO "MUUTOS ISOKYLÄ"						
90813 Menot	0	0	0	-540,00	540	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-540,00	540	
9227. KOULUVERKKO/KIVINIITYN KOULU						
90697 Menot	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000	
9228. UUSI TORKINMÄEN KOULU						
90658 Menot	0	0	0	-27 982,94	27 983	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-27 982,94	27 983	
9228. LOHTAJA KIVIKOULU						
90785 Menot	0	0	0	-164 778,74	164 779	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-164 778,74	164 779	
9227. Haikokarin monitomitale, suunnittelu ja toteutus						
90788 Menot	0	0	0	-1 270,00	1 270	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-1 270,00	1 270	
9227. KÄLVIÄN KIRKONKYLÄN KOULU						
90811 Menot	0	0	0	-230,25	230	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	0	0	0	-230,25	230	
9227. MUU						
99999 Menot	-240 000	0	-240 000	0,00	-240 000	
Tulot	0	0	0	0,00	0	
Netto	-240 000	0	-240 000	0,00	-240 000	
OPETUSPALVELUT						
Menot	-10 740 000	0	-10 740 000	-9 792 198,52	-947 801	
Tulot	0	0	0	19 420,00	-19 420	
Netto	-10 740 000	0	-10 740 000	-9 772 778,52	-967 221	
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
Menot	-11 340 000	0	-11 340 000	-9 999 940,10	-1 340 060	
Tulot	0	0	0	19 420,00	-19 420	
Netto	-11 340 000	0	-11 340 000	-9 980 520,10	-1 359 480	

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT		TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9230. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT						
90709	Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9229. KAUPUNGINKIRJASTON MUUTOSTYÖT						
90712	Menot	-200 000	0	-200 000	-22 846,96	-177 153
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-200 000	0	-200 000	-22 846,96	-177 153
9230. MUSEOKORTTELI						
90701	Menot	0	0	0	-87 095,32	87 095
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-87 095,32	87 095
9229. DRAKEN TALON KUNNOSTAMINEN						
90702	Menot	0	0	0	-14 950,78	14 951
	Tulot	0	0	0	14 900,00	-14 900
	Netto	0	0	0	-50,78	51
9229. NÄYTTELYHALLI ITE, MALLIHUONEEN RAKENTAMINEN						
9230.	Menot	0	0	0	-145 363,74	145 364
90715	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-145 363,74	145 364
9229. KÄLVIÄN KIRJASTO						
90714	Menot	-100 000	0	-100 000	-135 899,10	35 899
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-100 000	0	-100 000	-135 899,10	35 899
9229. LATAAMO, RAKENNUS 504						
90783	Menot	0	0	0	-63 672,08	63 672
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-63 672,08	63 672
9229. MUU						
99999	Menot	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT						
	Menot	-480 000	0	-480 000	-469 827,98	-10 172
	Tulot	0	0	0	14 900,00	-14 900
	Netto	-480 000	0	-480 000	-454 927,98	-25 072
LIIKUNTAPALVELUT						
	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA	
9232. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT						
90777	Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000
9232. KÄLVIÄN VAPAA-AJANTALO						
90782	Menot	0	0	0	-25 560,90	25 561
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	-94 879,96	25 561
9232. LOHTAJAN MONITOIMITALO						
90772	Menot	0	0	0	1 358,50	-1 359
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	0	0	0	1 358,50	-1 359
LIIKUNTAPALVELUT						
	Menot	-100 000	0	-100 000	-24 202,40	-75 798
	Tulot	0	0	0	0,00	0
	Netto	-100 000	0	-100 000	-24 202,40	-75 798
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
	Menot	-580 000	0	-580 000	-494 030,38	-85 970
	Tulot	0	0	0	14 900,00	-14 900
	Netto	-580 000	0	-580 000	-479 130,38	-100 870

TEKNINEN TOIMI

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9234. KEITTIÖLAITTEET					
90602- Menot	-150 000	0	-150 000	-154 976,39	4 976
91016 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-150 000	0	-150 000	-154 976,39	4 976
9237. KAUPUNGINTALO					
91002 Menot	-30 000	0	-30 000	-9 912,18	-20 088
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-30 000	0	-30 000	-9 912,18	-20 088
9237. KORJAUSMÄÄRÄRAHAT					
91032 Menot	-800 000	0	-800 000	0,00	-800 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-800 000	0	-800 000	0,00	-800 000
9236. VARTIOLINNA					
91006 Menot	-100 000	0	-100 000	-22 741,03	-77 259
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	-22 741,03	-77 259
9237. KONSERVATORIO					
91007 Menot	0	0	0	-98 562,10	98 562
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-98 562,10	98 562
9236. KIEPPI, TULIPALO KORJAUS					
91071 Menot	0	0	0	-11 973,40	11 973
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-11 973,40	11 973
9233. PELASTUSLAITOS					
9237. Menot	0	0	0	0,00	0
91012 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	0,00	0
9233. PUUSTOTILAN MUUTOS					
91053 Menot	-240 000	0	-240 000	-147 375,43	-92 625
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-240 000	0	-240 000	-147 375,43	-92 625
9233. ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN POHJAUTUVAT TOIMENPIT.					
91017 Menot	-150 000	0	-150 000	0,00	-150 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-150 000	0	-150 000	0,00	-150 000
9233. ENERGIATEHOK/LOHTAJAN KOULU, LÄMMITYSRATKAISUN VAIHTO					
91048 Menot	0	0	0	2 400,00	-2 400
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	2 400,00	-2 400
9236. SUOJELTUJEN JA KULTT.HIST. MERKIT. RAK.KORJ.					
91031 Menot	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-50 000	0	-50 000	0,00	-50 000
9236. SUOLAMAKASIINI					
91062 Menot	0	0	0	-117 261,31	117 261
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-117 261,31	117 261
9237. UINTIKESKUS VESIVEIJARI					
90775 Menot	-150 000	0	-150 000	-62 138,35	-87 862
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-150 000	0	-150 000	-62 138,35	-87 862
9237. YLLÄTTÄVÄT SISÄILMAKORJAUKSET					
91069 Menot	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-200 000	0	-200 000	0,00	-200 000
9237. TULLIHARJUN PÄIVÄKOTI					
90624 Menot	0	0	0	-59 360,14	59 360
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-59 360,14	59 360
9237. MARTTILAN KOULU					
90816 Menot	0	0	0	-60 318,07	60 318
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-60 318,07	60 318
9237. VARIKKO					
91011 Menot	0	0	0	-19 666,62	19 667
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-19 666,62	19 667
9235. HAJA-ASUTUSALUEIDEN VIEMÄRÖINTI					
91029 Menot	0	0	0	360,00	-360
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	360,00	-360

TEKNINEN TOIMI					
Menot	-1 870 000	0	-1 870 000	-761 525,02	-1 108 475
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-1 870 000	0	-1 870 000	-761 525,02	-1 108 475

TALONRAKENNUS					
Menot	-13 890 000	0	-13 890 000	-11 255 495,50	-2 634 505
Tulot	0	0	0	34 320,00	-34 320
Netto	-13 890 000	0	-13 890 000	-11 221 175,50	-2 668 825

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

	TA 2023	TA-MUUTOS	TA-YHT	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
9252. LIIKENNEVÄYLÄT, HULEVESILIIKENNEVÄYLÄT					
9253. Menot	-7 755 000	-121 355	-7 876 355	-7 247 993,54	-628 361
91500- Tulot	0	0	0	42 708,05	-42 708
91864 Netto	-7 755 000	-121 355	-7 876 355	-7 205 285,49	-671 069
9256. PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT					
92100- Menot	-255 000	0	-255 000	-388 394,92	133 395
92171 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-255 000	0	-255 000	-388 394,92	133 395
9258. JÄTEHUOLTO					
92500- Menot	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000
92504 Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-80 000	0	-80 000	0,00	-80 000
9260. SUNTIN KUNNOSTAMINEN					
92700 Menot	0	0	0	-13 981,97	13 982
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	0	0	0	-13 981,97	13 982
9260. VENEVÄYLÄT JA LAITURIT					
92714 VÄYLÄMERKKIEN JA LINJATAULUJEN UUSIMINEN					
92740- Menot	-80 000	0	-80 000	-116 052,95	36 053
92745 Tulot	0	0	0	0,00	0
92723 Netto	-80 000	0	-80 000	-116 052,95	36 053
9260. TORIN PERUSPARANNUS					
92719 Menot	-200 000	0	-200 000	-50 902,57	-149 097
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-200 000	0	-200 000	-50 902,57	-149 097
9260. SILTOJEN PERUSKORJAUS					
92736 Menot	-120 000	120 000	0	0,00	0
Tulot	0	0	0	0,00	0
Netto	-120 000	120 000	0	0,00	0
9260. RANTOJEN KUNNOSTUS					
92737 Menot	0	0	0	-18 038,51	18 039
Tulot	0	0	0	9 800,00	-9 800
Netto	0	0	0	-8 238,51	8 239

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
Menot	-8 490 000	-1 355	-8 491 355	-7 835 364,46	-655 990
Tulot	0	0	0	52 508,05	-52 508
Netto	-8 490 000	-1 355	-8 491 355	-7 782 856,41	-708 498

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA					
Menot	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 090 859,96	-3 290 495
Tulot	0	0	0	86 828,05	-86 828
Netto	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 004 031,91	-3 377 323

INVESTOINTIOSA					
Menot	-27 103 000	-651 355	-27 754 355	-22 988 503,49	-4 765 851
Tulot	2 679 000	0	2 679 000	2 225 675,33	453 325
Netto	-24 424 000	-651 355	-25 075 355	-20 762 828,16	-4 312 526

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2023 Toteutuma	Poikkeama	2022 Toteutuma
KAUPUNGINHALLITUS						
Menot	-3 350 000	-650 000	-4 000 000	-2 853 468,65	-1 146 531,35	-3 278 792
Tulot	2 600 000	0	2 600 000	2 097 847,28	502 152,72	7 458 446
Netto	-750 000	-650 000	-1 400 000	-755 621,37		4 179 655
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
<i>Opetus- ja kasvatuspalvelut</i>						
Menot	-455 000	0	-455 000	-336 916,26	-118 083,74	-631 891
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-455 000	0	-455 000	-336 916,26		-631 891
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
<i>Muut koneet ja kalusto</i>						
Menot	-228 000	0	-228 000	-113 057,86	-114 942,14	-179 025
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	120 000
Netto	-228 000	0	-228 000	-113 057,86		-59 025
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>						
Menot	-690 000	0	-690 000	-594 200,76	-95 799,24	-598 419
Tulot	79 000	0	79 000	41 000,00	38 000,00	35 586
Netto	-611 000	0	-611 000	-553 200,76		-562 833
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA yhteensä						
Menot	-918 000	0	-918 000	-707 258,62	-210 741,38	-777 444
Tulot	79 000	0	79 000	41 000,00	38 000,00	155 586
Netto	-839 000	0	-839 000	-666 258,62		-621 858
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA						
<i>Sos. ja terv.toimen rakennukset</i>						
Menot	-100 000	0	-100 000	0,00	-100 000,00	0
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-100 000	0	-100 000	0,00		0
<i>Opetus- ja kasvatus rakennukset</i>						
Menot	-11 340 000	0	-11 340 000	-9 999 940,10	-1 340 059,90	-5 828 048
Tulot	0	0	0	19 420,00	-19 420,00	45 998
Netto	-11 340 000	0	-11 340 000	-9 980 520,10		-5 782 050
<i>Kulttuuri ja vapaa-aika rakennukset</i>						
Menot	-480 000	0	-480 000	-469 827,98	-10 172,02	-160 174
Tulot	0	0	0	14 900,00	-14 900,00	0
Netto	-480 000	0	-480 000	-454 927,98		-160 174
<i>Liikunta rakennukset</i>						
Menot	-100 000	0	-100 000	-24 202,40	-75 797,60	-94 880
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	1 226 953
Netto	-100 000	0	-100 000	-24 202,40		1 132 073
<i>Tekninen rakennukset</i>						
Menot	-1 870 000	0	-1 870 000	-761 525,02	-1 108 474,98	-942 927
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	15 730
Netto	-1 870 000	0	-1 870 000	-761 525,02		-927 197
Talonrakennus yhteensä						
Menot	-13 890 000	0	-13 890 000	-11 255 495,50	-2 634 504,50	-7 026 028
Tulot	0	0	0	34 320,00	-34 320,00	1 288 681
Netto	-13 890 000	0	-13 890 000	-11 221 175,50		-5 737 348

Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Menot	-8 490 000	-1 355	-8 491 355	-7 835 364,46	-655 990,10	-5 230 359
Tulot	0	0	0	52 508,05	-52 508,05	56 000
Netto	-8 490 000	-1 355	-8 491 355	-7 782 856,41		-5 174 359
Muut koneet ja kalusto						
Menot	0	0	0	0,00	0,00	0
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	0	0	0	0,00		0
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA yhteensä						
Menot	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 090 859,96	-3 290 494,60	-12 256 387
Tulot	0	0	0	86 828,05	-86 828,05	1 344 681
Netto	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 004 031,91		-10 911 706
PELASTUSLAUTAKUNTA						
Menot	0	0	0	0,00	0,00	-345 336
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	311 041
Netto	0	0	0	0,00		-34 295
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	-27 103 000	-651 355	-27 754 355	-22 988 503,49	-4 765 851	-17 289 850
Tulot	2 679 000	0	2 679 000	2 225 675,33	453 325	9 269 754
Netto	-24 424 000	-651 355	-25 075 355	-20 762 828,16		-8 020 096

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

1.1.-31.12.2023	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2023 Toteutuma	Poikkeama	2022 Toteutuma
KAUPUNGINHALLITUS						
Menot	-3 350 000	-650 000	-4 000 000	-2 853 468,65	-1 146 531,35	-3 278 792
Tulot	2 600 000	0	2 600 000	2 097 847,28	502 152,72	7 458 446
Netto	-750 000	-650 000	-1 400 000	-755 621,37		4 179 655
OPETUS- JA KASVATUSLAUTAKUNTA						
Menot	-455 000	0	-455 000	-336 916,26	-118 083,74	-631 891
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	0
Netto	-455 000	0	-455 000	-336 916,26		-631 891
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
Menot	-918 000	0	-918 000	-707 258,62	-210 741,38	-777 444
Tulot	79 000	0	79 000	41 000,00	38 000,00	155 586
Netto	-839 000	0	-839 000	-666 258,62		-621 858
KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA						
Menot	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 090 859,96	-3 290 494,60	-12 256 387
Tulot	0	0	0	86 828,05	-86 828,05	1 344 681
Netto	-22 380 000	-1 355	-22 381 355	-19 004 031,91		-10 911 706
PELASTUSLAUTAKUNTA						
Menot	0	0	0	0,00	0,00	-345 336
Tulot	0	0	0	0,00	0,00	311 041
Netto	0	0	0	0,00		-34 295
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Menot	-27 103 000	-651 355	-27 754 355	-22 988 503,49	-4 765 851	-17 289 850
Tulot	2 679 000	0	2 679 000	2 225 675,33	453 325	9 269 754
Netto	-24 424 000	-651 355	-25 075 355	-20 762 828,16		-8 020 096

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

KOKKOLAN KAUPUNKI *ilman liikelaitoksia									
TULOSLASKELMA	2023			2023			2022		
	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot. % vars. ta	Tot.% muu.ta	Toteutuma	Muutos % 2022-2023
TOIMINTATUOTOT									
Myyntituotot	27 291 510		27 291 510	27 656 753,80	-365 244	101,3%	101,3%	36 327 110,46	-23,9 %
Maksutuotot	4 487 798		4 487 798	4 779 143,44	-291 346	106,5%	106,5%	5 373 128,43	-11,1 %
Tuet ja avustukset	1 726 200		1 726 200	3 942 010,03	-2 215 810	228,4%	228,4%	4 122 254,94	-4,4 %
Vuokratuotot	36 002 575	1 179 300	37 181 875	37 335 788,21	-153 914	103,7%	100,4%	37 022 843,49	0,8 %
Muut toimintatuotot	2 172 269		2 172 269	2 342 757,30	-170 488	107,8%	107,8%	7 651 622,97	-69,4 %
TOIMINTATUOTOT yhteensä	71 680 351	1 179 300	72 859 651	76 056 452,78	-3 196 802	106,1%	104,4%	90 496 960,29	-16,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 931 853		1 931 853	1 889 860,95	41 992	97,8%	97,8%	1 855 242,79	1,9 %
TUOTOT yhteensä	73 612 204	1 179 300	74 791 504	77 946 313,73	-3 154 810	105,9%	104,2%	92 352 203,08	-15,6 %
TOIMINTAKULUT									
Henkilöstökulut									
Palkat ja palkkiot	-77 282 364	-3 533 496	-80 815 860	-81 467 795,91	651 936	105,4%	100,8%	-81 606 924,88	-0,2 %
Henkilösivukulut									
Eläkekulut	-16 103 814	-582 998	-16 686 812	-16 741 221,29	54 410	104,0%	100,3%	-18 416 188,54	-9,1 %
Muut henkilösivukulut	-3 190 020	-149 568	-3 339 588	-3 327 385,85	-12 202	104,3%	99,6%	-3 348 442,56	-0,6 %
Henkilöstökulut yhteensä	-96 576 198	-4 266 062	-100 842 260	-101 536 403,05	694 143	105,1%	100,7%	-103 371 555,98	-1,8 %
Palvelujen ostot	-45 391 336	-350 000	-45 741 336	-47 291 199,60	1 549 864	104,2%	103,4%	-240 091 778,07	-80,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 839 736		-13 839 736	-14 021 769,59	182 034	101,3%	101,3%	-14 330 890,54	-2,2 %
Avustukset	-11 210 800	-526 000	-11 736 800	-11 691 139,29	-45 661	104,3%	99,6%	-11 324 647,87	3,2 %
Muut toimintakulut	-35 874 596	-2 353 388	-38 227 984	-36 192 315,46	-2 035 669	100,9%	94,7%	-37 222 383,09	-2,8 %
TOIMINTAKULUT yhteensä	-202 892 665	-7 495 450	-210 388 114	-210 732 826,99	344 713	103,9%	100,2%	-406 341 255,55	-48,1 %
TOIMINTAKATE	-129 280 461	-6 316 150	-135 596 610	-132 786 513,26	-2 810 097	102,7%	97,9%	-313 989 052,47	-57,7 %
VEROTULOT	116 642 000	6 986 996	123 628 996	124 791 599,77	-1 162 604	107,0%	100,9%	221 336 316,52	-43,6 %
VALTIONOSUUDET	29 554 000		29 554 000	32 916 977,00	-3 362 977	111,4%	111,4%	109 212 431,00	-69,9 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
Korkotuotot	52 500		52 500	260 196,31	-207 696	495,6%	495,6%	121 639,73	113,9 %
Korvaus peruspääomasta liikel.	500 000		500 000	500 000,00	0	100,0%	100,0%	500 000,00	0,0 %
Muut rahoitustuotot	900 000		900 000	1 360 333,91	-460 334	151,1%	151,1%	6 438 354,30	-78,9 %
Korkokulut	-5 599 998		-5 599 998	-3 626 466,41	-1 973 532	64,8%	64,8%	-2 719 090,51	33,4 %
Muut rahoituskulut	-20 000		-20 000	-236 590,44	216 590	1183,0%	1183,0%	-125 895,64	87,9 %
VIISIKATE	12 748 041	670 846	13 418 888	23 179 536,88	-9 760 649	181,8%	172,7%	20 774 702,93	11,6 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 776 940		-12 776 940	-13 535 524,35	758 584	105,9%	105,9%	-12 647 808,81	7,0 %
Kertaluonteiset poistot	-900 000		-900 000	-402 450,98	-497 549	44,7%	44,7%	-14 715,30	2634,9 %
Arvonalentumiset	-300 000		-300 000	-1 235 605,47	935 605	411,9%	411,9%	-237 796,01	419,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 228 899	670 846	-558 052	8 005 956,08	-8 564 008	-651,5%	-1434,6%	7 874 382,81	1,7 %
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHEN	188 200		188 200	188 179,38	21			191 432,11	
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENN	200 000		200 000	1 620 930,60	-1 420 931			-180 830,02	
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)				0,00	0			-550 000,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-840 699	670 846	-169 852	9 815 066,06	-9 984 918		-5778,6%	7 334 984,90	33,8 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT									
Toimintatuotot/Toimintakulut %				36,4 %				22,4 %	
Vuosikate/Poistot, %				152,8 %				161,0 %	
Vuosikate, €/asukas				479,92 €				432,45 €	
Asukasmäärä				48 299				48 039	

VIRALLINEN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	13 487 113,66	19 196 366,70
Maksutuotot	4 648 743,93	5 249 010,70
Tuet ja avustukset	3 942 010,03	4 112 725,17
Vuokratuotot	10 962 029,26	9 673 108,26
Muut toimintatuotot	1 750 228,19	7 070 598,17
TOIMINTATUOTOT yhteensä	34 790 125,07	45 301 809,00
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 950 859,84	1 906 221,54
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-83 201 900,17	-83 184 320,89
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-17 101 815,54	-18 768 705,37
Muut henkilösivukulut	-3 403 425,60	-3 407 009,34
Henkilöstökulut yhteensä	-103 707 141,31	-105 360 035,60
Palvelujen ostot	-26 331 249,35	-215 894 283,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 716 057,18	-15 052 160,90
Avustukset	-11 644 154,32	-11 306 351,97
Muut toimintakulut	-9 691 372,80	-9 718 206,29
TOIMINTAKULUT yhteensä	-166 089 974,96	-357 331 037,81
TOIMINTAKATE	-129 348 990,05	-310 123 007,27
VEROTULOT	124 791 599,77	221 336 316,52
VALTIONOSUUDET	32 916 977,00	109 212 431,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	267 922,65	127 473,83
Muut rahoitustuotot	1 378 734,09	6 456 707,82
Korkokulut	-3 521 074,23	-2 561 682,51
Muut rahoituskulut	-237 161,38	-126 076,06
VUOSIKATE	26 248 007,85	24 322 163,33
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-16 258 557,95	-15 265 328,18
Kertaluonteiset poistot	-402 450,98	-14 715,30
Arvonalentumiset	-1 235 605,47	-237 796,01
SATUNNAISET ERÄT		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	8 351 393,45	8 804 323,84
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	377 607,95	380 860,68
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	1 620 930,60	-180 830,02
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	0,00	-550 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	10 349 932,00	8 454 354,50

3.2 Rahoituslaskelma

KOKKOLA * ilman liikelaitoksia	TA 2023			TP 2023		TP 2022
	Talousarvio	Ta-muutos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
RAHOITUSLASKELMA						
Toiminnan ja investointien netto						
Tulorahoitus						
Vuosikate	12 748 041	670 846	13 418 887	23 179 536,88	-9 760 650	20 774 702,93
Satunnaiset erät				0,00	0	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-2 000 000		-2 000 000	-1 046 697,71	-953 302	-7 014 443,01
Tulorahoitus	10 748 041	670 846	11 418 887	22 132 839,17	-10 713 952	13 760 259,92
Investoinnit						
Investointimenot	-27 103 000	0	-27 103 000	-22 988 668,89	-4 114 331	-17 289 850,29
Rahoitusos. investointimenoihin	79 000		79 000	130 995,33	-51 995	572 355,05
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 600 000		2 600 000	2 094 680,00	505 320	8 697 399,12
Investoinnit	-24 424 000	0	-24 424 000	-20 762 993,56	-3 661 006	-8 020 096,12
Toiminnan ja inv. netto	-13 675 959	670 846	-13 005 113	1 369 845,61	-14 374 959	5 740 163,80
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennys(+)	45 000		45 000	250 000,00	-205 000	600 000,00
Antolainasaamisten lisäys(-)				-167 100,00	167 100	0,00
Antolainauksen muutokset	45 000		45 000	82 900,00	-37 900	600 000,00
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	47 200 000		47 200 000	46 840 000,00	360 000	41 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 490 000		-34 490 000	-77 479 617,75	42 989 618	-38 590 349,32
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys			0	28 298 255,10	-28 298 255	5 904 823,06
Lainakannan muutokset	12 710 000		12 710 000	-2 341 362,65	15 051 363	8 314 473,74
Oman pääoman muutokset				0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				98 653,83	-98 654	127 349,55
Vaihto-omaisuuden muutokset				116 530,35	-116 530	-78 872,11
Saamisten muutokset				2 909 451,98	-2 909 452	-1 207 528,64
Korottomien velkojen muutos				-7 501 061,01	7 501 061	5 680 289,75
Muut maksuvalmiuden muutokset				-4 376 424,85	4 376 425	4 521 238,55
Rahoitustoiminnan netto	12 755 000	0	12 755 000	-6 634 887,50	19 389 888	13 435 712,29
Rahavarojen muutos	-920 959	670 846	-250 113	-5 265 041,89	5 014 929	19 175 876,09
				0,00		0,00
Rahavarojen muutos				-5 265 041,89		19 175 876,09
Rahavarat 31.12.				26 355 591,12		31 620 633,01
Rahavarat 1.1.				-31 620 633,01		-12 444 756,92
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toiminnan ja inv. rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)				-2 957		-16 703
Investointien tulorahoitus, %	47,2 %		49,7 %	101,4 %		124,3 %
Laskennallinen lainahoitokate				0,8		0,7
Lainanhoitokate	0,5		0,5	0,3		0,6
Kassan riittävyys, pv				31		25
Asukasmäärä				48 299		48 039

RAHOITUSLASKELMA

1.1.-31.12.2023

1.1.-31.12.2022

Toiminnan ja investointien netto

Tulorahoitus				
Vuosikate	26 248 007,85		24 322 163,33	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 051 859,00	25 196 148,85	-7 014 443,01	17 307 720,32
Investoinnit				
Investointimenot	-25 023 605,86		-19 352 024,58	
Rahoitusosuudet/investoinnit	130 995,33		572 355,05	
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 099 841,29	-22 792 769,24	8 697 399,12	-10 082 270,41
Toiminnan ja investointien netto		2 403 379,61		7 225 449,91

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	250 000,00		600 000,00	
Antolainasaamisten lisäys	-167 100,00	82 900,00	0,00	600 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46 840 000,00		41 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-78 279 617,75		-39 390 349,32	
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	28 298 255,10	-3 141 362,65	5 904 823,06	7 514 473,74
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	98 653,83		127 349,55	
Vaihto-omaisuuden muutokset	14 112,67		-78 872,11	
Saamisten muutos	2 975 035,63		-1 069 859,87	
Korottomat lyhytaik. velat muutos	-7 856 974,22	-4 769 172,09	5 099 134,65	4 077 752,22
Rahoitustoiminnan netto		-7 827 634,74		12 192 225,96

Rahavarojen muutos

		-5 424 255,13		19 417 675,87
		0,00		0,00
Rahavarojen muutos		-5 424 255,13		19 417 675,87
Rahavarat 31.12.		26 479 790,86		31 904 045,99
Rahavarat 1.1.		-31 904 045,99		-12 486 370,12

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)		3 098		-3 265
Investointien tulorahoitus, %		105,4 %		129,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate		0,9		0,8
Lainanhoitokate		0,4		0,6
Kassan riittävyys, pv		36		28
Asukasmäärä		48 299		48 039

3.3 Tase

KOKKOLAN KAUPUNKI *kaupunki ilman liikelaitoksia

T A S E

V A S T A A V A A	31.12.2023	31.12.2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	1 174 850,38	1 494 533,95
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 268 482,55	1 692 554,03
	2 443 332,93	3 187 087,98
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	54 941 504,75	53 950 898,50
2. RAKENNUKSET	129 681 985,24	130 381 913,68
3. KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	61 129 414,39	57 193 749,48
4. KONEET JA KALUSTO	2 020 983,78	2 692 161,59
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 899 925,25	1 901 924,56
6. ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK.	11 097 761,12	7 604 165,68
	260 771 574,53	253 724 813,49
III SIOJITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUJDET	171 615 636,39	175 990 249,97
3. MUUT LAINASAAMISET	8 161 545,34	8 244 445,34
4. MUUT SAAMISET	397 340,80	397 340,80
YHTEENSÄ	180 174 522,53	184 632 036,11
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	443 389 429,99	441 543 937,58
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. VALTION TOIMEKSIANNOT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	536 846,31	537 076,52
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	586 264,05	756 008,64
YHTEENSÄ	1 123 110,36	1 293 085,16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 123 110,36	1 293 085,16
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISSUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	186 682,52	292 630,52
4. MUU VAIHTO-OMAISSUUS	15 162,29	25 744,64
YHTEENSÄ	201 844,81	318 375,16
II SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
2. LAINASAAMISET	71 765,05	108 465,05
3. MUUT SAAMISET	822 150,08	818 083,74
YHTEENSÄ	893 915,13	926 548,79
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	2 798 077,32	2 380 283,57
3. MUUT SAAMISET	1 354 211,90	1 463 515,74
4. SIIRTOSAAMISET	1 856 366,56	5 041 674,79
YHTEENSÄ	6 008 655,78	8 885 474,10
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	26 355 591,12	31 620 633,01
YHTEENSÄ	26 355 591,12	31 620 633,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	33 460 006,84	41 751 031,06
V A S T A A V A A YHTEENSÄ	477 972 547,19	484 588 053,80

VASTATTAVA	31.12.2023	31.12.2022
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	123 896 257,60	127 834 202,07
II ARVONKOROTUSRAHASTO	19 121 425,61	19 121 425,61
III MUUT OMAT RAHASTOT	7 126 807,17	7 126 807,17
IV EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	14 401 039,71	6 944 739,41
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 815 066,06	7 334 984,90
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	174 360 596,15	168 362 159,16
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
1. POISTOERO	3 404 933,64	3 593 113,02
2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET	23 200 000,00	24 820 930,60
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHTEENSÄ	26 604 933,64	28 414 043,62
C PAKOLLISET VARAUKSET		
1. ELÄKEVARAUKSET	68 000,00	57 316,80
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	68 000,00	57 316,80
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	720 050,38	696 089,91
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 269 383,39	2 364 664,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	2 989 433,77	3 060 754,74
E VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00	30 000 000,00
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	168 500 334,68	169 135 823,00
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00	4 129,43
4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	3 027,38	3 027,38
7. MUUT VELAT	652 143,88	683 179,96
	169 155 505,94	199 826 159,77
LYHYTAIKAINEN		
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	30 000 000,00	
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	32 786 988,32	34 484 962,00
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	1 616,10	5 387,32
5. SAADUT ENNAKOT	255 580,00	0,00
6. OSTOVELAT	7 839 700,45	8 714 041,97
7. MUUT VELAT	19 472 420,99	18 993 309,12
8. SIIRTOVELAT	14 437 771,83	22 669 919,30
	104 794 077,69	84 867 619,71
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	273 949 583,63	284 693 779,48
VASTATTAVA YHTEENSÄ	477 972 547,19	484 588 053,80

0,00

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	42,1 %	40,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	116,4 %	67,3 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	24 216	14 280
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	501	297
Lainakanta 31.12., 1 000 eur	231 292	233 633
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 789	4 878
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	283 941	292 249
Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/asukas	5 879	6 084
Lainasaamiset, 1 000 eur	8 162	8 244
Asukasmäärä	48 299	48 039

T A S E

31.12.2023

31.12.2022

V A S T A A V A A

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1. AINEETTOMAT OIKEUDET	2 174 590,97		2 197 339,44	
2. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 277 307,70	3 451 898,67	1 710 535,32	3 907 874,76

II AINEELLISET HYÖDYKKEET

1. MAA- JA VESIALUEET	55 029 373,19		54 038 766,94	
2. RAKENNUKSET	135 394 148,61		136 459 317,00	
3. KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	87 987 520,19		84 719 389,75	
4. KONEET JA KALUSTO	2 207 592,46		2 821 871,44	
5. MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 899 925,25		1 901 924,56	
6. ENNAKKOMAKSUT JA KESKENER. HANK.	11 097 761,12	293 616 320,82	7 604 165,68	287 545 435,37

III SJOITUKSET

1. OSAKKEET JA OSUUDET	148 857 059,92		153 231 673,50	
3. MUUT LAINASAAMISET	8 161 545,34		8 244 445,34	
4. MUUT SAAMISET	397 340,80	157 415 946,06	397 340,80	161 873 459,64

PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä

		454 484 165,55		453 326 769,77
--	--	-----------------------	--	-----------------------

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

2. LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	536 846,31		537 076,52	
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	586 264,05	1 123 110,36	756 008,64	1 293 085,16

TOIMEKSIANTOJEN VARAT yhteensä

		1 123 110,36		1 293 085,16
--	--	---------------------	--	---------------------

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I VAIHTO-OMAIUUUS

1. AINEET JA TARVIKKEET	289 100,20		292 630,52	
4. MUU VAIHTO-OMAIUUUS	15 162,29	304 262,49	25 744,64	318 375,16

II SAAMISET

PITKÄAIKAISET SAAMISET

2. LAINASAAMISET	71 765,05		108 465,05	
3. MUUT SAAMISET	822 150,08	893 915,13	818 083,74	926 548,79

LYHYTAIKAISET SAAMISET

1. MYYNTISAAMISET	3 166 108,98		2 813 898,88	
3. MUUT SAAMISET	1 354 211,90		1 463 515,74	
4. SIIRTOSAAMISET	1 856 366,56	6 376 687,44	5 041 674,79	9 319 089,41

RAHOITUSARVOPAPERIT

OSAKKEET JA OSUUDET

IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	26 479 790,86	26 479 790,86	31 904 045,99	31 904 045,99
----------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä

		34 054 655,92		42 468 059,35
--	--	----------------------	--	----------------------

V A S T A A V A A YHTEENSÄ

		489 661 931,83		497 087 914,28
--	--	-----------------------	--	-----------------------

VASTATTAVAA
A OMA PÄÄOMA

I PERUSPÄÄOMA	123 896 257,60		127 834 202,07	
II ARVONKOROTUSRAHASTO	19 121 425,61		19 121 425,61	
III MUUT OMAT RAHASTOT	7 126 807,17		7 126 807,17	
IV EDELLISTEN TILIKAUSSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	38 311 401,78		29 735 731,88	
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 349 932,00	198 805 824,16	8 454 354,50	192 272 521,23
OMA PÄÄOMA yhteensä		198 805 824,16		192 272 521,23

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

1. POISTOERO	6 555 790,79		6 933 398,74	
2. VAPAAEHTOISET VARAUKSET	23 200 000,00	29 755 790,79	24 820 930,60	31 754 329,34
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET yhteensä		29 755 790,79		31 754 329,34

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. ELÄKEVARAUKSET	68 000,00	68 000,00	57 316,80	57 316,80
PAKOLLISET VARAUKSET yhteensä		68 000,00		57 316,80

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

2. LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	720 050,38		696 089,91	
3. MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 269 383,39	2 989 433,77	2 364 664,83	3 060 754,74
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yhteensä		2 989 433,77		3 060 754,74

E VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN				
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	0,00		30 000 000,00	
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	168 900 334,68		170 335 823,00	
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	0,00		4 129,43	
4. LAINAT MUILTA LUOTONANTAJILTA	3 027,38		3 027,38	
7. MUUT VELAT	683 760,04	169 587 122,10	714 796,12	201 057 775,93
LYHYTAIKAINEN				
1. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT	30 000 000,00			
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	33 586 988,32		35 284 962,00	
3. LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	1 616,10		5 387,32	
5. SAADUT ENNAKOT	255 580,00		0,00	
6. OSTOVELAT	8 109 297,26		8 959 049,37	
7. MUUT VELAT	1 770 422,81		1 697 394,69	
8. SIIRTOVELAT	14 731 856,52	88 455 761,01	22 938 422,86	68 885 216,24

VIERAS PÄÄOMA yhteensä **258 042 883,11** **269 942 992,17**

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **489 661 931,83** **497 087 914,28**

0,00

0,00

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	46,7 %	45,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	133,9 %	71,8 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	48 661	38 190
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 008	795
Lainakanta 31.12., 1 000 €	232 492	235 633
Lainakanta €/asukas	4 814	4 905
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	285 149	294 290
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 904	6 126
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	8 162	8 244
Asukasmäärä	48 299	48 039

3.4 Konsernilaskelmat

KAUPUNKI **

KOKKOLA KONSERNI

TULOSLASKELMA

2023

Kaupunki

2023

Konserni

Toimintatuotot	36 740 984,91	193 053 877,63
Toimintakulut	-166 089 974,96	-274 785 601,81
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		345 346,44

TOIMINTAKATE	-129 348 990,05	-81 386 377,74
---------------------	------------------------	-----------------------

Verotulot	124 791 599,77	123 304 816,84
Valtionosuudet	32 916 977,00	32 916 977,00

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	267 922,65	1 316 235,83
Muut rahoitustuotot	1 378 734,09	1 101 474,45
Korkokulut	-3 521 074,23	-8 363 750,37
Muut rahoituskulut	-237 161,38	-1 673 156,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 111 578,87	-7 619 197,01

VUOSIKATE	26 248 007,85	67 216 219,11
------------------	----------------------	----------------------

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-16 661 008,93	-41 163 705,39
Omistuksen eliminointierot	0,00	668 413,95
Arvonalentumiset	-1 235 605,47	-19 542 890,04
Poistot ja arvonalentumiset	-17 896 614,40	-60 038 181,48

Satunnaiset erät	0,00	3 869,05
-------------------------	-------------	-----------------

TILIKAUDEN TULOS	8 351 393,45	7 181 906,67
-------------------------	---------------------	---------------------

Tilinpäätössiirrot	1 998 538,55	-65 290,00
Tilikauden verot		-3 521 437,11
Laskennalliset verot		-504 998,00
Vähemmistöosuudet		-38 798,03

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 349 932,00	3 051 383,54
-------------------------------------	----------------------	---------------------

TASE	2023 Kaupunki	2023 Konserni
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 174 590,97	4 528 514,48
Muut pitkävaikutteiset menot	1 277 307,70	3 293 758,47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödykkeet		0,00
Aineettomat hyödykkeet	3 451 898,67	7 822 272,95
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	55 029 373,19	61 840 519,06
Rakennukset	135 394 148,61	293 235 488,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	87 987 520,19	209 019 341,00
Koneet ja kalusto	2 207 592,46	24 949 541,74
Muut aineelliset hyödykkeet	1 899 925,25	9 343 592,92
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 097 761,12	36 901 581,24
Aineelliset hyödykkeet	293 616 320,82	635 290 064,56
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	138 265 597,55	
Kuntayhtymäosuudet	6 496 578,56	
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	2 624 493,49	6 706 867,72
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden ar	1 470 390,32	15 476 933,77
Muut lainasaamiset	8 161 545,34	441 847,26
Muut saamiset	397 340,80	669 117,53
Sijoitukset	157 415 946,06	23 294 766,30
PYSYVÄT VASTAAVAT	454 484 165,55	666 407 103,81
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 123 110,36	3 532 408,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	304 262,49	6 545 938,37
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	893 915,13	3 944 899,50
Lyhytaikaiset saamiset	6 376 687,44	28 639 872,88
Saamiset	7 270 602,57	32 584 772,38
Rahoitusarvopaperit	0,00	91,74
Rahat ja pankkisaamiset	26 479 790,86	63 698 802,33
VAIHTUVAT VASTAAVAT	34 054 655,92	102 829 604,83
VASTAAVAA	489 661 931,83	772 769 117,42

TASE	Kaupunki	Konserni
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	123 896 257,60	123 896 257,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		16 818,80
Ylikurssirahasto		2 375 604,10
Arvonkorotusrahasto	19 121 425,61	19 379 901,92
Muut omat rahastot	7 126 807,17	9 531 287,80
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	38 311 401,78	118 202 028,12
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 349 932,00	3 051 383,54
OMA PÄÄOMA	198 805 824,16	276 453 281,89
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	4 272 335,20
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	6 555 790,79	
Vapaaehtoiset varaukset	23 200 000,00	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	29 755 790,79	
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	68 000,00	68 000,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	952 916,67
PAKOLLISET VARAUKSET	68 000,00	1 020 916,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 989 433,77	5 913 808,93
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	168 903 362,06	316 092 015,11
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	683 760,04	24 658 478,21
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	63 588 604,42	78 214 097,68
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 867 156,59	66 144 183,73
VIERAS PÄÄOMA	258 042 883,11	485 108 774,73
VASTATTAVAA	489 661 931,83	772 769 117,42

KONSERNI TULOSLASKELMA	2023	2022
Toimintatuotot	193 053 877,63	336 087 319,29
Toimintakulut	-274 785 601,81	-610 744 515,69
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	345 346,44	507 680,60
TOIMINTAKATE	-81 386 377,74	-274 149 515,80
Verotulot	123 304 816,84	219 491 258,43
Valtionosuudet	32 916 977,00	109 212 431,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 316 235,83	148 769,42
Muut rahoitustuotot	1 101 474,45	2 564 164,92
Korkokulut	-8 363 750,37	-4 752 149,55
Muut rahoituskulut	-1 673 156,91	-337 834,66
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 619 196,99	-2 377 049,87
VUOSIKATE	67 216 219,11	52 177 123,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 163 705,39	-46 281 561,48
Omistuksen eliminointierot	668 413,95	-168,19
Arvonalentumiset	-19 542 890,04	-292 715,26
Poistot ja arvonalentumiset	-60 038 181,48	-46 574 444,93
Satunnaiset erät	3 869,05	-10 232,80
TILIKAUDEN TULOS	7 181 906,67	5 592 446,03
Tilinpäätössiirrot	-65 290,00	-301 490,51
Tilikauden verot	-3 521 437,11	-298 752,02
Laskennalliset verot	-504 998,00	-44 940,59
Vähemmistöosuus	-38 798,03	-37 500,82
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 051 383,54	4 909 762,10
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	70,3 %	55,0 %
Vuosikate/Poistot, %	110,7 %	112,0 %

KONSERNI TASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	4 528 514,48	6 407 329,41
Muut pitkävaikutteiset menot	3 293 758,47	3 795 202,36
Ennakkomaksut ja keskeneräiset aineettomat hyödyk	0,00	72 771,14
Aineettomat hyödykkeet	7 822 272,95	10 275 302,91
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	61 840 519,06	62 393 510,81
Rakennukset	293 235 488,60	334 115 020,63
Kiinteät rakenteet ja laitteet	209 019 341,00	222 204 999,15
Koneet ja kalusto	24 949 541,74	33 953 759,22
Muut aineelliset hyödykkeet	9 343 592,92	8 717 429,62
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	36 901 581,24	30 132 266,53
Aineelliset hyödykkeet	635 290 064,56	691 516 985,96
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	6 706 867,72	6 986 552,48
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonnor	15 476 933,77	16 290 807,49
Muut lainasaamiset	441 847,26	344 785,26
Muut saamiset	669 117,53	626 151,46
Sijoitukset	23 294 766,30	24 248 296,69
PYSYVÄT VASTAAVAT	666 407 103,81	726 040 585,56
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 532 408,77	3 398 802,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	6 545 938,37	6 748 221,68
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3 944 899,50	4 763 363,67
Lyhytaikaiset saamiset	28 639 872,88	50 828 622,04
Saamiset	32 584 772,38	55 591 985,71
Rahoitusarvopaperit	91,74	91,74
Rahat ja pankkisaamiset	63 698 802,33	92 612 573,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT	102 829 604,83	154 952 872,32
VASTAAVAA	772 769 117,42	884 392 260,44

KONSERNI TASE	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	123 896 257,60	127 834 202,07
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	16 818,80	16 818,80
Ylikurssirahasto	2 375 604,10	2 375 604,10
Arvonkorotusrahasto	19 379 901,92	19 381 663,46
Muut omat rahastot	9 531 287,80	10 538 021,73
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	118 202 028,12	113 947 542,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 051 383,54	4 909 762,10
OMA PÄÄOMA	276 453 281,89	279 003 614,50
VÄHEMMISTÖOSUUDET	4 272 335,20	4 284 637,16
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	68 000,00	57 316,80
Muut pakolliset varaukset	952 916,67	3 513 771,31
PAKOLLISET VARAUKSET	1 020 916,67	3 571 088,11
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 913 808,93	7 357 614,31
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	316 092 015,11	385 796 701,68
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	24 658 478,21	19 927 261,25
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	78 214 097,68	64 661 637,08
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	66 144 183,73	119 789 706,34
VIERAS PÄÄOMA	485 108 774,73	590 175 306,36
VASTATTAVAA	772 769 117,42	884 392 260,44

Omavaraisuusaste, %	36,5 %	32,1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	138,9 %	88,8 %
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 €	121 253	118 857
Kertynyt ylijäämä(alijäämä)€/asukas	2 510	2 474
Konsernin lainat,€/asukas	8 164	9 377
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 eur	394 306	450 458
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	464 384 578	535 562 955
Lainat ja vuokravastuut,€/asukas	9 615	11 149
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	442	345
Kunnan asukasmäärä	48 299	48 039

KOKKOLAN KAUPUNKI *** konserni
RAHOITUSLASKELMA

2023 : **2022**

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	67 216 219,11	52 177 123,77
Satunnaiset erät	3 869,05	-10 232,80
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-3 521 437,11	-298 752,02
Tulorahoituksen korjauserät	-860 042,34	-10 500 908,36
	<u>62 838 608,71</u>	<u>41 367 230,59</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-61 462 229,52	-52 651 892,67
Rahoitusosuudet investointimenoihin	39 896,85	1 775 397,26
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 445 173,02	18 570 129,05
	<u>-57 977 159,65</u>	<u>-32 306 366,36</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta

4 861 449,06   **9 060 864,23**

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-387 192,19	-976,61
Antolainasaamisten vähennykset	57 552,00	529 144,13
	<u>-329 640,19</u>	<u>528 167,52</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	61 536 405,61	57 515 486,01
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-54 815 808,03	-43 395 261,53
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 661 164,00	-10 829 358,06
	<u>-13 940 566,42</u>	<u>3 290 866,42</u>
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	117 415,40	-505 924,73
Muutokset vähemmistön osuudessa	-51 100,00	-207 677,31
	<u>66 315,40</u>	<u>-713 602,05</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	91 389,69	-466 503,98
Vaihto-omaisuuden muutokset	-2 147 992,66	-71 151,68
Saamisten muutokset	8 418 802,92	-338 515,95
Korottomien velkojen muutokset	-2 397 426,96	6 241 810,94
	<u>3 964 773,00</u>	<u>5 365 639,32</u>

Rahoituksen rahavirta

-10 239 118,19   **8 471 071,22**

Rahavarojen muutos

-5 377 669,14   **17 531 935,45**

Rahavarat kauden lopussa	63 698 894,07	92 612 664,93
Rahavarat 1.1.	69 076 563,21	75 080 729,49
Yritysjärjestelyiden rahavarat		
Rahavarojen muutos	<u>-5 377 669,14</u>	<u>17 531 935,45</u>

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	-27 350	-26 765
Investointien tulorahoitus, %	109,4 %	102,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,31	0,93
Lainanhoitokate	1,2	1,2
Kassan riittävyys, pv	57	48

Omistukset muissa yhteisöissä
Kokkolan Kaupunki konserni

	Y-tunnus	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus		
		omistusosuus %	omistusosuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Osakeyhtiöt						
Asunto Oy						
Lohtajan Hakapuisto	0776352-9	64,40	64,40	173 481,43	301,33	718,34
Kiinteistö Oy						
Kiinteistö Oy Tankkari	0295132-8	98,59	98,59	255 139,76	14 731 534,07	-15 450,08
Kälviän Virastotalo	0219028-2	91,27	91,27	492 952,82	696 483,51	-6 680,23
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	1511441-4	100,00	100,00	7 289 538,23	23 105 055,83	0,00
Kiinteistö Oy Klan Innogate	1778502-7	61,21	61,21	1 513 697,09	951 890,41	0,00
Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäki		100,00	100,00	0,00	0,00	14 778,48
Kiinteistö Oy Kokkolan Pikkuruukki	2384845-0	100,00	100,00	41 824,09	1 306 310,98	-124,70
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman	2599656-1	100,00	100,00	9 771 185,53	7 323 388,69	0,00
Muut Oy:t						
KIP Infra Oy konserni						
Kip Infra Oy	2157743-1	100,00	100,00	17 350 335,66	27 489 348,31	317 239,17
KipInfra tyttäret						
KipService Oy	2240650-3	54,00	54,00	721 602,95	3 014 138,60	-89 046,19
Kiinteistö Oy Klan MarinPark	1948411-3	60,00	60,00	300 127,87	672 719,80	-1 099,22
Kiinteistö Oy Klan Alu-Boat Park	2021882-4	60,00	60,00	249 831,71	288 011,56	8 542,39
Kiinteistö Oy AH Park	2180567-6	71,95	71,95	407 211,84	75 517,07	8 267,05
KIP Infra Oy:n osakkuusyhtiöt						
Kokkolan Teollisuusvesi Oy	2558533-2	35,00	35,00	0,00	0,00	0,00
As Oy Ouluntie 56	0658937-0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kokkolan Satama Oy konserni						
Kokkolan Satama Oy	2642612-2	100,00	100,00	55 595 925,40	28 204 617,04	-16 570 250,49
Kokkolan Satama Oy:n tyttäret						
Silverstone Bay Logistics Oy	2713509-5	100,00	100,00	-210 074,33	552 006,56	-77 675,48
Kokkolan Satama Oy:n osakkuusyhtiöt						
Kiinteistö Oy Porthandling	1862027-5	39,40	39,40	0,00	0,00	0,00
Kokkolan Energia konserni						
Kokkolan Energia Oy	2276581-3	100,00	100,00	44 614 182,57	55 574 598,54	5 079 716,45
Kokkolan Energia Oy tyttäret						
Kokkolan Energiaverkot Oy	2026153-1	100,00	100,00	3 934 702,33	43 174 198,46	67 026,31
Kokkolan Voima Oy	3169084-1	100,00	100,00	13 625 198,05	8 863 654,01	3 050 754,10
Kokkolan Energia Oy:n osakkuusyhteisöt						
Naps Solar Oy	1651405-7	20,40	20,40			
Koivuhaan Palvelukeskus Oy	0198170-1	100,00	100,00	3 236 863,07	4 832 907,98	67 199,65
Kokkolan Talohoito Oy	0198172-8	100,00	100,00	276 164,24	349 503,51	49 493,15
Kokkolan Matkailu Oy	0700078-3	99,90	99,90	358 012,25	167 307,75	8 998,65
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	0841195-5	100,00	100,00	791 221,91	741 422,44	-87 767,64
Kokkolanseudun Kehitys Oy	1798904-6	100,00	100,00	486 778,72	232 514,49	-52,70
Kokkolan Urheilupuisto Oy	3178449-3	100,00	100,00	3 792 909,46	659 671,39	-519 103,56
Työplus konserni	2661818-3	80,00	80,00	1 988 337,33	3 196 046,51	419 750,78
Säätiöt						
Pohjoismainen taidekoulusäätiö	0546072-7	100,00	100,00	25 120,92	207,71	0,00
Yhdistykset						
Klan kaupungiteatterin kannatusyhdistys	0949938-9	100,00	100,00	102 243,86	333 710,73	-75 210,89
			Yhteensä:	167 184 514,76	226 537 067,28	-8 349 976,66
Kuntayhtymät						
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	0208916-8	49,08	49,08	14 675 264,44	15 464 757,04	-50 786,16
Optima samkommun	0796234-1	13,62	13,62	2 163 224,73	537 650,45	15 488,98
Kvarnen samkommun	0209021-4	19,05	19,05	308 297,70	74 510,97	961,15
Svenska Österbottens förbund för utbildning	0988182-8	2,25	2,25	670 654,57	259 626,86	-11 477,10
Keski-Pohjanmaan liitto	0959806-1	68,21	68,21	1 301 138,84	435 319,96	153 065,95
			Yhteensä:	19 118 580,28	16 771 865,28	107 252,82
Osakkuusyhtiöt						
Asunto Oy Chydeniuksenkulma		50,00	50,00			
Ekorosk Oy		36,86	36,86			
Kiinteistö Oy Kokkolan Palvelutalo		21,38	21,38			
Kiinteistö Oy Sokojan kylätalo		30,00	30,00			
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli		44,57	44,57			
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus		25,00	25,00			
Kälviän Liiketalo		32,92	32,92			
Pohjanmaan Biokaasu Oy		28,50	28,50			
As Oy Kirkkovainio		22,41	22,41			
KokkoPesu Oy		45,00	45,00			
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy		27,00	27,00			
Centria-ammattikorkeakoulu Oy		27,16	27,16			

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt (kolmetoista) niiltä osin jotka ovat toimittaneet tilinpäätöstiedot konsernikirjanpidon laatijalle 15.3.2024 mennessä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tulot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja -säätiöiden, sekä osakkuusyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu, koska oikaisu ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, ja koska tarvittavia tietoja ei ole ollut saatavilla.

Osakkuusyhteisöt

Konserniyhteisöjen omistusosuuden mukainen määrä osakkuusyhteisön tilikauden voitosta on merkitty konsernituloslaskelmaan tuotoksi tai tappiosta kuluksi.

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt (2 kpl), jotka eivät ole toimittaneet tietojaan konsernitilinpäätöksen laatijalle 15.03.2024 mennessä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Vuoden 2023 aloittavan taseen omaisuusjärjestelyt

Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta kirjatut tase-erien muutokset on huomioitu konsernin aloittavassa taseessa, eikä niitä ole esitetty konsernitilinpäätöksessä vuoden 2023 tapahtumina. Muutokset on esitetty taseen liitetiedoissa.

Konsernirakenteen muutokset

Kokkolan Kehitysytitiö Oy, Kokkolan Teollisuuskylä Oy sekä Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäki fuusioitiin KIP Infra Oy:hyn. Fuusion seurauksena yhtiöiden varat ja velat siirettiin KIP Infra Oy:n taseeseen.

Sote-uudistuksen johdosta Kärkulla samkommun sekä K-P sosiaali- ja teveyskuntayhtymä Soite ovat poistuneet konsernista. Alla olevassa taulukossa on esitetty poistuneiden kuntayhtymien taseen 31.12.2022 jäsenosuuksien mukaiset saldot

	Soite	Kärkulla	Yhteensä:
Aineettomat oikeudet		5 430,54	5 430,54
Tietokoneohjelmistot	1 865 012,55		1 865 012,55
Liiketarvo	46 400,18		46 400,18
Muut pitkäv. Menot	185 323,95		185 323,95
Ennakkomaksut	72 771,14		72 771,14
Maa ja vesialueet	1 600 868,98	23 409,34	1 624 278,32
Rakennukset	43 029 041,09	727 635,38	43 756 676,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 380 755,10	20 078,44	2 400 833,54
Koneet ja kalusto	4 355 858,06	21 073,46	4 376 931,52
Muut aineelliset hyödykkeet	37 235,57	0,00	37 235,57
Keskeneräiset hankinnat	2 188 378,56		2 188 378,56
Sijoitukset	751 276,96	78 725,19	830 002,15
Toimeksiantojen varat		451,67	451,67
Vaihto-omaisuus	2 350 275,97		2 350 275,97
Lyhytaikaiset saamiset	19 327 485,05	84 009,20	19 411 494,25
Rahat ja pankkisaamiset	23 535 901,68	200,04	23 536 101,72
	101 726 584,84	961 013,26	102 687 598,10
Peruspääoma	4 183 242,51	183 622,40	4 366 864,91
Rahastot	264 082,70		264 082,70
Ed tk yli/alijäämä	824 159,67		824 159,67
Pakolliset varaukset	2 255 854,64		2 255 854,64
Toimeksiantojen pääomat	1 668 271,98	980,98	1 669 252,96
Pitkäaikainen vieras pääoma	37 100 441,11	419 731,83	37 520 172,94
Lyhytaikainen vieras pääoma	55 430 532,23	356 678,05	55 787 210,28
	101 726 584,84	961 013,26	102 687 598,10

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt			
* Yhtiöt			
** kiinteistö ja asuntoyht.	8		
** muut yhtiöt	9		
** näiden tytäryhtiöt	8		
*Yhdistykset	1		
*Säätiöt	0		1
Kuntayhtymät	5		
Osakkuusyhteisöt		13	2
Yhteensä	31	13	2

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (kohta 11).

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Ympäristömenojen ja -vastuiden laskennassa on sovellettu samoja arvostusperiaatteita ja -menetelmiä kuin muissakin arvostuksissa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kaikista varastoista on laadittu inventaario 31.12.2023 jonka mukaan joko lisäys tai vähennys on kirjattu. Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintamenoon painotetun keskihinnan menetelmällä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa korkoriskin hallitsemiseksi. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvaa korkoa koronvaihtosopimuksilla kiinteäksi koroksi.

Koronvaihtosopimukset on eritelty sopimuskohtaisesti liitetiedoissa.

Valuuttamääräiset erät

On käytetty tilinpäätöspäivän kurssia.

Jaksotukset

Lomapalkkavelan sivukulujen kirjaamisessa käytetään soveltuvin osin niitä prosentteja, jotka ovat voimassa lomapalkkavelan maksuhetkellä.

Lomapalkkavarausta kirjattiin vuoden 2023 taseeseen 9 658 066,55 euroa ja lomapalkkavelka kasvoi edellisestä vuoteen verrattuna 407 644 euroa.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

3) Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta kirjatut tase-erien muutokset on huomioitu kaupungin aloittavassa taseessa, eikä niitä ole esitetty tilinpäätöksessä vuoden 2023 tapahtumina.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina kunnan peruspääomaa vastaan.

Kuntayhtymäosuusien arvot: Kårkulla samkommun: 183 600,70 sekä Soite 4 126 424,89

Hyvinvointialueelle siirtynyt Pelan omaisuus: 408 375,67

Lomapalkkavelkojen siirto: 780 456,79

Yhteensä: 3 937 944,47 euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tilinpäätöksen 31.12.2022 lomapalkkavelkajaksotuksesta puuttuivat hyvinvointialueille siirtyneiden henkilöiden kertyneet maksamattomat lomapäivät ajalta 1.4.-31.12.2022. Tämän seurauksena tilinpäätöksen lomapalkkavelka oli 278 533,61 euroa liian pieni. Virhe korjattiin vuoden 2023 tilinpäätökseen oikaisemalla edellisten tilikausien ylijäämää.

Palkoista pidätetty työntantajan vakuutusmaksuprosentti on ollut liian suuri vuosina 2021-2022. Työntantajan vakuutusmaksuja on kirjattu ko. vuosilta liikaa yhteensä 399 849,01 euroa. Virhe korjattiin vuoden 2023 tilinpäätökseen oikaisemalla edellisten tilikausien ylijäämää.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

KOKKOLAN KAUPUNKI ** kaupunki ja liikelaitokset

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	147 991 944	270 583 690	3 059 198	8 888 124
Sosiaali- ja terveyspalvelut	13 033 178	28 692 552	1 691 835	1 544 865
Opetus- ja kulttuuripalvelut	8 932 071	8 812 220	8 893 268	8 776 185
Yhdyskuntapalvelut	15 473 349	14 352 464	15 473 349	14 352 464
Pelastustoimintapalvelut	0	6 178 339	0	6 178 339
KAUPUNKI/Konserni yhteensä	185 430 543	328 619 265	29 117 650	39 739 977
LIKELAITOS				
Liikevaihto	7 623 335	7 468 054	7 623 335	7 468 054
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT yhteensä	193 053 878	336 087 319	36 740 985	47 208 031

7) Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	91 338 165	179 333 636
Osuus yhteisöveron tuotosta	17 131 888	25 974 126
Kiinteistövero	16 321 547	16 028 554
Verotulot yhteensä	124 791 600	221 336 317

8) Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspalveluiden valtionosuus	26 336 026	97 511 427	26 336 026	97 511 427
siitä: Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	1 888 650	12 866 232	1 888 650	12 866 232
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-973 678	-939 364	-973 678	-939 364
Verotulomenetysten kompensatio	5 665 979	-225 864	5 665 979	-225 864
Valtionosuudet yhteensä	32 916 977	109 212 431	32 916 977	109 212 431

9) Palvelujen ostojen erittely	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	2 835 248	193 215 952
Muiden palvelujen ostot	23 496 002	22 678 331
Palvelujen ostot yhteensä	26 331 249	215 894 283

10) Valtuustoryhmille annetut tuet			2023	2022
<u>Valtuustoryhmien kokoustilojen käyttö</u>				
Hinta 120 €/kokous	kpl			
Keskusta	5		600	0
Kokoomus	5		600	600
SDP	4		480	0
Vasemmistoliitto			0	0
Kristillisdemokraatit	6		720	120
Perussuomalaiset	3		360	240
RKP	3		360	240
Vihreät			0	0
Annetut tuet yhteensä	26		3 120	1 200

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty valtuuston 28.10.2013 § 108 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluiksi.

Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	Tasapoisto
Muut	2-5 vuotta	Tasapoisto
Elinkaari- ja leasingmallilla toteutettavien rakennusten suunnittelu	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Siirrettävät rakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Siirrettävien rak.käyttökuntoon saattam.	5 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-20 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	ei poistoa	

Vuoden 2023 aikana poistosuunnitelmaan tehtiin muutos Halkokarin koulun, Halkokarin koulun tilaelementin sekä Jokilaakson koulun osalta. Rakennukset tullaan purkamaan vuoden 2025 aikana, jolloin niiden palveluntuotantokyky loppuu. Rakennusten poistosuunnitelmaa muutettiin siten, että ko. rakennukset on poistettu loppuun vuonna 2025.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Eläkejärjestelmän eläkevastuu 1.1.	57 317	69 000	57 317	69 000
Lisäykset tilikaudella	23 161	0	23 161	0
Vähennykset tilikaudella	-12 478	-11 683	-12 478	-11 683
Eläkevastuu 31.12.	68 000	57 317	68 000	57 317
Kaatopaikan maisemointi 1.1.	1 054 177	1 009 177		
Lisäykset tilikaudella	0	300 000		
Vähennykset tilikaudella	-305 000	-255 000		
Kaatopaikan maisemointi 31.12	749 177	1 054 177		
Potilasvahinkovastuu varaus 1.1	2 255 855	3 511 769		
Soite kuntayhtymän osuus 1.1. *)	-2 255 855			
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	0	-1 255 914		
Potilasvahinkovastuu varaus 31.12	0	2 255 855		
Muut pakolliset varaukset 1.1	203 740	203 740		
Lisäykset tilikaudella	0	0		
Vähennykset tilikaudella	0	0		
Muut pakolliset varaukset 31.12	203 740	203 740		
Pakolliset varaukset yhteensä	1 020 917	3 571 088	68 000	57 317

*) Sote-uudistuksen johdosta K-P sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä Soiten tase-erät poistuneet kuntakonsernin luvuista.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	1 057 666	6 401 796	1 024 718	6 269 491
Rakennusten luovutusvoitot	0	0	0	0
Maa- ja vesirakenteet				
Muut luovutusvoitot	5 161	2 260 246	5 161	0
Muut rahoitustuotot				
Arvopapereiden luovutusvoitot	62 824		62 824	0
Luovutusvoitot yhteensä	1 125 651	8 662 042	1 092 703	6 269 491
Muut toimintakulut				
Muut rahoitustuotot				
Arvopapereiden luovutustappiot	13 509	25 438	30 161	75 573
Poistot ja arvonalentumiset				
Rakennusten luovutustappiot	0	0	0	0
Luovutustappiot yhteensä	13 509	25 438	30 161	75 573

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Konserniyhtiöiden myyntivoitot	3 942	0	0	0
Muut satunnaiset tulot	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä:	3 942	0	0	0
Satunnaiset kulut				
Konserniyhtiöiden myyntitappiot	73	0	0	0
Muut kulut	0	10 233	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä:	73	10 233	0	0
Satunnaiset erät yhteensä	3 869	-10 233	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Kokkolan Energia Oy	0	1 000 000
Kokkolan Satama Oy	0	275 000
Työplus Yhtiöt Oy	200 500	120 000
Työpluskunta Oy	0	1 250
Osinkotuotot muista yhteisöistä	310 675	210 238
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	918
Yhteensä	511 175	1 607 406

16) Erittely poistoeron muutoksista

Kunnalla ei ole verotussyistä kirjattua poistoeroa.

4.3 Taseen liitetiedot

18) Arvonkorotukset

Ei ole tehty vuonna 2023

19) Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 197 339,44	1 710 535,32	3 907 874,76
Lisäykset tk. aikana	762 323,64	2 469,00	764 792,64
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 959 663,08	1 713 004,32	4 672 667,40
Tilikauden poisto	-785 072,11	-435 696,62	-1 220 768,73
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 174 590,97	1 277 307,70	3 451 898,67

Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet *)	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Hankintameno 1.1.	54 038 766,94	136 459 192,58	84 719 389,75
Arvonkorotus			
Lisäykset tk. aikana	2 355 244,33	281 124,86	9 086 954,68
Rahoitusosuudet tilikaudella			-52 508,05
Vähennykset tk aikana	-1 364 638,08		
Siirrot erien välillä		7 382 576,71	757 948,16
Poistamaton hankintameno 31.12.	55 029 373,19	144 122 894,15	94 511 784,54
Tilikauden poisto		-7 493 140,07	-6 524 264,35
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-1 235 605,47	
Kirjanpitoarvo 31.12.	55 029 373,19	135 394 148,61	87 987 520,19

Aineelliset hyödykkeet				
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 415 619,50	1 899 925,25	7 604 165,68	287 137 059,70
Lisäykset tk. aikana	812 357,76		11 709 440,31	24 245 121,94
Rahoitusosuudet tilikaudella			-75 320,00	-127 828,05
Vähennykset tk aikana				-1 364 638,08
Siirrot erien välillä			-8 140 524,87	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 227 977,26	1 899 925,25	11 097 761,12	309 889 715,51
Tilikauden poisto	-1 020 384,80			-15 037 789,22
Arvonlennukset ja niiden palautukset				-1 235 605,47
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 207 592,46	1 899 925,25	11 097 761,12	293 616 320,82

Pysyvien vastaavien sijoitukset		Osakkeet ja osuudet			
	Osakkeet tytäryhteisöt	Asunto-osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1.	138 170 504,10	95 093,45	6 496 578,56	2 624 493,49	945 713,16
Lisäykset					10 524,00
Rahoitusosuudet					
Vähennykset					-28 735,99
Kirjanpitoarvo 31.12.	138 170 504,10	95 093,45	6 496 578,56	2 624 493,49	927 501,17

	Muut asunto-osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	589 265,15	148 921 647,91
Lisäykset		10 524,00
Vähennykset	-46 376,00	-75 111,99
Kirjanpitoarvo 31.12.	542 889,15	148 857 059,92

	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omistusyht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 967 007,07	0,00	277 438,27	397 340,80	8 641 786,14
Lisäykset	167 100,00				167 100,00
Vähennykset	-250 000,00				-250 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 884 107,07	0,00	277 438,27	397 340,80	8 558 886,14

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 571 818,03	1 447 906,78	969 291,51	950 576,86
Muut maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 571 818,03	1 447 906,78	969 291,51	950 576,86

Maa- ja vesialueisiin sisältyy Maa- ja vesialueiden arvonkorotusta 19 121 425,61 euroa.

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen.

Arvonkorotuksen määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin Kokkolan Satama Oy:n (ent. liikelaitos) maa-alueiden todennäköisestä luovutushinnasta (TP 2014). Arvonkorotusperusteet 31.12.2023 ovat ennallaan. Arvonkorotus on tehty maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

23) Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	306 147	0	80 189
Lainasaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	74 000	0	0
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	380 147	0	80 189
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsen				
Myyntisaamiset	0	51 650	0	466 302
Muut saamiset	0	0	0	0
Siirtosaamiset	0	39 901	0	26 242
Yhteensä	0	91 551	0	492 544
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0	2 808 312	0	2 267 407
Lainasaamiset	893 915	0	926 549	0
Muut saamiset	0	1 280 212	0	1 463 516
Siirtosaamiset	0	1 816 465	0	5 015 433
Yhteensä	893 915	5 904 990	926 549	8 746 355
Saamiset yhteensä	893 915	6 376 687	926 549	9 319 089

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	138 613	9 830		
Verosaamiset	150 152	900 375		
Kokkolanseudun Kehitys Oy, palautus	0	0	2 559	9 513
Jaksotetut hlöstökulut	15 067	132 268	9 380	5 943
Vuokrasaamiset	0	24 702		
Vakuutuskorvaukset	0	1 856		
Korkojaksotukset	296 895	15 907		
Kuntapalautukset	14 586	3 162 418	14 586	47 347
Alv palautukset	123 862	117 837		
Projektirahoitussaamiset	193 248	1 222 537		
Korona tuki	0	383 272	0	383 272
Työterveyshuollon Kela korvaus	668 470	783 093	649 398	735 874
Soiten ed.tilikauden ylijäämien palautus			0	3 143 392
Muut siirtosaamiset	1 662 260	2 380 085	1 180 443	716 334
Siirtosaamiset yhteensä	3 263 154	9 134 181	1 856 367	5 041 675

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	127 834 202	127 834 202	127 834 202	127 834 202
<i>Kuntayhtymät Soite ja Kärkulla osuus 1.1. *)</i>	-3 937 944		-3 937 944	
Peruspääoma 31.12.	123 896 258	127 834 202	123 896 258	127 834 202
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	16 819	16 819		
Ylikurssirahasto				
Ylikurssirahaston pääoma 1.1.	2 375 604	2 375 604		
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0		

Arvonkorotusrahasto				
Arvonkorotusrahaston pääoma 1.1.	19 381 663	19 381 663	19 121 426	19 121 426
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	0		
Siirrot rahastosta tilikaudella	-1 762	0		
Arvonkorotusrahaston pääoma 31.12.	19 379 901	19 381 663	19 121 426	19 121 426
Muut omat rahastot				
Vararahaston pääoma 1.1.	31 950	1 132 088		
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	-1 100 138		
Vararahaston pääoma 31.12.	31 950	31 950		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Siirrot rahastoon edell tilikausilta				
Siirrot rahastoon tilikaudella	45 632	15 690	45 632	15 690
Siirrot rahastosta tilikaudella	-45 632	-15 690	-45 632	-15 690
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Pysäköintirahaston pääoma 1.1.	2 426 807	2 426 807	2 426 807	2 426 807
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0	0	0
Pysäköintirahaston pääoma 31.12	2 426 807	2 426 807	2 426 807	2 426 807
Työllisyysrahaston pääoma 1.1.	1 500 000	1 250 000	1 500 000	1 250 000
Siirrot rahastoon tilikaudella	47 225	265 371	47 225	265 371
Siirrot rahastosta tilikaudella	-47 225	-15 371	-47 225	-15 371
Työllistämiráhaston pääoma 31.12.	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Kehittämisrahaston pääoma 1.1.	1 672 081	1 200 000	1 500 000	1 200 000
Siirrot rahastoon tilikaudella	178 916	472 081	0	300 000
Siirrot rahastosta tilikaudella	0	0	0	0
Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	1 850 997	1 672 081	1 500 000	1 500 000
Muu oma rahaston pääoma 1.1.	2 507 549	2 660 846		
<i>Soite kuntayhtymän osuus 1.1. **)</i>	-372 390			
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	0		
Siirrot rahastosta tilikaudella	-113 626	-153 297		
Muu oma rahaston pääoma 31.12.	2 021 533	2 507 549		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	118 857 305	114 112 885	38 190 086	29 735 732
<i>Soite kuntayhtymän osuus 1.1. **)</i>	-772 692			
Aikasempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	121 315	0	121 315	0
Yrityssotot	0	23 739		
Osingonjako	-3 900	-17 000		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) muutos	0	0		
Siirrot	0	-172 081		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	118 202 029	113 947 543	38 311 402	29 735 732
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 051 384	4 909 762	10 349 932	8 454 355
Oma pääoma yhteensä	276 453 282	278 303 980	198 805 824	192 272 521

*) Sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta kunnan peruspääoma on muuttunut.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina kunnan peruspääomaa vastaan.

Kuntayhtymäosuuksien arvot: Kärkulla samkommun: 183 600,70 sekä Soite 4 126 424,89

Hyvinvointialueelle siirtynyt Pelan omaisuus: 408 375,67

Lomapalkkavelkojen siirto: 780 456,79

Yhteensä: 3 937 944,47 euroa.

**) Sote-uudistuksen johdosta K-P sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten tase-erät poistuneet kuntakonsernin luvuista.

Aikaisimmilla tilikausilla kaupungin kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttaneita tekijöitä

Kaupungin kertynyt ylijäämä on syntynyt Kokkolan Vesi liikelaitoksen tuloksesta sekä aikaisempina vuosina toteutuneista yhtiöittämisistä.

Välimesoikeuden päätöksen mukaisesti saatu korvaus Korpelan Voima kuntayhtymältä. Korvauksen vaikutus kaupungin 2017 tilinpäätökseen oli 24,5 milj. euroa.

Tilikaudella 2019 Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten ylijäämän palautus 4,9 milj. euroa

Tilikaudella 2022 Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten ylijäämän- sekä rahaston palautus yht. 3,1 milj. euroa.

26) Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	Kunta	
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	6 555 791	6 933 399
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
Poistoero yhteensä	6 555 791	6 933 399

Kunnalla ei ole verotussyistä kirjattua poistoeroa.

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	114 510 293	106 162 217	59 335 369	53 255 501
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	2 540 801	6 127 639	3 027	3 027
Muut pitkäaikaiset velat	0	0		
Yhteensä	117 051 094	112 289 856	59 338 397	53 258 528

28) Joukkovelkakirjalainat	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
JVK-laina 2019/2024	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
- korko 3 kk euribor + 0,17				
- kertalyhenteinen				

29) Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu varaus	68 000	57 317	68 000	57 317
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	749 177	1 054 177		
Potilasvahinkovastuuvaraus	0	2 255 855		
Muut pakolliset varaukset	203 740	203 740		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 020 917	3 571 088	68 000	57 317

30) Vieras pääoma (koroton)	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat	0	943 356	0	1 914 041
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	0
Yhteensä	0	943 356	0	1 914 041
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot	0		0	
Ostovelat	0	54 693	0	138 593
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	5 955 612
Yhteensä	0	54 693	0	6 094 205
Velat muille				
Saadut ennakot	0	255 580	0	0
Ostovelat	0	7 111 249	0	6 906 415
Muut velat	683 760	1 770 423	714 796	1 697 395
Siirtovelat	0	14 731 857	0	16 868 542
Yhteensä	683 760	23 869 108	714 796	25 472 352
Vieras pääoma yhteensä	683 760	24 867 157	714 796	33 480 598

32) Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Korvausvastuu velka	652 144	683 180	652 144	683 180
Liittymismaksut	18 681 159	18 137 989	31 616	31 616
Muut velat	9 029 037	10 892 930	1 770 423	1 697 395
Yhteensä	28 362 339	29 714 099	2 454 183	2 412 191

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	1 793 954	2 803 521	1 793 954	2 803 521
Verovelat	3 031 990	318 559		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	17 149 835	41 578 393	12 320 465	12 891 472
Korkojaksotukset	1 492 213	662 534	561 280	220 499
Kuntapalautukset	58 715	13 115 683	56 157	1 067 319
Soite jäsenkuntien lisälaskutus	0	0	0	5 955 612
Vakuutusmaksu jaksotukset	74 100	101 674		
Vuokravakuudet	197 650	211 057		
Potilasvahinkomaksut	0	477 995		
Alv velat	1 120 697	723 829		
Johdannaisvelat	1 426 632	4 880 526		
Projektirahoitus siirrot	1 911 110	2 891 479		
Muut erät	472 486	2 420 879		
Siirtovelat yhteensä	28 729 384	70 186 130	14 731 857	22 938 423

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

35-37) Vakuudet	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä	56 596 903	49 867 869	0	0
Vakuudeks annettut kiinnitykset	110 210 341	123 460 682	0	0
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>110 210 341</i>	<i>123 460 682</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

38) Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	44 716 006	62 416 291	47 204 590	52 555 646
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	25 359 909	27 096 176	5 452 076	5 385 968
Maa-alueiden vuokravastuut	2 551	0	0	0
Muut vuokravastuut	0	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä	70 078 466	89 512 467	52 656 666	57 941 615
- siitä seuraavalla tiliakudella maksettava osuus	10 215 423	14 950 663	6 699 876	6 231 917
- siitä PPP hankkeet (public-private partnership)	10 190 934	13 187 179	10 190 934	13 187 179
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	13 306 706	16 451 360	13 306 706	16 451 360
- siitä kuntakosnerein sisäiset vuokravastuut			3 668 755	5 216 816

39) Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Järjestelyn tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	118 046 001	122 715 358	112 893 021	116 290 594
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	1 143 890	1 336 784	1 143 890	1 271 784

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	398 249 579	362 700 749
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	317 016	209 744

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Järjestelyn tarkoitus				
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	13 842 454	10 557 191	13 842 454	10 557 191
seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	7 322 544	880 720	7 322 544	880 720
Elinkaarimallilla toteutettu Torkinmäen koulun palvelumaksu				
yhteensä 3 822 650 euroa vuoden 2036 loppuun asti	3 822 650	3 930 080	3 822 650	3 930 080
seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	294 050	280 720	294 050	280 720
Hankkeet	676 752	764 207	676 752	764 207
Kuntarahaosuudet	723 430	525 514	723 430	525 514
EU/kansalliset hankkeet	0	30 000	0	30 000
Kansalliset ohjelmat	0	16 000	0	16 000
Muut sopimusvastuut	147 199	160 358	0	0
Ympäristösopimus vastuu	700 000	700 000	700 000	700 000
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>16 089 834</i>	<i>12 753 270</i>	<i>15 942 636</i>	<i>12 592 912</i>
Arvonlisäveron palautusvastuu	19 107 611	23 700 155	10 182 689	9 591 162

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset yhteensä	319 395 147	250 188 233	231 500 000	164 500 000
Markkina-arvo yhteensä	14 811 740	21 079 668	10 259 135	13 106 426
1. Koronvaihtosopimus/Kuntarahoitus 32156				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus eräännyty 7.6.2024				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			1 500 000	4 500 000
Markkina-arvo			13 549	74 331
2. Koronvaihtosopimus/Nordea 2329058/4355102				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus eräännyty 13.12.2029				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			60 000 000	60 000 000
Markkina-arvo			2 048 940	4 996 053
3. Koronvaihtosopimus/Nordea 2403369/4492857				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus eräännyty 28.3.2031				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			40 000 000	0
Markkina-arvo			3 344 169	0
4. Koronvaihtosopimus/Nordea 2377735/4446704				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2026-2031.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			30 000 000	0
Markkina-arvo			495 956	0
5. Reset Swap/Nordea 2377734/4446703				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2029-2037. Sopimukseen sisältyy molempien osapuolten oikeus ennakaiseen eräännyttämiseen 15.6.2033.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			60 000 000	0
Markkina-arvo			2 348 722	0
5. Reset Swap/Nordea 2403361/4492841				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua muuttamalla vaihtuvat korot kiinteiksi ajalle 2031-2039. Sopimukseen sisältyy molempien osapuolten oikeus ennakaiseen eräännyttämiseen 19.1.2033.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			40 000 000	0
Markkina-arvo			2 007 799	0
Korkokatto ja -lattiasopimukset				
Korkokatto- ja lattiasopimukset yhteensä	22 331 298		20 000 000	40 000 000
Markkina-arvo yhteensä	-798 888		-759 835	0
1. Korkoputki/Nordea 2395751/4479253 ja 2395749/4479251				
Sopimuksella suojataan koko lainasalkkua asettamalla puolivuositain muuttuvalle pääomalle korkolattia 2,47 % ja korkokatto 3,8 % ajalle 2024-2028.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä			20 000 000	0
Markkina-arvo			-759 835	0

Koronvaihtosopimusten tarkoituksena on Kokkolan kaupungin lainakannan korkoriskien hallinta pitkällä aikavälillä. Koronvaihtosopimusten avulla pystytään hallitsemaan odotettavissa olevien korkojen nousun vaikutuksia kaupungin korkokustannuksiin. Lainakannan suojaaminen koronvaihtosopimuksilla on perusteltua huomioiden kaupungin korkea velkaantumistaso. Kaupunki suojaa koronvaihtosopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja ja suojaukset kohdistuvat koko lainasalkkuun. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, eivätkä ne siten sisällä spekulatiivista arvoa tai riskiä. Sopimusten ehtoissa ole erityisklausuuleja tai ehtoja. Korkosuojausten määrä on suhteutettu kokonaisvelkamäärään ja ajallisesti ne ulottuvat pitkälle eteenpäin, koska kaupungin velkamäärän odotetaan säilyvän myös tulevina vuosina korkeana.

Vuoden 2023 tammikuussa koronvaihtosopimuksia muokattiin siten, että koronvaihtosopimus #2063598 eräännyttiin ja jäljellä oleva markkina-arvo siirrettiin uuteen koronvaihtosopimukseen. Uudessa koronvaihtosopimuksessa nimellisarvoa kasvatettiin 20 milj.€ vuodesta 2031 alkaen, jonka seurauksena vuosien 2031-2052 suojausaste nousee 8-17 %-yksiköllä ja lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika pitenee kolmella vuodella 10,9 vuoteen. Kesäkuussa koronvaihtosopimus #2329057 eräännyttiin ja sen tilalle tehtiin kaksi uutta sopimusta. Uudet sopimukset muutettiin kertalyhenteisiksi ja korkosidonnaisuusaikaa lyhennettiin 10 vuodella. Tämän seurauksena vuosien 2026-2031 suojausaste nousee noin 11 %-yksiköllä ja vastaavasti vuosien 2037-2047 suojausaste on 17 %-yksikköä matalampi. Elokuussa päätettiin tehdä uusi sopimus korkoputkesta vuosille 2024-2028, jonka avulla lainanhoitokulut saadaan pysymään ennustettavalla tasolla. Viimeisin päivitys tehtiin lokakuussa, jolloin eräännyttiin koronvaihtosopimukset #2063594, #2337236 ja #2337238. Eräännytettyjen sopimusten markkina-arvot siirrettiin kahteen uuteen koronvaihtosopimukseen, joiden korkosidonnaisuudet olivat vanhoja sopimuksia lyhyempiä. Koronvaihtosopimuksen lyhentämisen seurauksena pystyttiin alentamaan kaupungin korkomaksuja vuosina 2023-2031. Toimenpiteellä ei ollut vaikutusta lainasalkun suojausteeseen vuoden 2039 loppuun mennessä.

Vuonna 2023 tehdyillä muokkauksilla koronvaihtosopimukset päivitettiin vastaamaan paremmin nykyistä korkotilannetta ja suojautumista tulevien vuosien korkojen nousua vastaan. Tilinpäätöshetkellä lainakannan suojausaste oli 90 %. Tilinpäätöshetkellä laskettuna korkotason nousu 100 korkopisteellä vastaa sopimusten markkina-arvon muutosta noin 11,6 miljoonalla eurolla ja lasku 100 korkopisteellä vastaa markkina-arvon muutosta noin -11 miljoonalla eurolla. Konserniyhteisöjen tarkemmat tiedot suojausasteista ja suojaavuudesta on esitetty niiden erillistilinpäätöksissä

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Hyödykejohtannaiset				
Sähköjohtannaiset				
Kaupungin Energia-konsernin emoyhtiö käy sähkön myynnin ja oston suojaamiseksi kauppaa sähköjohtannaisilla hyväksytyn riskipolitiikan mukaisesti. Sopimukset arvostetaan tp-hetken markkina-arvoon.				
Markkina-arvo	468 563	0		

Päästöoikeudet, tCO2	2023	2022
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1	-1 952	1 766
Päästöoikeuksien ostot -	30 000	35 000
Toteutuneiden päästöjen määrä -	-64 162	-81 227
Päästöoikeuksien myynnit	0	0
Vastiikkeetta saadut päästöoikeudet	41 586	42 509
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12	5 472	-1 952

VAKUUSTALLETUKSET	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vakuustalletukset	3 850 334	2 260 883	1 734 580	2 229 807

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä	2023	2022
Konsernihallinto- ja palvelut	99	113
Ympäristöterveydenhuolto	33	26
Sivistystoimi	1 624	1 611
Tekninen toimiala	475	476
Aluepelastuslaitos	0	96
Liikelaitos Vesilaitos	35	35
Yhteensä	2 266	2 357
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	83 201 900	83 184 321
Henkilösivukulut	20 505 241	22 175 715
Eläkekulut	17 101 816	18 768 705
Muut henkilösivukulut	3 403 426	3 407 009
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	103 707 141	105 360 036
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	770 590	664 187
HENKILÖSTÖKULUT yhteensä	104 477 731	106 024 222
Luontoisetujen raha-arvo	773 389	654 379

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2023	2022
Kokkolan kokoomuksen kunnallisjärjestö	3 056	2 922
Suomen keskustan Kokkolan kunnallisjärjestö	5 515	6 050
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry	241	322
Kokkolan vasemmistoliitto	2 898	3 654
Krist.demokraterna i Finland sv.avd.	639	719
Kokkolan vihreät	3 734	2 764
Suomen kristillinen liitto Kokkolan paikallisosasto	704	688
Kokkolan sos.dem. kunnallisjärjestö	10 955	11 614
Svenska folkpartiet Karleby	1 253	1 377
Svenska folkpartiet i Gamlakarleby r.f.	122	135
Pohjanmaan sosiaalidemokraatit ry	84	254
Perussuomalaisten Kokkolan paikallisyhdistys	4 561	4 788
Kokoomuksen K-P:n Aluejärjestö	376	278
Perussuomalaisten 412	0	0
Finlands Svenska Socialdemokrater 413	0	60
Kristillisdemokraatit Keskipohjanmaa	0	8
Perityt ja tilitetyt yhteensä	34 138	35 632

45) Tilintarkastajan palkkiot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
<u>Tarkastusyhteisö KPMG</u>				
Tilintarkastus	107 187	148 493	32 685	39 447
Tilintarkastuslain 1:1, 2§ tarkoitetut toimeksiannot	3 532	10 080	0	0
Veroneuvonta	11 461	14 265	0	83
Muut palvelut	39 368	63 521	6 732	
Palkkiot yhteensä	161 548	236 357	39 417	39 530

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kaupunginjohtajan kanssa on 20.12.2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden rahapalkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Kokkolan kaupunki on antanut tilikaudella tytäryhteisö Kokkolan kaupunginteatterin kannatusyhdistykselle avustusta 1 060 000 euroa.

Kokkolan kaupunki on myöntänyt OYL 12 luvussa säädettyjen edellytysten mukaisia pääomainoja tytäryhteisöilleen seuraavasti:

Työplus Yhtiöt Oy 1 015 718,22 €, jäljellä 31.12.2023 765 718,22 €

Kokkolan Vuokra Asunnot Oy 126 477,33 €, jäljellä 31.12.2023 126 477,33 €

Kokkolan Satama Oy 5 000 000 €, jäljellä 31.12.2023 5 000 000 €

Nuorisokeskus Villa Elba Oy 167 100 €, jäljellä 31.12.2023 167 100 €

Kiinteistö Oy Kälviän Virastotalo 731 590 €, jäljellä 31.12.2023 731 590 €

KIP Infra Oy 1 093 221,52 €, jäljellä 31.12.2023 1 093 221,52 € (sulautumisessa KIP Infra Oy:lle siirtynyt

Kokkolan Teollisuuskylä Oy:n vanha v. 1995 myönnetty vakautettu laina, joka muutettu pääomainaksi 2020)

4.6 Osakkeet ja osuudet

KOKKOLAN KAUPUNKI

* *kaupunki ja liikelaitokset

OSAKKEET JA OSUUDET

TYTÄRYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2023	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2023	Rahasto- osuus
Kiinteistö Oy Tankkari	4 609		4 609	1 807 426,94		1 807 426,94	
Kiinteistö Oy Kokkolan Innogate	1 512		1 512	1 512 000,00		1 512 000,00	
Kiinteistö Oy Kokkolan Pikkuruuikki	2 500		2 500	34 892,33		34 892,33	
Kiinteistö Oy Kokkolan Snellman				9 620 000,00	0,00	9 620 000,00	
Kokkolan Vuokra Asunnot Oy	2 176 928	0	2 176 928	7 553 596,20		7 553 596,20	1 161 028,84
Kokkolan Teollisuuskylä Oy **	20 663	-20 663	0	7 506 384,43	-7 506 384,43	0,00	
Koivuhaan Palvelukeskus Oy	14 975		14 975	2 114 334,59		2 114 334,59	
Kokkolan Talohoito Oy	500		500	8 163,63		8 163,63	
Kokkolan Kehitysyhtiö Oy **	350	-350	0	0		0,00	
Kokkolanseudun Kehitys Oy	4 650	0	4 650	438 500,00		438 500,00	
Kokkolan Matkailu Oy	1 459		1 459	252 284,26		252 284,26	
Nuorisokeskus Villa Elba Oy	43 270		43 270	920 100,00		920 100,00	100 000,00
Kiinteistö Oy Tankarin Majakanmäki **	350	-350	0	302 093,27	-302 093,27	0,00	
Pohjoismainen Taidekoulusäätiö			0	0,00		0,00	
Asunto Oy Lohtajan Hakapuisto	2 005		2 005	95 093,45		95 093,45	
Kiinteistö Oy Kälviän Virastotalo	2 738		2 738	520 498,56		520 498,56	
Kokkolan Energia Oy	3 000 000		3 000 000	30 773 578,00		30 773 578,00	
Kokkolan Satama Oy	100		100	69 219 699,11		69 219 699,11	
Työplus Yhtiöt Oy	401		401	810 000,00		810 000,00	
Kokkolan Urheilupuisto Oy	100		100	4 776 952,78		4 776 952,78	
KIP Infra Oy		922	922	0	7 808 477,70	7 808 477,70	
				138 265 597,55	0,00	138 265 597,55	1 261 028,84

**) yhtiö fuusioitu KIP Infra Oy:hyn

OSAKKUUSYHTEISÖOSAKKEET JA -OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2023	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2023	Rahasto- osuus
Kiinteistö Oy Klan Palvelutalo	316	0	316	685 019,32	0,00	685 019,32	1 680 961,63
Kiinteistö Oy Sokoja kylätalo- Fastighet Ab Saka byagård	30		30	176 597,33		176 597,33	352 437,80
Kiinteistö Oy Kruunupyyn lentohalli Fastighet Ab Kronoby flyghangar	394		394	394 000,00		394 000,00	
Ekorosk Oy	484		484	407 014,78		407 014,78	
Kiinteistö Oy Kokkolan Kampus	300		300	300 000,00		300 000,00	
Pohjanmaan Biokaasu Oy	680		680	68 000,00		68 000,00	
As Oy Kirkkovainio H4	80		80	50 288,19		50 288,19	
As Oy Chydeniuksenkulma	232		232	65 593,30		65 593,30	
Kälviän Liiketalo Oy	10 943		10 943	29 425,99		29 425,99	
Fastighets Ab Karleby Apotekhus	0		0	0,00		0,00	
KokkoPesu Oy	450		450	145 000,00		145 000,00	
Centria-ammattikorkeakoulu Oy	220		220	370 013,38		370 013,38	
Kokkolan Linja-autoasemakiinteistö Oy - Gamlakarleby Linjebilstationsfastighets Ab	229		229	49 422,69		49 422,69	
				2 740 374,98	0,00	2 740 374,98	2 033 399,43

MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

	Osake kpl	Muutos	Osake (kpl) 31.12.2023	31.12.2022	Lisäys Vähennys	31.12.2023	Rahasto- osuus
Asunto Oy Aurinkomäentie II	400		400	27 562,55		27 562,55	
Asunto Oy Hakalaxgatan 83	160		160	17 483,12		17 483,12	
Asunto Oy Pajuntorni	1 495		1 495	34 175,79		34 175,79	
Asunto Oy Sanna-Sofia	628		628	32 148,82		32 148,82	
Asunto Oy Siltatalo	13 015		13 015	258 890,46		258 890,46	
Asunto Oy Vallihaka	1 023	-1 023	0	8 770,02	-8 770,02	0,00	
Kiinteistö Oy Klan Isokatu 5	80		80	40 891,87		40 891,87	
As Oy Taskula	597		597	16 305,83		16 305,83	
As Oy Rantakumpula	589		589	13 663,92		13 663,92	
As Oy Ridantie	0		0	0,00		0,00	
As Oy Rivikälviä	432		432	18 164,30		18 164,30	
As Oy Siltavoudintie	358		358	8 140,30		8 140,30	
As Oy Saharati H2	54	-54	0	37 605,98	-37 605,98	0,00	
Asunto Oy Humupekka	187	0	187	472,57		472,57	
Kiinteistö Oy Rukapörssi	93		93	153 555,57		153 555,57	
CGI Oy	7 638		7 638	8 577,93		8 577,93	
Pohjanmaan Expo Oy	200	-200	0	16 818,79	-16 818,79	0,00	
Kuntarahoitus Oyj * *)	176 025		176 025	260 650,48		260 650,48	
OK Keskiasta				130 160,00	3 980,00	134 140,00	
Lakea Oy	1 200		1 200	30 435,30		30 435,30	
Ab Det Finlanssvenska kompetenscentret inom det sociala området	5		5	400,00		400,00	
Nordic Option Oy	11 500		11 500	25 228,19		25 228,19	
Öjanjärven vesistön säännöstely-yhtiö - Regleringsbolaget för Öjasjöns vattendrag			0	132 868,46		132 868,46	
Osuuskunta Viexpo	3		3	420,46		420,46	
Osuusmaksu Metsäliitto				38 967,77		38 967,77	
Kuntien Tiera Oy	45 896		45 896	45 896,00		45 896,00	
Kälviän vesiosuuskunta			0	7 116,89		7 116,89	
Suomen Luotto-Osuuskunta	1		1	100,00		100,00	
Metsä Board Oyj	455		455	664,34		664,34	
Reka Industrial Oyj	40		40	336,38		336,38	
Kerroskälviä	11		11	11 917,20	-11 917,20	0,00	
Metsä Group Oy			0	100,91		100,91	
Nivalan ravirata			0	84,09		84,09	
Arvo Sijoitusosuuskunta	60		60	9 577,88		9 577,88	
Vesiyhtymä Haapala-Korpi			0	1 513,69		1 513,69	
Ullavan vesiosuuskunta			0	600,00		600,00	
Keski-Pohjanmaan Matkailuyhdistys r.y.			0	672,76		672,76	
Kälviän Vesiosuuskunta	120		120	100,8		100,80	
Kälviän kunta kaukolämpöliittymä	1		1	6 862,56		6 862,56	
Waltti Solutions Oy	46 773		46 773	3 741,84		3 741,84	
Oy Komit Ab	1		1	500,00		500,00	
Monetra Oulu Oy	1		1	1 110,00	0,00	1 110,00	
Työplus Kunta Oy	0		0	0,00		0,00	
Suomi-Rata Oy	5 000		5 000	15 843,00	6 544,00	22 387,00	
				1 419 096,82	-64 587,99	1 354 508,83	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET yhteensä				142 425 069,35	-64 587,99	142 360 481,36	3 294 428,27
* *) Sulautuneen Kuntien Asuntoluotto Oyj:n osakkeet vaihdettu Kuntarahoitus Oyj:n osakkeisiin				142 357 069,35	Kaupunki	142 292 481,36	
				68 000,00	Klan Vesi	68 000,00	
				142 425 069,35		142 360 481,36	

5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1 Liikelaitosten tilinpäätökset

Kokkolan Vesi

Tilinpäätös

Toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023

Vesilaitosjohtokunta 27.2.2024 § 19

TILINPÄÄTÖS/TOIMINTAKERTOMUS 2023

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
Toimintakertomus	2
Talousarvion toteutuminen.....	8
Tuloslaskelma.....	9
Rahoituslaskelma	10
Investoinnit	11
Tilinpäätöslaskelmat	12
Tuloslaskelma.....	13
Rahoituslaskelma	14
Tase	15
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	16
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	17
Tuloslaskelman liitetiedot	17
Taseen liitetiedot	19
Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	22
Tilinpäätöksen allekirjoitus	23
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	24

Katsaus kuluneeseen vuoteen

Vuosi 2023 alkoi epävarmoissa tunnelmissa sähkön saatavuuden suhteen, joka heijastui myös vesilaitostoimintaan. Kokkolan Vesi osallistui omalla panoksellaan sähkönsäästökampanjaan laatimalla omat energiansäästötoimenpiteet ja toteuttamalla niitä aktiivisesti. Lisäksi alkuvuodesta varauduttiin mahdollisiin sähkökatkoihin asiakastiedotteilla ja varallaolohenkilöstöä lisäämällä. Onneksi kuitenkin konkreettisiin toimiin ei sähkökatkojen osalta jouduttu ryhtymään.

Varautuminen ja riskienhallinta nousikin kaikkienensa vuoden 2023 teemaksi. Sähkökatkoihin varautumisen lisäksi varauduttiin myös hybrdivaikuttaseen panostamalla mm. kyberturvallisuuteen. Aiheeseen liittyviä harjoituksia ja koulutuksia käytiin usealla eri kokoonpanolla.

Vesihuollon merkityksellisyyttä pyrittiin tuomaan esille mm. julkaisemalle Kokkolan Veden ensimmäinen oma Vesilehti. Hyvää työnantajakuvaa kirkastettiin lanseeraamalla Kokkolan Veden stipendit vesihuoltoalan opiskelijoille. Alkusuksystä toteutettiin myös laaja asiakas-tyytyväisyyskysely, jossa asiakkaat saivat arvioida mm. asiointia/asiakaspalvelua, vedenlaatua, häiriötilanteita ja imagoa. Keskiarvoksi saatiin hyvä 8,8 / 10 ja yleisarvosanaksi toiminnalle 4,1 / 5.

Kokkolan Veden strategia 2023-2025

Kokkolan Veden strategia-asiakirjaan valitut arvot on työstetty yhdessä vesilaitosjohtokunnan 21.6.2022 ja koko henkilökunnan kanssa 11.11.2022 pidetyissä strategiatyöpajoissa. Henkilöstön sitoutumisen kannalta katsottiin tärkeäksi käydä arvokeskustelu mahdollisimman suurella joukolla, koska strategiaan tavoitteisiin sitoutumista edellytetään organisaation jokaisessa portaassa. Strategia hyväksyttiin johtokunnassa 20.12.2022 § 134.

Hallinto ja henkilöstö

Vesilaitosjohtokunta

Vesilaitosjohtokunta kokoontui vuonna 2023 kymmenen kertaa ja käsitteli 101 pykälää (v. 2022 viisitoista kertaa, 136 pykälää). Vesilaitosjohtokuntaan ovat kuuluneet Jukka Ylikarjula puheenjohtajana, Johanna Laakso varapuheenjohtajana sekä muina varsinaisina jäseninä Katariina Tunkkari, Paula Pensaari, Simo Raudaskoski, Hannu Rekilä sekä Leo Byskata.

Henkilöstö

Kokkolan Veden henkilöstömäärä oli v. 2023 yhteensä 34, joista 4 oli määräaikaista (v. 2022 34, 4 määräaikaista). Sairauspoissaoloja oli yhteensä 476 kalenteripäivää (3,84 %), eli 14 kalenteripäivää/työntekijä. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 616 kalenteripäivää (4,96 %), eli 18 kalenteripäivää/työntekijä.

Henkilöstössä tapahtuneet muutokset vuoden 2023 aikana:

- Kaksi vesihuoltoasentajaa rekrytoitiin.
- Paikkatietoinsinöörin irtisanouduttua toimi muutettiin verkostoasiantuntijan toimeksi ja tehtävään rekrytoitiin uusi henkilö.
- Patamäen erikoisammattimiehen toimi muutettiin sähköinsinöörin toimeksi. Sähköinsinööri toimii jatkossa koneenhoitajien lähiesimiehenä.
- Käyttöpäällikkö irtisanoutui 1.11.2023 alkaen ja uusi käyttöpäällikkö aloitti virassa 2.1.2024.
- Johtoryhmää täydennettiin verkostopuolen suunnitteluinsinöörillä.

Toiminta

Kaikki raakavesi pumpattiin Patamäen raakavesikaivoista. Patamäen laitoksella vedenpuhdistus tapahtui ongelmitta ja sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset saavutettiin.

Vaikka Kokkolassa on käytössä erillisviemärointi, kulkeutuu sade- ja sulamisvesiä yhä mm. sakokai-vojen kautta jätevesiverkostoon ja sitä kautta jätevedenpuhdistamolle kuormittaen näitä tarpeettomasti. Tähän puututtiin mm. ottamalla käyttöön korotettu jätevesimaksu kiinteistöille, jotka johtavat hulevesiä viemäriverkostoon.

Laitoksen toiminnallisia tunnuslukuja vuodelta 2023, vertailuvuotena vuosi 2022.

	2023	2022	Muutos% / %-yks.
Raakavesi, m3	2 367 399	2 387 783	-0,9
Verkostoon pumpattu vesi, m3	2 206 343	2 217 367	-0,5
Laskutettu vesi, m3	1 987 519	2 081 186	-4,5
Hukkavesi, %	9,9	6,2	3,7
Jätevesi puhdistamolle, m3	3 523 883	3 145 063	12,0
Laskutettu jätevesi, m3	1 960 995	2 021 122	-3,0
Vuotovesi, %	44,3	35,7	0,81

Hopeakivenlahden jätevedenpuhdistamon lupaehtojen toteutuminen vuonna 2023, vertailuvuotena vuosi 2022.

Lupaehto	BOD, mg/l ja %		P, mg/l ja %		Kiin.aine, mg/l ja %		COD, mg/l ja %	
	10	95	0,3	95	35	90	75	85
Tot. 2023 I	2,8	98,8	0,16	99,1	15,0	96,0	53,0	91,0
Tot. 2023 II	3,4	98,6	0,16	98,9	13,0	97,0	48,0	92,0
Tot. 2023 III	2,5	98,0	0,20	98,0	10,0	95,0	38,0	90,0
Tot. 2023 IV	2,2	98,0	0,13	98,0	11,0	94,0	37,0	90,0

Lupaehto	BOD, mg/l ja %		P, mg/l ja %		Kiin.aine, mg/l ja %		COD, mg/l ja %	
	10	95	0,3	95	35	90	75	85
Tot. 2022 I	3,2	98,0	0,16	98,5	18,0	92,0	52,0	90,0
Tot. 2022 II	2,0	98,5	0,13	98,0	13,0	94,0	47,0	89,0
Tot. 2022 III	2,5	98,6	0,10	99,2	9,7	97,0	42,0	92,0
Tot. 2022 IV	1,6	99,0	0,11	99,0	11,0	95,0	40,0	91,0

Hopeakivenlahden jätevedenpuhdistamon merialueelle aiheuttama kuormitus vuonna 2023, vertailuvuotena vuosi 2022.

	2023				2022			
	Tuleva kuormitus		Vesistökuormitus		Tuleva kuormitus		Vesistökuormitus	
	kg/d	t/a	kg/d	t/a	kg/d	t/a	kg/d	t/a
BOD ₇	1 765	644	26	9,5	1 354	495	23	8
COD _{Cr}	4 720	1 722	410	150	3 756	1 375	384	140
Kokonaisfosfori	144	53	1,5	0,55	88	32	1,1	0,4
Kokonaistyyppi	950	347	630	230	855	313	637	233
Kiintoaine	2 795	1 020	110	40	2 022	740	108	40
	m ³ /d	m ³ /a			m ³ /d	m ³ /a		
Virtaama	9 654	3 523 883			8 616	3 145 063		

Verkostoinvestoinnit vuodelta 2023, vertailuvuotena vuosi 2022.

Verkostoinvestoinnit	2023		2022	
	m	€	m	€
Vesijohto, yhteensä metriä / €	3883	802 145	8041	797 952
josta uudisrakentaminen m / €	975	100 991	1166	104 490
saneerattu m / €	2908	701 154	6875	693 462
Viemäri, yhteensä metriä / €	1126	321 808	3627	1 071 549
josta uudisrakentaminen m / €	591	101 418	1356	139 014
saneerattu m / €	535	220 390	2271	932 535

Riskienhallinta ja varautuminen

Talusveden valvontaviranomainen, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, on hyväksynyt päivitetyn talusveden laadun valvontatutkimusohjelman ajalle 2023 – 2025. Lisäksi Kokkolan Vesi kuuluu Patamäen pohjavesialueen yhteistarkkailuun.

Jätevedenpuhdistamon valvova viranomainen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, hyväksyy jätevedenpuhdistamon tarkkailuohjelman. Nykyinen tarkkailuohjelma on voimassa 2020 – 2024. Jätevesien käsittelyn osalta Kokkolan Vesi kuuluu Kokkolan edustan merialueen ja Perhonjoen yhteistarkkailuun.

Pohjavesiin kohdistuvia riskejä arvioidaan Kokkolan pohjaveden suojelusuunnitelmassa. Suojelusuunnitelman laatimisesta vastaa kaupunki. Suojelusuunnitelma käsitellään valtuustossa alkuvuodesta 2024.

Työriskien arvioinnit kenttäkohteille (pumppaamot, paineenkorottamot, vesitorni) aloitettiin syksyllä 2023. Arviointeja jatketaan keväällä 2024.

Kokkolan Veden varautumis- ja valmiussuunnitelma on päivitetty kesäkuussa 2022.

Alkuvuonna 2023 vesilaitoksen verkostojen varallaolohenkilöstön määrä kaksinkertaistettiin hetkelisesti mahdollisen energiapulan aiheuttamien suunniteltujen sähkökatkojen vuoksi. Kokkolan Vedellä energian saatavuuden kannalta kriittisiä kohteita ovat pumppaamot sekä laitokset.

Vuoden 2023 aikana Kokkolan Veden henkilökunta osallistui useaan varautumisen harjoitukseen ja koulutukseen muun muassa kyberturvallisuuden osalta.

Sisäisen valvonnan toteuttaminen

Kokkolan Veden toimintaa ohjaa Kokkolan kaupungin koko organisaatiota koskevat ohjeet ja säännöt sekä Kokkolan kaupungin hallintosääntö ja Kokkolan Veden toimintasääntö. Talouden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti. Osavuosisikatsaus laaditaan kaksi kertaa vuodessa, huhti- ja elokuun tilanteesta. Niiden lisäksi johtokunnalle on raportoitu talouden toteutumisesta kokouksissa.

Sisäistä valvontaa tehostettiin syksyllä 2021 havaittujen puutteiden johdosta. Kaupungin johdon ja vesilaitosjohtokunnan määrittelemät kehittämistoimenpiteet on suoritettu aikataulun mukaisesti. Johtokunta päätti 27.6.2022 § 78 tutkintapyyntöä tekemisestä poliisille koskien KPMG Oy Ab:n antamassa tilintarkastuksen väliraportissa havaittuja epäselvyyksiä. Johtokunta päätti jättää toisen tutkintapyyntöä 23.5.2023 § 40 koskien vesi- ja viemäriinjojen puuston hakkuukulujen ja myyntien eroavaisuuksia.

Johtokunta on hyväksynyt/päivittänyt seuraavat toimintaperiaatteet:

- Johtosiirtojen ja -järjestelyjen periaatteet kiinteistöillä 24.1.2023 § 5
- Kokkolan Veden sopimusehdot ja yleiset toimitusehdot päivitetty 24.1.2023 § 6
- Toiminta-alueiden ulkopuolisten kiinteistöjen liittäminen Kokkolan Veden vesijohtoverkostoon 21.2.2023 § 16 ja 28.11.2023 § 98
- Kokkolan Veden periaatteet stipendien ja avustusten myöntämiseen 28.3.2023 § 29
- Kokkolan Veden periaatteet mainontaan ja markkinointiin 20.6.2023 § 49
- Jätevedenpuhdistamolle johdettavien jätevesien raja-arvot 24.10.2023 § 84
- Sprinkleriliittyjen sopimus- ja toimitusehtojen päivitys 24.10.2023 § 86

Kokkolan Veden toiminnassa on panostettu vuoden 2023 aikana mm. seuraaviin sisäisen valvonnan toimenpiteisiin:

- sähköinen sopimusten hallinta on otettu käyttöön
- koulutukset (mm. hankinta-, kyberturvallisuus- ja desinfiointikoulutus)

Työn alla olevat sisäisen valvonnan toimenpiteet:

- työnohjausta tehostettu mm. Buildie-ohjelmalla
- jätevesilaskutuksen piirissä eivät ole kaikki toiminta-alueella olevat kiinteistöt, selvitystyö on meneillään
- laaditaan pelisäännöt Kokkolan Veden työpisteillä käymiseen virka-ajan ulkopuolella
- digiturvamalli

Talous

Kokkolan Veden liikevaihto oli n. 7,919 milj. €, mikä on n. 0,582 milj. pienempi kuin budjetoitu (v. 2022 7,773 milj. €, 0,727 milj. pienempi kuin budjetoitu). Tilikauden ylijäämä ennen satunnaiseriä ja varauksia oli 0,345 milj. € (v. 2022 ylijäämä 0,930 milj. €). Tilinpäätöksessä purettiin poistoeroa 189.429 € (v. 2022 189.429 €). Tilikauden ylijäämä oli n. 0,535 milj. € (v. 2022 ylijäämä 1,119 milj. €).

Kokkolan Vesi vastasi kaikista toiminta- ja investointimenoistaan sekä maksoi kaupungille peruspääoman tuottona 500.000 € (v. 2022 500.000 €). Käyttöomaisuuteen investoitiin n. 2,035 milj. € (v. 2022 2,062 milj. €). Investoinnit kohdistuivat lähinnä verkostojen rakentamiseen ja uusimiseen.

Lainaa ei nostettu vuonna 2023.

Vesilaitosyhdistys (VY) julkistaa jäsenlaitostensa taksatiedot 1.2. tilanteesta vuosittain. Seuraavaan taulukkoon on poimittu laitosten keskiarvotiedot sekä Kokkolan veden tiedot.

	Kokkola 1.2.2023	Kaikki laitokset ka. 1.2.2023	Kokkola 1.2.2022	Kaikki laitokset ka. 1.2.2022
Veden käyttömaksu, €/m³				
Käyttömaksu	1,36	1,85	1,36	1,81
Vertailuhinta ok-talo	1,96	2,50	1,91	2,21
Vertailuhinta kerrostalo	1,57	2,01	1,54	1,77
Jäteveden käyttömaksu, €/m³				
Käyttömaksu	2,15	2,95	2,15	2,95
Vertailuhinta ok-talo	3,04	3,74	2,97	3,74
Vertailuhinta kerrostalo	2,44	3,16	2,41	3,16

Hinnat ovat verollisia. Vertailuhinta on hinta, jossa on huomioitu kaikki maksut (esim. liittymismaksut 3 %, perusmaksut ym.)

Talousarviossa esitettyjen keskeisten toimenpiteiden toteutuminen

Kokkolan Vesi on jatkanut vedenottohankkeen eteenpäin viemistä Lohtajan Karhinkankaan pohjavesialueella. Hankkeen tavoite on turvata Kokkolan Veden talousveden riittävyys tulevaisuudessa, sekä lisätä vesihuollon toimintavarmuutta alueellisesti (Kokkola, Lohtaja, Kälviä, Kannus). Vesilupa-hakemus jätettiin aluehallintoviraston käsittelyyn syyskuussa 2022.

Karhinkankaalta saatujen lupaavien vedenkäsittelyn pilottikokeiden perusteella prosessin soveltuvuutta on testattu myös Patamäen ja Saarikankaan pohjavesillä. Uusi vedenkäsittelyprosessi mahdollistaa Patamäen hyödyntämisen talousveden valmistuksessa myös tulevaisuudessa. Tällä kahden laitoksen mallilla varmistetaan talousveden riittävyys sekä toiminta- ja huoltovarmuus pitkälle tulevaisuuteen. Patamäen uuden laitoksen toteutussuunnittelu käynnistyi lokakuussa 2022, vuosi 2023 käytettiin laitoksen lupaprosesseihin ja rakentaminen käynnistyy keväällä 2024.

Vesijohto- ja jätevesiverkostoja on saneerattu yhteishankkeina kaupungin kanssa sekä omina hankkeina. Vuoden aikana on panostettu erityisesti verkosto-omaisuuden kuntokartoituksiin ja analysointiin, jotka toimivat pohjana pidemmän aikavälin saneerausohjelmalle.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat ja näkymät vuodelle 2024

Vesilaitosjohtokunta päätti 30.1.2024, että taloushallintopalveluiden liikkeenluovutus laajennetaan koskemaan myös Kokkolan Veden taloushallintopalveluita. Muutoksen myötä talouspäällikkö ja kirjanpitäjä siirtyvät palveluntuottajan palvelukseen kevään aikana.

Kokkolan kaupungin infravarasto siirrettiin 1.1.2024 Kokkolan Vedelle. Oman varaston myötä vesilaitoksen huoltovarmuus tulee paranemaan. Varastotoiminnan kehittämiseen on perustettu työryhmä, johon kuuluu henkilöitä sekä hallinnosta, että verkostot-vastuualueen operatiiviselta puolelta.

Kokkola Industrial Park:n (KIP) alueella on vireillä useita mittavia teollisuushankkeita. Nämä hankkeet voivat heijastua myös Kokkolan Vedelle veden lisämyyntinä teollisuudelle. Neuvotteluja käydään parhaillaan usean toimijan kanssa.

Vesihuollon alueellisen yhteistyön kehittämiseen ryhdyttiin syksyllä 2023 yhdessä lähikuntien kanssa (Pietarsaari, Kruunupyö, Larsmo, Pedersöre, Uusikaarlepyy). Yhteistyön tiimoilta perustettiin hankeryhmä, joki haki avustusta ELY-keskukselta. Myönteinen avustuspäätös saatiin tammikuussa 2024. Hankkeen tavoitteena on saada vesilaitosten yhdistymiseen tähtäävään päätöksentekoon esisuunnitelma, jonka pohjalta voidaan arvioida yhdistymishankkeen kannattavuutta.

Kokkolan Vesi on ottamassa käyttöön tekstiviestipalvelun, jota hyödynnetään häiriöviestinnässä sekä asiakaspalvelussa. Tekstiviestipalvelulla pyritään parantamaan tiedottamista mm. äkillisistä vuototilanteista tai suunnitelluista kunnossapitotöistä johtuvista vesikatkoista. Lisäksi palvelua voidaan hyödyntää kriisiviestinnässä.

Vesilaitosjohtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

- Tuloutetaan 189 428,57 euroa tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan.
- Tilikauden ylijäämä 534 865,94 euroa siirretään taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien ylijäämä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

**LIKELAITOS
KOKKOLAN VESI**

	TA 2023	TOTEUTUMA 31.12.2023	POIKKEAMA TP - TA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 31.12.2022	MUUTOS 2023- 2022	MUUTOS- %
LIKEVAIHTO	8 500 635	7 919 079	581 556	93,2	7 773 105	145 974	1,9 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	100 000	60 999	39 001		50 979	10 020	19,7 %
LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	12 000	13 617	-1 617		8 511	5 106	60,0 %
KULUT							
MATERIAALIT JA PALVELUT							
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT							
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-1 182 877	-1 117 688	-65 189	94,5	-1 127 550	9 862	-0,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 182 877	-1 117 688	-65 189	94,5	-1 127 550	9 862	-0,9 %
PALVELUJEN OSTOT	-1 161 579	-1 143 336	-18 243	98,4	-773 440	-369 896	47,8 %
MATERIAALIT JA PALVELUT	-2 344 456	-2 261 023	-83 433	96,4	-1 900 990	-360 033	18,9 %
HENKILÖSTÖKULUT							
PALKAT JA PALKKIOT	-1 706 138	-1 757 889	51 752	103,0	-1 646 580	-111 309	6,8 %
HENKILÖSIVUKULUT							
ELÄKEKULUT	-342 470	-360 594	18 124	105,3	-352 517	-8 077	2,3 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-69 952	-58 567	-11 385	83,7	-58 567	0	0,0 %
HENKILÖSIVUKULUT	-412 422	-430 559	6 739	104,4	-411 084	-19 475	4,7 %
HENKILÖSTÖKORV. JA MUUT KORVAUKSE	0	17 710	-17 710	#JAKO/0!	69 184	-51 474	-74,4 %
HENKILÖSTÖKULUT	-2 118 560	-2 170 738	40 781	102,5	-1 988 480	-182 258	9,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 602 500	-2 723 034	120 534	104,6	-2 617 519	-105 515	4,0 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 602 500	-2 723 034	120 534	104,6	-2 617 519	-105 515	4,0 %
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT							
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE		0	0		0	0	
VUOKRAT	-69 720	-81 005	11 285	116,2	-70 616	-10 389	14,7 %
MUUT LIKETOIMINTAKULUT	-33 100	-43 406	10 306	131,1	-6 464	-36 942	571,5 %
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-102 820	-124 411	21 591	121,0	-77 080	-47 331	61,4 %
KULUT	-7 168 336	-7 279 206	99 472	101,5	-6 584 069	-695 137	10,6 %
LIIKKEYLIJÄÄMÄ(-ALIJÄÄMÄ)	1 444 299	714 489	729 810	49,5	1 248 526	-534 037	-42,8 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	160 000	177 226	-17 226	110,8	173 182	4 044	2,3 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	35 000	18 400	16 600		18 354	46	0,3 %
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-28 000	-64 108	36 108	229,0	-9 941	-54 167	544,9 %
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-500 000	-500 000	0	100,0	-500 000	0	0,0 %
MUUT RAHOITUSKULUT	0	-571	571		-180	-391	217,2 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-333 000	-369 052	36 052	110,8	-318 585	-50 467	15,8 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN. SATUNNAISIA	1 111 299	345 437	765 862	31,1	929 941	-584 504	-62,9 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN. VARAUKSIA	1 111 299	345 437	765 862	31,1	929 941	-584 504	-62,9 %
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	189 500	189 429			189 429		
VARAUSTEN LISÄYS/VÄHENNYS						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 300 799	534 866	765 862	41,1	1 119 370	-584 504	-52,2 %
TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Sijoitetun pääoman tuotto, %		1,8			2,8		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		1,7			2,9		
Voitto%		4,4			12,0		

	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
LIKELAITOS			
KOKKOLAN VESI			
Toimintatuotot	8 612 635	7 993 695	-618 940
Toimintakulut	-4 565 836	-4 556 172	9 664
	4 046 799	3 437 523	-609 276
Poistot	-2 602 500	-2 723 034	-120 534
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 444 299	714 490	-729 809
Rahoitustuotot	195 000	195 627	627
Korkokulut	-28 000	-64 108	-36 108
Rahoituskulut	0	-571	-571
Korvaus peruspääomasta	-500 000	-500 000	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN	1 111 299	345 437	-765 862
Satunnaiset erät			
TILIKAUDEN TULOS	1 111 299	345 437	-765 862
Varausten muutos	189 500	189 429	-71
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 300 799	534 866	-765 933
INVESTOINNIT brutto	6 770 000	2 034 937	-4 735 063
UUDET LAINAT	0	0	0
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 444 299	714 490	-729 809
Poistot ja arvonalentumiset	2 602 500	2 723 034	120 534
Rahoitustuotot ja kulut	-333 000	-369 052	-36 052
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	-5 161	-5 161
	3 713 799	3 063 310	-650 489
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-6 770 000	-2 034 937	4 735 063
Rahoitusosuudet investointim	0	0	0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot		5 161	5 161
	-6 770 000	-2 029 776	4 740 224
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 056 201	1 033 534	4 089 735
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Muilta saat. pitkäaik.lainojen lis.+	0	0	0
Muilta saat. pitkäaik.lainojen väh.-	-800 000	-800 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset		-102 418	
Pitkä- ja lyhytaik. saam. muutokset kunnalta		-405 811	
Pitkä- ja lyhytaik. saam. muutokset muilta		65 584	65 584
Korott. pitkä- ja lyhytaik.velk. muutos		49 898	49 898
Rahoituksen rahavirta	-800 000	-1 192 747	-392 747
Rahavarojen muutos	-3 856 201	-159 213	3 696 988
		0	
Rahavarojen muutos		-159 213	
Rahavarat 31.12.		124 200	
Rahavarat 1.1.		-283 413	
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Investointien tulorahoitus, %	54,9 %	150,5 %	
Laskennallinen lainanhoitokate	21,0	14,6	
Lainanhoitokate	4,5	3,6	
Kassan riittävyys, pv	0	0	
Mikäli kassan riittävydessä otetaan huomioon sisäinen yhdistili, kassan riittävyys on, pv		818	
Kassastamaksut	12 663 836	7 955 788	
Rahavarojen muutos		405 811	
Sisäinen yhdistili, rahavarat 31.12.		17 706 197	
Sisäinen yhdistili, rahavarat 1.1.		-17 300 386	

INVESTOINNIT

12

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI	TA 2 023	Toteuma 1.1.-31.12.2023	Ali/yli	%- osuus	Toteuma 1.1.-31.12.2022
Vesilaitos					
Uusinveistoinnit					
Menot	460 000	100 991			150 211
Tulot					0
Netto	460 000	100 991			150 211
Korvausinvestoinnit					
Menot	4 550 000	1 333 552			838 078
Tulot		5 161			
Netto	4 550 000	1 328 391			838 078
Investoinnit yhteensä					
Menot	5 010 000	1 434 543	-3 575 457	28,6 %	988 289
Tulot	0	5 161	5 161		0
Netto	5 010 000	1 429 382	-3 580 618	28,5 %	988 289
Poistot	889 300	1 006 416	117 116	113,2 %	914 189

Viemärlaitos					
Uusinveistoinnit					
Menot	360 000	167 240			139 014
Tulot					
Netto	360 000	167 240			139 014
Korvausinvestoinnit					
Menot	1 400 000	433 154			934 871
Tulot					
Netto	1 400 000	433 154			934 871
Investoinnit yhteensä					
Menot	1 760 000	600 394	-1 159 606	34,1 %	1 073 885
Tulot	0	0	0		0
Netto	1 760 000	600 394	-1 159 606	34,1 %	1 073 885
Poistot	1 713 200	1 716 617	3 417	100,2 %	1 703 330

KOKKOLAN VESI					
Uusinveistoinnit					
Menot	820 000	268 231			289 225
Tulot	0	0			0
Netto	820 000	268 231			289 225
Korvausinvestoinnit					
Menot	5 950 000	1 766 706			1 772 949
Tulot	0	5 161			0
Netto	5 950 000	1 761 545			1 772 949
Investoinnit yhteensä					
Menot	6 770 000	2 034 937	-4 735 063	30,1 %	2 062 174
Tulot	0	5 161	5 161		0
Netto	6 770 000	2 029 776	-4 740 224	30,0 %	2 062 174
Poistot yhteensä	2 602 500	2 723 033	120 533	104,6 %	2 617 519

Poistojen tulee Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kattaa ainakin korvausinvestoinnit.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI

14

TULOSLASKELMA

	2023	2022
LIIKEVAIHTO	7 919 078,74	7 773 105,28
Valmistus omaan käyttöön	60 998,89	50 978,75
Liiketoiminnan muut tuotot	13 617,45	8 511,36
Materiaali ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 117 687,51	-1 127 550,43
Palvelujen ostot	-1 143 335,53	-773 439,75
	<u>-2 261 023,04</u>	<u>-1 900 990,18</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 757 889,31	-1 577 396,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-360 594,25	-352 516,83
Muut henkilösivukulut	-52 254,70	-58 566,78
	<u>-2 170 738,26</u>	<u>-1 988 479,62</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 723 033,60	-2 617 519,37
	<u>-2 723 033,60</u>	<u>-2 617 519,37</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-124 410,57	-77 080,39
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	714 489,61	1 248 525,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	177 226,34	173 183,10
Muut rahoitustuotot	18 400,18	18 353,52
Muille maksetut korkokulut	-64 107,82	-9 941,00
Peruspääoman tuotto	-500 000,00	-500 000,00
Muut rahoituskulut	-570,94	-180,42
	<u>-369 052,24</u>	<u>-318 584,80</u>
YLIJÄÄMÄ ENN. SATUNNAISIA ERIÄ	345 437,37	929 941,03
YLIJÄÄMÄ ENN. VARAUKSIA	345 437,37	929 941,03
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	189 428,57	189 428,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	534 865,94	1 119 369,60
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,8	2,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,7	2,9
Voitto, %	4,4	12,0

RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	714 489,61	1 248 525,83
Poistot ja arvonalentumiset	2 723 033,60	2 617 519,37
Rahoitustuotot ja kulut	-369 052,24	-318 584,80
Tulorahoituksen korjaukset	-5 161,29	0,00
	<u>3 063 309,68</u>	<u>3 547 460,40</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 034 936,97	-2 062 174,29
Rahoitusosuudet investointim	0,00	0,00
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	5 161,29	0,00
	<u>-2 029 775,68</u>	<u>-2 062 174,29</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 033 534,00	1 485 286,11
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen väh.muilta-	-800 000,00	-800 000,00
	<u>-800 000,00</u>	<u>-800 000,00</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutokset	-102 417,68	0,00
Saamisten muutos kunnalta	-405 811,21	-400 094,80
Saamisten muutos muilta	65 583,65	137 668,77
Korottomien velkojen muutos	49 898,00	-181 060,30
	<u>-392 747,24</u>	<u>-443 486,33</u>
Rahoituksen rahavirta	-1 192 747,24	-1 243 486,33
Rahavarojen muutos	-159 213,24	241 799,78
Rahavarojen muutos	-159 213,24	241 799,78
Rahavarat 31.12.	124 199,74	283 412,98
Rahavarat 1.1.	-283 412,98	-41 613,20
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	150,5	172,0
Laskennallinen lainanhoitokate	14,6	13,7
Lainanhoitokate	3,6	4,4
Kassan riittävyys, pv	0	0
Mikäli kassan riittävydessä otetaan huomioon sisäinen yhdystill, kassan riittävyys on, pv	818	875

**LIKELAITOS KOKKOLAN VESI
T A S E**

16

	2023	2022
V A S T A A V A A		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	1 008 565,74	720 786,78
Muut pitkävaikutteiset menot	1 008 565,74	720 786,78
Aineelliset hyödykkeet	32 844 746,29	33 820 621,88
Maa- ja vesialueet	87 868,44	87 868,44
Rakennukset	5 712 163,37	6 077 403,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 858 105,80	27 525 640,27
Koneet ja kalusto	186 608,68	129 709,85
Sijoitukset	68 000,00	68 000,00
Osakkeet ja osuudet	68 000,00	68 000,00
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	102 417,68	0,00
Aineet ja tarvikkeet	102 417,68	0,00
Saamiset	18 074 228,37	17 734 000,81
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	368 031,66	433 615,31
Muut saamiset	17 706 196,71	17 300 385,50
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	124 199,74	283 412,98
V A S T A A V A A	52 222 157,82	52 626 822,45
V A S T A T T A V A A		
A OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	47 271 804,48	46 736 938,54
Edellisten kausien ylijäämä	22 826 576,47	22 826 576,47
Tilikauden ylijäämä	23 910 362,07	22 790 992,47
	534 865,94	1 119 369,60
B POISTOERO JA VAPAAHT.VARAUKSET		
Poistoero	3 150 857,15	3 340 285,72
	3 150 857,15	3 340 285,72
D VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	1 799 496,19	2 549 598,19
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	431 616,16	1 231 616,16
Muut velat	400 000,00	1 200 000,00
	31 616,16	31 616,16
Lyhytaikainen	1 367 880,03	1 317 982,03
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	800 000,00	800 000,00
Ostovelat	269 596,81	245 007,40
Muut velat	4 198,53	4 471,07
Siirtovelat	294 084,69	268 503,56
V A S T A T T A V A A	52 222 157,82	52 626 822,45
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	96,6	95,2
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	22,7	32,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	24 445	23 910
Lainakanta, 1 000 €	1 232	2 032
Lainat ja vuokravastuut 31.12.; 1000 €	1 240	2 041
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	26	42
Lainasaamiset 31.12. 1 000 €	0	0
Quick ratio-maksuvalmius	13,30	13,67
Liikelaitoksella on oma pankkitili (8/2015 alk.) Kunnan ja liikelaitoksen rahaliikennettä seurataan sisäisellä yhdystilillä, joka kuuluu taseen erään Muut saamiset.		
Tilin saldo 31.12. oli	17 706 196,71	17 300 385,50

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintameno, josta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Kokkolan Vesi otti oman varaston käyttöön 1.1.2024 alk. 31.12.2023 suoritettujen tilapäisvarastojen ja autojen inventointien johdosta on kirjanpitoon varaston lisäyksenä kirjattu 102.417,68 eur.

Rahoitus-omaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Varaston muutoksena (lisäyksenä) on tilikaudelle 2023 kirjattu 102.417,68 eur. Muilta osin tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

TOIMINTATUOTOT

	2023	2022
Vesimaksut	2 264 939,86	2 311 325,29
Jätevesimaksut	3 394 566,53	3 477 233,94
Veden perusmaksut	410 093,68	400 992,73
Jäteveden perusmaksut	664 093,63	647 306,06
Veden liittymismaksut	275 616,96	132 761,09
Jäteveden liittymismaksut	403 759,65	173 352,14
Sprinklerimaksut	11 440,00	11 440,00
Pohjanmaan Biokaasulta laskutetut	279 112,04	425 105,21
Sekalaiset tulot	215 456,39	193 588,82
Liikevaihto	7 919 078,74	7 773 105,28
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	13 617,45	8 511,36
Valmistus omaan käyttöön	60 998,89	50 978,75
TOIMINTATUOTOT yhteensä	7 993 695,08	7 832 595,39
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 723 033,60	2 617 519,37
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	2 723 033,60	2 617 519,37
POISTOERON VÄHENNYS	189 428,57	189 428,57
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	189 428,57	189 428,57

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Pysyvien vastaavien poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston 28.10.2013 § 108 ja kaupunginhallituksen 13.1.2014 § 9 ja 21.6.2016 § 139 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	5 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
ATK-ohjelmat	3 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset	2-5 vuotta*	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	35 vuotta	Tasapoisto
Viemäriverkosto	35 vuotta	Tasapoisto
Vesilaitoksen laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	23 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	12 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	Tasapoisto

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluiksi.

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	3 960,00	10 918,50
Palkkiot yhteensä	3 960,00	10 918,50

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI
TASEEN LIITETIEDOT
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

20

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET
Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Tietokone- ohjelmistot	Muut pitkävai- kutteiset menot	
Poistamaton hankintameno 1.1.	702 805,49	0,00	17 981,29	720 786,78
Lisäykset	556 859,78	11 380,00	0,00	568 239,78
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 259 665,27	11 380,00	17 981,29	1 289 026,56
Tilikauden poisto	-271 304,68	0,00	-9 156,14	-280 460,82
Poistojen vähennys				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	988 360,59	11 380,00	8 825,15	1 008 565,74

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Hankintameno 1.1.	87 868,44	6 077 403,32	27 525 640,27	33 820 621,88
Lisäykset	0,00	65 822,40	1 259 139,11	1 466 697,19
Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	87 868,44	6 143 225,72	28 784 779,38	35 287 319,07
Tilikauden poisto	0,00	-431 062,35	-1 926 673,58	-2 442 572,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	87 868,44	5 712 163,37	26 858 105,80	32 844 746,29

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.	129 709,85	0,00	0,00	33 820 621,88
Lisäykset	141 735,68	0,00	0,00	1 466 697,19
Rahoitusosuudet		0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	271 445,53	0,00	0,00	35 287 319,07
Tilikauden poisto	-84 836,85			-2 442 572,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	186 608,68	0,00	0,00	32 844 746,29

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Yhteensä
	Osakkeet	osakkuus- ja muut omistusyht.	
Hankintameno 1.1.	68 000,00	68 000,00	68 000,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet		0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 000,00	68 000,00	68 000,00

SIJOITUKSET**Osakkeet ja osuudet**

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

	Osake (kpl) 31.12.2010	2023	2022
Pohjanmaan Biokaasu Oy	680	68 000,00	68 000,00

SAAMISET**Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset		368 031,66	433 615,31
Yhteensä		368 031,66	433 615,31

SAAMISET KUNNALTA

Sisäinen yhdistylli		17 706 196,71	17 300 385,50
---------------------	--	---------------	---------------

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMA PÄÄOMA	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	22 826 576,47	22 826 576,47
Peruspääoma 31.12.	22 826 576,47	22 826 576,47
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	23 910 362,07	22 790 992,47
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	23 910 362,07	22 790 992,47
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	534 865,94	1 119 369,60
OMA PÄÄOMA yhteensä	47 271 804,48	46 736 938,54
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	3 150 857,15	3 340 285,72
Yhteensä	3 150 857,15	3 340 285,72
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	1 200 000,00
Liittymismaksut	31 616,16	31 616,16
Yhteensä	431 616,16	1 231 616,16
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	800 000,00	800 000,00
Yhteensä	800 000,00	800 000,00
Ostovelat yhteensä	269 596,81	245 007,40
Muut velat	4 198,53	4 471,07
Siirtovelat yhteensä	294 084,69	268 503,56
SIIRTOVELAT		
<u>Olenneiset erät</u>		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	288 834,12	266 497,70

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Leasingvastuut		
Leasingvastuut, kopiokoneet, Danske Finance Oy	8 115,01	9 320,02
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7 106,94	4 940,16

MUUT LIKELAITOSTA KOSKEVAT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

- Yhteistyö- ja kumppanuussopimus, Pohjanmaan Biokaasu Oy:n operointi, tuloja vuodessa n. 280 000 €
- Käytöstä poistettavien jätevedenpuhdistamoiden (Lohtaja ja Marinkainen) maisemointi, kuluja yhteensä 20.000 €
- Sopimus talousveden toimittamisesta KIP Servicen ja Kokkolan Veden välillä
- Vanhan jätevedenpuhdistamon (tasearvo n. 120 680 €) purkamis- ja maisemointikulut yhteensä arviolta 50 000 €

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2023	2022	Muutos%
HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ yhteensä	34	34	0,00 %

HENKILÖSTÖKULUT	2023	2022	Muutos%
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	1 757 889,31	1 646 579,73	6,76 %
Henkilösivukulut	412 848,95	341 899,89	20,75 %
Eläkekulut	360 594,25	352 516,83	2,29 %
Muut henkilösivukulut	76 039,75	58 566,78	29,83 %
Henkilöstökorvaukset ja muut korj.erät	-23 785,05	-69 183,72	-65,62 %
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 170 738,26	1 988 479,62	9,17 %
Aktivoitu käyttöomaisuuteen	161 174,07	160 433,28	0,46 %
HENKILÖSTÖKULUT yhteensä	2 331 912,33	2 148 912,90	8,52 %

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

24

KOKKOLAN VEDEN JOHTOKUNTA

Kokkola 27.2.2024

Puheenjohtaja

Jukka Ylikarjula

Johanna Laakso

Paula Pensaari

Hannu Rekilä

vesilaitosjohtaja

Minna Väisänen

Katariina Tunkkari

Simo Raudaskoski

Leo Byskata

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kokkolassa 7/3 2024

KPMG Oy Ab

Elina Pesonen
JHT, KHT

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Voitto%:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen varauksia/ liikevaihto})$. Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

Sijoitetun pääoman tuotto, %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta ottaen huomioon sekä oman että vieraan pääoman ehtoisen sijoitetun pääoman.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitoksen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli/alijäämämäärät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulo-rahoitus, %:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
Investointien tulo-rahoitus- tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista (käyttöomaisuusinvestoinnit – investointien rahoitusosuudet) on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatte.

Lainanhoitokate:

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassan riittävyys kuvaa maksuvalmiutta päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kassavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %:

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää liikelaitoksen keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee liikelaitoksen merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot (Sisältää sis.tulot)

Suhteellinen velkaantuneisuus- % kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnilta/kuntayhtymiltä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut Velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätös-vuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Quick ratio – maksuvalmius:

= (Rahat + pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot). Suhteutetaan yrityksen rahoitusomaisuus lyhytaikaisiin velkoihin. Quick ratio kuvaa miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

5.2 Yhteenveto liikelaitoksista

LIKELAITOS KOKKOLAN VESI

	TALOUSARVIO 2023	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 2022
LIKEVAIHTO	8 500 635	7 919 078,74	581 556	93,2	7 773 105,28
Valmistus omaan käyttöön	100 000	60 998,89	39 001	61,0	50 978,75
Liiketoiminnan muut tuotot	12 000	13 617,45	-1 617	113,5	8 511,36
Muut tuet ja avustukset	0	0,00	0	0,0	0,00
MATERIAALIT JA PALVELUT					
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT					
Ostot tilikauden aikana	-1 182 877	-1 220 105,19	37 228	103,1	-1 127 550,43
Varastojen lisäys/vähennys	0	102 417,68	-102 418	-100,0	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 182 877	-1 117 687,51	-65 189	94,5	-1 127 550,43
Palvelujen ostot	-1 161 579	-1 143 335,53	-18 243	98,4	-773 439,75
MATERIAALIT JA PALVELUT	-2 344 456	-2 261 023,04	-83 433	96,4	-1 900 990,18
HENKILÖSTÖKULUT					
Palkat ja palkkiot	-1 706 138	-1 734 104,26	27 967	101,6	-1 577 396,01
HENKILÖSIVUKULUT					
Eläkekulut	-358 105	-360 594,25	2 490	100,7	-352 516,83
Muut henkilöstökulut	-69 952	-76 039,75	6 088	108,7	-58 566,78
HENKILÖSTÖKULUT	-2 134 194	-2 170 738,26	36 544	101,7	-1 988 479,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 602 500	-2 723 033,60	120 534	104,6	-2 617 519,37
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 602 500	-2 723 033,60	120 534	104,6	-2 617 519,37
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT					
Avustukset yhteisöille	0	-1 000,00	1 000	100,0	0,00
Vuokrat	-73 578	-81 004,51	7 427	110,1	-70 615,96
Muut liiketoimintakulut	-33 100	-42 406,06	9 306	128,1	-6 464,43
LIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-106 678	-124 410,57	17 733	116,6	-77 080,39
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 187 828	-7 279 205,47	91 378	101,3	-6 584 069,56
LIKEYLIJÄÄMÄ(-ALIJÄÄMÄ)	1 424 807	714 489,61	710 318	50,1	1 248 525,83
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot	160 000	177 226,34	-17 226	110,8	173 183,10
Muut rahoitustuotot	35 000	18 400,18	16 600	52,6	18 353,52
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0,00	0	0,0	0,00
Muille maksetut korkokulut	-28 000	-64 107,82	36 108	229,0	-9 941,00
Korvaus peruspääomasta	-500 000	-500 000,00	0	100,0	-500 000,00
Muut rahoituskulut	0	-570,94	571		-180,42
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-333 000	-369 052,24	36 052	110,8	-318 584,80
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA	1 091 807	345 437,37	746 370	31,6	929 941,03
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 091 807	345 437,37	746 370	31,6	929 941,03
Poistoeron lisäys/vähennys	189 500	189 428,57	71	100,0	189 428,57
Varausten lisäys/vähennys					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 281 307	534 865,94	746 441	41,7	1 119 369,60
	1 281 307	534 865,94	746 441	41,7	1 119 369,60

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto %	1,8	2,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto %	1,7	2,9
Voitto %	4,4	12,0

LIIKELAITOS KOKKOLAN VESI	TA2023	TP2023	TP2022
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan rahavirta			
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 424 807	714 489,61	1 248 526,20
Poistot ja arvonalentumiset	2 602 500	2 723 033,60	2 617 519,00
Rahoitustuotot ja kulut	-333 000	-369 052,24	-318 584,80
Satunnaiset erät	0	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	0	-5 161,29	0,00
	3 694 307	3 063 309,68	3 547 460,40
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-6 770 000	-2 034 936,97	-2 062 174,29
Rahoitusosuudet investointim	0		
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot		5 161,29	0,00
	-6 770 000	-2 029 775,68	-2 062 174,29
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 075 693	1 033 534,00	1 485 286,11
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lis.kunnalta +			
Pitkäaikaisten lainojen lis.muilta +	0	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen väh.kunnalle -			
Pitkäaikaisten lainojen väh.muille -	-800 000	-800 000,00	-800 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutokset		-102 417,68	
Saamisten muutos kunnalta		-405 811,21	-400 094,80
Saamisten muutos muilta		65 583,65	137 668,77
Korottomien velkojen muutos kunnalta			
Korottomien velkojen muutos muilta		49 898,00	-181 060,30
	-800 000	-1 192 747,24	-1 243 486,33
Rahavarojen muutos	-3 875 693	-159 213,24	241 799,78
		0,00	0,00
Rahavarojen muutos		-159 213,24	241 799,78
Rahavarat 31.12.		124 199,74	283 412,98
Rahavarat 1.1.		-283 412,98	-41 613,20
Yhdystilin saldo			
Saldo 31.12		17 706 196,71	17 300 385,50
Saldo 1.1.		-17 300 385,50	-16 900 290,70
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)		6 056	13 438
Investointien tulorahoitus, %	54,6 %	150,5 %	172,0 %
Laskennallinen lainarahoitokate	21,0	14,6	13,7
Lainanhoitokate	4,5	3,6	4,4
Kassan riittävyys, pv		818	875
Asukasmäärä	47 774	48 299	48 039
Kassastamaksut	12 583 328	7 955 788	7 338 846

LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ		
T A S E	31.12.2023	31.12.2022
V A S T A A V A A	Vesilaitos	Vesilaitos
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
1. AINEETTOMAT OIKEUDET	988 360,59	702 805,49
2. TIETOKONEOHJELMISTOT	11 380,00	0,00
3. MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	8 825,15	17 981,29
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET yhteensä	1 008 565,74	720 786,78
II AINEELLISET HYÖDYKKEET		
1. MAA- JA VESIALUEET	87 868,44	87 868,44
2. RAKENNUKSET	5 712 163,37	6 077 403,32
3. KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	26 858 105,80	27 525 640,27
4. KONEET JA KALUSTO	186 608,68	129 709,85
AINEELLISET HYÖDYKKEET yhteensä	32 844 746,29	33 820 621,88
III SIJOITUKSET		
1. OSAKKEET JA OSUUDET	68 000,00	68 000,00
SIJOITUKSET yhteensä	68 000,00	68 000,00
PYSYVÄT VASTAAVAT yhteensä	33 921 312,03	34 609 408,66
B VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I VAIHTO-OMAISSUUS		
1. AINEET JA TARVIKKEET	102 417,68	0,00
VAIHTO-OMAISSUUS yhteensä	102 417,68	0,00
II SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
1. MYYNTISAAMISET	368 031,66	433 615,31
3. SAAMISET KUNNALTA	17 706 196,71	17 300 385,50
LYHYTAIKAINEN yhteensä	18 074 228,37	17 734 000,81
SAAMISET yhteensä	18 074 228,37	17 734 000,81
IV RAHAT JA PANKKISAAMISET	124 199,74	283 412,98
RAHAT JA PANKKISAAMISET yhteensä	124 199,74	283 412,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä	18 300 845,79	18 017 413,79
V A S T A A V A A	52 222 157,82	52 626 822,45
V A S T A T T A V A A		
A OMA PÄÄOMA		
I PERUSPÄÄOMA	22 826 576,47	22 826 576,47
IV EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	23 910 362,07	22 790 992,47
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	534 865,94	1 119 369,60
OMA PÄÄOMA yhteensä	47 271 804,48	46 736 938,54
B POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
1. POISTOERO	3 150 857,15	3 340 285,72
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR. yhteensä	3 150 857,15	3 340 285,72
D VIERAS PÄÄOMA		
I PITKÄAIKAINEN		
2. LAINAT RAH.- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	400 000,00	1 200 000,00
9. MUUT VELAT	31 616,16	31 616,16
PITKÄAIKAINEN yhteensä	431 616,16	1 231 616,16
II LYHYTAIKAINEN		
2. LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	800 000,00	800 000,00
7. OSTOVELAT	269 596,81	245 007,40
9. MUUT VELAT	4 198,53	4 471,07
10. SIIRTOVELAT	294 084,69	268 503,56
LYHYTAIKAINEN yhteensä	1 367 880,03	1 317 982,03
VIERAS PÄÄOMA yhteensä	1 799 496,19	2 549 598,19
V A S T A T T A V A A	52 222 157,82	52 626 822,45
	0,00	0,00
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	96,6 %	95,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	22,7 %	32,8 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista %	22,6 %	32,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	24 445	23 910
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	506	498
Lainakanta, €/asukas	25	42
Lainakanta 31.12., 1 000 €	1 232	2 032
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	1 240	2 041
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Asukasmäärä	48 299	48 039

LIIKELAITOKSET	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN				
	TA 2023	TOTEUTUMA 2023	POIKKEAMA	KÄYTTÖ %	TOTEUTUMA 2022
VESILAITOS					
MENOT	-6 770 000	-2 034 937	-4 735 063	30,1 %	-2 062 174,00
TULOT	0	5 161	-5 161		0,00
NETTO	-6 770 000	-2 029 776	-4 740 224	30,0 %	-2 062 174,00

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu
	Talousarvion toteutuminen		Kaupunki sisäiset	Liikelaitokset sisäiset	
	Kaupunki sisäiset	Liikelaitokset ulkoinen+sisäinen			
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	21 726 869,79	7 919 078,74	-21 726 869,79	-361 849,09	7 557 229,65
Maksutuotot	130 399,51	0,00	-130 399,51	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokratuotot	26 373 703,75	8 456,16	-26 373 703,75	-8 511,36	-55,20
Muut toimintatuotot	597 690,40	5 161,29	-597 690,40	0,00	5 161,29
TOIMINTATUOTOT yhteensä	48 828 663,45	7 932 696,19	-48 828 663,45	-370 360,45	7 562 335,74
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	60 998,89	0,00		60 998,89
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot		-1 734 104,26			-1 734 104,26
Henkilösivukulut					
Eläkekulut		-360 594,25			-360 594,25
Muut henkilösivukulut		-76 039,75			-76 039,75
Henkilöstökulut yhteensä		-2 170 738,26			-2 170 738,26
Palvelujen ostot	-21 932 101,24	-1 143 335,53	21 932 101,24	171 184,54	-972 150,99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-413 825,83	-1 117 687,51	413 825,83	9 574,09	-1 108 113,42
Avustukset	-47 984,97	-1 000,00	47 984,97		-1 000,00
Muut toimintakulut	-26 573 678,92	-123 410,57	26 573 678,92	50 674,31	-72 736,26
TOIMINTAKULUT yhteensä	-48 967 590,96	-4 556 171,87	48 967 590,96	231 432,94	-4 324 738,93
TOIMINTAKATE	-138 927,51	3 437 523,21	138 927,51	-138 927,51	3 298 595,70
VEROTULOT					
VALTIONOSUUDET					
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Korkotuotot		177 226,34		-169 500,00	7 726,34
Korvaus peruspääomasta liikel.	500 000,00	-500 000,00	-500 000,00	500 000,00	0,00
Muut rahoitustuotot		18 400,18		0,00	18 400,18
Korkokulut	-169 500,00	-64 107,82	169 500,00		-64 107,82
Muut rahoituskulut		-570,94			-570,94
VUOSIKATE	191 572,49	3 068 470,97	-191 572,49	191 572,49	3 260 043,46
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					0,00
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 723 033,60			-2 723 033,60
Kertaluonteiset poistot		0,00			0,00
SATUNNAISET ERÄT					0,00
Satunnaiset tuotot		0,00			0,00
Satunnaiset kulut		0,00			0,00
TILIKAUDEN TULOS	191 572,49	345 437,37	-191 572,49	191 572,49	537 009,86
POISTOERON LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)		189 428,57			189 428,57
VARAUSTEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)					0,00
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)					0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	191 572,49	534 865,94	-191 572,49	191 572,49	726 438,43

Liikelaitosten
osuus kaupungin
virallisessa
tuloslaskelmassa

	LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN				
	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen				
	Kaupunki sisäiset	Vesilaitos ulk./sis.	Kaupunki sisäiset	Vesilaitos sisäiset	Vesilaitos ulkoinen
RAHOITUSLASKELMA					
Toiminnan ja investointien netto					
Tulorahoitus					
Vuosikate	191 572,49	3 063 309,68	-191 572,49	191 572,49	3 254 882,17
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät		0,00			0,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-2 034 936,97			-2 034 936,97
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00			0,00
Pysyvien vastaavien myyntituotot		5 161,29			5 161,29
Toiminnan ja investointien rahavirta	191 572,49	1 033 534,00	-191 572,49	191 572,49	1 225 106,49
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys					
Antolainasaamisten lisäys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-800 000,00			-800 000,00
Lyhytaik. lainojen lisäys/vähennys	405 811,21		-405 811,21		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Liittymismaksujen muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutokset		-102 417,68			
Saamisten muutokset kunnalta		-405 811,21		405 811,21	0,00
Saamisten muutokset muilta		65 583,65			65 583,65
Korottomien velkojen muutos		49 898,00			49 898,00
Rahoituksen rahavirta	405 811,21	-1 192 747,24	-405 811,21	405 811,21	-786 936,03
Vaikutus maksuvalmiuteen	597 383,70	-159 213,24	-597 383,70	597 383,70	438 170,46

liikelaitosten osuus
kaupungin virallisessa
rahoituslaskelmassa

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

5.3) Muut eriytetyt laskelmat

Kokkolan kaupunki toimii kilpaillussa markkinatilanteessa myydessään konserniyhteisöille talous- ja palkkahallinto palveluja sekä tiloihin liittyviä siivous- ja tilaustyö palveluja.

Kilpaillulla toimialoilla toimiminen ei ole kaupungissa ollut kirjanpidollisesti liikelaitokseksi tai taseyksiköksi eriytettyä, mutta eriytetyt tuloslaskelmat ovat johdettavissa kaupungin kirjanpidosta.

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla.

Siivous- ruokapalvelut, tilaustyöt sekä vuokraustoiminta	Vuokraustoiminta		
	2023 Toteutuma	2023 Toteutuma	2022 Toteutuma
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot		301 237,33	313 333,05
TOIMINTATUOTOT yhteensä	2 869 600,00	301 237,33	313 333,05
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		0,00	0,00
TUOTOT yhteensä	2 869 600,00	301 237,33	313 333,05
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-27 218,91	-27 428,94
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-4 672,35	-4 515,40
Muut henkilösivukulut		-1 057,73	-1 062,85
Henkilöstökulut yhteensä		-32 948,99	-33 007,19
Palvelujen ostot		-157 505,88	-151 876,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-52 860,40	-43 723,14
Avustukset		0,00	0,00
Muut toimintakulut		-3 206,76	-509,58
TOIMINTAKULUT yhteensä	-2 616 288,78	-246 522,03	-229 116,36
TOIMINTAKATE	253 311,22	54 715,30	84 216,69
VIISIKATE	253 311,22	54 715,30	84 216,69
TILIKAUDEN TULOS	253 311,22	54 715,30	84 216,69
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	253 311,22	54 715,30	84 216,69

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	109,7 %	122,2 %	136,8 %
--------------------------------	---------	---------	---------

Palkanlaskenta palvelut	2023		2022	
	Toteutuma		Toteutuma	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot		55 754,47		71 640,99
Maksutuotot		0,00		0,00
Tuet ja avustukset		0,00		0,00
Vuokratuotot		0,00		0,00
Muut toimintatuotot		0,00		0,00
TOIMINTATUOTOT yhteensä		55 754,47		71 640,99
TUOTOT yhteensä		55 754,47		71 640,99
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot		-26 345,96		-34 478,30
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-5 705,11		-5 613,50
Muut henkilösivukulut		-115,00		-1 905,50
Henkilöstökulut yhteensä		-32 166,07		-41 997,30
Palvelujen ostot		0,00		0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0,00		0,00
Avustukset		0,00		0,00
Muut toimintakulut		0,00		0,00
TOIMINTAKULUT yhteensä		-32 166,07		-41 997,30
TOIMINTAKATE		23 588,40		29 643,69
VIISIKATE		23 588,40		29 643,69
TILIKAUDEN TULOS		23 588,40		29 643,69
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		23 588,40		29 643,69

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	173,3 %	170,6 %
--------------------------------	---------	---------

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kokkola, 27.3.2024

Sari Innanen
puheenjohtaja

Timo Sillanpää
I varapuheenjohtaja

Juha Puurula
II varapuheenjohtaja

Jyrki Ojala

Oliver Pietilä

Risto Koljonen

Emilia Teerikangas

Pekka Nurmi

Marlén Timonen

Minna Koskela

Mauri Salo

Reetta Mourujärvi

Stina Mattila
kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kokkolassa __.__.2024

KPMG Oy Ab

tilintarkastusyhteisö

Elina Pesonen

JHT, KHT

7 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Kuvaus	Tapahtumanumerosta	Tapahtumanumeroon
Salaiset asiakaslaskut	10320000000	10320999999
Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua) suorakirjaus	100000000	109999999
Jaksotukset	110000000	119999999
Kassatapahtumat	120000000	129999999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua)	1300000	1399999
Alkutase	150000	159999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua) kirjaus	180000000	189999999
Käyttöomaisuustapahtumat	190000001	199999999
Toimittajalaskut	200000000	209999999
Ostolaskut	210000000	219999999
Asiakaslaskut	10300000000	10309999999
Korkolaskut	10310000000	10319999999
Muistutukset	320000000	329999999
Luottotappiot	330000000	339999999
Vesilaskut	10400000000	10409999999
Lims-laskut	10420000000	10429999999
Webtimmi-laskut	10430000000	10439999999
Hellewi-laskut	10440000000	10449999999
Maanvuokra-laskut	10450000000	10459999999
TOPII-ulkoiset laskut	10460000000	10469999999
Xcity-laskut	10470000000	10479999999
Abilita-laskut	10480000000	10489999999
Hulevesilaskut	10500000000	10509999999
VATI-laskut	10510000000	10519999999
Primus -laskut	10520000000	10529999999
Sonet Varasto	600000000	609999999
Populus Palkat ja Matkalaskut	620000000	629999999
WebTimmi sisäiset	630000000	639999999
TOPII-sisäiset laskut	640000000	649999999
Nomentia Banking	650000000	659999999
Ceepos palvelukassa	660000000	669999999
Basware GC konserni	680000000	689999999
Vesikanta sisäiset	710000000	719999999

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista	36,4	22,4
Vuosikate % poistoista	152,8	161,0
Vuosikate, €/asukas	479,9	432,5
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista	21,2	12,7
Vuosikate % poistoista	146,7	156,7
Vuosikate, €/asukas	543	506
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000)	-2 957	-16 703
Investointien tulo-rahoitus-%	101,4	124,3
Laskennallinen lainaohjoke	0,8	0,7
Lainanohjoke	0,3	0,1
Kassan riittävyys (pv)	31	25
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Toiminnan ja inv.rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000 €)	-3 098	-3 265
Investointien tulo-rahoitus-%	105,4	129,5
Laskennallinen lainaohjoke	0,9	0,8
Lainanohjoke	0,4	0,6
Kassan riittävyys (pv)	36	28
TASEEN TUNNUSLUVUT / Kaupunki		
Omavaraisuus-%	42,1	40,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	116,4	67,3
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	24 216	14 280
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	501	297
Lainakanta 31.12., 1000 €	231 292	233 633
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 789	4 878
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	283 941	292 249
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	5 879	6 084
Lainasaamiset 31.12. 1 000 eur	8 162	8 244
TASEEN TUNNUSLUVUT / Kaupunki ja liikelaitokset		
Omavaraisuus-%	46,7	45,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	133,9	71,8
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	48 661	38 190
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	1008	795
Lainakanta 31.12., 1000 €	232 491	235 633
Lainat 31.12. €/asukas	4 814	4 905
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	285 149	294 290
Lainat ja vuokravastuut 31.12. €/asukas	5 904	6 126
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	8 162	8 244
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus-%	36,5	32,1
Lainakanta 31.12. 1000 €,	394 306	450 458
Lainat 31.12. €/asukas	8 164	9 377
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000€	464 385	535 563
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	442	345
Asukasluke 31.12.	48 299	48 039

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina. Kokkolassa rahoitetaan veroilla ja valtionosuuksilla % toimintakuluista.

Vuosikate % poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Vuosikate €/asukas:

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään väestölaskennan mukaista asukaslukua tilikauden lopussa.

LIIKELAITOSTEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Voitto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen varauksia/liikevaihto})$

Sijoitetun pääoman tuotto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta ottaen huomioon sekä oman että vieraan pääoman ehtoisen sijoitetun pääoman.

Kunnan sijoitetun pääoman tuotto %:

= $100 \times (\text{Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluku mittaa liikelaitoksen kannattavuutta kunnan sijoittaman pääoman suhteen.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista (käyttöomaisuusinvestoinnit – investointien rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä viideltä vuodelta, euroa

Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omahankintamenojen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omahankintameno vaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoitolla on positiivinen.

Lainanhoitokate:

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate 31.12.

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainalyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT**Omavaraisuusaste, %:**

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70%:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot (sisältää sis.tulot)

Suhteellinen velkaantuneisuus- % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä parempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat €/asukas

= Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut Velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT**Konsernin omavaraisuus (%):**

= 100 x (Oma pääoma + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Konsernin lainakanta 31.12.:

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat €/asukas

= Konsernin lainakanta 31.12. / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset